

vergadering **43**

zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 29 juni 2011

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	7
VERONTSCHULDIGINGEN	7
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	7
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Tommelein, Herman Schueremans, Jean-Jacques De Gucht, Peter Gysbrechts en Sas van Rouveroj betreffende de inhoud en timing van de Var-procedure om kandidaat-sponsors voor de VRT te werven voor de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2013 – 1214 (2010-2011) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	7
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Ivan Sabbe betreffende de controle over de vossenpopulatie in Vlaanderen – 646 (2009-2010) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	8
ACTUALITEITSDEBAT over het dreigende financiële tekort in de sector van de sociale huisvesting	8
ACTUELE VRAAG van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dreiging met stakingen in de kleuterklassen vanaf 5 september 2011	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dreiging met stakingen in de kleuterklassen vanaf 5 september 2011	30
ACTUELE VRAAG van mevrouw Ulla Werbrouck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over dopinggebruik in de sport, in het bijzonder bij recreatieve sporters	34
ACTUELE VRAAG van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de ambitie van de minister-president om buitenlandse staatshoofden en regeringsleiders te ontmoeten	
ACTUELE VRAAG van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de ambitie van de minister-president om buitenlandse staatshoofden en regeringsleiders te ontmoeten	36
ACTUELE VRAAG van mevrouw Mia De Vits tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de herstructurering bij Kraft Foods Halle	41
ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het feit dat de VRT de Gulden Ontsporing op de Vlaamse feestdag in Brussel opnieuw niet live uitzendt	43
ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de naleving van de verplichting tot objectiviteit en onpartijdigheid door de VRT, naar aanleiding van het voorzittersdebat in De Zevende Dag	46

ACTUELE VRAAG van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het advies van de Europese Commissie betreffende het reguleringsvoorstel voor de openstelling van de kabel en de reactie ter zake van de Vlaamse Regulator voor de Media	49
HULDE	53
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 – 18 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3	
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 – 19-A (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011 – 1111 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 12	
Algemene bespreking	55
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Koen Van den Heuvel, de dames Sabine Poleyn, Goedele Vermeiren en Marleen Vanderpoorten en de heren Bart Van Malderen, Filip Watteuw en Boudewijn Bouckaert betreffende het verhogen van de uitstroom van het aantal afstuderenden in exact-wetenschappelijke en technische richtingen – 1207 (2010-2011) – Nr. 1	
Voorstel tot rechtstreekse behandeling in plenaire vergadering	65
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	65
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 – 18 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3	
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 – 19-A (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011 – 1111 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 12	
Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>)	65
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 – 18 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3	
Artikelsgewijze bespreking	82
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 – 19-A (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5	
Artikelsgewijze bespreking	82
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011 – 1111 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 12	
Artikelsgewijze bespreking	82

ONTWERP VAN DECREET houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof – 842 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 9	
Algemene bespreking	83
Artikelsgewijze bespreking	103
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt – 1002 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5	
Terugverwijzing naar de commissie	104
ONTWERP VAN DECREET houdende diverse fiscale en financiële bepalingen – 1045 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 6	
Algemene bespreking	104
Artikelsgewijze bespreking	108
ONTWERP VAN DECREET houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – 1084 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 9	
ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET tot aanvulling van het decreet houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – 1085 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7	
Algemene bespreking	108
ONTWERP VAN DECREET houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – 1084 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 9	
Artikelsgewijze bespreking	132
ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET tot aanvulling van het decreet houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – 1085 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7	
Artikelsgewijze bespreking	134
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van verschillende decreten in het kader van de herstructurering van het agentschap Toerisme Vlaanderen – 1093 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	134
Artikelsgewijze bespreking	135
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	135

ONTWERP VAN DECREET houdende de implementatie van de richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en richtlijn 2003/30/EG – 1146 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	136
Artikelsgewijze bespreking	136
ONTWERP VAN DECREET houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG – 1147 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	136
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening – 1171 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	137
Artikelsgewijze bespreking	137
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	137
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Koen Van den Heuvel, de dames Sabine Poleyn, Goedele Vermeiren en Marleen Vanderpoorten en de heren Bart Van Malderen, Filip Watteuw en Boudewijn Bouckaert betreffende het verhogen van de uitstroom van het aantal afstuderenden in exact-wetenschappelijke en technische richtingen – 1207 (2010-2011) – Nr. 1	
Voorstel tot rechtstreekse behandeling in plenaire vergadering	138
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Tommelein, Herman Schueremans, Jean-Jacques De Gucht, Peter Gysbrechts en Sas van Rouveroiij betreffende de inhoud en timing van de Var-procedure om kandidaat-sponsors voor de VRT te werven voor de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2013 – 1214 (2010-2011) – Nr. 1	
Vraag tot opheldering over de stand van zaken	138
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 – 18 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	138
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 – 19-A (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5	
Hoofdelijke stemming	139
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011 – 1111 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 12	
Hoofdelijke stemming	139
ONTWERP VAN DECREET houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof – 842 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 9	
Aangehouden stemmingsen	140
Hoofdelijke stemming	142

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse fiscale en financiële bepalingen – 1045 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 6	
Aangehouden stemmingsen	142
Hoofdelijke stemming	143
ONTWERP VAN DECREET houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – 1084 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 9	
Aangehouden stemmingsen	143
Hoofdelijke stemming	147
ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET tot aanvulling van het decreet houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – 1085 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7	
Aangehouden stemmingsen	147
Hoofdelijke stemming	148
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van verschillende decreten in het kader van de herstructurering van het agentschap Toerisme Vlaanderen – 1093 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	152
ONTWERP VAN DECREET houdende de implementatie van de richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en richtlijn 2003/30/EG – 1146 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	152
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening – 1171 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	152
ONTWERP VAN DECREET houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG – 1147 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	153
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	153
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	156
Individuele stemmingsen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	156

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Boudewijn Bouckaert: ambtsverplichtingen;

Agnes Bruyninckx-Vandenhout, Katleen Martens, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 60/34*)

Ik wijs de vergadering tevens op het jaarverslag 2010 van de Vlaamse Ombudsdienst, dat vandaag is ingediend en onder de Vlaamse volksvertegenwoordigers is verspreid. Overeenkomstig artikel 87, eerste lid, van het Reglement van het Vlaams Parlement neemt de plenaire vergadering kennis van dat jaarverslag en zullen de voorstellen en aanbevelingen uit dat jaarverslag worden behandeld door de bevoegde commissies.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Tommelein, Herman Schueremans, Jean-Jacques De Gucht, Peter Gysbrechts en Sas van Rouvoij betreffende de inhoud en timing van de Var-procedure om kandidaat-sponsors voor de VRT te werven voor de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2013

– 1214 (2010-2011) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer van Rouvoij bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer van Rouvoij heeft het woord.

De heer Sas van Rouvoij: Voorzitter, ik vraag u het voorstel van resolutie met betrekking tot de Vlaamse Audiovisuele Regie (Var), ingediend door de heer Tommelein en anderen, bij hoogdringendheid op de agenda te plaatsen.

De voorzitter: We zullen ons daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Ivan Sabbe betreffende de controle over de vossenpopulatie in Vlaanderen
– 646 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Sabbe bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, het vossenprobleem laat ons niet los. Ik vraag u mijn voorstel van resolutie betreffende de controle op de vossenpopulatie in Vlaanderen bij hoogdringendheid te behandelen. U weet dat op 1 juli het jachtseizoen start. Het vossenprobleem is absoluut niet opgelost. Er werden wel veel beloftes gemaakt, maar er is nog geen enkele invulling gebeurd. Wat we zelf doen, doen we zogenaamd beter. Ik vraag u dat we voor 1 juli, op het einde van deze week, een oplossing bieden voor de problemen.

De voorzitter: We zullen ons daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over het dreigende financiële tekort in de sector van de sociale huisvesting

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: ‘Houston, we have a problem!’ Of moet ik zeggen: ‘Koloniënstraat, we hebben een probleem.’? Onze sociale huisvestingssector is niet meer te financieren. We weten allemaal dat er in de sector heel lange wachtlijsten zijn. Meer dan 60.000 mensen zijn op zoek naar een sociale woning. We hadden de ambitie om die mensen onderdak te geven. We hebben gezegd dat tegen 2020 minstens 35 bijkomende sociale woonentiteiten gerealiseerd zouden worden.

De sector heeft de rekening gemaakt van hoeveel dat grapje zou kosten. Vorige vrijdag werden hun bevindingen wereldkundig gemaakt: het zou gaan om 1,9 miljard euro. En dat geld heeft de sector niet, want de huidige inkomsten in de sociale huursector zijn niet van die aard dat de rekening betaald kan worden. Men zal dus voor andere initiatieven moeten kiezen.

Minister, uzelf geeft aan dat u twee paden zou kunnen bewandelen. U zou natuurlijk het subsidiebedrag of -bedragen in de sector kunnen verhogen. Maar ik denk niet – en ik druk me voorzichtig uit – dat u daar met uw begroting onmiddellijk toe in staat bent. U zou ook het huurplafond kunnen doorbreken. Maar, dames en heren, dat is ook geen oplossing. Onze sociale huurders betalen op dit moment immers al zeer veel voor hun sociale woningen. De laatste jaren zijn de huurprijzen in de sociale woonsector gestegen met percentages die enigszins hoger liggen dan wat de index toestaat. Op dit moment kan men maar beter wonen in een privéwoning. Daar zijn er bepaalde grenzen voor huurprijsstijgingen. In de sociale huursector zijn de stijgingen van die aard dat heel wat mensen vandaag al in de problemen komen.

En wat is dan de oplossing die we ten gronde zouden moeten aanreiken? Minister, u zult straks het toverwoord uitspreken en zeggen hoe u het ziet. U had trouwens al beloofd dat u tegen de zomer van dit jaar een oplossing voor de herfinanciering van heel de sector zou voorstellen. U hebt dat aangekondigd op het moment dat we uw beleidsbrief hebben besproken, en u hebt dat bij het begin van deze maand nog gezegd naar aanleiding van een

aantal pertinente vragen van mevrouw Heeren en mevrouw Coppé, die er nu jammer genoeg niet is. Twee weken geleden heeft ze – terecht – aan de alarmbel getrokken. We wachten dus op uw toveroplossing.

Ik zal er u alvast eentje aanreiken. We moeten er eens over durven na te denken om van de sociale huisvesting opnieuw een volkshuisvesting te maken, en niet alleen de probleemgevallen van onze samenleving daarin onder te brengen. Laat dat aan de welzijnssector over. Laten we in de sociale woningen opnieuw die mensen laten komen die destijds de sector groot hebben gemaakt en betaalbaar hebben gehouden. Ze noemen dat dan ‘veelverdieners’, maar dat zijn het niet. Dat zijn de mensen met kleinere inkomens. Ik herhaal de voorbeelden die ik altijd aanhaal: de postbode, de korporaal, de onderwijzer van het lager onderwijs. Die mensen moeten terug naar de sociale huisvestingssector trekken. Dan zult u het probleem betaalbaar kunnen houden, minister. Ik kijk uit naar uw visie ter zake. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, collega's, de sociale huisvestingssector trekt vandaag aan de alarmbel, want de bouw van elke nieuwe sociale woning zou ruw geschat een verlies teweegbrengen van 50.000 euro over de looptijd van een lening van 33 jaar. Dat betekent dat de sector afstevent op een tekort van ongeveer 2 miljard euro. Daarmee geeft de sector u een duidelijk signaal, minister, dat u er niet in zult slagen om tegen 2020 het streefcijfer van 65.000 woningen te kunnen bouwen, tenzij u tijdig ingrijpt.

Ik heb u er al op gewezen dat u aan het huidige tempo – 1900 sociale woningen per jaar – het objectief niet zult halen. Maar nu spreekt de sector zelf, want ook de financiering van de projecten staat onder druk. De sector geeft aan dat de bouw- en onderhoudskosten niet gedekt kunnen worden, omdat de huuropbrengsten onvoldoende zijn.

Minister, u hebt een verpletterende verantwoordelijkheid, niet alleen omdat wonen een grondwettelijk recht is, niet alleen omdat de voltallige regering er een beleidspunt van heeft gemaakt, maar vooral omdat u de vele wachtenden niet zult kunnen helpen. En waarom niet, minister? Omdat u het volgens ons verkeerd aanpakt. Wij proberen u er al lang van te overtuigen om met dezelfde middelen meer te doen. Het toeval wil dat er vorige week zowel door Itinera als in de conclusies van de Sociale Staat van Vlaanderen aangegeven werd dat de middelen niet naar de meest noodlijdenden gaan. En waarom, minister? Omdat u het verkeerd aanpakt.

Kopen, verkopen, verkavelen, dure gronden opkopen, leegstand in de sociale woningsector niet aanpakken, een sociaal kaderbesluit dat een wettelijk kader biedt om de meest kwetsbare huurders uit te sluiten, de private verhuurder geen rechtszekerheid bieden, is dat een kerntaak van de overheid? Meermaals heb ik u in de commissie gevraagd hoe u uw streefdoel wilt realiseren. Enkele weken geleden hebben we in de commissie uitvoerig gedebatteerd over de financiële haalbaarheid in de sociale huisvestingssector. Mevrouw Heeren heeft dat zeer belangrijke probleem aangekaart.

Nu komt de sector zelf met alarmerende berichten, maar tussen de regels lezen we dat ofwel de sociale huurprijzen dienen verhoogd te worden, ofwel dient de basisfinanciering aangepakt te worden. Minister, ik vraag u niet alleen aan welke optie u denkt, maar vooral of u bereid bent om de taakstelling van de sociale huisvestingssector te herbekijken. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, minister, collega's, voor ons draait het woonbeleid om twee essentiële zaken: de betaalbaarheid van wonen en woonzekerheid. De sociale woning voldoet aan beide vereisten, maar we weten dat de wachtlijsten erg lang zijn. Er staan vandaag 65.000 mensen op de wachtlijst, en het aantal rechthebbenden ligt nog een pak

hoger. Er is dus duidelijk een inhaalbeweging nodig. We zijn die inhaalbeweging gestart. In de vorige legislatuur hebben we het Grond- en Pandendecreet goedgekeurd. Daarin hebben we gesteld dat we tegen 2020 43.000 bijkomende sociale woningen zullen realiseren. Dat is een ambitieuze maar noodzakelijke doelstelling, en voor onze fractie is ze prioritair.

We zijn ondertussen van start gegaan, we hebben het investeringsvolume aangepast en we hebben de eerste resultaten geboekt. We hebben nog nooit meer geïnvesteerd in sociale huisvesting, er is nog nooit meer gebouwd. En toch is het onvoldoende. De wachtlijsten blijven groeien. Daar zijn natuurlijk de financiële crisis, die veel mensen treft, de gezinsverdunding en de vergrijzing van de bevolking niet vreemd aan.

Minister, u kunt veel plannen hebben, en het parlement kan dat ook, maar als we die doelstelling willen realiseren, moeten ook de lokale besturen en zeker de sociale huisvestingsmaatschappijen mee willen. Vandaag zijn het net de sociale huisvestingsmaatschappijen die aan de alarmbel trekken. Ze vrezen dat ze op een tekort zullen afstevenen als ze een hoog bouwritme moeten aanhouden. Het wrange is dat het net die maatschappijen zijn die met veel enthousiasme zijn ingestapt in het Grond- en Pandendecreet, die nu het eerste slachtoffer dreigen te worden. Het lijkt moeilijk te begrijpen dat hoe actiever een maatschappij vandaag is in het bouwen van huurwoningen, hoe sneller ze dreigt af te stevenen op een faillissement. Dat kan en mag niet de bedoeling zijn. Het kan niet de bedoeling zijn dat de sociale huisvestingsmaatschappijen drastisch zouden snoeien in de investeringen, geen nieuwe projecten meer zouden opzetten of de huidige lopende projecten en investeringen zouden stopzetten.

We weten dat er in een onzeker investeringsklimaat niet zal worden geïnvesteerd. En we weten ook dat de huuropbrengsten niet volstaan om de bouwkosten van een woning te compenseren. ‘Sociale huisvesting’: de term zegt zelf dat de overheid daarin moet bijpassen. Net daarom is de gewestelijke sociale correctie (GSC) ontwikkeld: om ervoor te zorgen dat de maatschappijen die veel kwetsbare huurders met een laag inkomen hebben, gecompenseerd worden voor hun tekorten. Op die GSC moet vandaag steeds meer een beroep worden gedaan omdat er steeds meer arme huurders zijn en omdat de maatschappijen duidelijk niet het vertrouwen hebben dat de GSC op dezelfde manier zal blijven bestaan.

Collega's, als we willen dat het Grond- en Pandendecreet niet stilvalt, en als we willen dat onze ambitieuze doelstelling van 43.000 bijkomende huurwoningen wordt gehaald, dan zullen er nieuwe en bijkomende middelen moeten komen. We weten dat er maar twee manieren zijn om het probleem te verhelpen: we kunnen inderdaad iets doen aan de basisfinanciering of we moeten de huurprijsberekening herbekijken. Geen van beide moet of mag een taboe zijn. We hebben dit in het regeerakkoord afgesproken. We zouden een evaluatie doen, zowel van het nieuw financieringssysteem, NFS2, als van het Socialehuurbesluit.

Voor ons telt in elk geval de betaalbaarheid van de huurprijzen. Van een veralgemeende optrekking van de huurprijzen kan geen sprake zijn. Maar we moeten durven na te denken over een bijsturing. Ook moeten we durven na te denken over een beperkte optrekking van de inkomensgrenzen, zeker in de centrumsteden, zodat niet alleen – en ik wik mijn woorden – de allerarmste huurders nog in de sociale huisvesting terecht kunnen.

Daarmee wil ik niet gezegd hebben dat het woonbeleid zich niet in de eerste plaats moet toeleggen op de meest kwetsbaren onder ons. Een sociale mix is goed voor de leefbaarheid van de wijken, maar ook voor de financiële leefbaarheid van de maatschappijen. En voor alle doemdenkers die niet geloven in de sociale mix: we hebben vorige week een zeer interessant werkbezoek gebracht aan Wenen. Daar zijn 48 procent sociale woningen. Daar wordt elke dag bewezen dat een sociale mix perfect kan werken.

Minister, u hebt aangekondigd in september te willen landen met een nieuwe en evenwichtige financiering. Voor ons is het prioritair dat dit gebeurt zonder dat het bouwritme stilvalt.

Evenzeer prioritair is voor ons dat dit gebeurt zonder aan de betaalbaarheid van de huurprijzen te raken. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Waren wij verrast? Neen, we waren niet verrast door de persmededeling. We waren wel verrast door de omvang van het tekort: 1,9 miljard euro. Dat is een smak geld. Minister, als dat cijfer juist is, dan zitten we met een gigantisch probleem, want dan krijgen we nooit of nooit de 43.000 sociale huurwoningen gerealiseerd. Wie al heel lang wacht op een sociale huurwoning, dreigt nog veel langer te moeten wachten. Dat kan zeker niet de bedoeling zijn. Sociale woonprojecten moeten rendabel zijn en daarom zijn ingrepen nodig.

We weten wat we moeten doen. Ofwel doen we iets aan de huurinkomsten, ofwel doen we iets aan de subsidiestroom vanuit de Vlaamse overheid. Hoe dan ook, een bouwmaatschappij moet kostendekkend kunnen werken. Je moet kunnen sleutelen aan een van beide of aan beide mechanismen. Die richting zal het de volgende weken en maanden moeten uitgaan, willen we vooruitgang kunnen boeken.

Ik ga niet technisch worden. Ofwel sleutelen we opnieuw aan de financiering per woning, maar dat blijft volgens mij sleutelen in de marge, omdat de uitgangspunten van dat financieringssysteem fundamenteel fout zijn. Ofwel ontwerpen we een nieuw financieringssysteem, maar met het risico dat we binnen vijf jaar opnieuw een gelijkaardig debat moeten voeren. Minister, meer financiering is gemakkelijk gezegd, maar onlangs hebt u in de commissie aangekondigd dat u 4 miljard euro nodig hebt om sociale woningen energiezuinig te maken. Waar gaan we in godsnaam dat geld halen om in de sociale woningbouw te pompen?

Ik ga even terug in de tijd. In 2007 kwam er een nieuw financieringssysteem dat gekoppeld was aan een nieuw Socialehuurbesluit en een nieuwe huurprijsberekening. De idee was om de interne solidariteit af te schaffen tussen huurders met een hoog en huurders met een laag inkomen. Daarnaast moest er ook hulp worden geboden aan een aantal stedelijke bouwmaatschappijen met gigantische historische deficits, waardoor die ook niet meer verder konden werken. Wat gebeurde er? De interne solidariteit tussen de verschillende huurders werd vervangen door een gestandaardiseerde huurprijsberekening met een solidariteitsmechanisme dat Vlaanderen zou organiseren. Heb je een tekort, dan past de Vlaamse overheid een correctie toe. Die correctie bedraagt vandaag al 4,2 miljoen euro. Het ziet ernaar uit dat dat bedrag de volgende jaren nog gaat stijgen als we niet ingrijpen, met alle gevolgen van dien. Maatschappijen die jarenlang een heel verantwoord financieel beleid hebben gevoerd, reserves hebben opgebouwd en die hebben aangesproken, zien hun positie jaar na jaar verslechteren en moeten een beroep doen op die correctie.

Een tweede belangrijke sleutel is de toewijzing. Een algemene verhoging van de huurprijzen is in ieder geval niet aan de orde. Men kan onmogelijk de doelgroep die vandaag wordt gehuisvest, vragen om nog meer te betalen. Dat zou onverantwoord zijn. Voor CD&V staat de interne solidariteit van de huurders centraal.

Wat stellen we vast? Tweeverdieners, we kennen ze allemaal. Ik wil er geen beroepscategorie op plakken, maar dat van de postbode is het veel gehoorde verhaal. Maar ook jonge mensen die pas zijn afgestuurd en een woning zoeken, verdienen meestal net iets te veel om in aanmerking te komen voor een sociale woning. Het is een groep mensen die heel vaak uit de boot valt.

Ze mogen wel belastingen betalen, maar genieten totaal geen sociale voordelen. Interne solidariteit betekent voor ons dat we deze mensen tijdelijk wel toelaten tot de sociale woningmarkt. Zij betalen dan iets meer dan de sociale huurders, maar minder dan wat ze op de privéhuurmarkt zouden moeten neertellen. Noem het voor mijn part starterswoningen of

opstartwoningen, waarbij huisvestingsmaatschappijen kunnen verhuren aan jonge starters op de woningmarkt.

Wij zien enkele grote voordelen. De kleine tweeverdieners krijgen de kans om gedurende enkele jaren te huren aan een huurprijs die de marktprijs benadert en nadien over te stappen naar de privémarkt waar ze verder kunnen huren of zelfs kopen. De meerinkomsten van hun huur worden gebruikt om de dreigende financiële put in de sociale huisvestingssector aan te zuiveren. Op termijn wordt het bouwen van nieuwe sociale woningen ook weer mogelijk.

Daarom vraag ik om een contingent van 20 procent van de sociale woningen tijdelijk ter beschikking stellen van die kleine tweeverdieners. We moeten de bouwmaatschappijen responsabiliseren. Enerzijds zitten we achter hun veren. Ze moeten 43.000 sociale huurwoningen bouwen, maar anderzijds moeten we er alles aan doen om hen uit die gigantische financiële put te redden. Minister, ik heb het u in de commissie al gevraagd, u moet hier dringend ingrijpen. De evaluatie is er. Ik ga ervan uit, ik hoop, dat er kort na de zomer fundamentele beslissingen worden genomen om ervoor te zorgen dat we kunnen blijven bouwen. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, ministers, dames en heren, ik heb ook gelezen dat er op termijn 1,9 miljard euro te weinig is voor de sociale huisvestingsmaatschappijen. Dat verbaast ons niet, gezien het profiel van de huidige huurder, de beperkte rotatie van die huurder en de steeds hogere leeftijd van de huurder door de contracten van onbepaalde duur. We moeten de zaken eens herbekijken. Enerzijds ... *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

De heer Keulen heeft dat als minister zeer goed gedaan.

De bevolkingsprognoses hebben al aangetoond dat de Vlaamse bevolking steeds ouder wordt.

De voorzitter: Mag de heer Decaluwe u even onderbreken?

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik zou liever hebben dat hij daar nog een beetje mee wacht. *(Gelach. Applaus)*

De voorzitter: Mijnheer Decaluwe, u moet even wachten. *(Gelach. Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik ben nog maar begonnen! *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

De voorzitter: Mijnheer Decaluwe, volgens het reglement mag de spreker niet worden onderbroken als hij te kennen geeft dat hij dat niet wenst. U krijgt straks het woord. *(Gelach. Applaus. Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, ik zal proberen mijn pleidooi af te maken.

De heer Carl Decaluwe: Men kan hier dus niet meer debatteren! Moet ik ook een muilkorf meebrengen? Hoe zit het? Men kan hier niet meer debatteren! *(Rumoer)*

De voorzitter: Mijnheer Decaluwe, ik lees u voor uit het reglement, onder de titel Onderbrekingen. “Als een volksvertegenwoordiger of een lid van de Regering een spreker wil onderbreken, richt hij daartoe een verzoek tot de voorzitter.” Dat hebt u gedaan. “De spreker kan bij die gelegenheid de wens uiten niet te worden onderbroken tijdens zijn rede. In dat geval wordt de interventie gehouden na zijn rede.”

U krijgt straks het woord. Ik pas alleen maar het reglement toe. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Dat is wat anders. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Er is een politieke werkgroep Reglement. U kunt daar al uw argumenten kwijt.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Als de heer Decaluwe als eminent bureaulid het niet meer eens is met het reglement, dan is het aan hem, en aan hem bij voorkeur, om dat Reglement te veranderen. Carl, ga ervoor!

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, ik neem even het woord omdat ik vind dat dit geen precedent mag worden. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

Indien de oppositie vindt dat een minister of een volksvertegenwoordiger van de meerderheid die het woord neemt, niet langer mag worden onderbroken, zou ik daar toch twee keer over nadenken. Als dat de manier is waarop dit parlement in de toekomst zal werken, zou de heer Vereeck dit beter niet laten passeren. Ik ben natuurlijk geen lid van de oppositie.

Mevrouw Van Volcem, indien u dat betreurt, wil ik er toch op wijzen dat minister Keulen gedurende jaren minister van Wonen is geweest. De feiten waarmee we nu worden geconfronteerd, zijn het gevolg van het beleid van de liberalen. *(Rumoer)*

De voorzitter: Het is heel eenvoudig. Mevrouw Van Volcem heeft vijf minuten spreektijd. Indien de heer Decaluwe haar wenst te onderbreken, mag hij dat vragen. Het is het recht van de spreker dit te weigeren.

De heer Decaluwe vindt misschien dat het reglement moet worden aangepast. We hebben hierover ellenlange vergaderingen gehouden. De heren Van Hauthem, Caluwé, Vereeck, Crombez en Watteeuw waren daarbij aanwezig. Op zich is het geen probleem het reglement te herzien. Op dit ogenblik heeft mevrouw Van Volcem echter het recht te vragen niet te worden onderbroken. *(Opmerkingen)*

Iedereen begint hier nu over het reglement. We hebben daarvoor een aparte werkgroep. *(Rumoer)*

Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: De heer Decaluwe heeft al vaak genoeg een grote mond. Ik zou graag nog even het woord hebben. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe, rumoer en applaus)*

De voorzitter: Is iedereen tot rust gekomen?

Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Het bouwen van 43.000 sociale woningen, waarvan 21.000 sociale huurwoningen, tegen 2020 betekent een jaarlijks ritme van 6500 nieuwe woningen. Ik weet dat de minister heel wat goede wil aan de dag legt. Dit is echter ontoereikend. De markt kan het niet aan. De SHM's zijn niet in staat dit allemaal te bouwen. De cijfers bewijzen het. In 2009 zijn 1309 woningen gebouwd. In 2010 waren het er net iets meer.

We moeten dan ook nadenken over de vraag hoe we dat allemaal zullen aanpakken. We bevinden ons in Vlaanderen immers in een zeer specifieke situatie. Uit de Sociale Staat van Vlaanderen blijkt dat 77 procent van de bevolking eigenaar is. Het restant, 23 procent, bevindt zich op de huurmarkt. Hiervan woont 6,6 procent in een sociale woning. Indien we in Vlaanderen maar 6,6 procent sociale woningen hebben, moeten we die woningen toebedelen aan de mensen die daar het meest nood aan hebben.

Partijen als sp.a en CD&V pleiten er nu voor dit systeem om te draaien. Zij willen dat de SHM's goede huurders, slechte huurders en huurders met een lager inkomen hebben. Dit financieringssysteem heeft een enigszins pervers effect. De SHM's wensen de meest solvabele huurders te vinden en te houden. Op die manier kunnen ze hun eigen financiering in stand houden.

Indien er 6,6 procent aan sociale woningen zijn in Vlaanderen, kan dit volgens mijn partij niet het doel van sociale huisvesting zijn. In Nederland, waar een systeem van volkshuisvesting bestaat, ligt de zaak heel anders. We moeten echter van de huidige feiten en omstandigheden uitgaan.

Met het bestaande patrimonium kan heel wat worden gedaan. We zouden voor meer rotatie kunnen zorgen. Vlaanderen telt momenteel 141.000 sociale woningen. In 2007 waren er 4700 toewijzingen. In 2009 waren er 9500 toewijzingen. De helft van die toewijzingen betrof echter mensen die wegens renovaties naar een ander pand moesten verhuizen. In feite worden jaarlijks slechts 3000 tot 4000 mensen door middel van een toewijzing geholpen. Bovendien is 25 procent van deze mensen ten gevolge van de onder- of bovenbezetting uit andere sociale woningen afkomstig.

Ik pleit dan ook voor nieuwe, tijdelijke huurcontracten. De bestaande huurcontracten zijn voor onbepaalde duur, daar kunnen we niet meer aan raken. De nieuwe contracten zouden tijdelijk moeten zijn, met evaluatiemomenten op 3-6-9, met modaliteiten die goed moeten worden onderzocht, net zoals nu al in Wallonië gebeurt.

Voor die 6,6 procent mensen moet bij de toewijzing niet alleen worden gekeken naar inkomen, maar ook naar vermogen gedurende die periode van 3-6-9. 'First things first', als je maar 6,6 procent sociale woningen hebt in Vlaanderen, dan moeten ze dienen voor de mensen die ze het meest nodig hebben.

Het klinkt populair om de tweeverdieners te helpen en te stimuleren. Uiteraard zijn wij daar, net als andere partijen, ook voor. We moeten dan wel komen tot een vraaggestuurd, en niet tot een aanbodgestuurd beleid via sociale huisvestingsmaatschappijen, waarbij ook private maatschappijen zoals banken, verzekeringsmaatschappijen en andere coöperatieven kunnen worden toegelaten tot de markt, zodat er meerdere woningen kunnen worden gebouwd en het percentage van 6,6 procent kan worden opgetrokken tot een normaal niveau. Dan moet het niet meer alleen voor de zwaksten dienen.

Mevrouw Veerle Heeren: Voor 1991 hadden we in Vlaanderen volkshuisvesting. In 1991 is er een nieuwe wetgeving op sociale huur gekomen, die de inkomensgrenzen heeft verlaagd met een bepaald opzet, waardoor de categorie die wat meer verdiende en meer huur betaalde, solidair was met wie wat minder verdiende. Dat was break-even, maar dat is sindsdien verbroken.

Er was een financieringssysteem, waaraan men heeft gesleuteld en dan was er een tweede systeem. Als u het mij vraagt, was dat een vorm van debudgettering, want een belangrijk deel van de bouwkosten is niet opgenomen in dat nieuwe financieringssysteem. Dat is techniciteit, daarover kunnen we nog doorbomen in de commissie, maar het is wel de kern van de zaak.

De kunst zal zijn om systemen te ontwikkelen, waardoor we de bouwmaatschappijen die in Vlaanderen goed werk leveren – de Vlaamse overheid, deze en de vorige minister, hebben die de voorbije jaren geresponsabiliseerd en geprofessionaliseerd –, de financiële middelen geven om nog te kunnen bouwen. Je kunt bouwmaatschappijen niet verwijten dat ze stoppen met bouwen omdat ze verlieslatend zijn. Ik noem dat een teken van goed beheer.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Mevrouw Heeren, we zijn het over veel punten eens. We moeten niet uitgaan van wensen, maar van wat er vandaag is. Vandaag hebben we 6,6 procent sociale woningen. Je mag nog dertig jaar bouwen, het aantal behoeftigen zal blijven omdat er alleen rekening wordt gehouden met inkomen bij aanvang. In de samenleving zullen er altijd mensen zijn die tot een lagere inkomensgroep behoren. Een woonproblematiek is dus ook een inkomensproblematiek. Dat vereist een verfijnd model.

Ik begrijp dat u pleit voor de solvabiliteit van de huisvestingsmaatschappijen en de instellingen; ik pleit ervoor dat iedereen die in dezelfde omstandigheden verkeert, het recht moet krijgen op hetzelfde. Dat is rechtvaardig en eerlijk in een democratische samenleving.

Het kan niet zijn dat als je op de lijst staat, een woning krijgt, en dat de andere wachtenden die niet krijgen. Ik pleit niet voor de huisvestingsmaatschappijen. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw Heeren zegt dat in Vlaanderen voor 1991 volkshuisvesting bestond. Het is niet zo dat men van volkshuisvesting kan spreken omdat er toen een sociale mix was en sociale huisvestingsmaatschappijen zelf de bewoners konden kiezen. Wij hebben nooit meer dan 5 procent sociale woningen in Vlaanderen gehad. In Nederland heeft men 30 procent sociale woningen. In Wenen, waar de commissie vorige week was, heeft men tot 50 procent sociale woningen. In die gevallen kan men over volkshuisvesting spreken. In Vlaanderen is er een schaarste aan sociale woningen.

Ik ben het absoluut oneens met u. In dergelijke toestand is het nog maar de vraag of men de sociale huisvestingsmaatschappijen break-even moet laten draaien om middenklassengezinnen sociale woningen te laten betrekken. U brengt een verhaal over arme afgestudeerden die nog geen eigen huis kunnen kopen en een sociale woning zouden moeten kunnen betrekken. Dat is er echt over. In dit Vlaanderen gaat alles al naar de middenklasse. (*Rumoer*)

De waarheid kwetst.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw Vogels, ik woon niet in Antwerpen, maar in een andere regio. Ik ken heel veel mensen die tot de middenklasse behoren en overal uit de boot vallen. Het gaat erom dat men kan bouwen. Als straks de minister-president zich ertoe zou kunnen verbinden om extra miljarden euro's vrij te maken om de sociale huisvestingsmaatschappijen te helpen, dan ben ik tevreden. Ik denk evenwel dat dit niet zal gebeuren, want hij zei enkele weken geleden in de commissie nog dat men 4 miljard euro nodig heeft om alle sociale woningen in Vlaanderen – het zijn er 140.000 – energiezuinig te maken. Wij zijn allemaal van goede wil, maar er zijn budgettaire limieten.

Wij moeten dus creatief zijn. Een koppel van twee postbodes behoort niet tot de welgestelde middenklasse. Maar die mensen vallen wel uit de boot. Wij zijn dus van oordeel dat een gedeelte van de sociale woningen voor hen moet worden gereserveerd. Zij hebben gedurende een aantal jaren recht op een starterswoning. Ik deel dus het standpunt van mevrouw Van Volcem wanneer zij zegt dat voor die categorie contracten van beperkte duur kunnen, maar niet voor de zwaksten in de samenleving. Als wij dat toch zouden doen, verplaatsen wij gewoon het probleem.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Dit is een zeer interessant debat, maar hier gaat het over de financiering van de sociale huisvestingsmaatschappijen. Ik wil nog zeggen dat zowel mevrouw Vogels als mevrouw Heeren ten dele de waarheid spreken. Er is de werkloosheidsval maar ook de huisvestingsval. Iemand met een vervangingsinkomen van 900 euro die een sociale woning betreft met een huur van 200 euro, is even goed af als iemand die als werkende 2000 euro verdient maar 1300 euro 'normale huur' betaalt. Daarom vind ik dat wij wonen en werken en het activeringsbeleid meer met elkaar moeten verbinden. Wij kunnen niet alles oplossen met woningen alleen.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Ik deel de mening van mevrouw Van Volcem wanneer zij zegt dat dit debat zeer interessant is. Het is al in de commissie gevoerd, maar spijtig genoeg was u toen niet aanwezig. Wij hadden het toen over de financiering. Uw standpunt dat de sociale woningen enkel de zwaksten toekomen, is een verkeerd standpunt. Want zo creëren wij getto's en krijgen de kinderen die er wonen, het stigma dat zij kinderen van een arme moeder of vader zijn. Dat zou in Vlaanderen, dat een warme maatschappij wil zijn, geen goede zaak zijn. Wel is het zo dat aan de financiering van de sociale huisvestingsmaatschappijen dringend moet worden gesleuteld. Minister Van den Bossche heeft trouwens beloofd daar iets aan te doen. Wij gaven al voor het paasreces signalen dat er iets moet gebeuren. Wij moeten

ook de steden en gemeenten meer betrekken bij het doel: meer sociale woningen voor de mensen die het echt nodig hebben.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Mevrouw Vogels verwijst naar Nederland. De Vlaamse huisvestingssituatie, collega's, is ten opzichte van Nederland honderd of misschien duizend keer beter. In Nederland heb je inderdaad 30 tot 40 procent sociale woningen, maar daar kan een werkman geen grotere ambitie hebben dan een sociale woning of een sociaal appartement huren. In Vlaanderen kan die mens dromen van een eigendom. Wij zitten vandaag op 77 procent eigenaars. De werkman in Vlaanderen is in tegenstelling tot in Nederland eigenaar van zijn woning en heeft zo een erfenis voor zijn kinderen.

De belangrijkste huisvestingsmaatregel, zoals in vele onderzoeken vastgesteld, is het hebben van werk. Mensen met een job staan het sterkst op de huisvestingsmarkt.

Voor mijn huisvestingsbeleid wil ik me altijd verantwoorden. Ik heb dat gevoerd met de steun van alle meerderheidspartijen. Dat waren ze destijds allemaal, behalve Groen! en het Vlaams Belang. Bepaalde mensen mogen ook zichzelf eens kritisch bekijken.

We hebben altijd gezorgd voor betaalbaarheid. De gemiddelde huurprijs in de sociale huisvesting, voorzitter en collega's, is 258 euro. Dat is gemiddeld een derde tot de helft goedkoper dan op de private huurmarkt, en de kwaliteit is twee tot drie keer zo goed.

We hadden de formule van de gewestelijke sociale correctie. Iedereen stond daar achter. Dat was er net om ervoor te zorgen dat, los van het inkomen van de huurder, goeddraaiende, rationeel bestuurde huisvestingsmaatschappijen verder konden investeren. Dat moet men durven te evalueren. De pistes die mevrouw Van Volcem aanreikt, zijn heel waardevol. We mogen ons niet laten verblinden door ideologische blokkades.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Collega's, ik wens net als mevrouw Van Volcem bij het onderwerp te blijven, namelijk het dreigende financiële tekort, want we wijken af. Het is niet Piet Snot die aan de alarmbel heeft getrokken: de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH) is de belangenvereniging bij uitstek van de sociale huisvesters. Zelfs al lijkt hun boodschap mij kort door de bocht, en nog collega's twijfelen aan de genoemde cijfers, we moeten die wel au sérieux nemen.

Het gaat niet enkel over een tekort aan geld, het is een complexe materie. Sociaal bouwen wordt altijd maar duurder door de bijkomende en hogere eisen die de overheid oplegt: energie-eisen, de rioleringsproblematiek, de toegankelijkheid enzovoort. Dat vereist een technische benadering van het probleem. Voormalig minister Keulen wees daar ook op door te zeggen dat experts aan het werk moeten worden gesteld, om te komen tot een goede oplossing, in plaats van een overhaaste politieke beslissing.

In het regeerakkoord is beloofd of aangekondigd om duizenden bijkomende sociale koop- en huurwoningen te bouwen. We moeten daar niet van afstappen. Die keuze is duidelijk voor ons. Tegelijk weegt er een ernstige renovatielast op de sociale huisvestingsmaatschappijen. De uitdaging wordt dus om de inhaalbeweging uit het Grond- en Pandendecreet en de grote renovatielast samen aan te pakken en met elkaar te laten sporen. Dat zal niet evident zijn.

Zomaar extra middelen inzetten is geen optie voor de N-VA. We hebben niet twee jaar lang hard meegewerkt aan sluitende begrotingen en budgetten om nu bij elk euvel dat aan de oppervlakte komt, de geldkraan weer open te zetten. We willen dus ook niet dat de gewestelijke sociale correctie een structurele vorm van financiering wordt. Een verhoging is niet aan de orde, ofschoon gewenst door de VVH. Het is aan de sociale huisvestingsmaatschappijen om creatief te zijn, om eventueel, zoals mevrouw Coppé stelde, met steden en gemeenten te werken aan een oplossing. Het vereist ook verantwoord investeren en een goed beheer. Er is voldoende expertise aanwezig.

Ik wijs nog op een ander euvel, voorzitter. Zij die niet in sociale woningen thuishoren, moet we bannen. Ik verwijs niet enkel naar de domiciliefraude, ik hekel ook het gekende fenomeen van huurders met een eigendom in het buitenland, die dat hier voor de administratie van de sociale huisvestingsmaatschappij verbergen. Wij trachten dat te achterhalen en dan botsen wij steeds weer, zoals de minister in de commissie al een paar keer heeft gezegd, op het veto van diverse landen om dat al dan niet te bevestigen.

De voorzitter: Ik stel voor dat u afsluit.

De heer Marc Hendrickx: Dat is zo, voorzitter.

De heer Jan Penris: De heer Hendrickx had het over de domiciliefraude en het feit dat sommige huurders nog eigendommen in het buitenland hebben. Wij hebben een voorstel van decreet ingediend om daar een mouw aan te passen, en wie heeft dat voorstel van decreet niet mee goedgekeurd? De partij van de heer Hendrickx. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Mevrouw Coppé, wat u hebt gezegd, vind ik kleinzielig. Ik ben heel veel aanwezig in de commissie. Die dag had ik dezelfde vraag als u. Ik ben naar een andere commissie geweest, want ik had ook andere commissievergaderingen. Ik vind die repliek van u in een plenaire vergadering dus heel minnetjes. Ik had meer van u verwacht.

Mijnheer Hendrickx, er wordt inderdaad geen rekening gehouden met het vermogen. Dat hoeft niet in het buitenland te zijn. Daar moet men ook eens naar kijken. Dat zijn slechts enkele gevallen. We moeten daar ook geen karikatuur van maken. Als mensen bijvoorbeeld erven, dan wordt dat ook niet in rekening gebracht. Men moet dat alles toch eens durven te herbekijken. Men zou niet alleen het inkomen, maar ook het vermogen moeten bekijken bij het toedelen van een sociale woning.

Mevrouw Coppé, u stelde dat, als er alleen nog maar sprake zou zijn van de laagste inkomens, dit stigmatiserend zou werken voor mensen die in een sociale huurwoning wonen. Doordat de sociale mix is ingevoerd, is er een diversiteit bij huur- en koopwoningen. In elk nieuw project is die sociale mix ingeschreven. Ik blijf erbij dat u – ook als voorzitter van een huisvestingsmaatschappij – pleit voor goede inkomens om die financiering te kunnen waarmaken en de boel te kunnen blijven runnen. Daarvoor dienen sociale woningen niet. Daar blijf ik bij.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, ik zal niet in herhaling vallen. Ik had het al over de gewestelijke sociale correctie. Het mag niet de bedoeling zijn dat die een structurele vorm van financiering zou worden. De sociale huisvestingsmaatschappijen moeten zelf creatief op zoek gaan naar verantwoorde investeringen. De tekorten zonder meer bijpassen, kan dus ook voor ons niet. Ik volg mevrouw Heeren dat dit toch maar een verschuiving van het probleem is, dat na enkele jaren dan toch opnieuw aan de oppervlakte komt.

Ook voor ons kan er echter worden nagedacht over het optrekken van het huurgeld en van de plafonnering. De VVH heeft dat trouwens zelf ook gesuggereerd. Dat moet dan wel gericht gebeuren, en niet zomaar in het wilde weg. Als we bijvoorbeeld woningen energiezuinig maken en isolatiegericht renoveren, dan is het niet abnormaal dat we naderhand een hogere huurprijs vragen van de huurder, die immers winst boekt via de kostprijs van zijn nutsvoorzieningen, die een flinke besparing doet. Minister, meten is weten. Welke evolutie is er eigenlijk in de vaststelling van de huurprijzen? Dat lijkt ons immers toch nog vrij onbekend.

Het inzetten op de sociale verhuurkantoren, toch ook een belangrijke actor in het woonbeleid, lijkt ons een andere optie. Er zijn nog steeds gemeenten die geen sociaal verhuurkantoor hebben of waar geen sociaal verhuurkantoor uit een aangrenzende stad of gemeente actief is. Dat bleek onlangs nog uit uw antwoord op mijn vraag tot oplijsting. Dat kan niet. Daar moet dringend werk van worden gemaakt.

Ook is er de betere begeleiding van de privéhuurmarkt. Een aantal leden hebben daar al op gewezen. Niet iedereen kan immers terecht op de sociale huurmarkt, dus moet het versterken van de privéhuurmarkt mijns inziens ook aan bod komen. Dat kan onder meer door het stelsel van huursubsidies waaraan u werkt, maar de voorwaarde is natuurlijk ook dat het aanbod op de privéhuurmarkt eveneens zou toenemen. Anders biedt dit geen antwoord op de schaarste. Meer huursubsidie in plaats van bouwen is volgens de denktank Itinera trouwens een kostenbesparende oplossing. Mijnheer Keulen, ik weet dat u daaraan twijfelt, maar privébouw plus huursubsidies lijkt toch goedkoper te zijn dan sociale bouw. Ik geef u echter gelijk wat uw kwaliteitsvereisten betreft.

Ik heb al gewezen op de domiciliefraude en het bekende fenomeen van huurders die toch nog eigendommen hebben in binnen- en buitenland. Dat moet beter worden onderzocht. Er staan zoveel mensen op de wachtlijst. Het is dan ook vrij logisch dat asociale praktijken bij iemand die een sociale huurwoning betreft, stevig worden aangepakt.

De heer Marino Keulen: Die huursubsidies worden vaak gebruikt als stoplap. Wanneer een redenering wordt afgemaakt, worden daar de huursubsidies bij gesleurd om de rekening te doen kloppen. De ervaring in Nederland leert dat dit eigenlijk een budgettair moeras is. Als ze daar van één zaak ooit spijt hebben gehad, dan is het wel van het veralgemeend en onbeperkt in de tijd toepassen van die huursubsidies. Dat moet selectief en beperkt in de tijd gebeuren. Voor mensen die lang op een sociale huurwoning wachten maar heel woonselectief zijn en alleen in een bepaalde wijk willen wonen, zou ik dit niet toepassen. Nederland leert ons dat we dit in de gaten moeten houden. Immers, voor men het weet, werkt dit antiactiverend. Mensen die een werkloosheidsuitkering en een huursubsidie hebben, krijgt men vaak nog heel moeilijk aan de slag. We moeten daar dan ook heel selectief, voorzichtig en beperkt in de tijd mee omspringen. Er moeten ook eventueel kwaliteitsvereisten worden gesteld aan de woning.

De heer Marc Hendrickx: Mijnheer Keulen, u vergelijkt soms appels met peren. Daarnet zei u terecht dat we ons niet mogen enten op het Nederlandse voorbeeld voor een aantal zaken. Nu zegt u dat Nederland ons een en ander heeft geleerd.

De heer Marino Keulen: Mijnheer Hendrickx, u zegt toch zelf dat het gaat over een aantal zaken. Ik heb niet gezegd dat dit voor alles geldt. Ik maak de vergelijking zoals die moet worden gemaakt. Ik heb dat met hart en ziel gedaan, ik deed dat het liefst van alles wat ik mocht doen. Neem maar van mij aan dat wij hier met veel betere papieren zitten dan in Nederland.

Mevrouw Patricia De Waele: De heer Hendrickx en mevrouw Hostekint zeggen dat een bijsturing van de huurprijzen bespreekbaar is. Een selectieve verhoging zou bespreekbaar zijn. Ik heb daar mijn bedenkingen bij. Wij streven allemaal hetzelfde doel na, namelijk ervoor zorgen dat iedereen een degelijke huisvesting kan hebben. Dat is trouwens een grondwettelijk recht. We weten echter ook dat de middelen beperkt zijn. We moeten dan ook nagaan wat de kerntaak van de overheid is. LDD is ervan overtuigd dat de kerntaak van de overheid er niet in bestaat om verkavelaar of makelaar te gaan spelen, gronden te verkopen, te verbouwen, op te kopen en door te verkopen. Dat zijn geen kerntaken van de overheid. Wij vinden wel dat er meer moet worden gestreefd naar een systeem om die huurmarkt ingevuld te krijgen en een sociale tint te geven, met huursubsidies of huurcheques. Op die manier kunnen op termijn de meest noodlijdenden aan een huis worden geholpen.

Mijnheer Hendrickx, u zegt ook dat er redelijk zware eisen zijn opgelegd door de overheid in verband met energieprestatie en dergelijke meer. Daarin vindt u een argumentatie om de huurprijzen op te trekken. Diezelfde eis wordt opgelegd voor de private verhuurder. Bent u er dan ook van overtuigd dat dergelijke energie-investeringen mogen worden doorgerekend op de privéhuurprijzenmarkt?

De heer Marc Hendrickx: Wanneer de overheid een serieuze inspanning levert om een sociale huurwoning zuiniger en energieprestatiegerichter te maken, dan mag toch overwogen worden om aan de nieuwe huurder een hogere huurprijs aan te rekenen. Er worden immers honderden euro's bespaard op de nutsvoorzieningen. Het is dan toch niet onlogisch dat er iets meer huur wordt gevraagd. Dat is een optie, maar er zijn er nog andere. Noch wij noch de collega's van de meerderheid zijn voorstander van het blind verhogen van die plafonnering.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik hoor u er in feite voor pleiten om de energiebesparingen die gerealiseerd zullen worden, te compenseren met een verhoogde huurprijs, maar daarmee zult u hetzelfde eindresultaat krijgen.

De heer Marc Hendrickx: U legt me woorden in de mond die ik niet uitspreek!

Mevrouw Patricia De Waele: Dat is precies wat ik u heb horen zeggen: de energiebesparingen die gerealiseerd worden, kunnen gecompenseerd worden of teruggevonden in een hogere huurprijs. Zo zult u hetzelfde resultaat krijgen en zal de huurder uiteindelijk niet minder betalen.

De heer Marc Hendrickx: Collega, ik heb nooit gesproken van een compensatie, ik heb gezegd dat ik voorstander ben van een gedeeltelijke recuperatie van datgene dat door de overheid – terecht – geïnvesteerd wordt in het energiezuiniger maken van die woningen. De cijfers zijn genoemd in de commissie en vandaag in deze zitting. Het gaat om 4 miljard euro. Mevrouw Heeren heeft het twee keer moeten vragen, ze dacht dat het nog om oude Belgische frank ging. Dat bedrag mag toch op de ene of de andere manier – gedeeltelijk nog maar – gecompenseerd worden? Is dat nu zo een zware eis aan een huurder die plots minder energiekosten heeft, om dit door te rekenen in de huurprijs?

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer Keulen, uw betoog over de huursubsidies is volledig terecht, vandaar dat er de voorbije maanden binnen de meerderheid een voorstel werd uitgewerkt om een huursubsidiesysteem te maken dat beperkt is in de tijd, dat budgettair afgebakend is en waarbij we toch een antwoord bieden aan al degenen die vandaag in aanmerking komen voor een sociale woning, maar die spijtig genoeg nog op de private huurmarkt zitten. We kiezen inderdaad niet voor het Nederlandse systeem. We willen niet beginnen met een huursubsidiesysteem dat onbeperkt is in de tijd en ook onbeperkt budgettair.

De heer Marino Keulen: En zult u ook wat woonkeuze betreft ruim gaan, niet enkel heel selectief voor een bepaalde wijk, maar dus beschikbaar zijn voor het hele aanbod van het grondgebied waarop de huisvestingsmaatschappij opereert? Dat is ook allemaal heel belangrijk, want dat verklaart vaak waarom mensen lang op een sociale woning moeten wachten. Ze zijn immers veel te selectief in hun voorkeuren en ze stellen dat ze enkel in een bepaalde wijk willen wonen. Als ze zich voor het hele grondgebied van een huisvestingsmaatschappij beschikbaar zouden stellen, zouden ze misschien op een vijfde van de tijd geholpen kunnen zijn.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer Keulen, u hebt de basis voor de huursubsidies in de vorige legislatuur gelegd, wij hebben die verder uitgewerkt. Ik ga ervan uit dat de minister straks kan vertellen wanneer het systeem in werking kan treden, ik meen dat het 1 januari 2012 is.

De heer Jan Penris: Mijnheer Keulen, wat uw opmerking over de woonbereidheid betreft, volg ik u niet. Natuurlijk zijn er misschien mensen die te kieskeurig zijn, maar als ze uw moeder zouden aanbieden om in het Chicagoblok te gaan wonen, zou u er toch ook voor bedanken zeker? *(Opmerkingen van de heer Marino Keulen)*

Mevrouw Michèle Hostekint: Ik meen ook dat collega De Waele niet goed hoort. Ik ben begonnen en ik ben geëindigd met de woorden dat het voor ons prioritair is in heel de

bijsturing en het financieringssysteem dat op tafel zal worden gelegd, dat de huurprijzen betaalbaar zijn. Ik ben daarmee begonnen en ik ben daarmee geëindigd.

Mevrouw De Waele, u zegt dat we eens goed moeten nadenken over wat de taak van de overheid op de woonmarkt is. We weten alvast wat uw visie daarop is. Voor u is het de taak van de overheid om de private huurmarkt gewoon vrij spel te geven. De overheid moet er volgens u voor zorgen dat er huursubsidies worden gegeven, onbeperkt in tijd en in bedrag, zodat de hele woningmarkt ontwricht wordt en waardoor de kloof tussen arm en rijk steeds groter wordt.

Mevrouw Patricia De Waele: Mevrouw Hostekint, u bent blijkbaar van plan om hier een totaal ander debat te voeren. Ik heb hier wel degelijk genoteerd dat u hebt gezegd: “bijsturen van huurprijzen, dat is voor ons wel bespreekbaar”. Ik heb dit genoteerd, u zult het later in de Handelingen kunnen lezen. Ik ben daarop verder gegaan.

Wat uw repliek betreft waarin u zegt hoe ik de huisvestingsmarkt zie en hoe mijn partij de huisvestingsmarkt ziet: het komt niet aan u toe om dat te zeggen. Feit is dat wij voor de overheid een heel andere taak weggelegd zien. Die bestaat niet uit het verhandelen van openbare gronden of van gebouwen, maar is meer toegespitst op het aan een woning helpen van de noodlijdenden. Daar gaat het voor ons om.

En als u heel eerlijk wilt zijn, mevrouw Hostekint, zult u toegeven dat ik er stevast voor pleit om de meest kwetsbaren in onze maatschappij aan een woning te helpen, aan een dak boven het hoofd. Dat kunt u niet doen door woningen te koop te stellen, want de meest kwetsbare mensen hebben niet de middelen om een woning te kopen.

Die kunnen wel met heel veel inspanningen van de overheid een huis huren aan een kleine huurprijs. Daar gaat het om: u en uw partij zijn niet in staat dat in te zien en om de meest noodlijdenden op de sociale huurmarkt aan een woning te helpen.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mevrouw De Waele, op welke manier wenst u het dan wel te doen? Ik heb gewoon herhaald wat u daarnet hebt gezegd. U zei: “Laat de private markt dat doen en laat de overheid huursubsidies geven voor diegenen die de hoge huurprijzen op de private huurmarkt niet kunnen betalen.” Dat is – daar blijf ik bij – een bodemloos vat.

Mevrouw Patricia De Waele: Inderdaad, mevrouw Hostekint, wij zien in het huursubsidiesysteem heel veel heil. Alleen niet op de manier waarop u en de meerderheidspartijen dat hebben ingevuld. Een inkomensgerelateerd huursubsidiesysteem om een antwoord te kunnen bieden aan de acute woonproblematiek, is volgens ons een veel betere oplossing. Ik heb hier trouwens nog andere collega's dezelfde piste horen bewandelen. Wat wij daarin verkondigen, lijkt mij in ieder geval niet onlogisch.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, ik kom uit de groente- en tuinbouwstreek. Om echter te vermijden dat ik hier verder wortel sta te schieten, zal ik afronden.

Ik denk dat zowat alles gezegd is, maar ik wil toch nog een suggestie doen aan de zeer gewaardeerde heer Keulen. U stelt dat u dat met hart en ziel gedaan hebt. Ik geloof dat, want ik volg de sector al zeer lang. Ik nodig u uit om eens binnen te springen in de commissie Wonen, onder het prima voorzitterschap van de heer Penris. Daar wordt altijd hevig, maar correct gedebatteerd. We kunnen dan samen naar oplossingen zoeken. *(Applaus)*

De heer Marino Keulen: Ik heb dat zes jaar met plezier gedaan. Hij weet dat.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik vind het spijtig dat de heer Decaluwe weg is, maar ben blij dat de heer Van Rompuy nog aanwezig is.

Mijnheer Hendrickx, u stelt dat alles al gezegd is. Ik ga toch nog proberen mijn steentje bij te dragen.

Collega's, het debat vandaag gaat in essentie over hoe we anno 2011 betaalbaar wonen in Vlaanderen kunnen realiseren. Minister, dat wordt een steeds groter probleem.

Voorzitter, u nodigde ons veertien dagen geleden uit om in primeur de Sociale Staat van Vlaanderen te leren kennen. Daarin stond een interessant hoofdstuk over wonen. De minister-president heeft echter de dag voordien de primeur weggekaapt. Hij liet weten dat het in Vlaanderen zeer goed gaat en dat er 4 op 1000 mensen – 0,4 procent – in armoede leven.

Mijn goede oud-collega en vriend Jos Geysels, voorzitter van Decenniumdoelen, verslikte zich in zijn koffie en dacht: wat krijgen we nu? De week voordien had hij namelijk de door minister Lieten gesubsidieerde Armoedebarmometer voorgesteld, waaruit bleek dat niet minder dan 18 procent van de kinderen – en geen 0,4 procent, minister-president – in armoede leeft, en dat een van de redenen voor die armoede de enorme woonkosten zijn in het budget.

De heer Geysels kreeg steun uit onverwachte hoek, van Itinera. Terwijl de commissie Wonen in het buitenland was, ben ik hier gaan luisteren naar de interessante studiedag bij Itinera. Ik ben het absoluut niet eens met alle voorstellen die ze deden, maar het voordeel van Itinera is dat ze zich lostrekken uit het dagelijkse leven en alles op een rijtje zetten.

Collega's, 270.000 huishoudens hebben vandaag steun nodig om hun woonkosten te kunnen betalen. Dat heeft heel veel te maken met de enorme stijging van huurprijzen op de private huurmarkt. Ongeveer 70.000 mensen staan vandaag op de wachtlijst voor een sociale woning. Als u dan vandaag zegt dat het alternatief is dat we 43.000 nieuwe sociale woningen zullen bouwen tegen 2020, vraag ik me af of we die 270.000 huishoudens die vandaag hun woonkosten niet kunnen betalen, geen enorm luchtkasteel aan het voorspiegelen zijn en dat we de kop in de grond steken.

Collega's, ik denk dat het hier niet meer gaat over het betaalbaar houden van de sociale huisvestingsmaatschappijen – die inderdaad break-even moeten draaien. Onze oud-collega Norbert De Batselier wilde dat de woningen prioritair werden toegekend aan diegenen die het het meest nodig hadden: de minstverdienenden. Hij heeft de voorbije twintig jaar steeds de reactie uitgelokt bij de sociale huisvestingsmaatschappijen dat er een sociale mix moest zijn – wat die sociale mix dan ook betekent.

Want die is gaandeweg geëvolueerd van sociale mix binnen de sociale huisvestingsmaatschappij naar sociale mix binnen de gemeenten met het grond- en pandenbeleid. Collega's, ik denk dat we er met dat soort debatten niet meer komen. En ik wil inderdaad oproepen om de voorstellen van Itinera onbevooroordeeld te bekijken. Itinera zegt dat met hetzelfde geld dat Vlaanderen op dit moment moet investeren om die 43.000 woningen te realiseren, met alle moeilijkheden van dien, zoals grondververwerving enzovoort, het mogelijk is veel meer mensen aan een betaalbare woning te helpen via huursubsidies.

Mijnheer Keulen, u verwijst altijd naar Nederland. De u welbekende professor Sien Winters heeft onlangs een vergelijkend onderzoek gedaan in Europa. Daaruit kan worden opgemaakt dat steeds meer landen evolueren naar een systeem van huursubsidie gecombineerd met richthuurprijzen. Duitsland heeft bijvoorbeeld bijna altijd gekozen voor huursubsidies en niet geïnvesteerd in sociale huisvesting. In Groot-Britannië werd tijdens het beleid van Thatcher de volkshuisvesting afgebouwd, geprivatiseerd. Daarna werd er begonnen met een systeem van huursubsidies. Het systeem van huursubsidies heeft dus vele variaties. Het kan misschien soelaas bieden op korte termijn en de 270.000 huishoudens wat helpen die, minister-president, in armoede leven omdat ze de woonkost niet kunnen betalen.

Mevrouw Heeren, laat me toe toch wat vragen te stellen bij de logica in uw redenering. U zei daarnet met betrekking tot de sociale huisvesting en de sociale woningen dat het mogelijk zou moeten zijn dat mensen, starters, pas-afgestudeerden, de twee facteurs – men zou meer facteurs moeten aannemen en ze ook beter betalen, net zoals de sociale minima opgetrokken zouden moeten worden – beginnen in de sociale huisvestingsmaatschappij en dat het dan moet stoppen. Ik snap die logica niet. Als het gaat over de huursubsidie – het gaat dan over de

nog kansarmere mensen die nu op de privéhuurmarkt terecht komen –, zegt u dat die beperkt moet worden in de tijd. Dat snap ik niet. Uiteindelijk gaat er erom wat de woonkost is, wat het percentage is van het totale inkomen. Als dat percentage te hoog is, dan moet de overheid op de een of andere manier bijspringen om het recht op wonen in Vlaanderen te kunnen realiseren.

Voorzitter, ik denk dat dit debat zeer fundamenteel is. We mogen niet stoppen om binnen de sociale huisvestingsmaatschappij te blijven kijken wat de betaalbaarheid is. We moeten vertrekken vanuit de reële en harde werkelijkheid dat 270.000 mensen in Vlaanderen de woonkost niet kunnen betalen.

De heer Marino Keulen: Mevrouw Vogels, Nederland volgt steeds meer het Vlaamse model. Waar u het over hebt, is het Nederlands model van de jaren 70 en 80. Ze zetten daar steeds meer in op eigendom. Ze doen dat niet alleen omdat huursubsidies onhaalbaar zijn, maar omdat ze vaststellen dat eigendom goed is voor de oude dag van de mensen. Mensen die niet meer huren maar een eigendom hebben, kunnen met hun pensioen de vroegere levensstandaard veel makkelijker aanhouden. In Vlaanderen en in België liggen de pensioenen 500 à 600 euro lager dan in Nederland. Maar bijna al die mensen zijn eigenaar van een woning, waardoor ze vergelijkbare pensioenen hebben met die van Nederland. Want de mensen daar zijn bijna allemaal huurders. Het gaat om de generatie van na WO II.

Als we op één vlak nog heel wat werk hebben, dan is het de privéhuurmarkt. Iedereen zal wel erkennen dat we heel zwaar hebben gewerkt op het vlak van het handhaven van de kwaliteit. Maar de wetgeving is nog altijd federaal. Op dit moment is er een probleem omdat de eigenaars, de verhuurders zich in de steek gelaten voelen door de wetgever. We moeten dringend zorgen voor een bijstelling.

Maar Nederland volgt vandaag Vlaanderen. Ten opzichte van de buurlanden is Vlaanderen vandaag gidsland op het vlak van huisvesting, of u dat nu graag hoort of niet. U pleit nog voor een model waarvan ze in Nederland zeggen dat het er een uit het verleden is.

Mevrouw Mieke Vogels: Maar kijk eens verder dan Nederland. In de rest van Europa wordt ook gewerkt met huursubsidies. Daar gebeurt dat nog altijd.

Ik vind ook dat u een ongelooflijk rechtlijnige overtuiging hebt. Ik wil me grondig verzetten tegen het feit dat een eigen woning een soort vierde pensioenpijler wordt. Ik zou de mensen niet te eten willen geven die nu noodgedwongen in een veel te groot huis blijven wonen, die niet meer kunnen investeren omdat hun pensioen te laag is, bij wie de energiekost enorm hoog is. Het gaat om mensen die in tijden van woningschaarste veel langer een veel te grote woning blijven bezetten, die niet meer kwalitatief en energiezuinig is.

Het juiste beleid is ervoor zorgen dat oudere bewoners aangepaste en betaalbare woningen vinden in serviceflats. Alleen al in Antwerpen staan 10.000 75-plussers op de wachtlijst voor een serviceflat. Geef die allemaal een serviceflat en je brengt 10.000 eengezinswoningen op de markt. Het is totaal fout om te zeggen dat dat een stuk pensioen is.

De heer Marino Keulen: Die woning is de erfenis. Als die oude mensen ooit woonbehoefstig of anderszins behoeftig worden, is die woning die ze kunnen verkopen, hun vermogen om finaal ook hun einde te halen in financieel comfortabele omstandigheden. Dat is nog maar eens een pleidooi dat ons model een goed model is.

Mevrouw Mieke Vogels: Wat doe je dan met mensen die geen woning hebben verworven?

De heer Marino Keulen: Dat is gelukkig een heel kleine groep van de 65-plussers. Maar daar moet je dan ook voor zorgen. Daar heb je een taak vanuit de sociale huisvesting en vanuit Welzijn. Dat is dan inderdaad een overheidsopdracht.

Mevrouw Mieke Vogels: Die groep zal groter worden, mijnheer Keulen.

Mevrouw Michèle Hostekint: Ik hoor mevrouw Vogels hier pleiten voor veralgemeende huursubsidies, maar ik blijf bij wat ik daarstraks gezegd heb: huursubsidies kunnen alleen werken in een gereguleerde huurmarkt. Zolang er geen regulering is van de huurprijzen, is dat een bodemloos vat. Dat is onbetaalbaar. Dat zorgt er alleen voor dat de huurprijzen steeds hoger worden.

Mevrouw Mieke Vogels: Dat hoeft u mij niet te zeggen, mevrouw Hostekint. Ik heb een voorstel van decreet ingediend in de commissie, dat ook besproken is en waar hoorzittingen rond hebben plaatsgevonden. Uw partij was er zelfs door gecharmeerd, maar u kon niet mee stemmen omdat u nu eenmaal in de meerderheid zit.

De heer Marc Hendrickx: Mevrouw Vogels, ik meen dat u aan het eigendomsrecht tornt. De mensen die op de lijst staan voor een serviceflat – 10.000 in Antwerpen, zegt u – en die een serviceflat toegewezen kunnen krijgen, moeten dan blijkbaar in ruil hun woning afstaan. Zij mogen die dus niet houden of doorverhuren aan familie?

Mevrouw Mieke Vogels: Wat is dat nu voor zever?

De heer Marc Hendrickx: U zegt dat er dan 10.000 woningen zullen vrijkomen.

Mevrouw Mieke Vogels: Dat is zo, die komen vrij.

De heer Marc Hendrickx: Dat is pas zever!

Mevrouw Mieke Vogels: Die komen vrij, mijnheer Hendrickx, ofwel om te verhuren, ofwel om te verkopen. Als mensen verhuizen uit hun eengezinswoning naar een serviceflat, komt die woning vrij.

De heer Marc Hendrickx: En dan komt die automatisch op de huurmarkt, denkt u?

Mevrouw Mieke Vogels: Dat hangt ervan af wat die mensen kiezen. Die mensen kiezen dat zelf.

De heer Marc Hendrickx: Zou u hen ertoe verplichten?

Mevrouw Mieke Vogels: Natuurlijk niet. Wat wilt u mij nu horen zeggen? *(Opmerkingen van de heer Marino Keulen)*

Ik heb gezegd dat er dan 10.000 woningen op de markt komen. Dat betekent op de huurmarkt of op de koopmarkt, mijnheer Keulen. Ik ga niet opleggen wie moet huren of kopen. Dat heb ik nooit gezegd. Die woningen komen op de markt terecht, en dat zou een goede zaak zijn. *(Opmerkingen van de heer Marc Hendrickx)*

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, we staan inderdaad voor een belangrijk debat, waar een aantal keuzes uit zullen moeten volgen. De voornaamste oorzaak daarvan is dat de Vlaamse sociale huurder armer wordt. De gemiddelde huurprijzen zijn nagenoeg stabiel gebleven. In 2011 zaten we aan 262 euro. Voormalig minister Keulen zal bevestigen dat dat niet zoveel scheelt met de periode hieraan voorafgaand. Toen was het iets meer dan 250 euro, afhankelijk van het jaar een beetje meer of een beetje minder.

De gemiddelde huurprijs is dus niet noemenswaardig veranderd, maar het profiel van de sociale huurder is wel minder sterk geworden: meer armere mensen huren een sociale woning in Vlaanderen. Dat is het grootste deel van de verklaring van de huidige problematiek en de discussie die we vandaag voeren. Er zijn natuurlijk nog een aantal andere verklaringen. Ik denk bijvoorbeeld aan de gestegen bouwkost. De ABEX-index (Associatie van Belgische Experts) is wel gekoppeld aan NFS2 (nieuw financieringssysteem), maar er zijn nog een aantal andere zaken, zoals de toegankelijkheidsverordening, het feit dat men steeds vaker afwateringsoplossingen nodig heeft en zo meer. Dergelijke zaken maken natuurlijk niet mee

onderdeel uit van dat soort basisfinanciering, waardoor die plafonds een beetje onder druk komen.

Op dit moment is het niet zo dat veel van de nieuwe projecten het plafond overschrijden, maar we merken wel dat nagenoeg elk project bijna aan 100 procent van dat plafond komt. We krijgen signalen van zeer gezonde huisvestingsmaatschappijen dat in de toekomst het systematisch beginnen te overschrijden van het plafond onafwendbaar is.

Wij hebben dus vandaag al een probleem. Als wij nu niet handelen, als wij niet binnen een aantal maanden weten naar welk nieuw systeem wij gaan, zullen een aantal maatschappijen omwille van de noodzaak aan goed beheer minder bouwen. Dat is het allerlaatste wat wij willen. Ik heb hier zeer verschillende analyses en recepten gehoord, maar niemand heeft gezegd dat wij minder sociale woningen moeten bouwen. Integendeel. Het risico bestaat wel dat dit gebeurt als wij de financiering niet opnieuw gezonder maken.

Er zijn vele mogelijke pistes. Wellicht zullen wij een combinatie van die pistes moeten bewandelen om een gezond systeem te maken waarbij wij het huidige systeem, dat pas in 2008 werd hervormd, niet zomaar moeten weggooien. Dat systeem heeft belangrijke en grote verdiensten, bijvoorbeeld de GSC-regeling. Maar wij moeten toch een aantal dingen aanpassen en ter discussie durven stellen.

Er is natuurlijk het potentiële conflict tussen twee mogelijke oplossingen. Wij weten allemaal dat er veel mensen zijn met een woonnood. Veel van die mensen zijn zeer arm. Maar de armoedeproblematiek reikt breder dan enkel het wonen en moet ook op andere manieren een oplossing krijgen. Vanuit het beleidsdomein Wonen kunnen wij dat niet volledig oplossen. Er zijn ook mensen die niet noodzakelijk arm te noemen zijn, maar die toch steeds meer met een woonnood kampen. Hoe verzoenen we dat? Er is de mogelijkheid om de inkomensgrenzen op te trekken en om zo meer mensen de kans te geven gebruik te maken van de sociale huisvesting. Dat zal nog niet meteen kunnen, al was het maar, zoals vele sprekers zeggen, omdat het percentage sociale woningen in Vlaanderen te laag is om die ambitie te hebben. Maar het zou wel voor een deel die richting kunnen uitgaan. Daar staat onmiddellijk tegenover dat wij al met grote wachtlijsten zitten, met grote precaire noden. Wij moeten dus ook iets doen om die noden te lenigen. Zo komen we automatisch en bijna onafwendbaar bij de vraag wat we met de huursubsidies doen. Als je ervoor zou opteren om inkomensgrenzen te verhogen, om zo een ruimere groep toegang te geven tot de sociale huisvesting, en je blijft de inhaalbeweging inzetten en aanhouden in de sociale huisvesting, dan zal er toch een groep mensen nog langer moeten wachten. Een nog grotere inhaalbeweging dan vandaag is gepland, is onmogelijk: men kan niet nog sneller bouwen dan we het nu al proberen te doen. Wat doen wij daarmee? Op welke manier lenigen wij de nood van die mensen?

Zo komen we bij de discussie over de huursubsidies. Enerzijds kan de huursubsidie niet zomaar worden veralgemeend, al was het maar omdat dat een belangrijk inflatoir effect zou hebben, waardoor de huurprijzen op de private markt zouden stijgen, terwijl wij nu net wilden proberen de hogere huurprijzen te betalen. Dat moet selectief genoeg zijn. Anderzijds moet dit voldoende ondersteunend zijn om ons te kunnen permitteren om de volkshuisvesting stilletjes aan steeds meer vorm te geven. Dat is dus een moeilijk spanningsveld. Daarbij komen natuurlijk ook zaken die werden aangehaald ter sprake, zoals het feit dat men niet te selectief mag zijn om kunstmatig de wachttijd op te drijven. Al was het maar omdat men op die manier een idee van woonnood kan creëren zonder dat die er werkelijk is. Het moet ook gaan om mensen met een werkelijk laag inkomen. Je moet dus een slim systeem van huursubsidies maken. We zullen er begin 2012 een eerste stap mee zetten voor mensen die vijf jaar op de wachtlijst staan. Het fundament voor dat idee werd gelegd tijdens de vorige legislatuur. We zullen dat nu ook uitvoeren. Men zal niet te selectief mogen zijn. Mensen zullen vanzelfsprekend nog argumenten kunnen aanvoeren om niet het volledige werkingsgebied van een huisvestingsmaatschappij aan te duiden. Sommige werkingsgebieden zijn ook bijzonder groot. Men zal kunnen aanhalen dat men bijvoorbeeld op een min of meer

haalbare afstand van het werk gehuisvest wil zijn. We moeten ook een eventuele mantelzorg in rekening kunnen brengen. Met dat soort dingen moeten wij rekening kunnen houden. Maar men zal geen voorkeuren kunnen uitspreken voor deze of gene kant van het gebouw. Ik maak er een karikatuur van, maar men zal dat vooraf duidelijk moeten kunnen omschrijven in samenwerking met de huisvestingsmaatschappij. Ik wil hier niet te veel treden in de plaats van de huisvestingsmaatschappij; zij moeten dat zelf kunnen hanteren.

Het systeem van huursubsidies zal belangrijk blijken om de betaalbaarheid van wonen te garanderen. Het zou idealiter een overgangssysteem moeten zijn. Huursubsidies om de huursubsidies, dat is niet goed. Het moeten huursubsidies zijn in afwachting van de sociale woning.

Nogmaals, voor de regering is het zeker bespreekbaar om de inkomensgrenzen op te trekken. Wellicht zal dat vooral gebiedsgericht moeten gebeuren in eerste instantie. Er zijn een aantal gebieden waar het erg duur wonen is en waar het verschil tussen de prijzen op de sociale markt en die op de private markt extra groot is. Binnenkort hebben we ook een studie die ons meer zicht zal geven op de heersende huurprijzen op de private markt, die per gebied zullen worden opgedeeld en per woningtype. Dat zal ons ook wat relevante informatie geven over hoe moeilijk mensen het in bepaalde gebieden kunnen hebben.

Een andere mogelijkheid is om huisvestingsmaatschappijen meer te stimuleren om bescheiden woningen te bouwen. Daarvoor moet er een apart boekhoudkundig systeem zijn. Er moet marktconform geleend en gehuurd worden. Via het voorzien in bescheiden woningen, zouden er extra inkomsten kunnen komen bij die huisvestingsmaatschappijen. Dat is dan een andere categorie van woningen, die misschien interessant kan zijn voor bijvoorbeeld de jonge gezinnen, die mevrouw Heeren aanhaalt. Daardoor kan men de sociale huisvesting ervoor laten zorgen dat mensen die het moeilijk hebben op de private markt, er een plek in krijgen. Het voornaamste aandachtspunt is zorgen dat er geen verdringing is, dat die wachtlijsten toch nog kleiner worden en dat men niet zodanig veel bescheiden woningen gaat bouwen zodat men geen kans meer heeft om sociale woningen voor de preciaire doelgroepen te bouwen. Daar is alweer een precair en moeilijk evenwicht, maar wel een mogelijkheid om aan te denken.

NFS2 zelf moeten we eens grondig doorlichten. Vele collega's zeggen dat het systeem zijn verdiensten heeft, maar we moeten toch ook eens bekijken, nu we voldoende cijfers en gegevens hebben, wat het in de praktijk betekent en wat het zou gaan betekenen in combinatie met die laatste stap die we nog moeten zetten, namelijk de huurprijsberekening, aan inkomsten voor de maatschappijen, ook wat de GSC betreft. Een aantal vooruitzichten voorspellen dat de GSC verschrikkelijk snel en hard zou gaan stijgen. De GSC moet er blijven om maatschappijen met een bijzonder arm huurderpubliek te helpen financieel rond te komen. Op het moment dat GSC deel wordt van de basisfinanciering van elke huisvestingsmaatschappij, is de essentie van het systeem er niet meer. Als we daarnaar evolueren, betekent dat dat we aan de basisfinanciering ook iets moeten proberen doen.

Er zijn veel mogelijke zaken om te bekijken. Elk van de mogelijke oplossingen willen we tegen het licht houden via simulaties. Ik kan u onmogelijk zeggen welke oplossing wat financieel zou veranderen. Wat we bijvoorbeeld moeten bekijken, zijn de kapitaalsaflossingen zelf. Die volgen de inflatie niet, terwijl de huurinkomsten zeer inflatiegebonden zijn. We zouden kunnen beslissen om de kapitaalsaflossingen de inflatie te laten volgen. Dat zou veel logischer zijn omdat die dan veel meer corresponderen met de evolutie van de huurprijzen. Wat dat exact oplevert, kan ik u vertellen van zodra alle simulaties zijn gebeurd.

We moeten ook durven kijken naar de afschrijvingstermijnen. Voor mij is het grondaandeel geen taboe, dat nu mooi spoort met het aandeel van het gebouw zelf. De grondprijzen worden steeds hoger en gronden worden schaarser. Moet het zo blijven dat grond en gebouw een gelijke termijn van afschrijving hebben, of niet? Het is logisch dat de afschrijvingstermijn van de gebouwen niet te lang is. Men moet namelijk op een bepaald moment weer kunnen

investeren om te renoveren, maar de grond blijft de grond. Misschien moeten we dergelijke dingen bekijken.

Hoe het ook zij, de doelstelling moet zijn dat we naar een zeker investeringsklimaat gaan. Het laatste wat ik wil is dat gezonde huisvestingsmaatschappijen een angst krijgen om de inhaalbeweging, het extra bouwen, voort te zetten. Dat mag niet gebeuren. We moeten dat niet blind doen, we moeten dat doen op basis van cijfers die ik graag in de commissie Wonen wil voorstellen bij het begin van het nieuwe politieke jaar. We hebben nu alle cijfers, de analyse en de aanbevelingen van Itinera, die ik zeker ter harte zal nemen en laten onderzoeken.

We hebben vandaag ook suggesties van het parlement gekregen, waarvoor dank. Het debat zal ons helpen om de verschillende suggesties die u doet, tegen het licht te houden. De bedoeling moet zijn om na het reces een aantal voorstellen te doen om de financiering op een degelijke manier rond te krijgen, waarbij alle aspecten – GSC, NFS2 en huurinkomsten – mooi in elkaar inhaken. Dat is niet eenvoudig, het is een huzarenstuk. U kent iets van de socialehuisvestingsthematiek. Het is nodig dat we het tijdig doen. Ik wil u zeker danken voor uw bijdrage vandaag. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Jan Penris: Voorzitter, minister, u reikte een aantal elementen van oplossing aan. Ik ben die niet ongenegen. Huursubsidies toekennen? Oké. Inkomensgrenzen optrekken? Oké. Meer bescheiden woningen bouwen? Oké. Kapitaalsaflossing inflatiegerelateerd maken? Oké. Afschrijvingstermijnen herbekijken? Oké.

De oplossing ten gronde echter, biedt u niet. Daar keken we naar uit en daar blijven we op onze honger zitten. U had aangekondigd dat u tegen de zomer, en de zomer is begonnen, een oplossing zou hebben. De zomer duurt natuurlijk nog lang, tot 21 september, maar ‘tegen de zomer’ betekent ‘voor de zomer’ of anders alleszins ‘in het begin van de zomer’. We kijken met spanning uit naar uw oplossing ten gronde.

Ik zou willen vermijden, en daar hebt u niets over gezegd, dat we ingaan op de suggestie van de sector zelf. Die zegt: laat ons de plafonnering van de huurprijzen maar eens doorbreken. Dat, voorzitter, minister, mag niet de bedoeling zijn. Daar kan mijn fractie niet mee leven. Als u zegt dat u dat niet gaat doen, dan neem ik daar vrede mee; als u daar vaag over blijft, ga ik een actualiteitsmotie moeten indienen.

Minister Freya Van den Bossche: Voor alle duidelijkheid, collega's, het verhogen van de huurprijs is niet aan de orde. Niet. Er zijn andere manieren om het geheel weer financieel sluitend te maken. Het gaat om mensen, vaak in preciaire situaties, met lage inkomens. De huurprijzen zijn gekoppeld aan het inkomen en zijn wat mij betreft erg fair. Op dat vlak wordt er niet gesleuteld. Verhoging van de huurprijzen is niet aan de orde.

De heer Jan Penris: Ik hou u aan uw woord, minister.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, u hebt een hele resem oplossingen voorgesteld. Ik waarschuw u alleen maar om ervoor te zorgen dat u niet in een kluwen terechtkomt van reglementeringen.

Bij een van uw voorstellen, dat er meer bescheiden woningen moeten worden gebouwd, heb ik in mijn haar gekrabd. Ik dacht dat sociale huisvestingsmaatschappijen zich op zijn minst met bescheiden woningen zouden bezighouden. U zou de raad ter harte moeten nemen om de schaarse middelen die u ter beschikking hebt, niet verkeerd te gaan inzetten. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat de sociale huisvestingsmaatschappijen zich steeds meer als commerciële maatschappijen gaan gedragen.

Minister, binnen een viertal maanden zullen alle fracties hier waarschijnlijk opnieuw op het podium staan en spreken over de problematiek van de daklozen. We weten allemaal dat de federale overheid 1,1 miljard euro overheeft voor eigendomsverwerving. Dat bedrag gaat naar allerlei incentives voor eigendomsverwerving. De Vlaamse overheid daarentegen heeft

een 550 miljoen euro over voor de woonsector. Van die 500 miljoen euro is iets meer dan de helft voor de huursector gereserveerd, de andere helft voor de koopsector. Minister, als u ziet wat er slechts overblijft voor de meest zwakke burgers, voor degenen die een dak boven het hoofd zoeken, zult u wel weten wat u moet doen in het vervolg.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik dank u voor het debat, minister; ook in de commissie hebben we al meermaals van gedachten kunnen wisselen. Ik ben ervan overtuigd dat we met deze meerderheid oplossingen kunnen vinden vóór het najaar. Ik heb altijd gevraagd om er in september ten laatste voor te zorgen dat die bouwmaatschappijen vanaf 1 januari van het nieuwe jaar ook gebruik kunnen maken van die nieuwe huurprijsberekeningen.

Ik wil één zaak benadrukken. Wij zouden het erg vinden als de flexibiliteit met betrekking tot de inkomensgrenzen beperkt zou worden tot de centrumsteden. Vlaanderen heeft 13 centrumsteden en 308 gemeenten. Elke gemeente wordt gevraagd haar deel te doen in het kader van het Grond- en Pandendecreet. Heel veel gemeenten hebben daar op een positieve manier in de voorbije twee, drie jaar op geanticipeerd. Bouwmaatschappijen zijn maar een vehikel of middel om aan sociale woningbouw te doen. Wij vinden dat elke bouwmaatschappij, waar ze ook actief is in Vlaanderen, gebruik moet kunnen maken van die flexibiliteit. Het kan niet dat een bepaald percentage gelinkt wordt aan de twee grootsteden in Vlaanderen of aan de dertien centrumsteden.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: De minister stelt zich veel vragen en voert heel wat onderzoeken uit. Ik kijk uit naar de resultaten die in september 2011 zullen worden bekendgemaakt. Ik hoop echter dat de minister ook rekening zal houden met de voorstellen die mijn partij naar voren heeft gebracht.

Ik denk daarbij onder meer aan de tijdelijkheid van nieuwe contracten. In Wallonië gaat het om termijnen van drie, zes of negen jaar. Ik ben benieuwd naar de mening van de minister hierover. Hetzelfde geldt voor de manieren waarop de rotatie tot stand kan worden gebracht. De minister zou met de bestaande middelen en met het bestaande patrimonium meer kunnen doen.

Ik blijf erbij dat de woonproblematiek vooral een inkomstenproblematiek is. Om die reden heb ik in de commissie al meermaals voor meer samenwerking tussen wonen en werk en tussen wonen en activering gepleit.

Dit debat is niet ten einde. Momenteel wordt veel onderzocht. Ik vind het echter jammer dat de minister enkel met de SHM's wil werken. In de studie van Itinera wordt ervoor gepleit van een aanbodgestuurd aanbod naar een vraaggestuurd aanbod te evolueren. De minister-president heeft dit in verband met de transitie naar een duurzame samenleving ook aangekondigd. Er zou een consensus moeten zijn om ook andere actoren in te schakelen om de zwakkeren te helpen.

Minister, u hebt met een woningenbestand van 6,6 procent reeds een deficit van 1,9 miljard euro opgebouwd. Dat betekent dat het bestaande systeem niet werkt.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, een van de oplossingen van de minister op het vlak van de bescheiden woningen biedt de SHM's de mogelijkheid meer inkomsten te genereren. Dat is een goede zaak. Ik stel enkel vast op het terrein nog wat koudwatervrees bestaat ten aanzien van de bescheiden woningen. Dit is nochtans in het Grond- en Pandendecreet opgenomen. Er zou, op basis van goede praktijkvoorbeelden, met een aantal proefprojecten kunnen worden gewerkt. Dit zou het mogelijk maken de kennis ter zake ook met de SHM's te delen. Het gaat hier om een heel andere vorm van financiering. De betrokkenen moeten volledig zelf voor de prefinanciering instaan. Dit is slechts een van de aandachtspunten. Het zou goed zijn bepaalde zaken op basis een aantal proefprojecten op het terrein wat beter uit te werken.

De heer Marino Keulen: Het nieuwe systeem moet inderdaad worden geëvalueerd. We zijn daar in 2008 mee begonnen. Dat was een ware revolutie. Iedereen zei dat we dit een jaar voor de verkiezingen beter niet zouden doen. Het oude systeem draaide echter ook vierkant. Dat is de reden waarom we die stap hebben gezet.

Er is hier nog niet veel gezegd over een van de problemen die de markt van de sociale huisvesting onder druk zetten. We zitten met een heel zwakke private huurmarkt. Dit is deels een federale materie. Enkel om die reden zouden we al een staatshervorming moeten kunnen doorvoeren. We zouden instrumenten waarover we beschikken, moeten inzetten om na te gaan hoe we die private huurmarkt wat meer schwing kunnen geven.

Het profiel van de sociale huurder is al lang het profiel van iemand die een vervangingsinkomen krijgt. Het gaat om werklozen, invaliden en gepensioneerden. Mevrouw Van Volcem heeft gesuggereerd die mensen, met uitzondering van de gepensioneerden, te activeren. Dit is ongelooflijk belangrijk. Indien die mensen een inkomen uit arbeid zou halen, zouden ze hun maatschappelijke positie gevoelig verbeteren. Het eerste terrein waarop dit zou gebeuren, zou hun huisvesting zijn.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik wil de heer Keulen en mevrouw Van Volcem erop wijzen dat uit de cijfers blijkt dat steeds meer mensen met een inkomen uit arbeid het zeer moeilijk hebben om hun huisvesting te betalen. Ik kan dit niet voldoende herhalen. Mensen die werken, hebben vaak niet meer dan 1100 of 1150 euro per maand. Indien ze 450 tot 500 euro aan huisvesting en 200 euro aan energie moeten betalen, zijn die mensen, ondanks het feit dat ze voltijds werken, gewoonweg arm. Het is niet langer zo dat werk er automatisch toe leidt dat mensen niet meer arm zijn. We moeten dit inzien. *(Opmerkingen van de heer Marino Keulen)*

Ik kan hier cijfergegevens naar voren brengen over mensen die voltijds werken, alleenstaand zijn en ondanks hun loon in armoede leven.

Ik zou ook op de woorden van de minister willen reageren. Ik ben enigszins teleurgesteld in het antwoord. De minister heeft heel de tijd verklaard dat we hier en daar moeten kijken wat we zouden kunnen doen. We zouden allerlei beslissingen kunnen nemen. Ze wil allerlei simulaties maken. Op een bepaald ogenblik is beslist 43.000 bijkomende sociale woningen te realiseren. Zijn op dat ogenblik dan geen simulaties uitgevoerd? Is toen niet bestudeerd of het plan al dan niet financieel haalbaar is?

Minister, ik ben het wel met u eens als u zegt dat we moeten inzetten op meer bescheiden woningen. Voor mij zijn dat dan vooral woningen voor alleenstaanden of woningen met gezamenlijke ruimtes, zodat je de individuele ruimtes beperkter kunt houden. Dat gebeurt nu veel te weinig. Er is te veel koudwatervrees, maar er is geen wetenschap over hoe het zou kunnen.

Minister, het was heel interessant om te zien hoe de minister-president, die de grote baas is van de transitiearena duurzaam bouwen en wonen, zijn voorstellen deed in week een, en dat u het Woonforum organiseerde in week twee, en dat op dat Woonforum op geen enkele manier de vernieuwende ideeën van meer bescheiden en meer collectief wonen aan bod kwamen. Dat is absoluut nodig.

Het gaat niet alleen over koudwatervrees. Als ik vraag naar de woningen die tot nu toe gerealiseerd zijn in het kader van het grond- en pandenbeleid, dan blijkt dat vooral de klassieke gezinswoningen worden gerealiseerd met twee slaapkamers voor mannetje, vrouwtje en twee kinderen. Op de wachtlijst van de sociale woningbouw staan vooral alleenstaanden. Elke gemeente heeft op haar grondgebied liever de tweeverdieners, mannetje, vrouwtje en twee kinderen. Dat is de strijd via de sociale woningbouw om de middenklasser, zoals mevrouw Heeren die graag wil laten instromen in haar sociale woningen.

Het probleem is dat er onvoldoende incentives zijn om woningen te bouwen voor die mensen die op de wachtlijst staan, en dat zijn vaak alleenstaanden. Minister, ik wacht op uw voorstel.

Minister Freya Van den Bossche: We moeten veel duidelijker de link leggen tussen de tekorten naargelang type van gezin, en de programmatie in de bouw van de sociale woningen. Dat is niet hetzelfde in heel Vlaanderen. In grote steden merk je vaak dat alleenstaanden vrij snel een woning toegewezen kunnen krijgen, en dat gezinnen met meerdere kinderen lang moeten wachten. Buiten de steden is het vaak omgekeerd.

We moeten dus een link maken tussen gezinnen die ten opzichte van anderen binnen één wachtlijst van een werkingsgebied buitensporig lang wachten, en de programmatie. Dit is een goede suggestie. We onderzoeken nu al hoe we dat het beste kunnen doen. In één adem hebben we aan de VMSW gevraagd in kaart te brengen welke de aansnijdbare gronden zijn in het bezit van de huisvestingsmaatschappijen. Lokale besturen hebben daar soms een goed zicht op, maar soms ook niet. De transparantie is niet altijd even groot.

De VMSW heeft die lijsten klaar, en we zullen ze overmaken aan de lokale besturen. Zo hebben ze een duidelijk zicht op de aansnijdbare gronden van de huisvestingsmaatschappijen, die op dit moment nog niet worden aangesneden. Zo kunnen ze veel duidelijker zien hoe haalbaar de doelstelling is die ze nog moeten behalen in het kader van het grond- en pandenbeleid, met de gronden die vandaag voor het grijpen liggen. Dan kunnen ze de regisseursrol gericht opnemen.

Collectief wonen kan zeker een onderdeel zijn van bescheiden wonen als er interesse voor is. Hier en daar heeft een sociale huisvestingsmaatschappij voorzichtig contact genomen omdat er wel interesse is, maar men is nog wat onzeker. Onze bedoeling is om dat te stimuleren op een aantal plaatsen, om daaruit te leren en good practices te delen met andere huisvestingsmaatschappijen.

Enkele dagen geleden hebben we een forum georganiseerd over grond en panden. Er waren veel mensen van lokale besturen om de geplande wijzigingen toe te lichten, maar er waren ook steden zoals Turnhout om uit te leggen hoe ze stappen hebben gezet. De goede voorbeelden tonen is altijd interessanter dan wij die zeggen hoe het moet. Er zijn veel steden en gemeenten die al belangrijke stappen hebben gezet, die exemplarisch zijn voor andere steden en gemeenten, en die hun relevante vragen kunnen stellen. Zo kunnen ze elkaar vooruit helpen.

Een laatste opmerking nog: het is juist dat de privéhuurmarkt niet echt sterk is. Helaas heeft de Vlaamse overheid niet alle tools in handen om daaraan iets te doen. Wij zouden echter iets kunnen ondernemen om zowel de woonzekerheid voor de huurder als de inkomenszekerheid voor de verhuurder te verbeteren. Op een bepaald ogenblik zijn er mensen die hun huur niet meer kunnen betalen, ten gevolge van pech, zoals ziekte bijvoorbeeld. Dat is een drama voor de huurder – er zijn in Vlaanderen nog steeds ontzettend veel uithuiszettingen, en dat is schrijnend –, maar het is ook een drama voor de verhuurder, die niet graag mensen buitengooit en miserie wil, maar een gewoon rendement voor zijn woning wil. Hun belangen lopen samen, en wij moeten daar iets proberen aan te doen.

In de vorige legislatuur is een systeem ontwikkeld om woonzekerheid te garanderen voor mensen die een woning afbetalen. Misschien moeten wij een gelijkaardige regeling voor de huurders bedenken om de woonzekerheid en de inkomenszekerheid op de privéhuurmarkt te vergroten. Men zegt mij dat dit een van de belangrijkste hinderpalen is om woningen op de privéhuurmarkt te brengen en ook een van de belangrijkste redenen waarom mensen huizen van die privéhuurmarkt halen. Als Vlaamse overheid hebben wij mogelijkheden om daaraan iets te doen. Als dat lukt, is er een belangrijke stap gezet in het aantrekkelijk maken van de privéhuurmarkt voor de verhuurders, die toch nodig zijn om het aanbod voldoende groot te maken. In de komende maanden werken wij daaraan.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Het debat is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dreiging met stakingen in de kleuterklassen vanaf 5 september 2011

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dreiging met stakingen in de kleuterklassen vanaf 5 september 2011

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Voorzitter, minister, collega's, gisteren stond in de krant een bericht over een aangezegde staking. Wij ontvingen ook een mail van de Werkgroep Kleuterscholen, met een bijlage van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO) over de stand van zaken van het komende decreet ter financiering van het basisonderwijs. Het zou mij te ver leiden om op de inhoud van die bijlage in te gaan. Er staan zaken in waarmee wij het eens zijn, maar ook andere die moeilijker liggen, zoals de ontkleuring van de uren lichamelijke opvoeding en van de GOK-uren.

Wat volgens mij echter helemaal ongehoord is, zijn twee elementen. Een: het nieuwe financieringssysteem zal ertoe leiden dat 20 procent van de scholen minder lestijden zullen hebben. In de nota staat zelfs dat 5 procent een fulltime leerkracht zullen moeten laten gaan. Dat lijkt me toch wel heel onwaarschijnlijk. Ik kan mij niet indenken dat dit echt uw plan is. Twee: u zegt altijd dat u met heel veel mensen overlegt, maar blijkbaar niet met de Werkgroep Kleuterscholen. Die mensen zijn ontvangen door de commissie, in het Vlaams Parlement. De werkgroep is een partner die in dit belangrijke debat moet worden gehoord.

Klopt het dat 20 procent van de scholen lestijden zullen verliezen, en 5 procent zelfs een fulltime leerkracht? Bent u van plan om te spreken met Werkgroep Kleuterscholen? Zo ja, wanneer?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, collega's, ongeveer 300 kleuterscholen zouden al hebben toegezegd om op 5 september te staken. Zij willen dat doen omdat u uw woord niet houdt. U houdt de belofte niet die u nochtans hier in het Vlaams Parlement hebt aangegaan. U beloofde in 2012 – al moet dat volgens uw beleidsnota in 2011 gebeuren, maar wij mogen ons niet blindstaren op de timing, want daar hebt u het soms nogal moeilijk mee – de middelen voor het kleuteronderwijs en het basisonderwijs gelijk te schakelen, en ook in extra middelen te voorzien voor kinderen die voldoen aan de kansarmoede-indicatoren.

In de commissie hebt u ooit zelf een cijfer gegeven. U zei dat u 50 miljoen euro nodig had om alleen al de omkadering van het kleuter- en het basisonderwijs gelijk te schakelen. Nu gaat u volgens de nota, die wij hebben kunnen inkijken en die een verslag is van het overleg, 49 miljoen euro uittrekken voor zowel de gelijkschakeling van het kleuter- en het basisonderwijs als de extra middelen voor kansarme kinderen. Dat kan uiteraard niet. Dat financieel plaatje klopt niet.

U moet dus besparen, en waar doet u dat? Waar u had gezegd dat u het zeker niet zou doen: het kleuterturnen wordt afgeschaft en er komen besparingen voor de kleinere wijkschooltjes. Zoals mevrouw Vanderpoorten heeft gezegd, zullen ook de niet-GOK-scholen moeten inleveren.

Minister, wat gaat u doen om de belofte, die u hier aan ons allemaal hebt gemaakt, toch waar te maken?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ik begrijp de vragen niet zo goed. *(Opmerkingen van mevrouw Marleen Vanderpoorten)*

Ja, u kunt uw vragen zelf heel duidelijk vinden, maar u komt terug op dingen die ik al tien keer heb uitgelegd. Ik wil dat nog eens een elfde keer doen. We hebben heel duidelijk gezegd dat we als Vlaamse Regering werken aan een nieuw omkaderingssysteem. Dat zal in werking treden vanaf 1 september 2012. Mevrouw Vanderpoorten, u weet zeer goed dat je als minister over je voorstellen moet overleggen, dat je die moet bespreken en aanpassen. Dat is evident. Dat zit in de cultuur van het onderwijs.

Iemand zegt dat we het kleuterturnen willen afschaffen. Ik heb al twee keer gezegd dat we dat niet gaan doen. Blijkbaar is het moeilijk om een elementair begrip als ‘ontkleuring’ van middelen te begrijpen. Het is niet omdat je middelen ontkleurt, dat je iets niet meer doet. Het zal blijven bestaan. Men zal het moeten verantwoorden, niet elk jaar opnieuw, maar als er inspectie komt. Het is niet omdat je GOK-middelen ontkleurt, dat je geen GOK-beleid meer moet voeren. Het ene vloeit niet uit het andere voort. Dat hebt u niet gezegd, mevrouw Vanderpoorten, iemand anders wel. U bent verstandig genoeg om dat niet te zeggen, gelukkig maar.

We hebben nog niet beslist wat we doen. We zijn nog de laatste hand aan het leggen. Er wordt, mevrouw Meuleman, niet bespaard. Leg eens uit hoe je, als je 50 miljoen euro extra in een systeem steekt, bespaart in dat systeem. Je vertrekt van 100 miljoen euro en je eindigt met 150 miljoen euro. Hoe dat een besparing is, begrijp ik niet. Bij mij is 100 plus 50 nog altijd 150, geen 50 of 75 of 25. We besparen dus niet, we steken er extra geld in en we gaan bijkomende kleuteronderwijzers en -onderwijzeressen aanwerven. Maar we hebben dat nog niet beslist. De Vlaamse Regering moet beslissen hoe, wat en wanneer we het doen. Wanneer weten we: in september 2012. U kunt van mij niet verlangen dat ik nu uitleg hoe.

Ik ben ook verbaasd over die mail. Die werkgroep zegt wel veel: de minister werkt niet uit en overlegt niet. Dan vraag ik me af wat we de afgelopen maanden hebben gedaan. We hebben met de koepels gesproken. Of meent u dat de koepels niet kunnen spreken namens al die scholen? Als dat uw mening is, hoor ik het u graag zeggen. Er wordt gezegd dat de minister niet overlegt met de kleuteronderwijzers en -onderwijzeressen. Ik praat wel met de vakbonden. Of meent u dat de vakbonden niet representatief zijn voor de kleuteronderwijzers en -onderwijzeressen in Vlaanderen? Het is uw recht om dat te vinden, maar tot nader order zijn die voor mij wel representatief en vertegenwoordigen die wel het basisonderwijs.

Met die mensen overleggen we heel intensief. Dat is niet meer dan normaal: over zo’n grondige hervorming moet je goed nadenken, je moet voorstellen op tafel leggen, simulaties maken en eventueel aanpassen. Dat doen we nu en we zullen er de komende weken de laatste hand aan leggen, zodat op 1 september 2012 een nieuw omkaderingssysteem met veel extra miljoenen euro’s met meer dan 1000 kleuteronderwijzers en -onderwijzeressen in werking zal treden. Wacht nog een beetje en u zult zien dat het een heel evenwichtig, transparant, eerlijk, objectief systeem zal zijn.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Minister, we moeten wel veel wachten.

Minister Pascal Smet: Maar we zijn op schema, mevrouw Vanderpoorten.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik citeer niet uit de e-mail van de Werkgroep Kleuterscholen, maar uit het verslag van het VSKO. Dat is niet om het even wie. In dat verslag staat dat 20 procent van de scholen zullen moeten inleveren met lestijden. Dat zou een voorlopige stand van zaken kunnen zijn, maar dan verbaast dat me, want u hebt gezegd dat u dat voor het zomerreces zult voorleggen aan de Vlaamse Regering. Dat is binnen veertien dagen. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Als men nu nog niet weet wat dit finaal wordt, dan zal men toch wel heel snel moeten werken. Ik weet dat u er moeite mee hebt te weten wanneer de zomer begint. Dat hebben we in de commissie gemerkt. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik stel u een heel duidelijke vraag: klopt het dat 20 procent van de scholen zal moeten inleveren? Daar wil ik een antwoord op.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, u kunt proberen dit nu te verbloemen en stellen dat u nog niets kunt zeggen, omdat u nog helemaal niet klaar bent, maar u bevindt zich wel in de finale fase van het overleg. Er zijn een aantal verslagen die al duidelijk aangeven welke richting u uit wilt gaan. U bent zich aan het voorbereiden om decreetteksten klaar te hebben in september 2011, en nog mogen we u niet op uw woord nemen, moet alles met een korreltje zout worden genomen, zal alles nog anders uitdraaien dan in die nota staat. We moeten er alweer gerust in zijn en u geloven op uw woord. Volgens u mogen we op beide oren slapen, want het zal wel weer allemaal in orde komen. U kunt ons toch niet kwalijk nemen dat we ons ernstige vragen stellen bij wat u nu aan het doen bent.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, geachte leden, op 1 september 2012 zal er sprake zijn van 49 miljoen euro voor bijkomende omkadering voor het kleuteronderwijs. Dat is niet onbelangrijk. Het is ook niet abnormaal dat er verslagen circuleren van besprekingen. Dat wijst op transparantie en een grote betrokkenheid.

Minister, toch wil ik nogmaals en ten overvloede één zorg onderstrepen. Wij vinden een school dichtbij huis in het lager- en kleuteronderwijs, een dorpschool, bijzonder belangrijk. We vernemen dat wordt overwogen de aparte telling voor de vestigingsplaatsen af te schaffen. Ik wil erop wijzen dat dit er in sommige omstandigheden toe zou kunnen leiden dat vestigingsplaatsen in kleinere dorpen of in wijken in grote gemeenten hun deuren moeten sluiten. Mocht dat het gevolg zijn van deze maatregelen, dan moeten we al het mogelijke doen om dat te voorkomen. Deze dorpschooltjes zijn immers soms het enige dat overblijft van het sociaal weefsel in sommige wijken en dorpen.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, we moeten heel duidelijk stellen dat we de zorg van de kleuterscholen absoluut delen. U hebt al enkele malen aangegeven dat u de omkadering zult versterken, dat er extra geld zal komen en dat er tegen 1 september 2012 inderdaad een oplossing zal zijn. Ik begrijp het ongeduld van de mensen in de sector. Ik begrijp het ongeduld bij de werkgroep, maar er moet ook op een goede manier worden gewerkt en u moet de kans krijgen om het overleg dat u bent begonnen met de koepels en de vakbonden voort te zetten, om tot een goede en voor iedereen aanvaardbare oplossing te komen.

Wel betreurt ik dat de werkgroep blijkbaar vaststelt dat de partners waarmee u spreekt, niet de juiste partners zijn. Wat dat betreft, kan ik hen eerlijk gezegd niet volgen. Het lijkt me dat, door het overleg met de vakbonden en de koepels, alle representatieve organisaties betrokken zijn, en dat men daar ook zijn verhaal kwijt kan.

Minister, ik hoop dat u zich in dezen aan de timing kunt houden en dat er tegen dan echt wel een definitieve oplossing is.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, ik sluit me daar heel graag bij aan. Het beleidsdomein Onderwijs is de voorbije twee jaar heel goed gespaard gebleven van besparingen. Bij het begin van deze legislatuur is afgesproken dat de grootste groei voorzien is voor de tweede helft van de legislatuur.

Wat dat betreft, zitten we perfect op schema. Op dat vlak sluit ik me aan bij de minister. Wij voeren kleuterparticipatie zeer hoog in het vaandel. Er wordt nu 50 miljoen euro extra in die

kleuteromkadering gepompt. Dat is een mooie geste. Daarnaast ben ik me er wel van bewust dat verder met alle betrokken actoren moet worden nagedacht over hoe we daar op korte en langere termijn verder aan tegemoet kunnen komen.

Minister Pascal Smet: Ik begrijp de verontwaardiging van sommigen hier niet. We zitten perfect op schema. We overleggen, we werken uit, we simuleren, we bekijken wat het effect is van bepaalde maatregelen. We nemen dit echt heel serieus. We proberen een systeem uit te werken dat eerlijk en doorzichtig is en dat met veel zorgen rekening houdt. Wanneer de regering echter nog geen beslissing heeft genomen, kan ik hier toch niet komen uitleggen wat die beslissing is. We zijn nog volop bezig met de voorbereiding van de beslissing. We gaan daar niet over één nacht ijs omdat het te belangrijk is. Daarom willen we overleggen.

Nogmaals, wij spreken met heel veel representatieve mensen. Meent u dat, indien de werkgroep vindt dat wij niet goed overleggen, die koepels en het gemeenschapsonderwijs niet representatief zijn voor de scholen? Vindt u ook dat de vakbonden niet representatief zijn voor de kleuteronderwijzers en kleuteronderwijzeressen? We hebben met die mensen de afgelopen maanden al heel wat tijd doorgebracht. Het ging dan heel specifiek over de problematiek van het basisonderwijs en de omkadering daarvan. We hebben altijd gezegd dat we dat zouden doen vanaf 1 september 2012. We moeten dat immers goed voorbereiden.

Mevrouw Vanderpoorten, mevrouw Meuleman, wat de Vlaamse Regering wil doen, is wat ook uw partijen vragen. In deze moeilijke budgettaire situatie is het niet zo evident om altijd maar meer geld te investeren zonder na te gaan hoe het systeem in elkaar zit. Daarbij moet misschien de volledige regeling wel eens worden bekeken. U hebt het regeerakkoord toch ook gelezen. Maar misschien is dat niet uw optie. Dat kan ik begrijpen, want u zit in de oppositie.

De regering heeft echter wel beslist dat ze die middelen zal ontkleuren. Daarmee geef ik uitvoering aan het regeerakkoord. Wanneer men middelen ontkleurt, moet men nagaan wat de effecten daarvan zijn. Vandaar dat we de nodige voorzorgen nemen en de nodige simulaties maken. We zitten perfect op schema. Zodra de beslissing is genomen, zullen we die uitleggen.

De regering werkt tot 22 juli. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

En als het moet, langer, zegt de minister-president.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Minister, u bent er een kei in om rond de hete brij heen te draaien. U hebt niet geantwoord op mijn vraag of het gaat over 20 procent van de scholen. Dat zijn er honderden die minder lestijden zullen hebben.

Ik richt me tot de meerderheid. Ik stel voor dat de collega's van de commissie Onderwijs tijdens het reces eens goed nadenken. Wat nu op papier staat, betekent dat bijna vijfhonderd scholen minder lestijden zullen hebben als het nieuwe financieringssysteem in werking treedt. Ik heb die gegevens gekregen van het VSKO. Vindt de meerderheid dat goed? Ik heb geen ontkennen gekregen van de minister. Ik ben benieuwd wat het resultaat zal zijn.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, momenteel gaat voor elke euro die naar een kind van het basisonderwijs gaat, 60 eurocent naar een kind in het kleuteronderwijs. U hebt gezegd dat u dat zult gelijkschakelen. Dat is meer dan nodig. Die gelijkschakeling zal 50 miljoen euro kosten. Nu voorziet u in 49 miljoen euro voor de gelijkschakeling en voor de GOK-kinderen uit kansarme milieus. Het is heel goed dat u wilt voorzien in extra middelen voor GOK-kinderen, maar dan niet ten koste van de scholen die niet zo veel GOK-kinderen hebben. In die klassen zitten momenteel 25 of meer kindjes. Die kunnen niet elders worden bij geplaatst om op die manier te kunnen voorzien in extra middelen voor de GOK-kinderen. Zij hebben dat nodig maar er zit geen rek meer op die zogenaamde witte scholen, niet voor de kleuters en peuters. Er moet voor beide groepen dan ook in extra middelen worden voorzien. Wat u doet, is te weinig en te laat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Ulla Werbrouck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over dopinggebruik in de sport, in het bijzonder bij recreatieve sporters

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Voorzitter, minister, collega's, het rapport van de federale hormonencel is uitgekomen en daarin staat dat het aantal inbreuken op het gebruik van doping op twee jaar tijd reeds ettelijke keren omhoog is gegaan. Wat opvalt in het rapport, is dat het gaat om de amateurs, om de recreatieve sporters. Het is bij hen dat er meer doping werd gevonden.

Minister, ik ben net als u voorstander van de nultolerantie inzake het dopinggebruik, maar we weten dat heel veel mensen hun voeten vegen aan de ethische code voor fair play. Mensen houden niet alleen zichzelf voor de gek, maar ook de buitenwereld en vooral ook hun lichaam. Zeker dat laatste beseffen ze niet.

In de ene sport is het al makkelijker om doping te nemen dan in de andere sport. Sporters die aan wielrennen, fitness en powerlifting doen, hebben het moeilijk om van de doping te blijven. Ik zou u durven voor te stellen om eens naar een fitnesszaal te gaan, u zult zien dat daar veel michelinmannetjes rondlopen. Er zijn mensen die het op een natuurlijke manier doen, maar heel veel mensen doen het op een niet-natuurlijke manier.

We hebben een tweesporenbeleid en ik zou graag willen weten, minister, wat u gaat doen om het dopinggebruik bij de recreatieve sporters aan te pakken.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, mevrouw Werbrouck, ik moet eerlijk zeggen dat ik de actualiteit van deze vraag niet zie. Het rapport is van mei en het werd op 17 juni op de website gezet. U hebt een vraag om uitleg gesteld op 21 juni. Ik heb de magistraat gezien op 20 juni. Het is niet omdat de ene of de andere krant dit vrij laat in de pers brengt, dat het actueel is voor mij, maar goed, het is dan een vraag die we morgen misschien niet meer moeten behandelen: we hebben er tien op de commissieagenda staan, het wordt er dan eentje minder.

Inzake de inhoud vrees ik dat u het rapport niet voor 100 procent goed hebt gelezen. De stijging van het aantal anabole steroïden heeft volgens het rapport vooral te maken met dingen buiten de recreatieve sport. De stijging heeft te maken met jongeren die ze gebruiken om uit te gaan of om hun lichaam, zonder daar al te veel inspanningen voor te doen, extra body te geven, om die zogenaamde 'michelinbandjes' te krijgen – ik dacht eigenlijk dat wij geen reclame mochten maken. Als ik de magistraat goed heb begrepen en het rapport goed heb gelezen, had de stijging veeleer daarmee te maken dan met de recreatieve sporters.

Desalniettemin ben ik het natuurlijk met u eens over de nultolerantie. We hebben dit in de commissie al dikwijls besproken, u weet dus dat er inzake de recreatieve sport vooral wordt ingezet op controle bij fitnesszalen. We doen dat al lang. Vlaanderen is samen met Frankrijk nagenoeg de enige in de wereld die daarop inzet. Bovendien heb ik een vrij goede relatie met federatie die de fitnesscentra omvat. Ik heb een bevraging gevraagd en daaruit blijkt dat het gebruik van voedsel supplementen een probleem is. Ook daar wil ik samen met de fitnesscentra verder op inzetten.

Samen met minister Vandeuren, die bevoegd is voor de gezondheidszorg, leg ik nu de laatste hand aan het 'Gezondheidsplan 2012-2015' en daarin gaan we zeker in op preventie.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, u hebt daar inderdaad voor een deel gelijk, het is niet echt actueel. Maar Wim Vansevenant heeft vandaag toegegeven dat hij voor eigen gebruik doping heeft gekocht op het internet. Het gaat om een recreatieve sporter die doping heeft genomen. Dat is dus actueel. Het lijkt mij dan ook relevant dat ik hier een vraag over stel. We willen dat er geen doping meer wordt gebruikt. Als een bepaalde atleet dat dan wel doet, moeten we daar toch ingrijpen. U zult toch wel wat moeten bijsturen om het dopinggebruik verder te verminderen. U bent inderdaad bezig met het verhogen van het aantal dopingcontroles. Er moeten er echter nog meer komen, want die sporters spelen met hun gezondheid.

De voorzitter: De heer D'Hulster heeft het woord.

De heer Steve D'Hulster: Minister, dopingmisbruik komt meestal slechts in beeld bij excessen, op het moment dat er een grote of iets kleinere naam wordt gepakt, of – nog erger – wanneer er slachtoffers vallen. De problematiek van het recreatieve dopinggebruik blijft meestal wat verborgen. Hebben we zicht op de omvang van het fenomeen? Situeert dat fenomeen zich, zoals mevrouw Werbrouck zegt, bij een aantal specifieke sporten die daar extra gevoelig voor zijn of is het breder?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Minister, ik heb in uw antwoord niets gehoord over het nieuwe Dopingdecreet waar we aan werken. In hoeverre krijgt de problematiek van doping, voedingssupplementen, hormonen enzovoort, in het bijzonder in fitnesscentra, een plaats in dat Dopingdecreet?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Mevrouw Werbrouck, ik begrijp de aanleiding voor uw vraag niet. De heer Vansevenant is nog profwielrenner, denk ik. *(Opmerkingen van mevrouw Ulla Werbrouck)*

Een profwielrenner geweest, dus ik begrijp niet dat u dat als aanleiding voor de vraag gebruikt.

We moeten uiteraard nultolerantie handhaven voor doping. Dopinggebruik moet hard worden aangepakt. Dat mag echter geen aanleiding zijn om extra regels op te leggen aan de recreatieve sporters.

Mevrouw Werbrouck, uw collega's van LDD staan bijna wekelijks op het spreekgestoelte om reglementitis aan te klagen. En dan komt u pleiten voor extra regels voor recreatieve sporters.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Ik wil mee onderstrepen dat het recreatieve dopinggebruik de nodige aandacht moet krijgen en dat we eraan moeten werken. Er is inderdaad wel een probleem, al is dat vandaag misschien niet specifiek actueel. We mogen het echter niet uit het oog verliezen. Minister, we moeten dat recreatieve niet uit het oog verliezen. Het is vaak nog een groter probleem dan in de professionele sport.

Minister Philippe Muyters: Ik ben eigenlijk blij met de vraagstelling, zeker over het dopinggebruik bij de recreatieve sporters. Er is namelijk inderdaad dopinggebruik buiten de topsport. Ik zal niet ingaan op het geval van de heer Vansevenant. Ik weet inderdaad niet of het bij hem om dopinggebruik bij recreatief sporten gaat.

Er zijn zeker sporten die meer dopinggevoelig zijn: bodybuilding, fitness, powerlifting enzovoort. We zetten ook specifiek controle in op die sporten. Daar zijn we uniek in.

Mijnheer Van Dijck, u had het over de nieuwe regelgeving tegen doping. We zijn vrij origineel op dat vlak. We proberen in het ontwerp een onderscheid te maken tussen elitesporters enerzijds en recreatieve sporters anderzijds. Toen ik voorzitter Sport was ten

tijde van het Europees voorzitterschap, heb ik daarover met de World Anti-Doping Agency (WADA) een aantal gesprekken kunnen voeren. Het antidopingbeleid voor recreatieve sporters was binnen WADA nog niet bekend. Pas na anderhalf jaar discussie met de organisatie maakt WADA nu het onderscheid met de beroepssporter, de elitesporter, die zeer specifieke antidopingmaatregelen en een heel uitgebreide WADA-code kent. Pas nu beseft WADA dat het voor een elitesporter en voor de amateur, die ook doping kan nemen, niet dezelfde regels kan opstellen. Aan een amateur kan men niet vragen tot en met bij het Tribunal Arbitral du Sport (TAS) in Genève te gaan om zich te verdedigen.

Mijnheer Gysbrechts, u hebt nog naar voren gebracht dat ik hierin zeer vooruitstrevend ben, en dat ik de nodige nuance aanbreng tussen de elitesporter enerzijds en de amateursporter anderzijds. Ik wijk echter niet af van de basisregel die ik, als minister van Sport, vanaf dag 1 heb gevolgd: geen doping, noch voor de elitesporter, noch voor de amateur.

We moeten wel eerlijk zijn en niet hetzelfde gewicht geven aan het geheel. In de commissie is dat zo vaak naar voren gekomen. Laten we niet werken met 700 elitesporters, maar de groep beperken tot echte elitesporters. U herinnert zich de discussies in de commissie. Die stap zet ik. Maar dan mag wel in iets worden voorzien voor al de rest. Dat doe ik ook. Ik denk dat ik volledig inga op wat in de commissie en in het parlement al gedurende twee jaar wordt gevraagd. In die zin werken we de zaken verder uit.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, ik vind nog altijd dat er een bijsturing moet zijn om doping effectief uit de sport te weren, of het nu gaat om amateursport, recreatieve sport of andere. We moeten daartegen ingaan. We moeten een voorbeeld stellen.

En, mijnheer Yüksel, als u zegt dat de heer Vansevenant nog een profrenner is, dan ben ik nog een profjudoer en mag ik ook nog van alles doen. Blijf bij uw leest, want u kent niets van sport. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de ambitie van de minister-president om buitenlandse staatshoofden en regeringsleiders te ontmoeten

ACTUELE VRAAG van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de ambitie van de minister-president om buitenlandse staatshoofden en regeringsleiders te ontmoeten

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, ik ben blij dat u bent teruggekomen van uw reis naar de Verenigde Staten.

Naar aanleiding van uw interview in De Standaard is er echter wel wat commotie ontstaan over de precieze richting die zou worden inslagen met ons Vlaams buitenlands beleid. U gaf aan dat u een hele nieuwe richting zou uitslaan, dat u ambitieuzer zou willen worden, dat u op eigen initiatief contact zou willen zoeken met de regeringsleiders en staatshoofden. Laat het duidelijk zijn, de N-VA-fractie steunt dat absoluut. We hebben altijd gezegd dat we voorstander zijn van een proactief, ambitieus en assertief Vlaams buitenlands beleid. Ik denk dat we ons gerust als een volwassen natie mogen laten gelden op het internationaal toneel. We hebben er al verschillende malen op gewezen dat we bij internationale organisaties en dergelijke onze lobby, onze invloed mogen aanwenden.

Minister-president, ik zou graag weten hoe u dat precies ziet. Hoe gaat u dat buitenlands beleid precies richten? Hoe ziet u dat concreet in het kader van ontwikkelingssamenwerking? Hoe ziet u dat economisch, diplomatiek, op het vlak van handelsbeleid, academisch, publieksdiplomatie enzovoort? Kunt u wat meer toelichting geven bij de nieuwe weg die u wilt inslaan?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, we hebben uw wedervaren in de Verenigde Staten hier kunnen volgen in de kranten: het verhaal van de pin op uw revers, het verhaal van de Brusselse ergernis over de kaart van Vlaanderen. Maar mijn vraag gaat specifiek over de ambitie die u daar hebt uitgesproken. Die ambitie houdt in dat u in de toekomst meer staatshoofden en regeringsleiders wilt zien en dat u daarvoor ook niet langer langs het federale niveau wilt passeren.

Moet ik u feliciteren omdat u eindelijk een beetje buiten de lijntjes kleurt? Eigenlijk niet, want wat u daar gezegd hebt, is constitutioneel perfect in orde met een Belgische grondwettelijke ordening, die zegt dat de deelentiteiten niet ondergeschikt maar nevensgeschikt zijn aan het federale niveau. Als ik het goed lees, sluit dat aan bij het pleidooi dat Vlaanderen wat weg moet uit die club van de regio's – dat is allemaal wel sympathiek, maar daar gebeurt het niet – en dat de focus inzake buitenlands beleid wat meer verlegd moet worden naar de echte spelers, zijnde de staten die zich aandienen.

De ervaring leert mij dat de koppen in kranten niet altijd weergeven wat er effectief op het terrein gebeurt of zal gebeuren. Daarom wil ik u vragen of u die nieuwe, brandende ambitie van u wat nader kunt omschrijven. Hoe wilt u die in de praktijk realiseren?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, het klopt wat de heer Van Overmeire zegt: de bevoegdheden die ons in 1993 zijn toegekend, kunnen wij ook internationaal gebruiken. In het Latijn heet dat mooi 'in foro interno, in foro externo'. In dat verband is onder meer onze aanwezigheid op de Europese raden zeer belangrijk. Wij hebben tijdens het Belgische voorzitterschap ook een niet onbelangrijke rol gespeeld. Wij kunnen ook verdragen afsluiten, zelfs met internationale instanties. Ik heb dat in New York gedaan met UNICEF.

Een nieuw en belangrijk element in dat verband is de stap die ook Europa heeft gezet in het kader van de Europese EU2020-strategie. Als je kijkt naar de inhoud daarvan, slaat dat voor een groot deel op bevoegdheden die wij in Vlaanderen hebben en die we dus niet alleen in Vlaanderen invullen, maar nu ook heel duidelijk verder zullen waarmaken in de EU2020-strategie.

Een laatste element is het feit dat wij de twaalfde grootste exporteur zijn. 83 procent van de Belgische export komt van Vlaanderen. Wij kunnen dus met recht en reden stellen dat wij dit zullen invullen.

Dat heeft hier nu de krantenkoppen gehaald. Wij hebben duidelijk geformuleerd dat we niet alleen met ministers-presidenten van deelstaten en regio's de contacten zullen voortzetten en duurzaam maken, maar dat we daarnaast ook premiers, ministers-presidenten en wat ook de naam moge zijn, hier zullen ontvangen om onder meer te spreken over de EU2020-strategie die zo belangrijk is voor Europa en die op het Vlaamse niveau een invulling kan en moet krijgen.

Ik ga dat stap voor stap doen, collega's. Het zou niet wijs zijn om nu de ene na de andere uitnodiging te versturen. Het is ook maar mogelijk om die collega's hier te ontvangen als zij daartoe bereid zijn. Ik heb al laten weten dat Mark Rutte volgende week hier in Vlaanderen ontvangen zal worden. We zullen een aantal gesprekken voeren, niet over bevoegdheden en dergelijke, maar over heel concrete toekomstgerichte dossiers. Ook premier Juncker van het

Groothertogdom Luxemburg zal langskomen. Ik ga ervan uit dat wij op het juiste moment en met de juiste agenda ook andere premiers zullen uitnodigen en dat zij daar zullen op ingaan.

Ik hoop dat dat hier door het hele parlement kamerbreed wordt ondersteund. Het is immers een invulling van de bevoegdheden die wij hebben. Dat is een ambitie waar wij hopelijk allemaal achter kunnen staan.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, wij steunen u in die ambitie. U verwees naar het principe ‘in foro interno, in foro externo’. Wij zijn daar in de commissie ook al eens kort op ingegaan. Verschillende soorten diplomatie spelen heel sterk op elkaar in, bijvoorbeeld – en het is jammer dat de heer Van Der Taelen hier niet is – culturele, economische, academische en publieksdiplomatie. Die versterken elkaar. Het is het geheel dat een land een plaats geeft op het internationale forum. In die zin moet ook de politieke diplomatie daar deel van uitmaken. In die zin zou die politieke diplomatie wel eens raakvlakken kunnen hebben met de Belgische diplomatie. Uw partijgenoot Luc Van den Brande liet in de krant optekenen dat hij er voorstander van is dat u iets verder gaat dan de eigen bevoegdheden. Dat is natuurlijk om het belang van die politieke diplomatie te onderstrepen.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, dank u voor uw antwoord. Ik tracht uw redering te volgen. Maar het is natuurlijk zo dat een groot deel van onze bevoegdheden zich in andere EU-lidstaten op het nationale niveau bevinden. Het is evident dat u tracht om met de nationale staatshoofden en regeringsleiders in contact te komen. Er zijn hier twee praktische barrières. Ten eerste het feit dat de internationale gemeenschap is wat ze is. Veel van die nationale staten zijn zeer terughoudend om rechtstreeks in contact te treden met entiteiten die zij als ondergeschikte entiteiten van een andere lidstaat zien. Een aantal staten zijn daar wegens interne redenen zeer gevoelig voor. Algemeen kan men zeggen dat er in de internationale gemeenschap een zeer grote schroom bestaat. Het tweede grote probleem is dat van alle deelentiteiten binnen België alleen Vlaanderen een uitgesproken bevoegdheid heeft. Daardoor kan een situatie ontstaan waarbij eventuele gesprekspartners de rem zetten op verhoudingen met Vlaanderen omdat ze in het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap geen partner vinden die bereid is om zo ver te gaan. Hoe denkt u die twee barrières te kunnen omzeilen?

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister-president, welke instrumenten hebt u vandaag te uwer beschikking die uw voorgangers niet hadden? Institutioneel is er aan die context niets veranderd. Mogen wij dat beschouwen als een resultaatsverbintenis?

Ik wil u ook opmerkzaam maken op de inherente tegenstrijdigheid in uw verklaringen. U wilt graag meer staatshoofden en regeringsleiders ontmoeten. U wilt dat misschien graag zijn – ik kan uw gedachten niet lezen – maar u bent het niet. U bent vooralsnog de minister-president van een deelstaat. Ik begrijp uw frustratie. Tijdens een prinselijke missie komen de deelstaten protocollair inderdaad op de tweede plaats. Ik begrijp dat u wilt opschuiven in de ‘pecking order’. Maar u richt zich tot diegenen tot wie u zelf niet behoort. Als men aan de andere kant dezelfde redering maakt, komt u nooit binnen.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Minister-president, ik wil namens mijn fractie de ambitie die u hebt uitgesproken ondersteunen. Alleen heb ik met verbazing vastgesteld dat dit voorpagina-nieuws is. De heer Sauwens heeft, toen hij minister was, de eerste bilaterale akkoorden met de Baltische staten en ook de Scheldeverdiepingsakkoorden afgesloten. Gaston Geens heeft hier regeringsleiders ontvangen. Ik zie niets nieuws onder de zon. Maar, minister-president, het mag uw ambitie zijn om veel meer staatshoofden en regeringsleiders te ontmoeten. Wij steunen u daarin.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, u hebt hierin ook onze steun. Het is echter wel een belangrijke demarche. Wij hebben ook de reacties gelezen. Het is inderdaad niet gebruikelijk dat een regionale minister-president in rechtstreeks contact treedt met de nationale staatshoofden. Ook onze diplomatie is daar helemaal niet op berekend. In die zin verwelkomen wij dat initiatief. Het is voor mij een voorbeeld van het ‘buiten de lijntjes kleuren’ dat uw regering ging doen.

Alleen zijn er nog elementen, zoals de fiscale autonomie en de usurperende bevoegdheden. U weet dat we in de media kunnen lezen dat het met die diplomatie toch niet zo evident is dat u doet wat u zegt te doen. Is het dan niet een beetje een electorale zet om u hier Vlaams te profileren? Als dat niet zo is, dan krijgt u onze volle steun, maar dan zou ik u willen vragen om die lijn door te trekken op vlak van usurperende bevoegdheden en op vlak van fiscale autonomie.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, we steunen natuurlijk uw ambities, alleen heb ik mij afgevraagd wat de krantenkoppen nu precies zeiden. Het is alsof u dat tot op vandaag niet hebt kunnen doen omwille van de institutionele realiteit zoals we die kennen.

Dat is natuurlijk niet waar. U hebt blijkbaar een ambitie uitgesproken die geïnterpreteerd is als volgt: ik wil in de toekomst, zonder de federale omweg, contact leggen met staats- en regeringsleiders. U kon dat tot op de dag van vandaag hoe dan ook al doen. Minister-president Rutte is hier al gepasseerd. De Nederlandse minister-president is ook al gepasseerd bij uw voorganger. In feite stond niets u in de weg in het verleden om te doen wat u nu zou willen doen. Het beeld dat werd geschetst, namelijk dat u het nog niet mag doen maar dat u het wel zou willen doen, klopt niet.

Als u die ambitie hebt, die het resultaat is van het voortschrijdend inzicht op het terrein, dan zullen wij u daarin steunen.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, er is niets toegevoegd aan de bevoegdheden en aan de beslissing die in 1993 is doorgevoerd. Wij beschikken al een tijdje over een aantal mogelijkheden. Wel moeten we het nog een paar keer uitleggen, daar heeft de heer Van Overmeire naar verwezen. Ook al hebben we die bevoegdheid al lang en is er de problematiek van ‘in foro interno, in foro externo’, er zijn heel veel mensen in het buitenland die niet weten dat wij hier de zaken op een andere manier hebben geregeld dan andere landen met deelstaten.

Ik geef een voorbeeld. We hebben een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met UNICEF. UNICEF heeft dat eerst door advocaten en juristen laten bekijken. Men heeft zich ook bij de UNESCO bevraagd, waarmee we ook al een samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten. Het was nieuw voor hen, het vraagt uitleg. We moeten dat telkens opnieuw onderstrepen. Uit het feit dat dat hier zoveel commotie heeft teweeggebracht, blijkt dat ook vele mensen in Vlaanderen niet weten dat we die bevoegdheid hebben en dat we daar ook gebruik van willen maken.

Mijnheer Diependaele, u hebt gelijk: we richten ons naar een diplomatie die eigentijds is, namelijk de economische diplomatie, waar we bevoegdheden hebben, maar ook de culturele diplomatie en de academische diplomatie, die we er nu aan toegevoegd hebben. Dat kan men omschrijven als publieksdiplomatie, wat meer is dan beroepsdiplomaten die het land verdedigen of de nodige contacten leggen.

Mevrouw Moerman, een minister-president vertegenwoordigt de Vlaamse Regering, ook als hij bevoegd is voor buitenlandse handel en buitenlandse betrekkingen. In de Grondwet staat dat er gewesten en gemeenschappen zijn. Ooit zal in de Grondwet minstens staan dat we een deelstaat zijn, maar dat is een andere discussie. Het is niet de eerste keer dat ik onderstreep

dat Europa nu zoveel belang hecht aan een aantal ambities die onze bevoegdheid zijn. Er is daarnet terecht naar verwezen: die ambities en bevoegdheden zitten in andere landen op het nationale niveau. Ik zou me niet kunnen indenken dat een minister van een ander land die over Onderwijs de Europese strategie moet invullen, zou gaan spreken met de federale premier, omdat die geen bevoegdheid heeft over Onderwijs en daar weinig aan kan toevoegen. Datzelfde geldt voor mij over bevoegdheden die ik niet heb, daar ga ik niet over spreken.

Dat is een nieuw element dat we goed moeten invullen. Ik heb het al gezegd: de copernicaanse omwenteling zou nog sterker kunnen komen van Europa, dat het zwaartepunt wat die strategie betreft, al bij ons legt.

Ik heb natuurlijk geen commentaar te geven op de andere regio's. Zij gebruiken hun bevoegdheden zoals ze dat willen. Als andere landen, premiers en ministers kijken naar wat wij doen, interesse tonen om daar met ons over te spreken, met ons een toekomstvisie willen vormen en de nodige contacten willen leggen, dan is dat voor mij de juiste aanpak. We moeten dat stap voor stap doen, zonder naast onze schoenen te lopen, zonder zaken te lanceren waar we geen vat op hebben. Dit is mijn ambitie die concreet is ingevuld. Ik heb die ambitie niet zomaar gelanceerd. Volgende week komt Mark Rutte en daarna nog anderen. Ik zal dat bekendmaken als de data vastliggen.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Roegiers, het verwondert me dat u zegt dat het niets nieuws onder de zon is, u bent immers een heel actief lid van de commissie. Het nieuwe is net dat de draad van de voorgaande ministers-presidenten terug wordt opgepikt.

Mevrouw Moerman, u zei het ook, de minister-president is geen premier. Persoonlijk zou ik u die ambitie ook niet aanbevelen, minister-president. We zullen inderdaad afhangen van de andere landen. We zijn afhankelijk van de mate waarin zij ons willen verwelkomen.

Uit de evolutie in Europa en de bevoegdheidsverdeling die u schetst, blijkt dat we meer moeten praten met de regio's. U zegt dat veel bevoegdheden alleen in Vlaanderen zitten, maar de Duitse Länder zijn ook bevoegd voor innovatie en dergelijke. Ze werken samen met de Federale Regering. *(Opmerkingen)*

Daar zit een hiërarchie in, ja, dat is een verschil met hier. Beide zullen gesprekspartner moeten zijn voor Vlaanderen. Als we die evolutie volgen, zullen ze sowieso meer rekening moeten houden met ons.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, ik blijf met een onbevredigd gevoel zitten. Asymmetrisch is het in elk geval, minister-president. Als Vlaanderen in contact treedt met een andere staat hebben we een asymmetrische situatie. Als Vlaanderen in contact treedt met een andere regio hebben we meestal ook een asymmetrische situatie. De positie van Vlaanderen is niet te vergelijken met die van de meeste andere regio's in Europa, en zelfs niet met die van Wallonië, zelfs niet met die van de Franse Gemeenschap, en zelfs niet met die van de Duitstalige Gemeenschap.

– *De heer Carl Decaluwe, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Wat u ook zegt, minister-president, welke ambitie u ook uitspreekt, u zit tussen hangen en wurgen. U mag het nog zoveel uitleggen als u wilt, uiteindelijk geldt voor de internationale gemeenschap een binair systeem. Men is een onafhankelijke staat of niet. Als men geen onafhankelijke staat is, is men van een ondergeschikt niveau. U mag dat tien, twintig, dertig keer uitleggen, dat is de ijzeren wet van de internationale gemeenschap.

Ik kijk ernaar uit hoe u die ambitie gaat realiseren. Op dit moment hoor ik u vooral terugkrabbelen. Ik hoor u nu veel minder zeggen dan ik in de kranten kon lezen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Mia De Vits tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de herstructurering bij Kraft Foods Halle

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, minister, dames en heren, alweer een herstructurering, en deze keer in mijn regio. Kraft Foods Halle kondigde vorige week een herstructurering aan. De Chocotoffs en Mignonettes zullen niet meer in Halle worden geproduceerd, ze zouden verhuizen naar Oost-Europa. Het verlies aan tewerkstelling is voor de regio zwaar: een honderdtal jobs bij Kraft zelf, het effect op de seizoenarbeid en vijftig banen in de beschutte werkplaats die voor Kraft werkt.

Als klap op de vuurpijl wil men de vloeibare chocolade nog wel in Halle produceren, dan uitvoeren naar Oost-Europa om hem afgewerkt terug naar hier te brengen. Die beslissing heeft niet alleen zware sociale gevolgen, maar is ook slecht voor het milieu en de mobiliteit. De bonden hebben daarom contact gezocht met het stadsbestuur van Halle. Gisteren is er een motie goedgekeurd in de gemeenteraad, en die werd doorgestuurd aan u, minister-president.

Minister-president, hebt u al contact kunnen leggen met de directie en met het personeel? Zo ja, heeft dat enig resultaat opgeleverd? Zo neen, wat bent u van plan met betrekking tot dit dossier te doen? Welke stappen wilt u zetten? Zult u hierbij ook rekening houden met de tewerkstelling in de beschutte werkplaats die nu verloren gaat?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, het is natuurlijk een trieste beslissing voor de 99 mensen die zouden afvloeien. De plant director van het bedrijf Kraft Foods heeft me vorige week een brief geschreven. Daarin kondigt hij de sluiting aan. Hij schrijft tegelijkertijd ook dat de fabriek in Halle “een strategische fabriek kan worden voor de productie van Côte d’Or-chocoladetabletten en -repen binnen het Europees chocoladenetwerk van het bedrijf.” Hij wil met de vakbonden het nodige overleg plegen en mogelijke alternatieven bekijken.

Ik heb tevens contact gehad met de burgemeester van Halle. Als ik het goed heb begrepen, is de motie goedgekeurd. De tekst zal me nog worden bezorgd. Het stadsbestuur wil overleg plegen met het management van het bedrijf.

Mevrouw De Vits heeft terecht verwezen naar de beschutte werkplaats, waar een vijftigtal mensen werken. Die mensen hebben nog geen bericht ontvangen. We moeten daar zeker rekening mee houden.

Ik zet even alles op een rijtje. We moeten het sociaal overleg alle ruimte bieden om tot een goede en duurzame oplossing te komen. Als ik het goed heb begrepen, is het overleg tot na de vakantieperiode uitgesteld. In augustus 2011 of in het begin van september 2011 zou het opnieuw van start gaan. Het sociaal overleg is in elk geval zeer belangrijk.

Indien de vakbonden, het stadsbestuur of het management een gesprek met de Vlaamse Regering willen voeren, wil ik daar graag op ingaan. Ik heb dit in het verleden ook al ten aanzien van andere bedrijven verklaard. We moeten hopen dat het sociaal overleg iets oplevert. Het management heeft in elk geval verklaard dat op een constructieve wijze te willen voeren en naar alternatieven te willen kijken. Het is voor de Vlaamse Regering belangrijk niet in de ene of de andere richting te interveniëren.

Ik hoop dat het sociaal overleg voor die 99 werknemers van het bedrijf en voor de 50 werknemers van de beschutte werkplaats een positieve evolutie kan kennen. Nog belangrijker is dat het bedrijf zelf de fabriek in Halle op een duurzame manier verder wil ontplooiën. Dat moeten we zeker in het oog blijven houden.

Mevrouw Mia De Vits: Het overleg is tot september 2011 uitgesteld. Ik zou de minister-president echter willen vragen reeds eerder met de directie contact op te nemen. We beschikken immers over argumenten.

Het bedrijf mag niet enkel de productiekosten vergelijken. Op die manier worden de werknemers in Europa nog maar eens tegen elkaar uitgespeeld. We hebben argumenten om de huidige activiteiten in Halle te vrijwaren. Er is enorm in dat bedrijf geïnvesteerd. De productielijnen zijn modern. Het bedrijf heeft gemotiveerde arbeidskrachten. De productiviteit ligt hoog. Om chocolade te maken, is vakmanschap nodig. Dat hebben ze ginds in huis.

Het sociaal overleg zal over afvloeiingen gaan. Ik zou dan ook willen vragen nog voor de start van dit overleg stappen te zetten. We hebben immers troeven in handen om de productie in Halle te houden.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Voorzitter, ik ben ook schepen in Halle. Gisteren heeft de gemeenteraad unaniem een motie goedgekeurd waarin deze koude beslissing wordt veroordeeld. Hoewel Kraft Foods dit ten aanzien van de minister-president mooi probeert te verpakken, verdwijnen een aantal productielijnen en worden tientallen gezinnen getroffen. We vragen het bedrijf uitdrukkelijk hierop terug te komen.

Maar de gemeenteraad rekent erop dat de Vlaamse Regering contact opneemt met de directie om die op andere ideeën te brengen. In het verleden hebt u dat met uw bevlogenheid en bescheidenheid ook gedaan met andere dossiers.

Het college heeft een onderhoud met de directie aangevraagd. Het is maatschappelijk onverantwoord om de goede grondstoffen die hier worden gemaakt naar Oost-Europa te voeren, daar te verwerken en de afgewerkte producten naar hier terug te brengen. Dat heeft een zware ecologische prijs, het belast de mobiliteit en het is sociaal onverantwoord. En dat zonder dat zo'n bedrijf daarvoor maatschappelijk een prijs betaalt. Dat kan toch niet meer.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister-president, we betreuren het allemaal als een bedrijf delokaliseert. Ik vrees echter dat we delokalisatie nooit volledig zullen kunnen vermijden. De uitdaging voor u, minister-president, is om de juiste omgevingsfactoren te creëren. Aan de loonkosten en de flexibiliteit kan de Vlaamse overheid weinig doen. Maar op het vlak van vergunningsbeleid, administratieve rompslomp en het vermijden van reglementitis kan Vlaanderen veel doen.

Minister-president, u kunt iedereen wel samenroepen, maar ondanks uw charmes vrees ik dat u achter de feiten aanholt, zoals in het Opeldossier. Het komt erop aan het juiste preventieve beleid te voeren. Dan moet je geen pompier spelen en achteraf pogen te remediëren.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Dat de gemeenteraad van Halle zo unaniem, scherp en direct heeft gereageerd, wijst erop dat dit in de regio als een mokerslag is aangekomen. Ik dring erop aan contact te nemen met de leiding om uit te zoeken of er geen alternatieven mogelijk zijn. In het verleden heeft InBev in Hoegaarden toch ook rekening gehouden met de werkgelegenheid. Ik hoop dat er nog oplossingen mogelijk zijn. Onze fractie steunt deze bekommernis.

Minister-president Kris Peeters: Ik heb begrepen dat men de fabriek hier wil houden. Dat is een eerste, niet-onbelangrijk element. Van de 418 banen worden er 99 geschrapt. Sommigen vrezen dat dit een eerste stap is: als dit al wordt gedelokaliseerd, wanneer volgt dan de rest?

We zijn bekend om onze chocolade. Ik vind het een eigenaardig businessmodel – maar goed, ik ken het volledige dossier niet – dat de chocolade hier wordt gemaakt, dan naar ginder

wordt gevoerd, en dan wordt teruggebracht. Mijnheer Sabbe, de belangrijkste informatie is dat men de activiteit hier wil houden.

– *De heer Jan Peumans, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Ik heb veel respect voor het sociaal overleg, maar ik kan geen wonderen verrichten. Ik wil achteraf niet het verwijt krijgen dat ik dacht dat te kunnen oplossen. Ik erken de bezorgdheid van de verschillende volksvertegenwoordigers, die dit dossier belangrijk vinden. Mevrouw De Vits, ik kijk uit naar de argumenten die u me kunt bezorgen zodat ik er kennis van kan nemen.

Hier wordt nadrukkelijk gevraagd om contact op te nemen en niet te wachten op het sociaal overleg. Ik ben ook bezorgd over de 99 werkplaatsen, maar ik wil het sociaal overleg toch niet doorkruisen. Het is niet mogelijk dat ik dit probleem met één contact kan oplossen. Maar ik ben wel bezorgd en wil me informeren, en ik sluit een contact niet uit.

Mevrouw Mia De Vits: Ik dank u voor de stappen die u wilt zetten. Ik zou alle collega's willen uitnodigen om in het Koffiehuis de petitie te ondertekenen die daar ter ondersteuning van de acties van de arbeiders ligt. (*Applaus*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het feit dat de VRT de Gulden Ontsporing op de Vlaamse feestdag in Brussel opnieuw niet live uitzendt

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, collega's, vorig jaar stond ik hier ook, met precies dezelfde vraag. Ook dit jaar heeft de VRT beslist om de Gulden Ontsporing, de viering van onze feestdag in Brussel, niet rechtstreeks uit te zenden. Men wil dat wel doen als men daarvoor extra middelen krijgt. In dit geval moeten die wellicht van de minister bevoegd voor Brussel komen. Maar die middelen komen er niet. Het is overigens nog maar de vraag of de VRT daarvoor wel extra geld nodig heeft, want de VRT heeft zelfs in tijden van besparing toch wat middelen. De omroep heeft geld om te bieden op sportrechten, dus misschien is er ook wel geld om dat programma uit te zenden. Het programma is trouwens een goed product, aangeboden onder de coördinatie van de Ancienne Belgique.

In de beheersovereenkomst staat dat de openbare omroep moet werken aan een versterking van de Vlaamse identiteit. Wij vinden dat het programma waarmee in onze Vlaamse hoofdstad de Vlaamse feestdag wordt gevierd door de openbare omroep moet worden uitgezonden. Wij vinden wel dat de politici zich niet mogen bemoeien met de inhoud van de programma's. Ik zei dat vorig jaar ook al. Maar die passage over de identiteit staat in de beheersovereenkomst en wij hebben het gevoel dat de VRT de signalen negeert die vanuit dit parlement over de partijgrenzen heen worden uitgezonden. Op dat ogenblik kan men zich afvragen of wij de beheersovereenkomst niet een beetje moeten aanscherpen, precies over de Gulden Ontsporing en wat de VRT daarmee moet doen. Mijn vraag is dus of u plannen hebt om hierover in de nieuwe beheersovereenkomst iets op te nemen.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, het is zo dat de VRT de plicht heeft om aandacht te besteden aan de Vlaamse identiteit. Zij doet dat ook naar aanleiding van de 11 julivieringen. Er is een grootschalig initiatief dat onder de naam 'Vlaanderen Feest!' een hele reeks festiviteiten in Vlaamse gemeenten organiseert. De VRT bericht daarover en voorziet in een aantal programma's, met specifieke aandacht voor de concertreeks 'Vlaanderen

muziekland'. De uitzendingen gebeuren niet enkel op 11 juli, maar gedurende de hele zomer. Op 11 juli is er een bijzondere uitzending, wanneer men de festiviteiten in Brasschaat uitzendt.

U hebt gelijk: de festiviteiten op de Grote Markt in Brussel worden niet uitgezonden. Men zegt mij dat de VRT kiest voor 'Vlaanderen muziekland', en ook dat de festiviteiten op de Grote Markt in Brussel geen deel uitmaken van 'Vlaanderen Feest!'. Ik begrijp u wel en ik heb ook begrepen dat daarover in de commissie Brussel met minister Smet van gedachten is gewisseld. Het is zeker niet zo dat hij daar geen geld voor over heeft, want hij maakt veel geld vrij voor de festiviteiten in Brussel. Er is wel geen geld opzijgezet voor de captatie van dat evenement door de VRT.

Ik heb begrepen dat in de commissie Brussel is afgesproken om met de verschillende actoren in september een denkoefening te doen over de manier om de festiviteiten op de Grote Markt in Brussel meer onder de aandacht te brengen. De Vlaamse Regering zal daaraan participeren. Ik wil dus genuanceerd antwoorden. De VRT heeft aandacht voor de 11 julivieringen en de Vlaamse identiteit. De festiviteiten in Brussel worden niet uitgezonden, maar die in Brasschaat wel. Ik zal uw bezorgdheid ook overmaken aan de VRT.

Ik ben niet van plan om in te grijpen. Als we in de beheersovereenkomst bepalen welke programma's we graag willen of niet, overschrijden we een heel dunne lijn. Ik zal uw bezorgdheden wel overmaken.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, mag ik niet eerst?

De voorzitter: De heer Vandaele, sorry.

De heer Wilfried Vandaele: Dank u wel. U verwacht me met de heer Diependaele. Ik kan veel verdragen, voorzitter, maar dat is erover! (*Gelach*)

Minister, het is uitstekend dat de VRT aandacht besteedt aan andere festiviteiten in het kader van de 11 juliviering. 'Vlaanderen Feest!' is een prima initiatief en het is goed dat de openbare omroep daaraan aandacht besteedt.

U hebt gelijk dat de VRT niet enkel de verzuchting van dit parlement negeert, maar ook bepaalde verzuchtingen van de Vlaamse Regering. In de beleidsnota Brussel van minister Smet staat uitdrukkelijk dat van de VRT toch wat aandacht wordt verwacht voor de Gulden Ontsporing. Hoe dan ook, elke natie, elke staat, elke deelstaat gaat uit van de viering van de feestdag in de hoofdstad. Ik zou verwachten dat wij dat ook doen en dat de openbare omroep dat ook doet.

Minister, vorig jaar, bij het debat toen, hebt u gezegd dat u die bezorgdheid zou overmaken aan de VRT, om daar enige reflectie aan te wijden. Ik ben benieuwd wat daarvan gekomen is en wat de reactie was van de openbare omroep.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer Vandaele, ik sta toch een beetje te kijken van uw vraag, die trouwens elk jaar terugkomt. De Vlaamse feestdag is niet noodzakelijk goede televisie, zoals 21 juli ook slechte televisie is. (*Gelach*)

U vraagt nu dat de VRT daar aandacht aan besteedt. Ik vind dat niet nodig, het is een brug te ver. Ik ben het met u eens dat u misschien omschrijvingen van culturele evenementen in Vlaanderen kunt laten opnemen in de beheersovereenkomst, maar dan moet u ook plaats maken voor andere festiviteiten en niet enkel voor de Vlaamse feestdag. Dan moeten we een afzonderlijk evenementennet creëren, om te vullen met ellenlange optochten. Dat is geen boeiende televisie.

Ik vind het vreemd en ik kan me niet van de indruk ontdoen dat we op dit ogenblik programmadirecteur aan het spelen zijn van de VRT. (*Applaus van de heer Carl Decaluwe*)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Naast de gewone actuele vragen zijn er blijkbaar ook chronische. Ongeveer een maand geleden hebben wij in de commissie Brussel heel ruim gedebatteerd over dit onderwerp. Het was trouwens een heel interessant en gestoffeerd debat, maar ik moet eruit besluiten dat de vraag die ik toen aan minister Smet stelde, een pre-actuele vraag was. Een nieuw parlementair instrument duikt op. (*Gelach*)

Ik stel me vragen bij de actualiteitswaarde van deze vraag. Inhoudelijk zit ik als Brusselaar wel op dezelfde lijn, mijnheer Vandaele. De uitzending van de Gulden Ontsporing is zeker een instrument dat het imago van Brussel, ook in Vlaanderen, wat kan opkrikken. Maar ik deel de bekommernis van een aantal collega's dat we met heel veel schroom moeten ageren. Het kan totaal niet de bedoeling zijn dat wij vanuit de politiek ons mengen in de keuze van uitzendingen door de VRT. Dat is 'not done'.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: We vieren deze maand het trieste lustrum van het feit dat de VRT niet langer de 11 juliviering van op de Grote Markt in Brussel uitzendt. Mijn goede voorganger Luk Van Nieuwenhuysen ondervroeg de toenmalige minister daarover al in 2007. Ik heb er problemen mee dat het nog altijd niet opnieuw is ingevoerd. Als de Vlaamse Regering het meent met haar regeerakkoord, waar duidelijk in staat dat de Vlaamse Regering haar band met Brussel, haar hoofdstad, wil versterken, is dit een uitgelezen kans.

Ik vind het een beetje schandalig dat de VRT zegt dat ze heel veel doet in verband met de 11 julivieringen. Inderdaad, als er harde cash tegenover staat! Voor die evenementen moet elke gemeente betalen. Ik zou aan mijn goede collega de Kort willen vragen hoeveel de VRT dit jaar rooft uit de gemeentekas van Brasschaat om van daaruit 11 juli uit te zenden. Het is een taak van de VRT om deze uitzending te verzorgen en ik zou heel graag hebben, minister, dat u dat in de beheersovereenkomst schrijft. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: In feite heeft dit niets met politiek te maken. Ik steun de heer Vandaele hierin. Samen met hem heb ik hier vorig jaar al betreurd dat er zelfs geen plaats was voor 11 julivieringen op de Vlaamse openbare zender. Dat kwam omdat het wereldkampioenschap voetbal plaatsvond.

Ik vind ook dat dit een zaak is van de Vlaamse Regering. Een regering die zichzelf respecteert, zorgt ervoor dat dit vanuit de hoofdstad gebeurt. Dat lijkt me geen enkele impact hebben wat de programmabepaling betreft. Trouwens, mijnheer Verstrepen, mocht u de Gulden Ontsporing al eens hebben gezien, dan zou u hebben gezien dat dit kwalitatief zeer hoogstaand is. Ik zou daar geen enkel probleem mee hebben.

Mijnheer Vandaele, het is blijkbaar uw Kamerfractie die aan het langste eind trekt. Het is uit Brasschaat, de stad van de heer Jambon, dat die viering wordt uitgezonden.

De heer Wilfried Vandaele: Blijkbaar zit het geld daar.

De heer Bart Tommelein: Ik denk dat hij de steun heeft gekregen van de heer Bracke, die zich in het verleden altijd een groot tegenstander van die 11 julivieringen op televisie heeft getoond.

Minister Ingrid Lieten: Geachte leden, ik heb die bezorgdheid gehoord en zal die ook vertalen. Ik blijf echter wel bij mijn standpunt dat ik niet de intentie heb om in te grijpen in de beheersovereenkomst. Laten we allemaal samen die operationele autonomie van de VRT bewaken.

De heer Wilfried Vandaele: Mijnheer Verstrepen, uiteraard gaan we niet programma-directeur spelen. Ik ben het echter eens met de heer Tommelein: ik denk dat de mensen van Ancienne Belgique wel iets kennen van programmatie en dat dit niet noodzakelijk slechte televisie hoeft te zijn.

Minister, dat u dat niet in de beheersovereenkomst inschrijft, tot daar aan toe. Die beheersovereenkomst zal misschien wél passages bevatten die een aanknopingspunt bieden om blijvend aandacht te vragen voor die Vlaamse identiteit en Vlaamse cultuur, en ook voor Vlaamse producties. Ik hoop in elk geval dat de VRT meer dan vandaag bepaalde signalen oppikt en dat ik volgend jaar deze vraag niet opnieuw zal moeten stellen. *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de naleving van de verplichting tot objectiviteit en onpartijdigheid door de VRT, naar aanleiding van het voorzittersdebat in De Zevende Dag

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, geachte leden, minister, ik weet niet hoe het gesteld is met uw kennis van Afrikaanliedjes, maar er is een liedje dat de titel 'Hier 's ek weer' draagt. Minister, het is inderdaad niet de eerste keer dat ik u ondervraag over het feit dat het Vlaams Belang slecht wordt behandeld door de openbare omroep.

Ik herinner me mijn eerste interpellatie. Die kwam er naar aanleiding van een besluit van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), die de VRT had veroordeeld voor het uitsluiten van het Vlaams Belang bij verkiezingsdebatten. De VRT is zwaar op de neus gegaan in die zaak. De VRM heeft toen beslist de VRT een waarschuwing te geven.

Minister, ik heb u toen gevraagd of er geen bijkomende maatregelen moesten worden genomen. Ik had immers de indruk dat de VRT die VRM-beslissing aan haar laars zou lappen. Dat bleek ook uit uitspraken van de hoofdredacteur. U hebt toen gezegd dat dit niet zo was, dat er genoeg in het decreet en in de beheersovereenkomst stond, dat men altijd naar de VRM kon stappen, en dat dit dus wel in orde zou komen.

Ik heb gezegd daar niet in te geloven en heb eigenlijk gelijk gekregen. Afgelopen zondag was het immers weer zover. Er was een voorzittersdebat in De Zevende Dag waarop vrijwel alle Vlaamse partijvoorzitters aanwezig waren, behalve de partijvoorzitter van het Vlaams Belang. Enkele weken daarvoor was er een debat met de jongerenvoorzitters van diverse partijen, ook weer zonder het Vlaams Belang. De VRT houdt zich dus duidelijk niet aan de objectiviteits- en onpartijdigheidsregels van onder meer artikel 39 van het Mediadecreet. Minister, welke extra maatregelen zult u nemen en welke contacten zult u hebben met de VRT, om die toch eens en voor altijd aan te zetten tot het naleven van dat artikel 39? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Bij de vorige vraag hadden we het over de operationele autonomie. Deze vraag gaat eigenlijk nog wat verder: ze gaat in op de onafhankelijkheid van de nieuwsredactie van de VRT. De nieuwsredactie heeft heel wat instrumenten om die onafhankelijkheid te bewaken. Ze heeft een deontologie. Ze heeft ook een deontologische code en een redactiestatuut. Dat bepaalt precies dat de VRT-nieuwsdienst bericht over alle relevante feiten en alle relevante standpunten.

Ik heb de VRT gevraagd wat de verklaring is voor het feit dat de voorzitter van het Vlaams Belang niet aanwezig was in die uitzending van De Zevende Dag.

Men heeft me gezegd dat alle partijvoorzitters waren uitgenodigd die geroepen worden in het kader van de federale onderhandelingen en die de nota van de heer Di Rupo eerstdaags kunnen verwachten. De voorzitter van het Vlaams Belang was daar niet bij, net zomin als de voorzitter van LDD.

Mijnheer Wienen, ik begrijp uw onvrede dat uw voorzitter niet was uitgenodigd. In deze heeft de nieuwsredactie van de VRT haar verantwoordelijkheid genomen en een afweging gemaakt over de relevante feiten waarmee ze rekening zou houden en over de relevante standpunten die ze zou laten verwoorden. In die zin wil ik nog sterker dan in de vorige vraag benadrukken dat wij er alle belang bij hebben om in functie van de democratie die onafhankelijkheid van het redactiestatuut van de VRT-nieuwsdienst te bewaken en daar niet op in te grijpen.

De heer Wim Wienen: Er scheelt natuurlijk iets met die democratische onafhankelijkheid van de VRT. Ik kan aannemen dat niemand van de collega's in deze vraag geïnteresseerd is. U noch de andere fracties hebben daar last van. Er is maar een partij, een toch nog zeer aanzienlijke partij, die daar telkens door getroffen wordt. En daar heb ik een probleem mee. Dat interesseert u allemaal niet. Ik moet dan denken aan wat Hannah Arendt heeft geschreven over Gedankenlosigkeit, meer bepaald wat de gevolgen zijn als men niet opkomt voor deze democratische rechten.

U vergist zich ook. Ofwel hebt u het besluit van de VRM uit 2007 niet goed gelezen, ofwel bent u het vergeten. U zegt dat wij geen deel uitmaken van de federale onderhandelingen. Dat was het gegeven in die uitzending. Tijdens de verkiezingen van 2007 waarop de VRM zich heeft gebaseerd om het besluit te nemen, zei men bij de VRT dat het een kanseliersdebat was en dat wij geen kandidaat-premier hadden. En toch heeft de VRM toen gezegd dat duidelijk artikel 39 werd overtreden. Uw argumentatie houdt dan ook geen steek.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Ik betreur deze vraag. Ik dacht dat met het Minidecreet van 1996 de tijd voorbij was dat in dit parlement de minister wordt ondervraagd over de programmatie. Ik heb het dan over wie aan bod komt in programma's, welke films er worden getoond (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*).

Daar gaat het wel over, mijnheer Van Hauthem. Ik heb de tijd nog gekend dat u hier met een boekentas binnenkwam met daarop 'VRT, weg ermee'. Sinds 1996 heeft dit parlement afgesproken geen vragen meer te stellen over de inhoud van programma's, laat staan over wie er wordt uitgenodigd in politieke programma's. Daarover bestond hier een kamerbrede consensus. Ik stel vast, en de vorige vraag wijst daar ook op, dat men in dit parlement de VRT opnieuw wil gaan sturen en de minister verantwoordelijk wil stellen voor die zaken. Dat gaat volledig in tegen het decreet van de openbare omroep. Ik betreur dat. Dat zou betekenen dat we de volgende maanden en jaren de VRT opnieuw systematisch zouden besturen vanuit dit parlement.

Voorzitter, ik vind dat die vragen zelfs niet ontvankelijk mogen worden verklaard. Dit geeft immers opnieuw aanleiding tot discussies over de grond van de zaak, met name de onafhankelijkheid van de redactie van de openbare omroep.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Ik volg minister Lieten en de heer Van Rompuy als het gaat over redactionele onafhankelijkheid. Dat betekent niet, mijnheer Wienen, dat uw partij in elk programma en elk debat moet zitten. Dat geldt ook voor andere partijen. U doet alsof u nooit wordt gevraagd voor debatten. Ik herinner me debatten met de heer Valkeniers, de heer

Annemans en zelfs een duet tussen de heer Dewinter en mezelf. Het is dan ook niet juist dat uw partij helemaal niet aan bod zou komen.

Ik protesteer wel tegen de manier waarop hier een vergelijking wordt gemaakt met de vorige vraag. Die vraag heeft een totaal andere inhoud, mijnheer Van Rompuy. In de vorige vraag gaat het over een regering die zichzelf respecteert en die de openbare omroep stimuleert om iets te doen rond de Vlaamse feestdag op 11 juli. Dat is iets helemaal anders dan politieke praatprogramma's.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik ga niet in op de vraag van collega Wienen, want dat is een zaak van de VRM, maar ik wil ingaan op de bemerking van collega Van Rompuy.

Mijnheer Van Rompuy, de vraag van daarnet is toch iets heel anders? Wij gaan niet over de inhoud van programma's, wij vragen aandacht voor de viering van het feest van de Vlaamse Gemeenschap, iets waar ook in regeringsnota's en beleidsnota's aandacht voor wordt gevraagd. En van de regering maakt uw partij vooralsnog deel uit.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, wat mij opvalt in dit verhaal is dat de heer Wienen het beste naar de Raad voor de Journalistiek zou stappen. Ik kan erover meespreken. Het is nog knulliger, nog erger als je wel aanwezig bent en ze knippen je weg. U was er niet aanwezig met uw voorzitter. Ik denk dat dit de verkeerde aanpak is.

Ik hoor het hier graag vragen of de VRT objectief genoeg is. Ik vind dat wij dat ons wel moeten aantrekken, ik vind dat we daar wel over moeten debatteren, dat is wel onze taak. De VRT controleren, is niet onze taak, dat hoort u mij dus niet zeggen. Nu doen alsof de openbare omroep niet wordt beïnvloed door de politiek, dat is regelrechte onzin. De VRT is voor een deel wel gepolitiseerd. Er is een raad van bestuur en die is politiek benoemd door alle partijen hier en grijpt wel in in het beleid van de VRT. Dat gaat niet over de discussie over programma's en inhoud, minister, maar het wil zeggen dat de politiek wel aanwezig is. Deze discussie moeten we voor de Raad voor de Journalistiek houden, niet hier in het parlement.

Minister Ingrid Lieten: Ik ben het eens met de laatste opmerking van de heer Verstrepen, de heer Wienen kan zeker en vast naar de Raad voor de Journalistiek stappen met zijn klacht en ook naar de Vlaamse Regulator voor de Media.

Ik wil toch nog eens benadrukken dat de VRT de absolute onpartijdigheid hoog in het vaandel draagt en moet dragen. De VRT moet er ook zorg voor dragen dat alle relevante feiten en alle relevante standpunten aan bod komen. Dat wil niet zeggen dat bij één item alle relevante standpunten in hetzelfde programma aan bod moeten komen. Men beschikt over de redactionele autonomie om te bekijken welke mensen men rond de tafel zet en welke niet. Iedere partij is wel eens ongelukkig over een of andere uitzending, dat hoort ook bij de relatie tussen de media en de politiek.

Wat ik wel nog wil benadrukken, mijnheer Wienen, is – en dat weet u beter dan ik – dat de VRT wel degelijk ook voldoende ruimte laat aan uw partij om haar standpunten te vertegenwoordigen. Ik heb trouwens deze of vorige week nog een radio-uitzending beluisterd waarin uw voorzitter uitgebreid de kans kreeg om de standpunten van zijn partij over heel veel actuele punten weer te geven. Dat zult u ook wel beluisterd hebben, denk ik.

De heer Wim Wienen: Ik heb gehoord dat sinds 1996 met het Minidecreet gestopt werd met politieke inmenging in de VRT, alleen is de VRT spijtig genoeg niet gestopt met zich in te mengen in de politieke debatten. Dat gebeurt vandaag nog altijd, onder meer door de actieve strijd tegen het Vlaams Belang. Ik herinner me de woorden van hoofdredacteur Kris Hoflack die zei: "Ja, we zijn nu veroordeeld door het Vlaams Belang eruit te houden. We zullen onze

houding tegenover het Vlaams Belang niet veranderen, we zullen het enkel voorzichtiger doen”. Aan duidelijkheid, collega’s, laat dat niet te wensen over.

Minister, ik stel vast dat de VRT vandaag nog altijd verkrampt rood en tendentiekus is. We zullen uw raad opvolgen. We zullen inderdaad contact opnemen met en klachten indienen bij de Raad voor de Journalistiek en de Vlaamse Regulator voor de Media, want de objectiviteit van de VRT is veel te belangrijk om aan u over te laten. Ik zal deze strijd blijven voeren. Laat me Steve Stevaert parafraseren: de VRT zal objectief zijn of ze zal niet zijn. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het advies van de Europese Commissie betreffende het reguleringsvoorstel voor de openstelling van de kabel en de reactie ter zake van de Vlaamse Regulator voor de Media

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, we hebben in de commissie Media al een aantal keren van gedachten gewisseld over het betreffende dossier. Ik heb al een paar keer mijn ongenoegen geuit, niet over de zaak ten gronde, maar over de procedure, de ontransparante, zelfs amateuristische manier van werken rond zo’n belangrijk dossier waarbij iedere consument betrokken is: de openstelling van de kabel.

Ik heb destijds een aantal inhoudelijke opmerkingen gemaakt. Minister, toen we vorige week met de commissie Wonen in Boedapest waren, kregen we het bericht dat de Europese Commissie dan toch een negatief advies heeft geformuleerd naar aanleiding van het werk van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) en de drie regulatoren. Ik citeer Neelie Kroes uit de stukken van de Europese Commissie: “De regulatoren hebben onvoldoende hun eisen onderbouwd. Ze houden in hun analyse onvoldoende rekening met de recente veranderingen, zoals de start van het tv-aanbod van Belgacom, de trend naar multiplay en het feit dat de andere aanbieders de infrastructuur van Belgacom kunnen gebruiken. Regulators moeten de marktontwikkeling aandachtig volgen en vermijden om disproportionele verplichtingen op te leggen”.

Dat Telenet ook zijn analoog tv-aanbod moet openstellen, hebben de regulatoren volgens Europa onvoldoende aangeboden. Als men zo’n advies krijgt, wil dat eigenlijk zeggen dat je je werk opnieuw moet doen. Dat is de reden van mijn vraag. Op de website van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) en ook in de commentaar van de gedelegeerd bestuurder Joris Sels – wiens functioneren ik al regelmatig in vraag heb gesteld – staat dat er niets aan de hand is en dat ze verder zullen werken.

Minister, dat schaadt op een onwaarschijnlijke manier de geloofwaardigheid van de VRM. Welke initiatieven kunt u nemen om de geloofwaardigheid van de VRM in dat belangrijk dossier te herstellen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega’s, zoals de heer Decaluwe zegt, moeten we er ons voor hoeden om uitspraken te doen over de grond van de zaak.

Uiteraard is het een uitdrukkelijke bevoegdheid van de regulatoren om te kijken naar de marktdefinities en naar de eventuele dominantie van kabeloperatoren. Ze hebben een procedure gelanceerd waarbij de verschillende regulatoren in dit land samenwerken. Die procedure verloopt in verschillende stappen. Men heeft een ontwerpbesluit gemaakt, een

consultatieronde georganiseerd en men heeft die ontwerpbesluiten overgemaakt aan de Europese Commissie. Die heeft daarover een officieel standpunt ingenomen.

Naar aanleiding van dat standpunt is er een persbericht verspreid. Dat persbericht is geen initiatief van de gedelegeerd bestuurder van de VRM, maar gaat uit van de Conferentie der Regulatoren (CRC), de vereniging van alle regulatoren die hun appreciatie hebben geuit over het standpunt van de Europese Commissie. Ze hebben gezegd dat ze tevreden zijn met de opmerkingen van de Europese Commissie omdat die de doelstellingen deelt van de Belgische regulatoren om de concurrentie te versterken. Volgens hen heeft de Europese Commissie namelijk geen ernstige twijfels geuit ten aanzien van de marktdefinities of de aanduiding van de dominantie van de operatoren.

De Europese Commissie heeft wel opmerkingen gemaakt die zeker en vast moeten worden meegenomen door de regulatoren. Mijnheer Decaluwe, ik ben het met u eens dat het onzorgvuldig was dat het persbericht – hoewel het uitging van de CRC en dat het werd onderschreven door de voorzitters van de regulatoren namens hun organisatie – voor de VRM door de gedelegeerd bestuurder werd onderschreven. Ik vind ook dat dat niet gepast was en ik zal hem daarover aanspreken.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat u hem daar inderdaad over aanspreekt. Ik stel vast dat het niet de eerste keer is dat de heer Sels dat doet. Ik vind dat het niet kan dat de algemene kamer, die het advies uiteindelijk moet formuleren, in snelheid gepakt wordt door een aantal ambtenaren die er een andere agenda op na houden en niet proberen het dossier op een objectieve manier te benaderen.

Ik kan enkel vaststellen dat de gedelegeerd bestuurder van de VRM niet meer functioneert. Ik vind dat hij een stap opzij moet zetten in het belang van het globale dossier. Anders komen we tot rechtszaken.

Ik neem het ook niet dat een gedelegeerd bestuurder zaken lekt naar de media vooraleer er beslissingen zijn genomen, want het gaat over beursgenoteerde bedrijven. Een beursgenoteerd bedrijf kan niet zomaar lekken, een primeur geven aan de krant en op de website zaken zetten zonder dat de leden van de algemene kamer dat weten. Minister, die man moet volgens mij een stap opzij zetten om de geloofwaardigheid van de VRM en de algemene kamer, waar verdienstelijk werk wordt geleverd, te handhaven.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, ik denk dat in het dossier de belangrijkste persoon vergeten wordt, namelijk de consument, de televisiekijker. Daar gaat het echt over. We moeten maken dat de televisiekijker aan de beste voorwaarden naar de beste programma's kan kijken, of het nu om kabel, analoog of digitaal, de satelliet of wat dan ook gaat. Ik ben geen technaut. Ik pleit er dan ook voor dat er de grootste omzichtigheid aan de dag wordt gelegd door de regulator en ons, politici, in deze fase van de besluitvorming.

Ik heb het nu niet over de heer Decaluwe, want hij zou het zo kunnen opnemen, maar ik heb de indruk dat een aantal partijen, en dan veeleer commerciële partijen, en ook de federale overheid in dit dossier andere agenda's hebben dan die die ik verdedig, namelijk de belangen van de consument. Ik denk dat we dat moeten vooropstellen. Minister, ik pleit ervoor om bij wijze van spreken alleen deze bril op uw neus te zetten bij de beoordeling van dit dossier.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, de collega's van de commissie Media zullen het verbazend vinden, maar voor één keer geef ik de heer Decaluwe gelijk. Hij stelt zeer terecht dat de VRM van dit dossier een boeltje heeft gemaakt. Ik vind het spijtig dat we dat in de zeer beperkte tijd die een actuele vraag toegemeten krijgt, moeten behandelen, want er zijn heel veel aspecten aan deze zaak verbonden. Maar dat het een onverkwikkelijke zaak is, zoveel is

duidelijk. Dat weten we door de procedure die gevolgd is, de lekken die er geweest zijn. Het gaat over beursgenoteerde bedrijven. Die kunnen daardoor schade oplopen.

We moeten ons dus wel eens vragen stellen bij het functioneren van de VRM en over de mensen die de dienst uitmaken bij de VRM. Het is tenslotte de Vlaamse Regering die deze mensen benoemt, maar ook ontslaat. Dat moet in overweging worden genomen, omdat het gaat over de geloofwaardigheid van onze Vlaamse Regulator voor de Media. Op dit moment is de geloofwaardigheid van de VRM inzake mediadossiers even groot als de geloofwaardigheid van Yves Leterme inzake huwelijkstrouw.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, collega's, ik pleit toch voor enige omzichtigheid. Het gaat over een dossier dat niet alleen door de VRM, maar ook door de verschillende regulatoren in ons land is opgebouwd.

Mijnheer Decaluwe, ik heb ook de opmerkingen van de Europese Commissie gezien. Er wordt gevraagd om de concurrentievoorwaarden beter te bestuderen, om de voorgestelde maatregelen beter te staven, om in de marktanalyse meer rekening te houden met recente ontwikkelingen. Er worden vragen gesteld bij de analoge openstelling.

Als u daarvan gebruikmaakt om de regulator in zijn geheel en de geloofwaardigheid in vraag te stellen, dan vind ik dat niet correct. Ik denk dat nu moet worden nagegaan hoe de procedure verder loopt. Uw fractie pleitte er daarnet voor dat de politiek zich zo weinig mogelijk zou bemoeien met de programmatie op de VRT. Ik geef u dan ook een raad. Als u een regulator wilt, dan moet u hem in alle onafhankelijkheid laten werken. De politiek moet er zich zo weinig mogelijk mee bemoeien. Anders bent u verkeerd bezig. Als de Europese Commissie een advies geeft en telkens een aantal opmerkingen maakt, en u dat voldoende vindt om het ontslag van de persoon te vragen – het gaat om vier verschillende regulatoren –, dan gaat u toch een brug te ver.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, we moeten en mogen het inhoudelijke debat hier zeker niet voeren. We hebben inderdaad onafhankelijke regulatoren, in dit geval op de eerste plaats de VRM. Ze zijn verantwoordelijk voor hun eigen doen en laten. Tot mijn eigen verbazing ben ik het vandaag al twee keer eens met de heer Tommelein.

Mijnheer Decaluwe, zoals we ons volgens u niet moeten bemoeien met de inhoud van programma's, moeten we ons ook niet bemoeien met standpunten van de VRM. De procedure loopt nog. We moeten ons in elk geval erg terughoudend opstellen.

Minister, ik heb dan ook enkel een vraag van procedurele aard. Wat is het gevolg van de vraag van de Europese Commissie voor het verdere verloop van dit dossier qua timing en qua procedure?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb hier net iets nieuws gehoord: de regulator is onafhankelijk. Ik wist dat niet.

Het is ook niets nieuws, collega's, dat er op hun website geregeld serieuze afwijkingen zijn ten opzichte van de decreten, ook nu. De heer Decaluwe handelt in dezen correct – misschien iets te veel op de man, maar daar moet ik niet over oordelen. Ik vind dat de VRM in zijn totaliteit opnieuw in vraag moet worden gesteld.

Het is het bewijs dat ze een dossier naar voren hebben gestuurd. Ze hebben er niets van gebakken. Er zitten heel veel fouten in. Ik heb ook het verslag van de Europese Commissie gelezen. Daarin zie je dat men heel veel het woord 'vermoeden' gebruikt. Dat is een typische techniek van de VRM. Men geeft indrukken. De indruk die ik krijg bij de demarche van de

VRM, is dat het een demarche was ten aanzien van één specifiek bedrijf, met één specifieke bedoeling.

U zei dat u in dezen geen positie wou innemen, maar ik stel mij toch wel vragen bij de werking van de Vlaamse Regulator voor de Media. Het is een niet-onafhankelijk instrument. Blijkbaar slagen ze er niet in om een hyperbelangrijk dossier op een deftige manier af te ronden. Ik vind dat u al op het moment dat er gelekt werd naar de pers had moeten ingrijpen bij de Vlaamse Regulator voor de Media. Dit is de tweede keer. Hoeveel keren laten we dit toe?

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: We zijn al ongeveer zeven maanden met dit dossier bezig. Ik vind het, los van de verschillende beschouwingen, goed dat het hier gebracht wordt, want het is belangrijk genoeg. Een regulator is verondersteld om onafhankelijk te zijn en stabiliteit te brengen. Hier gebeurt een beetje het tegendeel.

De rare vaststelling is inderdaad dat de gedelegeerd bestuurder een persbericht van de voorzitters onderschrijft. Laat het precies die gedelegeerd bestuurder zijn die al een paar keer blijk heeft gegeven van het feit dat er eerder instabiliteit en verwarring wordt gecreëerd. Het is bijzonder belangrijk dat er gezorgd wordt voor een regulering die zorgt voor enerzijds een betere situatie voor de consument en anderzijds een stabiel investeringsklimaat. Dat het om beursgenoteerde bedrijven gaat, is daarbij een bijkomend feit.

De manier waarop dit nu gebeurt en waarop er onzekerheid en instabiliteit gecreëerd wordt, is uit den boze. De politiek moet zich niet moeien met wat er gebeurt, maar als de gedelegeerd bestuurder onderschrijft dat er geen enkel probleem is, hoe kunnen wij er dan vanuit de politiek voor zorgen dat die regulator zijn taak opneemt en stabiliteit van regulering veroorzaakt? Dat is wat we dringend nodig hebben. Het heeft nu lang genoeg geduurd. Dit is echt een belangrijk dossier als het over de consument gaat.

Minister Ingrid Lieten: Ik wil een paar collega's gedeeltelijk gelijk geven, in de eerste plaats de heer Tommelein, die de aandacht vestigt op het belang van het feit dat wij de onafhankelijkheid van de regulator waarborgen. Regulator zijn is nooit een gemakkelijke opdracht. Enerzijds moet je de belangen van de consument behartigen, anderzijds word je geconfronteerd met belangrijke grote marktpartijen en zelfs beursgenoteerde bedrijven, waarbij elke stap voor- of achteruit een impact kan hebben op de economie en de waarde van die bedrijven. Het is dus niet gemakkelijk om als regulator op te treden.

Ik ben het ook eens met de collega's die de vraag stelden of het wel zo verstandig was van die gedelegeerd bestuurder om dat persbericht te onderschrijven. Daarom zal ik dat ook met hem opnemen. Terughoudendheid is noodzakelijk voor ons hier allemaal, om de regulatoren hun werk te kunnen laten doen, maar terughoudendheid is zeker ook noodzakelijk voor de gedelegeerd bestuurder. Ik zal dat element dan ook met hem opnemen.

De heer Carl Decaluwe: In het belang van de consument, minister, is het belangrijk dat een dergelijk dossier op een objectieve en transparante manier wordt behandeld. Inhoudelijk heb ik geen enkele opmerking gemaakt. Het gaat over de procedure en de transparantie. Ik stel vandaag echter vast dat het BIPT toch probeert om dit dossier instabiel te maken en er zelfs een communautair tintje aan te geven. Dat vind ik geen goede manier van aanpak.

Vanzelfsprekend moeten wij ons niet moeien met de inhoud, mijnheer Tommelein. De regulator is onafhankelijk. Maar als ik lees dat de regulator zijn voeten veegt aan wat de Europese Commissie zegt, en we worden dan uiteindelijk door de beslissing van de regulator veroordeeld door de Europese Commissie en we moeten boetes betalen, dan kunnen we daarover toch wel eens een debat voeren in dit parlement, als er inderdaad belastinggeld moet wegvloeien.

En ten derde, mijnheer Tommelein, ik speel een beetje de man, maar het siert u dat u hier in feite een van uw partijgenoten verdedigt. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

HULDE

De voorzitter: Dames en heren, beste collega's, ik wil hulde brengen aan collega Sven Gatz. Hij neemt vandaag – in zijn huidige ambt van Vlaams volksvertegenwoordiger – deel aan zijn laatste plenaire vergadering. Dit moment wil ik niet onopgemerkt laten voorbijgaan.

Mijnheer Gatz, beste Sven, na een leven in de politiek kiest u voor wat Vlaanderen als een van de beste te bieden heeft: bier. Eind deze maand verlaat u dit politiek halfgrond en wordt u, vanaf 1 september, directeur bij de federatie van de Belgische bierbrouwers. Voor een politicus – wat u in hart en nieren bent – is dit een verrassende carrièrewending, maar uw passie voor bier is bekend en de keuze typeert u wel. Ook in uw politieke functies liet u zien geen uitdagingen of veranderingen uit de weg te gaan.

Begaan om een correcte behandeling van de Vlamingen in de hoofdstad en ijverend voor een Brussel voor alle Brusselaars, kwam u tijdens uw studentenjaren, nu 23 jaar geleden, bij de Volksunie terecht. De keuze voor de politiek noemde u zelf een bescheiden vorm van idealisme, de keuze voor de Volksunie omschreef u als bewust. Ze was verbonden met uw geboortestad Brussel en met de figuur van Vic Anciaux. Vic Anciaux was toen staatssecretaris in de Brusselse Regering en zijn visie op Brussel maakte indruk. Na uw studie in de rechten en een jaar administratief recht aan de ULB, ging u, begin 1992, werken op zijn kabinet. Van 1994 tot medio 1995 was u ambtenaar bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Na deze ambtelijke tussenstop startte uw parlementaire carrière in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, als opvolger van Vic Anciaux.

Bij de verkiezingen van 1999 werd u rechtstreeks verkozen op de VU-VLD-kartellijst en zetelde u niet alleen in het Brussels, maar ook in het Vlaams Parlement. Een jaar later werd u gemeenteraadslid in Jette.

Als links-liberale vernieuwer was u eind jaren negentig mee de bezieler van ID21, de alliantiepartner van de Volksunie, waarvan u in 2001 ook woordvoerder werd. Na het uiteengaan datzelfde jaar van de Volksunie in N-VA en Spirit zette u nog even de schouders onder Spirit maar koos u uiteindelijk voor Vld in 2002. Uw goede lokale ervaring met de Brusselse liberalen en uw links-liberale overtuiging bepaalden deze keuze.

Bij de verkiezingen van 2004 en 2009 werd u voor VLD verkozen en koos u voor het Vlaams Parlement. Vanaf 10 mei 2007 leidde u er de liberale fractie.

Na uw vertrek uit de nationale politiek blijft u wel gemeenteraadslid in Jette. Dat is de reden waarom wij deze hulde vroeger doen: u wenst vanavond nog deel te nemen aan de gemeenteraad van Jette.

Beste Sven, uw parlementair parcours, dat u vanuit uw specifieke positie van Vlaming en Brusselaar als een soms schizofrene ervaring beleefde, benutte u maximaal. Maatregelen op het vlak van onderwijs, welzijn of cultuur gaf u stevast een specifieke hoofdstedelijke vertaling waar nodig. Maar uw politieke inzet beperken tot Brussel, taaltoestanden en communautaire dossiers zou u onrecht aandoen. Links-liberaal georiënteerd, ontplooidde u zich evenzeer tot een politicus met een breed engagement en met een specifieke aandacht voor stedenbeleid, inburgering, immigratie en staatshervorming.

Als Open Vld-fractieleader kreeg u erkenning en groeide u uit tot een pragmatisch en consensusgericht voorman en een gedreven oppositieleader.

En er was natuurlijk bier. Vergeten we niet dat u de drijvende kracht was achter de verkoop van ons eigen huismerk van bier, ‘Halfgrond’.

Wanneer u straks dit huis verlaat, bent u in volle ‘midlife’, hebt u een parlementaire anciënniteit van zestien jaar en een eigen politiek verhaal. Het ligt vast in onze parlementaire documenten, maar ook in de boeken die u schreef. In het persoonlijke en prachtige ‘Bastaard’, in ‘Stadslucht maakt vrij’, dat u samen met onder meer Sas van Rouveroi verwezenlijkte, in ‘Het blauwe boekje’ en in ‘Een vierde weg?’, publicaties waaraan u eveneens meewerkte.

In de man die u vandaag bent, liberaal in maatpak-zonder-das, herkent men weinig van de zachte punker die u eens was, in zwarte broek met talrijke ritssluitingen en met legerboots aan. Toch begrijpen we u wanneer u zegt en schrijft het punkgevoel van toen nooit volledig verloren te hebben. We meenden het te herkennen in het vuur waarmee u kon opkomen voor een open debat of waarmee u de verandering kon uitdagen.

Tot slot, we hebben net vandaag – weliswaar met enig trekken en stoten – uw ingediende conceptnota over Brussel toch ontvankelijk verklaard. ‘Noblesse oblige.’

Beste Sven, in naam van ons allen, van harte dank voor uw werk in dit halfgrond en de inspiratie die daarvan uitging. Met uw vertrek verliest dit parlement een vakkundig politicus en een vurig verdediger van Brussel. Ik wens u een succesvolle en natuurlijke ook nuchtere toekomst bij de Belgische bierbrouwers. Het ga je goed! (*Algemeen applaus*)

De heer Sven Gatz: Voorzitter, collega’s, alvast bedankt voor het hartelijk applaus, dat deze redevoering er niet gemakkelijker op zal maken.

U hebt u waarschijnlijk afgevraagd waarom een parlamentslid dat bij zijn afscheidsinterviews kwistig heeft rondgestrooid dat hij geen verhaal meer heeft en dat zijn verhaal stilaan is uitverteld, toch nog het woord wil voeren in deze plenaire vergadering. Het klinkt wat tegenstrijdig, ik weet het, maar ik wil het toch nog een laatste keer doen: u met plezier toespreken.

De verklaring daarvoor is simpel: ik ben altijd graag parlamentslid geweest, met hart en ziel. En het is goed dat u nu van een afscheidnemend parlamentslid nog eens hoort dat u in gedachten moet houden hoe mooi deze job wel is. Ik zie de heer Van Rompuy kijken. Hij weet als geen ander dat het geen job is maar een roeping, door wie dan ook. Voor mij is het altijd een eer geweest om dit te mogen doen. Dit is iets wat we soms wel eens vergeten: we zitten hier niet voor onszelf maar we zijn verkozen door andere mensen.

De mooiste job ter wereld? Misschien wel. Waarom dan weggaan? Het is een luxeprobleem van het zondagskind dat ik ben. Je hebt de job van je leven, en op een dag vind je de andere job van je leven. En dan ben je weg.

Ik wil nog even terugblikken op die eerste mooiste job ter wereld. Collega’s, er zitten heel wat levensgenieters in de zaal. U kent ongetwijfeld de ingrediënten van bier. Je hebt vier dingen nodig: water, mout, hop en gist. Maar weet u hoe een goed parlamentslid gemaakt wordt? Het is geen quiz voor het slimste parlamentslid ter wereld. Bier: water, mout, hop en gist. Een parlamentslid: woord, moed, hoop en goesting.

De woorden, het woord. Men zegt soms dat het parlement een praatbarak is. Beste collega’s, voor degenen die ooit in twijfel zouden komen: laat u hierdoor nooit afschrikken. Wie niet gelooft in de kracht van het gesproken woord, heeft in een parlement niets te zoeken. Zonder water geen bier, zonder woord geen parlamentslid.

Maar er is meer nodig: moed. Geen moed in de romantische, ridderlijke zin van het woord, maar in de betekenis van moed om een eigen mening te hebben, moed om als lid van de meerderheid niet altijd per definitie tegen de oppositie te zijn, en ook moed om als lid van de oppositie niet altijd per definitie tegen de meerderheid te zijn. Moed om de consensus in de eigen fractie en partij na te streven, maar ook moed om de eigen partij niet altijd slaafs te

volgen. Ook moed om de consensus in dit parlement soms in vraag te durven stellen. Een te sterke ‘pensée unique’, of die nu geldt op maatschappelijk, economisch of communautair vlak, collega’s, is een valkuil voor een parlement en voor een samenleving.

Het derde ingrediënt is hoop. Dat klinkt hoogdravend, ik weet het. Toch is het aan ons om nieuwe debatten te lanceren, nieuwe ideeën naar voren te brengen, nieuwe grenzen te verleggen, zeker in deze tijden van stilstand – dit is geen steriele oppositiepraat, daar heb ik de voorbije maanden gelegenheid genoeg toe gehad –, stilstand van het politieke bedrijf, de federale impasse waar we allemaal, of we dat nu willen of niet, een stukje mee het slachtoffer van zijn. Welnu, parlamentsleden kunnen die stilstand mee doorbreken, daar blijf ik heilig van overtuigd.

Het vierde ingrediënt is goesting. Het gaat over creativiteit, gedrevenheid, leven in de brouwerij, ja ja, en over goed humeur. Ook ik heb, ondanks mijn ernstige imago – ik heb nooit veel moeite moeten doen om me dat aan te meten – in dit parlement soms de aap uitgehangen. Maar weet, collega’s, dat ik dit niet deed om de Vlaamse Regering naar beneden te halen en te verlagen op mijn niveau. Ik heb dit veeleer gedaan om haar beter te maken, haar naar ongekende hoogten te stuwten, opdat zij de top zou halen. Misschien niet geheel met succes, maar dit terzijde.

Water, mout, hop, gist. Woord, moed, hoop, goesting. U kent nu het recept, maar er is nog één belangrijke opmerking: voor het schuim moet u zelf zorgen.

Collega’s, voor een keer iets meer familiair misschien: mes amis, mes amours, ik groet u, het ga u goed. *(Staande ovatie)*

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dames en heren, ik wil namens de Vlaamse Regering mijn appreciatie en dank uitdrukken voor de heer Gatz. Hij heeft ons inderdaad regelmatig het vuur aan de schenen gelegd. Ik begrijp nu dat hij dat deed om de regering op nog hogere hoogten te brengen. Dat was me niet altijd duidelijk. *(Gelach)*

Nu dus wel.

Ik wil namens de Vlaamse Regering mijn erkentelijkheid uitdrukken en net zoals u, voorzitter, de heer Gatz alle succes toewensen in zijn nieuwe schitterende baan. *(Applaus)*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011

– 18 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011

– 19-A (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011

– 1111 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 12

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011, het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011.

Ik stel voor om de algemene besprekingen van de drie ontwerpen van decreet samen te voegen tot één enkele algemene bespreking. Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Smaers, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Collega's, leden van de regering, in totaal werden drie commissiezittingen van de commissie Financiën en Begroting gewijd aan de toelichting en bespreking van de begrotingsaanpassing 2011, de meerjarenraming 2011-2015, het advies van het Rekenhof dienaangaande en het ontwerp van programmadecreet, met name op 17 en 24 mei en 7 juni 2011. Zowel over het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting 2011 als over het ontwerp van programmadecreet ter begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011, werd gestemd in de commissie Financiën van 7 juni 2011.

Bij mijn verslag hanteer ik volgende volgorde: korte toelichting bij aanpassing van de middelen- en uitgavenbegroting 2011, toelichting bij de meerjarenraming 2011-2015, de belangrijkste elementen uit het verslag van het Rekenhof en een zeer beperkt verslag van de besprekingen in de commissie. De fracties kunnen zelf nog hun betoog houden.

Om te beginnen geef ik een toelichting bij de aanpassing van de middelen- en uitgavenbegroting 2011. Na de budgetcontrole worden de geconsolideerde ESR-ontvangsten geraamd op 25,9 miljard euro. Dit is 1,8 procent of 470 miljoen euro meer dan bij de initiële begrotingsopmaak 2011. Die toename is vooral gelokaliseerd bij ontvangsten uit samengevoegde en gedeelde belastingen, plus 297 miljoen euro, en ontvangsten uit gewestbelastingen, plus 134 miljoen euro. De hogere ontvangsten uit samengevoegde en gedeelde belastingen hebben vooral te maken met de hogere groei en hogere inflatieramingen voor 2010 en 2011. De initiële begroting was gebaseerd op de economische begroting van 15 september 2010. De budgetcontrole is gebaseerd op de economische begroting van 26 januari 2011. Ten opzichte van de begrotingsopmaak 2011 zijn de inkomsten uit de gewestbelastingen 134 miljoen euro hoger of 2,9 procent. Dat brengt het totaal bij de budgetcontrole op 4,8 miljard euro.

Volgens de minister heeft het Departement Financiën en Begroting de ontvangsten uit gewestbelastingen hoger geraamd. Die raming lag 27 miljoen euro hoger dan de ramingen van de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën. Uit voorzichtigheidsredenen heeft de regering toch de ramingen van de FOD Financiën gebruikt, we zijn tenslotte niet in Griekenland.

Er zijn, naast de meerontvangsten, nog andere budgettaire meevallers. De verwachte onderbenutting wordt bijgesteld. Dit levert een bedrag van 138 miljoen euro op. De voorziene onderbenutting van 259 miljoen euro vormt ongeveer 1 procent van de geconsolideerde uitgaven. De aangepaste provisie voor de jobkorting bedraagt 56 miljoen euro. In de initiële begroting was in 121 miljoen euro voorzien. Ook dit levert een verschil van 74 miljoen euro op. Samen met de meerontvangsten van 470 miljoen euro, zijn de meevallers goed voor 682 miljoen euro. Dit verhoogt de budgettaire ruimte voor verhogingen van de uitgaven.

De intresten kosten 21 miljoen euro minder dan begroot. Vlaanderen heeft minder schulden en heeft meer dan oorspronkelijk gedacht kortetermijnleningen met lagere intresten moeten aangaan. Ook dit vergroot de beleidsruimte.

Dankzij de meevallers kan ter waarde van 115 miljoen euro nieuw beleid worden gevoerd. De gevolgen van de hogere inflatie vertalen zich in 124 miljoen euro meer uitgaven. Allerlei onvoorziene kostenstijgingen, zoals hogere brandstofprijzen bij De Lijn en hogere loonkredieten voor het onderwijzend personeel, vertegenwoordigen een stijging van de uitgaven met 127 miljoen euro. De bijkomende betaalkredieten, voornamelijk ten gevolge van beslissingen die tijdens de vorige legislatuur zijn genomen, kosten 251 miljoen euro. Het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) en het Agentschap voor

Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) krijgen meer middelen, samen goed voor 114 miljoen euro. Het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF) krijgt 46,5 miljoen euro meer. Daarnaast wordt voorzien in een buffer van 50 miljoen euro om onvoorziene betalingen op te vangen. Voor nieuw beleid wordt in 115 miljoen euro voorzien. Hiervan gaat 65 miljoen euro naar Onderzoek en Ontwikkeling.

Bij de opmaak van de begroting 2011 lagen de beleidskredieten 116 miljoen euro hoger dan de betaalkredieten. Na de begrotingscontrole 2011 liggen de betaalkredieten 101 miljoen euro hoger dan de beleidskredieten. Voor het eerst in jaren liggen de betaalkredieten weer hoger dan de beleidskredieten.

Het verschil met de opgemaakte begroting is 217 miljoen euro. Dat betekent eveneens dat de impliciete schuld wordt afgebouwd. We gaan hierbij uit van de veronderstelling dat de onderbenutting van de betaalkredieten en van de beleidskredieten tijdens de uitvoering van de begroting dezelfde blijft.

Ik zal het nu even hebben over de meerjarenraming, die de minister van Financiën in de commissie uitvoerig heeft toegelicht. De economische parameters van de meerjarenraming 2011-2015 zijn op de ramingen van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) van april 2011 gebaseerd. Bij de opmaak van de meerjarenraming waren dit de recentste gegevens. In mei 2011 heeft het Planbureau nieuwe ramingen op middellange termijn gemaakt. Voor 2011 voorspellen die ramingen een hogere groei. De latere groeiprognozes van de Nationale Bank van België liggen nog hoger, namelijk op 2,6 procent. Dit zal pas door middel van de afrekening 2011 een effect op de ontvangsten in 2012 hebben.

Om de impact van de maatregelen voor de financiële sector te ramen, gaat de Vlaamse Regering ervan uit dat KBC pas op het einde van het jaar tot een terugbetaling van het kapitaal zal overgaan. Dat betekent dat de Vlaamse Regering rekent op een terugbetaling van 1,15 miljard euro tegen eind 2012. Daar komt nog een meerwaarde van 50 procent bovenop. Hierdoor zal KBC tegen eind 2012 1,725 miljard euro terugbetalen. Het dividend voor 2013 zal dan ook het volledig dividend zijn. De Vlaamse Regering verwacht in 2013 eenzelfde terugbetaling. Voor 2014 en 2015 raamt de minister de terugbetaling op 150 miljoen euro. Met de reeds vermelde meerwaarde wordt dit 225 miljoen euro. Het effect op de dividenden van KBC is een daling van 297 miljoen euro in 2011 tot 102 miljoen euro in 2015.

Bij een constant beleid blijven de betaalkredieten hoger dan de beleidskredieten. Hierdoor wordt de impliciete schuld verder afgebouwd. De veronderstelling luidt dan wel dat de onderbenutting van de betaal- en beleidskredieten tijdens de uitvoering van de begroting dezelfde blijft.

Het nieuw beleid, dat tijdens de regeringsvorming is gepland, wordt in de begrotingscontrole 2011 bijgesteld. Op basis van de huidige ramingen wordt de bijkomende beleidsruimte vanaf 2012 hoger geschat. Hiermee wordt onder meer een groeipad voor onderzoek en ontwikkeling bekostigd.

Hiermee rekening houdend, verwacht de Vlaamse Regering dat het ESR-vorderingensaldo in 2012 17 miljoen euro en in 2013 114 miljoen euro zal bedragen.

In 2014 wordt een tekort van 30 miljoen euro verwacht, maar in 2015 een overschot van 422 miljoen euro.

Vervolgens begin ik aan het verslag van het Rekenhof. We hebben een toelichting gekregen van het rapport van het Rekenhof in de commissie Financiën. Ik vat het rapport en de commentaren daarop kort samen. Over het algemeen heeft het Rekenhof weinig nieuwe opmerkingen tegenover de initiële begrotingsopmaak. Wel besteedt het Rekenhof in hoofdstuk 4 van haar rapport, op vraag van de voorzitter van het Vlaams Parlement, aandacht aan de relatie tussen beleidsbrief en begrotingsdocumenten, om zodoende te komen tot een betere koppeling van begrotingscyclus en beleidscyclus.

Hoofdstuk 5 is een actualisatie, op vraag van de commissie zelf, van de aanbevelingen van het Rekenhof inzake de begrotingsrapportering. Een eerste aanzet daartoe was gegeven in het verslag van het Rekenhof bij de initiële begroting 2011. Raadsheer Debucquoy deelt mee dat de inschatting van de groei- en de inflatieparameters, zowel voor de initiële begroting als voor de meerjarenbegroting, voorzichtig is, zeker als men vergelijkt met de meest recente ramingen.

De Vlaamse Regering opteert voor 2011 voor het behoud van het begrotingsevenwicht. De meerontvangsten worden gebruikt voor meer uitgaven. Het begrotingsevenwicht is in ESR 95-termen niet gelijk aan een kasevenwicht. Er zijn in 2011 nog altijd meer kasuitgaven dan kasontvangsten. Dit verklaart de schuldtoename in 2011 van 406 miljoen euro.

Positief is dat voor 2011 ook meer betaalkredieten dan beleidskredieten zijn gepland. Ook positief is dat de vermindering van de impliciete schuld wordt doorgetrokken in de meerjarenraming: er worden ook daar meer betaal- dan beleidskredieten gepland.

De terugbetalingen en terugbetalingspremies van KBC gaan integraal naar schuldafbouw. Wat volgens het Rekenhof opvalt, is dat er nog altijd systematisch schuldfinanciering wordt gepland voor participaties. Zelfs in een periode van gunstige conjunctuur opteert men ervoor de ESR-code-8-kredieten te financieren met schuld.

Nog volgens het Rekenhof is er in de algemene toelichting nog geen toelichting over de geconsolideerde schuld en alle off-budgetverplichtingen opgenomen, dus voornamelijk in het kader van pps. In april 2011 diende de Federale Regering een Stabiliteitsprogramma 2011-2014 in bij Europa. In het stabiliteitsprogramma staat dat er inderdaad nog altijd geen akkoord is welke overheid of overheden die inspanningen moet(en) doen in België. Men verwijst naar het advies van de Hoge Raad van Financiën (HRF) die stelt dat de inspanningen moeten worden verdeeld tussen de entiteiten I en II en dat ook dus entiteit II een inspanning moet doen, gecumuleerd tot 0,8 percent van het BBP in 2014.

In het advies van de Hoge Raad van Financiën staat ook dat dit alleen maar mogelijk is mits diepgaande hervorming van de huidige financieringsstromen en het institutionele kader. Het Rekenhof besluit dat die problematiek in de meerjarenbegroting niet wordt behandeld.

De belangrijkste onderzoeksvraag voor het Rekenhof is steeds of er voldoende betaalkredieten zijn ingeschreven voor de reeds genomen verbintenissen. Het Rekenhof spreekt zich niet uit over nieuwe kredieten of nieuw beleid – dat is een opportuniteitskeuze –, maar gaat na of er voldoende betaalkredieten zijn gepland.

In eerste plaats zijn het de departementen en de agentschappen die het beste kunnen inschatten of er voldoende betaalkredieten worden gepland voor de betaling van bestaande verbintenissen, omdat zij in de voorstellen tot aanpassing van de kredieten best geplaatst zijn om dit degelijk in te schatten. Die voorstellen worden daarna bekeken door de Inspectie van Financiën. Op korte termijn moet het Rekenhof onderzoeken wanneer begrotingsdocumenten publiek worden. De toelichtingen bevatten daartoe echter heel weinig informatie, om alsnog inschattingen te kunnen doen.

Daarom vraagt het Rekenhof altijd inzage in de initiële voorstellen van de departementen. In het verleden verkreeg het Rekenhof die voorbereidende documenten effectief gemakkelijker, dikwijls niet rechtstreeks bij het departement Financiën en Begroting, maar onrechtstreeks bij de departementen zelf.

Tot spijt van het Rekenhof heeft het geen inzage gekregen. Het Rekenhof verwees naar een e-mail die werd verstuurd vanuit de dienst Beleidsondersteuning en Begroting van het departement Financiën en Begroting die een tachtigtal correspondenten bij de departementen heeft gevraagd om geen informatie te geven aan het Rekenhof.

Raadsheer Debucquoy van het Rekenhof sprak in de commissie van een gevaarlijk precedent omdat dit ook kan worden ingeroepen bij de andere auditwerkzaamheden, waarbij de

weigering zou worden ingeroepen om opnieuw documenten te weigeren. De heer Ignace Desomer, voorzitter van het Rekenhof, stelt dat deze problematiek niet nieuw was, en hij verwees daarvoor naar een resolutie betreffende de rol van het Rekenhof als begrotingsadviseur en begrotingsrapportering van 20 december 2007.

Op initiatief van de heer Peumans, voorzitter van het Vlaams Parlement, is er een overleg met de Vlaamse Regering gepland, waarbij ook zal worden besproken welke documenten echt onontbeerlijk zijn om het Vlaams Parlement degelijk te kunnen informeren over de ramingen van uitgaven en ontvangsten. Deze problematiek is in de commissie ook uitgebreid aan bod gekomen, met inbreng van de raadsheren van het Rekenhof.

In de discussie in de commissie stelden verschillende fracties de vraag wat er precies met voorbereidende documenten wordt bedoeld. De heer Ignace Desomer, voorzitter van het Rekenhof, stelt dat het in hoofde van het Rekenhof zeker niet gaat over politieke bilaterales. Het Rekenhof vraagt inzage in beleidsvoorbereidende stukken. Het Rekenhof wil de onderbouwing van de cijfers zien, dus niet om het even welk document, dus geen kabinetsnota's, maar beleidsvoorbereidende stukken van de administratie. Het Rekenhof heeft ook nooit de intentie om het wordingsproces van een beslissing te beoordelen.

De heer Peumans verwees in de commissie ook naar de aanbevelingen van het Rekenhof over de begrotingsrapportering. Die zijn bijna integraal overgenomen door het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement. Men was het er kamerbreed over eens dat die aanbeveling wordt uitgevoerd. Tot daar het rapport van het Rekenhof en de discussies over de aanbevelingen en kritiek van het Rekenhof. Op de algemene bespreking in de commissie ga ik niet in, want dat zal gebeuren door de woordvoerders van de verschillende fracties. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, heren ministers, collega's, vooreerst wil ik mevrouw Smaers bedanken voor haar goed verslag. Ik kreeg 30 minuten spreektijd, maar ik zal die niet volpraten. Misschien kan dat voorbeeld navolging krijgen.

De begroting voor 2011 is in evenwicht. Dat is zelfs op wereldvlak een prestatie, en mag dus worden benadrukt. Deze begrotingscontrole consolideert deze prestatie. Bij de opmaak van de begroting was er een evenwicht, en vandaag, enkele maanden nadien, zijn de verwachtingen dezelfde. Er zijn heel wat meevallers: extra belastingopbrengsten ten gevolge van de grotere economische groei en ook hogere gewestbelastinginkomsten. Gaat het dan wel om een prestatie? In deze begrotingscontrole zijn ook een aantal onzekerheden weggenomen, zodat dat evenwicht zekerder is geworden.

Ik wil hier vijf sterke punten van deze begrotingscontrole vermelden. Naast het evenwicht is er gewerkt aan de betalingsachterstand. Er is 300 miljoen euro opzijgezet om mogelijke betalingsproblemen van agentschappen weg te werken. Het gaat dan bijvoorbeeld om 45 miljoen euro voor het IWT en 70 miljoen euro voor het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION). Er is ook in extra geld voor openbare werken voorzien. Onze fractie is van oordeel dat het erg opportuun is dat die agentschappen en administraties hun huiswerk goed maken en op tijd realistische prognoses maken, zodat men niet achteraf extra kredieten moet opzijzetten.

Eén heel belangrijk nieuw sterk punt is dat deze betalingsachterstand, met alle onzekerheden daarbij, uit de weg is geruimd. Het is belangrijk voor de geloofwaardigheid van een overheid dat facturen op tijd worden betaald. Er was een achterstand en er waren problemen in het begin van het jaar bij het IWT. Dat leidt tot zenuwachtigheid bij de verschillende actoren. Door deze operatie van 300 miljoen euro is dat probleem van de baan.

Twee, er is een duidelijke verhoging van de betalingskredieten, duidelijk meer dan de beleidskredieten. Dat leidt ertoe dat de impliciete schuld eind 2011 met ongeveer 200 miljoen euro zal afnemen. Ook dat is een heel belangrijk signaal.

Drie, het is een voorzichtige begrotingscontrole, want er zijn verschillende buffers. We hebben de indexprovisie van 125 miljoen euro. Wellicht is die een beetje overraamd, zodat daar extra marge zit. Er is ook de buffer voor onvoorziene betalingsproblemen van 50 miljoen euro. Die twee buffers zijn wellicht wat ruim bemeten en dat wijst erop dat deze begrotingscontrole voorzichtig is geformuleerd.

Een vierde sterk punt zijn de algemene voorzichtige macro-economische hypothesen. Wellicht zal de economische groei hoger uitvallen in 2011 dan vooropgezet in deze begrotingscontrole. Dat zal pas blijken uit extra stortingen van de federale overheid bij de dotaties begin 2012. Dat wijst erop dat ook op dat vlak deze begrotingscontrole voorzichtig is aangepakt.

De onderbenutting is op 1 procent geraamd of 260 miljoen euro. De laatste jaren is de onderbenutting wat minder. Dat is normaal in besparingsjaren. Toch was het de laatste twee, drie jaar gemiddeld bijna 2 procent. 1 procent is dus een voorzichtige raming. Het effect van de onderbenutting is niet gebruikt om de rekening op het einde te laten kloppen. Dat wijst erop dat deze begrotingscontrole heel ernstig is opgevat.

Het laatste positieve punt is dat er toch 115 miljoen euro extra is voor nieuw beleid. In de commissie en hier in het halfrond hebben we er al over kunnen praten. De 65 miljoen euro extra voor innovatie is een eerste stap, die noodzakelijk is om weer op dat pad te komen van een structurele groei voor innovatie en ontwikkeling. De minister-president heeft het ook gezegd, net als minister Muylers en minister Lieten. Er is een duidelijk engagement van de Vlaamse Regering dat er wordt gestreefd naar dat groeipad, zodat wij in 2020 – niet langer in 2014 – in de buurt komen van 1 procent van het budget voor innovatie en ontwikkeling.

Ik sluit af met een drietal aandachtspunten. We hebben de sterke punten vermeld, maar er zijn ook enkele punten die we in het oog moeten houden. Een eerste punt is de schuldafbouw. Dat zal straks door de collega's van de oppositie wel naar voren worden gebracht als een zwak punt, maar we moeten dat in de juiste context plaatsen. We zitten nu ongeveer op 7 miljard euro. We weten allemaal wat de oorsprong is van die Vlaamse schuld: de bancaire crisis van enkele jaren geleden. In de meerjarenbegroting of -raming staat dat die schuld wordt afgebouwd. De KBC-gelden zullen naar de schuldafbouw gaan. Dat is een heel belangrijk signaal.

De discussie is: hoe sterk moeten we daarop inspelen? In welke mate kunnen we schuld creëren om participaties aan te gaan? Is dat goed of niet? In de huidige economische context, waarin voldoende groeistimulansen van belang zijn, moet dit voldoende kunnen worden onderbouwd. Een heel belangrijk element is dat participaties met schuldopbouw eventueel kunnen als ze voldoende rendement geven.

In deze economisch onzekere tijden heeft de overheid een rol te spelen ter zake. Als aan de voorwaarde wordt voldaan dat dit uit de consolidatie wordt gehouden, omdat die participaties voldoende effectief rendement hebben, dan kan dat in overweging worden genomen, om de economische groei in deze onzekere tijden mee te ondersteunen.

Een tweede aandachtspunt is het volgende. De begroting 2011 is een begroting in evenwicht, maar we moeten eerlijk zijn: het is geen structureel evenwicht. Die begroting bevat nog ongeveer 200 miljoen euro aan eenmalige ontvangsten. Als die ontvangsten in 2012 wegvallen, zullen we dus nog een inspanning moeten leveren. Ook dat moeten we voldoende in het oog houden. Minister, we hebben gisteren in de commissie nog die discussie gevoerd over die structurele begrotingsnorm, een evenwicht wars van conjuncturele invloeden en waarbij ook geen eenmalige ontvangsten in rekening worden gebracht. Net als gisteren roep ik u op daar op korte termijn werk van te maken. De commissie-Poelvoorde heeft ter zake een aantal krachtlijnen geformuleerd. Het is heel belangrijk dat ook de begroting 2012 daaraan kan worden getoetst. Het is de derde begroting van de vijf in deze legislatuur. Het lijkt me opportuun die Vlaamse overheidsfinanciën op een structurele manier gezond te houden. Dat vraagt onze fractie. Die structurele norm kan daarin passen.

Een derde aandachtspunt is de begrotingsrapportage. We hebben dat diverse malen aan bod laten komen in de commissie. Het Rekenhof heeft een aantal punten geformuleerd die we aandachtig moeten bestuderen. Ook de regering kan die mee in overweging nemen, om de controletaak van zowel het Rekenhof als het parlement voldoende aan bod te laten komen. Anderzijds vinden we ook dat we niet tot in de details moeten gaan. Scenarioanalyses en politieke documenten zijn wellicht een brug te ver, maar we zijn ervan overtuigd dat het Rekenhof ook voldoende voorbereidende documenten moet hebben om tot een normale evaluatie en appreciatie te kunnen komen.

De begroting 2011 is een stevige begroting, die stoelt op voorzichtige hypothesen en zeer realistische uitgavenprognoses. Ze is in evenwicht. Dat lijkt me een heel belangrijke boodschap aan Europa. Er blijven echter aandachtspunten bestaan. Ook voor de begroting 2012 zal dit aandachtig moeten worden gevolgd. We zijn tevreden met deze begroting, maar we zijn er nog niet euforisch over. We moeten absoluut voorzichtig blijven. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Voorzitter, minister, geachte leden, de Vlaamse Regering heeft, zoals gewoonlijk, nogal triomfantelijk uitgepakt met deze begrotingswijziging. Het is waar: er is meer budgettaire ademruimte. Een aantal wonden die door de kaasschaafmethode werden geslagen, worden nu wat gebalsemd, en zoals voorzien en aangekondigd blijft met deze begrotingswijziging de begroting in evenwicht, weliswaar ESR-matig.

Om het geheugen op te frissen, geef ik toch nogmaals enkele cijfers. Er is sprake van extra inkomsten ten belope van 682 miljoen euro. Van dat bedrag vloeit 470 miljoen euro voort uit bijkomende ontvangsten, 138 miljoen euro uit het bijstellen van de onderbenutting en 74 miljoen euro en een gunstige afrekening met betrekking tot de provisie voor de jobkorting. Dat is extra ruimte, die toch vrijwel meteen grotendeels wordt ingevuld door automatische kostendrijvers. Dan gaat het over 127 miljoen euro. Van die kosten zijn de effecten van de vergrijzing van het onderwijzend personeel de belangrijkste. Er is natuurlijk ook de bijkomende inflatie op de lonen, ter waarde van 112 miljoen euro, en er zijn de bijkomende betaalkredieten voor 250 miljoen euro. Onder meer Openbare Werken, het IWT en AGION kunnen daarvan profiteren, voor respectievelijk 46,5 miljoen euro, 44 miljoen euro en 70 miljoen euro.

Daaruit blijkt het waarheidsgehalte van het begrotingskrediet van de vorige jaren, meer bepaald het gebrek aan betaalkrediet en dus de betaalproblemen die er waren. Er werd trouwens ook al 50 miljoen euro in een buffer gestopt om onverwachte versnellingen in de betaling op te vangen. Als er onverwachtse facturen zouden komen door een versnelling in de uitgaven, dan zal via deze buffer bijkomend betaalkrediet worden aangereikt door de Vlaamse Regering. Men heeft dus moeten toegeven dat betaalproblemen de belangrijkste risicofactor waren voor de begroting 2011 waarvan ook het SERV-rapport eerder al gewag had gemaakt.

Als we de rekening maken, blijft er nog slechts 115 miljoen euro beschikbaar om in te zetten voor het nieuwe beleid. Daarbij krijgt onderzoek en ontwikkeling met 65 miljoen euro een eerste deel. Terecht worden een aantal zaken bijgesteld, maar zelfs met het politieke akkoord over het groeipad voor Onderzoek en Ontwikkeling (O&O) voor de volgende jaren, blijft men nog een eind verwijderd van de ambities zoals ze in de beleidsnota staan, zoals de Barcelonanorm.

Er kan een aantal negatieve zaken in deze begrotingswijziging worden opgemerkt. Wat de zorg betreft, gaat er op recurrente basis slechts 2 miljoen euro extra naar gehandicaptenzorg en kinderopvang. Het blijft ook uitkijken naar de gevolgen van de onderhandelingen met de social profit.

Er wordt 10 miljoen euro uitgetrokken voor de oprichting van een investeringsvennootschap inzake onroerend erfgoed waarbij men misschien hoopt een afspiegeling te worden van de British National Trust – de banden tussen de N-VA en Cameron zijn meer dan ooit zichtbaar.

De vraag is natuurlijk wat de gewone Vlaming die heel wat andere financiële kopzorgen en sociale noden heeft, daarmee moet aanvangen. Ondanks het gegeven van de expansieve groei van de ontvangsten zijn er dus amper middelen voor een inhaalbeweging op zaken als Welzijn en Openbare Werken – als we even abstractie maken van 10 miljoen euro voor werken voor het voorkomen van overstromingsgevaar en 8 miljoen euro extra voor het structureel onderhoud van de wegen. Zelfs als onderstreept wordt dat het algemene investeringsbudget voor wegeninfrastructuur de laatste zes jaar is verdrievoudigd, blijft men opgezaald met een heel zware erfenis uit het verleden.

De meerjarenraming 2011-2015 werd tegenover de vorige raming die werd voorgelegd bij de budgetcontrole 2010, bijgesteld met één jaar. Men blijft het begrotingsevenwicht huldigen en de saldi die 1,32 miljard euro zullen bedragen, worden niet aangewend voor schuldafbouw maar voor nieuw beleid dat in 2014 wordt verwacht.

Belangrijk in deze nieuwe meerjarenraming is het verwachtingspatroon over de terugbetaling van de aan KBC verleende overheidssteun. De regering verwacht dat KBC eind volgend jaar zal beginnen met de terugbetaling. In 2012 en 2013 zou nog eens hetzelfde gebeuren. Eind 2012 zou een deel worden terugbetaald, eind 2013 een ander deel. Het gaat over 1,15 miljoen euro plus 50 procent bonus. De twee daaropvolgende jaren is er telkens sprake van 150 miljoen euro plus 50 procent. 150 miljoen plus 75 miljoen is nog altijd 225 miljoen euro.

En dan zijn er natuurlijk de dividenden van de participaties. In 2012 en 2013 gaat het nog eens om 297,5 miljoen euro. Dit zou het verhaal van de schuldopbouw door deze regering ernstig moeten bijstellen, want er is blijkbaar het expliciete engagement van deze Vlaamse Regering om naast de terugbetaling van de hoofdsom ook die 50 procent penalty integraal aan te wenden voor schuldafbouw. We hebben lang moeten wachten op die uitspraak.

Uiteraard zijn we het met u eens dat die 50 procent meerwaarde moet worden ingezet voor schuldafbouw. Daarzonder vervalt immers helemaal de mogelijkheid om tegen 2020 in het kader van Pact 2020 een schuldenvrij Vlaanderen te kunnen bereiken.

Of KBC inderdaad die dergelijke terugbetaling plant of niet, is koffiedik kijken. Betaalt KBC terug? Betaalt KBC niet terug? Betaalt KBC minder terug? Betaalt KBC meer terug? Ook voor u is dat – dat veronderstel ik toch – een onzekerheid.

Eén ding weten we wel zeker: door de komende jaren een dergelijk groot bedrag in de meerjarenbegroting in te schrijven, krijgt men wel de indruk dat de schuld fors daalt. Op een grafiekje oogt dat heel mooi, maar als men even rekt en de terugbetaling van KBC wegdenkt, zien we dat de schuld de komende jaren tot en met 2015 jaarlijks stijgt. Zelfs als de schuld in 2015 nog steeds 3,7 miljard euro zou bedragen, dan nog vraag ik me af hoe men er in godsnaam in zal slagen om in de komende vijf jaar tot een schuldenvrij Vlaanderen te komen. Als nu de schuld nog stijgt met meerdere honderden miljoenen, hoe zal men dan op vijf jaar tijd bijna 4 miljard euro wegvragen, uitkommen?

Ik ga nog een stapje verder. Ondertussen is het voor iedereen wel al duidelijk dat de link tussen de schuldproblemen en de banken de meest ernstige bedreiging vormt voor de financiële stabiliteit van de Europese Unie. Het Grieks staatspapier – ik trap open deuren in – staat al geruime tijd zwaar onder druk door de schulden crisis waarmee Griekenland kampt. De Europese banken hebben voor miljarden euro aan staatspapier in hun boeken, en een mogelijke wanbetaling van Griekenland moet dus te allen prijze vermeden worden om verliezen tegen te gaan. Vandaag is in Athene het nieuwe herstelplan pas goedgekeurd. Het is een herstelplan waarmee Griekenland zijn herfinancieringsproblemen de volgende jaren de baas moet kunnen, als de bevolking mee wil, natuurlijk. De voorwaarde is dat Griekenland

heel zwaar bespaart, want pas dan kunnen de overige eurolanden en het IMF met een tweede pakket leningen over de brug komen.

In tegenstelling tot in het verleden zullen nu ook de banken, de verzekeraars en andere private schuldeisers van de staat dit keer een inspanning moeten leveren, middels een vrijwillige ‘roll over’ van obligaties bij einddatum. De Belgische Nationale Bank praatte, net zoals andere nationale banken, met de financiële sector over die vrijwillige bijdrage door hun banken, aan een reddingsplan voor Griekenland. Concreet wordt aan banken en verzekeraars gevraagd om in een zogeheten ‘roll over’-mechanisme te stappen. Wie Griekse overheidsobligaties heeft, zou daarbij opnieuw in staatspapier investeren als dat het einde van de looptijd bereikt. In het licht van deze begrotingswijziging is het misschien niet onbelangrijk dat ook KBC voor minstens 600 miljoen euro Griekse overheidsobligaties in portefeuilles heeft.

In de commissie stelde u ook bij de bespreking van de begrotingswijziging, minister, dat de terugbetaling pari passu moet gebeuren. U legde dat uit, zeggende dat de schuld aan de Vlaamse overheid in dezelfde mate moest worden terugbetaald als die aan de federale overheid. Ik begrijp daaruit dat dit niet met de condities te maken heeft, maar wel dat als het aan de federale overheid wordt betaald, hier tegelijkertijd of in dezelfde periode een even groot bedrag moet worden terugbetaald. Als u 1,15 miljard euro verwacht in 2012 plus 50 procent, en federaal moet er ook 1,15 miljard euro terugbetaald worden, plus – als ik het goed heb – 15 of 20 procent, dan zitten we om en bij aan 3 miljard euro. Het is zeer de vraag of dit voor KBC mogelijk zal zijn in het licht van wat in Griekenland gebeurt. Als ik KBC was, zou ik misschien proberen te onderhandelen met de verschillende regeringen om daar iets aan te doen in ruil voor die ‘vrijwillige roll over’, om wat te tornen aan de condities van de lening van de federale en de Vlaamse overheid aan KBC of om ze te veranderen. Onmiddellijk zal uw begrotingswijziging, uw meerjarenbegroting of meerjarenraming, er wat anders uitzien. Of KBC dat zal doen, weet ik niet, maar het zou van hun kant een moedige poging zijn als het geprobeerd wordt.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Tack, ik ben echt gecharmeerd door uw toespraak. Ik heb nog geen lijn kritiek gehoord op deze begrotingscontrole. Het Vlaams Belang geeft hier eigenlijk een bevestiging van de begrotingscontrole. *(Opmerkingen van de heer Erik Tack)*

Het laatste punt hebt u zelf diverse keren aangekaart, over de terugbetaling van de KBC-schulden hebt u drie of vier keer geïnterpelleerd. U hebt ook altijd gezegd dat het geld moet worden gebruikt om de schuld terug te betalen.

Nu hebben wij dat in het meerjarenplan verwerkt conform het herstructureringsplan van KBC, zoals goedgekeurd door de Europese Commissie. Het Rekenhof heeft ook eerst gevraagd vanwaar dat kwam. Dan heeft de minister gezegd dat het een realistisch terugbetalingspad was, uitgestippeld op basis van de Europese Commissie. Ik denk niet dat dat kritiek is.

De heer Erik Tack: Ik hoop dat de KBC dat terugbetaalt en dat de minister onverbiddelijk zal zijn. Ik hoop dat hij zal zeggen dat hij geen toegevingen aanvaardt, maar dat hij eist dat het wordt uitgevoerd zoals overeengekomen. Het is niet aan mij om daarover te beslissen. De minister en de regering zijn daar bevoegd voor. Ik niet. Maar ik hoop dat het zo wordt uitgevoerd.

Er zijn toch nog wat kanttekeningen te plaatsen bij de begroting. Het is voor ons onbegrijpelijk dat, ondanks de expansieve groei van de inkomsten, de schuld in 2011 toch nog toeneemt met 400 miljoen euro. Dan komen we uit bij de kapitaalparticipaties, zoals besproken in de commissies. De Vlaamse Regering kiest er voluit voor om – via aanhang van schulden – participaties aan te gaan. Op drie jaar tijd heeft men voor bijna 1 miljard euro aan participaties georganiseerd, terwijl er nog geen sprake was van de aflossing van de schuld.

De heer Vereeck heeft in de commissie terecht aangehaald dat men hiervoor bijvoorbeeld KBC-dividenden als niet-recurrente meevaller had kunnen aanwenden. Omdat men echter een begrotingsevenwicht wil, kon dat blijkbaar niet.

Wat met de gewaarborgde schuld? De evolutie van de gewaarborgde schuld houdt volgens het Rekenhof een niet onbelangrijke risicofactor in voor de houdbaarheid van de financiën. Uiteraard belanden we hier bij het Masterplan 2020. Er zijn nog steeds enorme onzekerheden over de financiering, de kostenramingen, enzovoort.

Het Rekenhof is negatief over de afwezigheid van een aanbeveling rond de rapportage over de zogenaamde off-budgetverplichtingen. Impliciete schuld houdt immers geen rekening met de opbouw van betaalverplichting in het kader van de publiek-private samenwerking (pps) en de alternatieve financiering. Er worden verbintenissen aangegaan waarvan de uitvoering op termijn de meerjarenbegroting overschrijdt. Op toekomstige begrotingen zal de Vlaamse Regering hoe dan ook toch wel eens investeringskredieten of middelen voor de betaling van de beschikbaarheidsvergoedingen moeten inschrijven.

De totale impact van het globale Masterplan 2020 op de toekomstige begroting en de meerjarenbegroting is mij onduidelijk. Dat zorgt ervoor dat er een zeker virtueel karakter verbonden is aan die meerjarenraming.

Wat met de toekomst van de Gemeentelijke Holding en de belegging in Dexia? Dat is onduidelijk en moeilijk in te schatten.

Ten slotte, wat het Stabiliteitsprogramma betreft, werd er vorig jaar in februari een akkoord gesloten over de verdeling van de inspanningen voor de begrotingsjaren 2011-2012, waarbij de Vlaamse Gemeenschap zich engageerde voor een evenwicht in 2011 en 2012. Er is tussen de verschillende overheden echter nog steeds geen akkoord voor de verdeling van de inspanningen voor de komende jaren en de jaren daarna.

De Federale Regering heeft enkele maanden geleden in wat ze aan de Europese Commissie heeft overgemaakt, de uitsplitsing tussen Entiteit I en Entiteit II enkel gemaakt tot 2013. We komen hier vanzelfsprekend bij de kwestie van het theoretische begrotingstraject dat moet worden gevolgd door Entiteit I en Entiteit II om tot resultaten te komen. De Hoge Raad van Financiën heeft in de commissie een nieuw normatief project tot en met 2015 toegelicht waarbij in hun model Entiteit I een tekort mag hebben van 1 procent van het bruto nationaal product (bnp) en Entiteit II naar een overschot van 1,2 procent moet gaan.

De Hoge Raad van Financiën stelt voor de verdeelsleutel 65/35 procent te behouden. Die heeft door het huidige mechanisme van de Financieringswet echter een groeiende asymmetrie in de begrotingsdoelstellingen tot gevolg. Entiteit II kan immers profiteren van een inhaalbeweging via de Financieringswet. De vergrijzingskosten vallen ten laste van Entiteit I.

Het is ook niet duidelijk in hoeverre Vlaanderen budgettair is voorbereid op een staatshervorming. Eind maart verklaarde minister Muyters in een interview met Knack dat hij begrijpt dat er moet worden bespaard, ook op bevoegdheden die eventueel overgedragen worden naar de deelstaten. In die zin kan het volgens hem dat bij een bevoegdheidsoverdracht niet 100 procent van het budget meegaat, maar dat dat voor alle deelstaten moet gelden.

De minister ging verder en wilde er ook over nadenken om een deel van de federale overheidsschulden op de Vlaamse begroting te nemen, bijvoorbeeld de pensioenlasten van de Vlaamse ambtenaren.

Maar dat alles hangt ook samen met de responsabilisering die men al dan niet zou inbouwen in de Financieringswet. Wat dat betreft, wachten we op de nota van de man met het strikje. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Koen Van den Heuvel, de dames Sabine Poleyn, Goedele Vermeiren en Marleen Vanderpoorten en de heren Bart Van Malderen, Filip Watteeuw en Boudewijn Bouckaert betreffende het verhogen van de uitstroom van het aantal afstuderenden in exact-wetenschappelijke en technische richtingen

– 1207 (2010-2011) – Nr. 1

Voorstel tot rechtstreekse behandeling in plenaire vergadering

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Van den Heuvel bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, ik vraag aan het parlement dat het voorstel van resolutie van mezelf en van de dames Poleyn, Vermeiren en Vanderpoorten en de heren Van Malderen, Watteeuw en Bouckaert betreffende het verhogen van de uitstroom van het aantal afstuderenden in exact-wetenschappelijke en technische richtingen als extra onderwerp tijdens de plenaire vergadering van volgende week woensdag wordt behandeld.

De voorzitter: We zullen daarover straks beslissen. Ik denk niet dat dat enig probleem vormt. Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor om de vergadering te schorsen.

– *De vergadering wordt geschorst om 18.23 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 19.11 uur.*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011

– 18 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011

– 19-A (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011

– 1111 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 12

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, collega's, er zijn nog tradities in dit huis. Eentje is dat de onderwerpen hier door weinig mensen besproken worden. Na twaalf jaar ben ik dat gewoon. (*Gelach*)

Minister, collega's, ook ik dank de verslaggever. Mevrouw Smaers heeft de rol overgenomen van eminente voorgangers. Het is aan haar om die in te vullen.

Ik zou mijn toespraak over de begroting willen starten met de stelling: na regen komt zonneschijn. Net zoals de federale overheid en alle Europese landen kende Vlaanderen ernstige begrotingsproblemen als gevolg van de financiële tsunami, veroorzaakt door de wereldwijde crisis, ontstaan in en vooral veroorzaakt door de financiële wereld.

Minister, de Vlaamse overheid heeft in 2009 en 2010 maximaal getracht deze negatieve spiraal te doorbreken, de begrotingstoestand onder controle te houden en te stabiliseren. Dat verdient uiteraard respect. Over de snelheid en de wijze waarop dat gebeurde, zouden we kunnen discussiëren. Maar met de cijfers van de begrotingscontrole 2011 voor ogen – een substantiële aangroei van de middelen als gevolg van de stevige groei – ontstaat opnieuw de mogelijkheid en de opportuniteit om aan te knopen met de traditie van een rigoureuus en duurzaam Vlaams begrotingsbeleid. De vraag is dan ook of de huidige Vlaamse Regering opnieuw deze weg wil inslaan en werken aan een stevige, structureel gezonde financiële basis voor haar beleid op korte, maar vooral middellange en lange termijn.

De twee moeilijke jaren van kaasschaafbesparingen zijn voorbij. De gevolgen ervan zijn uiteraard nog voelbaar. De evolutie van de Vlaamse begroting oogt op het eerste gezicht gezond, maar meer dan ooit, collega's, speelt de Bijzondere Financieringswet in het voordeel van gewesten en gemeenschappen. Het is alsof het manna als het ware uit de hemel valt. Ik besef beter dan wie ook dat die Bijzondere Financieringswet een mes is dat langs twee kanten snijdt. Alleszins is het op dit ogenblik duidelijk in het voordeel van gewesten en gemeenschappen.

Daarnaast hebben we natuurlijk onze eigen succesvolle Vlaamse gewestbelastingen, waarbij vooral registratierechten, maar ook schenkingsrechten, het uitstekend doen en genieten van de aantrekkende conjunctuur. Als je de ontvangsten uit de begroting 2010 tegenover de herraamde cijfers van de budgetcontrole 2011 plaatst, spreken we over een stijging met maar liefst 1,9 miljard euro meer middelen, of 8,6 procent.

En er is nog goed nieuws op komst. Door de bijstelling van de groeiverwachtingen door de Nationale Bank op 17 juni laatstleden, kunnen er nog eens circa 293 miljoen euro extra middelen uit de Bijzondere Financieringswet bij komen, middelen die vooralsnog niet zijn toegewezen in deze begrotingscontrole.

Collega's, zelden voorheen kon een Vlaamse Regering in een dergelijke korte tijdspanne rekenen op zoveel extra inkomsten. Dit is met andere woorden een uitgelezen kans om de begrotingstrein op de juiste rails te zetten.

Maar ik zou zeggen: helaas. Ten eerste zien we dat het begrotingssaldo 'op eigen dienstjaar', zoals minister Bourgeois vanmorgen nog op de radio zei over de gemeentebegrotingen, negatief is. Het tekort loopt zelfs op van 106 miljoen euro bij de initiële begroting tot 286 miljoen euro in de huidige tabellen, al kom je volgens mijn berekeningen uit op een bedrag in de buurt van 430 miljoen euro.

Ten tweede stellen we vast dat ondanks deze substantiële stijging van de middelen, de regering nog altijd systematisch een beroep doet op leningen als financieringsmiddel voor participaties, een techniek waarop ook het Rekenhof terecht kritiek uit. Voor deze extra beleids marge wordt dus jaarlijks geleend op de financiële markten, waardoor de Vlaamse schuld opnieuw oploopt. Bovendien kan men zich de vraag stellen of deze participaties op termijn ESR-neutraal zullen zijn, of opnieuw leiden tot consolidatie met de Vlaamse begroting en zo het huidige schijnbare begrotingsevenwicht ondergraven. Grote zorgvuldigheid en waakzaamheid zullen dus nodig zijn. We moeten opletten dat voldoende rentabiliteit gegarandeerd is, zoals de heer Van den Heuvel al stelde.

Voorlopig heeft de regering in dit debat het voordeel van de twijfel, maar neem onze herhaalde waarschuwingen ter harte, minister. In deze begroting wordt opnieuw 406 miljoen euro bijkomende schuld aangegaan en de zogenaamde ESR-correcties code 8 nemen toe van 389 miljoen euro naar 411 miljoen euro, en dat op een ogenblik dat Europa daadwerkelijk de duimschroeven aandraait voor dit soort financiële constructies. Dit is met andere woorden bijzonder zorgwekkend.

Ook de onderbenuttingsbuffer stijgt opnieuw, van 120 miljoen euro naar 258 miljoen euro. Dit wordt verklaard door het feit dat van de extra kredieten slechts een gedeelte zal worden

uitgevoerd. Meer bepaald zal 24 procent van het beleid niet worden omgezet in betaalverplichtingen, wat een vrij hoog percentage is. Het ziet er mijns inziens naar uit dat de onderbenutting andermaal gebruikt wordt om een sluitende begroting op vorderingssaldo te kunnen voorleggen.

Wat er dan weer niet in de begroting staat, zijn voldoende provisies: geen conjunctuurbuffer, geen nieuwe provisies voor de zorgverzekering, maar wel een nieuwe, zogenaamde ‘buffer voor betaalincidenten van 50 miljoen euro’.

Na de onderbenuttingsbuffer van vorig jaar hebben we er opnieuw nieuwe begrotingsterminologie bij. Net zoals het Rekenhof stelt in zijn advies, zijn hier serieuze vragen bij te stellen en getuigt deze techniek van weinig begrotingsorthodoxie.

Daarnaast ben ik bezorgd over het wegwerken van de zo vermaledijde eenmalige ontvangsten. Dan heb ik het wel degelijk over de zeer betwistbare constructie waarbij gronden van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en Vlaanderen worden verkocht aan Aquafin. Onze oud-collega André Denys zou spreken van een ‘enorme debudgettering’.

De vraag die vandaag moet opduiken bij het verder nauwkeurig bekijken van de meerjarenbegroting is of deze Vlaamse Regering haar hoge ViA-Ambities zal kunnen waarmaken. Niet voor niets legde het Rekenhof de vinger in de wonde, het meest uitgesproken in zijn kritiek op de uitvoering van het nieuwe Masterplan 2020 voor de Antwerpse regio maar ook voor wat het behalen van de innovatienorm van 1 procent betreft.

De Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) en het Masterplan 2020 dreigen de achillespees te worden van deze Vlaamse Regering. Minister, ik vrees dat u zich opnieuw aan het vastrijden bent. Dat bleek ook bij de eerste rapportage over het nieuwe masterplan. En voor alle duidelijkheid: hierbij heb ik geen leedvermaak. Komt daar nog bij dat de samenwerking met de Tijdelijke Vereniging Studiegroep Antwerpen Mobiel (TV SAM), de brains van het masterplan, werd opgezegd. We stellen vast dat in de begroting 2011 niet is voorzien in de vaste jaarlijkse beheersvergoeding, voorzien in de kaderovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de NV BAM, van 24,5 miljoen euro, dat BAM voor meer dan 100 miljoen euro afschrijvingen deed en dat, alsof dit de kapitaalbasis van BAM nog niet zwaar genoeg raakt, er nu ook een effectieve kapitaalsverlaging wordt ingeschreven van 89 miljoen euro. Het oorspronkelijk beschikbare eigen en volstort vermogen van 822,2 miljoen euro voor de financiering van de Oosterweelverbinding en de andere masterplanprojecten wordt hierdoor structureel aangetast. En denken dat we hiervoor ooit voor 129 miljoen aandelen van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (GIMV) verkochten!

Naast de technische uitvoerbaarheid van het nieuwe masterplan rijzen er dan ook steeds meer vragen over de financiële haalbaarheid van de volledige uitvoering van dit plan, nu geraamd op een bedrag tussen de 6 en de 7 miljard euro. In ieder geval, minister, dreigen we zeker geconfronteerd te worden met een negatieve solvabiliteitsratio, dat is de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen, door, vanzelfsprekend, een oplopende kostprijs voor de Oosterweelverbinding en door een dalend eigen vermogen. Hierdoor zal de ultieme financiering van dit project er zeker niet eenvoudiger op worden.

De volgende maanden hebben we dan ook absoluut nood aan nieuwe, correcte inschattingen van de kostprijs van de Oosterweelverbinding met tunnels, voor de aanleg van de A102, de ondertunneling van de R11, de betere aansluiting van de A12 op de Liefkenshoektunnel, de bouw van een tweede Tijsmanstunnel en een optimalere aansluiting van deze tunnel op de E17. Hieruit zal moeten blijken of een nieuwe prioritering van de werken niet wenselijk is en meteen ook de gelegenheid zou geven om een beter en misschien nieuw maatschappelijk draagvlak op te bouwen rond dit masterplan. De regering zal met andere woorden de zomer hard kunnen gebruiken om tegen het najaar en tegen de begroting 2012 harde garanties klaar te stomen met betrekking tot de concrete uitvoering van het masterplan.

Ook het innovatieluik blijft haperen. Het is vanzelfsprekend een goede zaak dat er in extra betaalkredieten wordt voorzien voor het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) en het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION). De voorziene stijging van de middelen is evenwel een gebrekkige compensatie voor een eerdere, weinig visionaire saneringsoperatie in de sector van onderzoek en innovatie. Ook het groeipad van O&O in de meerjarenbegroting blijft te weinig ambitieus om tegen 2020 de 1 procentnorm te kunnen halen, zoals de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) ons dit voorrekende.

Met 60 miljoen extra in 2012 en tweemaal 70 miljoen extra in 2013 en 2014, zal er in de daaropvolgende jaren, 2015-2020, een zeer zware inhaaloperatie moeten gebeuren om de 1 procentnorm te kunnen halen. Het lijkt alsof de regering twijfelt aan het rendement van de ingezette middelen en eigenlijk ook deze ViA-doelstelling wil afzwakken.

Collega's, is de Vlaamse Regering opnieuw een krachtige investeringsregering? Naast de rechtzetting van de besparing met betrekking tot innovatie, wil de regering met haar meerontvangsten nog op andere terreinen investeren, onder meer in gevaarlijke punten, dringend onderhoud, dringende werken inzake overstromingen en schoolinfrastructuur. De vraag is alleen hoe ze dat gaat doen.

Vooraleer we kunnen beschikken over een concreet financieel plan van aanpak om de wateroverlast in de toekomst structureel te vermijden, vrees ik dat nog veel water door de Schelde zal moeten stromen. Daartegenover staat dat de investeringen in gevaarlijke punten reeds jaren in uitvoering zijn maar meer dan ooit een blijvend aandachtspunt dreigen te worden met de nodige budgettaire consequenties. De extra middelen voor onderhoud aan onze wegen, worden dankbaar aangewend op het terrein, maar ook hier is de vraag of dit de volgende winter het nodige soelaas kan brengen. Ook de 25 miljoen extra voor schoolinfrastructuur is meer dan nuttig, maar volstaat na al de reeds geleverde inspanningen blijkbaar nog steeds niet. Kortom, ook hier zal de regering prioriteiten moeten vaststellen en dat zal een bijzondere uitdaging zijn, zeker op het moment dat ze in de helft van de legislatuur de boeg moet wenden richting 2014. Mogelijk kunnen de extra middelen uit de Bijzondere Financieringswet voor deze doelstellingen efficiënt worden aangewend.

Ten slotte, collega's, vergeten we ook niet de gesel van de wachtlijsten in vele sectoren. Ook hier zullen snel beleidskeuzes moeten worden gemaakt om een antwoord te bieden op een groot aantal verzuchtingen. Ook de financiële toestand van onze gemeenten en steden vraagt bijzondere aandacht. Zij hebben het moeilijk, maar zij blijven de sterke uitvoerders van het Vlaams beleid op het terrein, dicht bij de burger. Ik blijf het dan ook betreuren dat we een deel van de penalty's op de terugbetaling van de KBC-schuld niet gedeeltelijk gebruiken om een nieuw fiscaal pact met onze steden en gemeenten te sluiten door een tweede schuldovername.

Voorzitter, ik wil besluiten met te stellen dat we weliswaar opnieuw een begroting in evenwicht hebben maar dat zelfgenoegzaamheid absoluut moet worden vermeden. Vlaanderen leverde in het verleden steeds extra begrotingsinspanningen, waarmee het zijn eigen schuld structureel kon afbouwen en reserves aanleggen, waarvan de noodzaak en de kwetsbaarheid inmiddels voldoende werden bewezen. Een zorgzaam en innovatief Vlaanderen met een toekomstgerichte economie, moet onze welvaart veilig stellen, maar blind blijven voor de financiële uitdagingen die eraan komen in de nieuwe Belgische en Europese context, lijkt me eerder erg kortzichtig en onverstandig. De toekomst zal uitwijzen wie het bij het rechte eind heeft. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Voorzitter, minister, collega's, de begrotingswijziging die we vandaag bespreken, zorgt ervoor dat de begroting 2011 nog wat mooier kleurt dan ze was. Ik wil vandaag niet ingaan op technische elementen die we besproken hebben in de commissie.

De verslaggeefster was voldoende duidelijk en omstandig. Ik wil ze daar ook voor bedanken. De vorige collega's zijn trouwens ook punctueel bij heel wat cijfers blijven stilstaan en ik voel me niet geroepen om die nog eens te herhalen.

Wel duidelijk is dat een begrotingscontrole, en zeker de meerjarenraming, op zichzelf interessant is. Ze vertrekt van een ongewijzigd beleid, maar is langs de andere kant een stukje relatief. De minister zelf wijst bij de uitgangspunten, de parameters, op de nodige relativiteit.

Vandaag lezen we dat de inflatie gestegen is tot 3,67 procent. Ik weet niet welke impact dat gaat hebben op een mogelijke toekomstige indexsprong. Een deel van de parameters – ook de groei van 0,1 procent – zorgt ervoor dat de inkomsten hoger liggen dan geraamd. Het zou er kunnen voor zorgen dat we in 2011 18,7 miljoen euro meer inkomsten hebben. Dat het snel kan gaan, hebben we ervaren in het verleden. Denk maar aan de bankencrisis. We zijn één week schuldenvrij geweest. Ik weet niet wat toekomstige crisissen kunnen brengen. Ik heb vandaag wel gelezen dat Griekenland een besparingsplan heeft goedgekeurd. Voorlopig zijn we misschien gered in de eurozone, maar ik heb de indruk dat er ons nog onverwachte zaken kunnen overkomen.

Minister, het is een begroting in evenwicht. Dat was het en dat blijft het. Wij krijgen door deze begrotingscontrole nog wat extra ruimte, voor nieuw beleid bijvoorbeeld. Ik denk aan de 65 miljoen euro die wordt vrijgemaakt om een inhaalbeweging te doen inzake O&O. Tezelfdertijd zijn we in deze begroting niet overmoedig. Er wordt de nodige voorzichtigheid aan de dag gelegd. U voorziet in een indexprovisie. Die is nodig, al verwacht het Planbureau pas begin volgend jaar een mogelijke indexsprong.

Aan de andere kant doen we eindelijk opnieuw een correctie ten opzichte van de initiële begroting door het optrekken van de betaalkredieten. Dat is belangrijk. We moeten meer betaal- dan beleidskredieten hebben. Dat is dé manier om mogelijke impliciete schuld af te bouwen. Daar waren we op het einde van de vorige legislatuur mee bezig.

Ik wil even stilstaan bij schuld en de schuldenproblematiek. In de begroting 2011 zullen we nog altijd eindigen met 6,9 miljard euro schuld. We hebben de ambitie om deze schuld tegen het einde van de legislatuur te halveren. In 2020 zou Vlaanderen schuldenvrij moeten zijn. In het verleden heb ik meermaals gezegd dat het hebben van schuld voor mij geen taboe was.

De vraag is over welke schuld we dan spreken. De directe schuld? Indirecte schuld via pps? Impliciete schuld? De schuld die we nu opbouwen via mogelijke participaties? Trouwens, we moeten de Vlaamse schulden zien in samenhang met de toename van de schulden van onze gemeenten. We kunnen ze ook niet los zien van de federale schuld en de mogelijke staatshervorming die op ons afkomt. De buitenwereld maakt geen onderscheid als we het hebben over de schuld van de overheid.

Minister, de financiële wereld is op dit moment minder mild ten opzichte van overheidsschulden. De impact van de ratingbureaus is duidelijk. Vlaanderen en België staan daar gedeeltelijk machteloos tegenover, enkel Europa zal daar iets aan kunnen doen. De ratingbureaus die gefaald hadden bij de bankensector doen nu aan overcompensatie. De problemen in de bankensector zijn gedragen door de belastingbetaler. De economische crisis die daarop volgde, wordt betaald door de belastingbetaler. Nu dreigt weer diezelfde belastingbetaler te moeten opdraaien voor de mogelijke overheidsschuld, waarbij men in zekere zin in overacting gaat.

Ik begrijp de Griekse burgers wel enigszins, ik begrijp 'les indignés' in Spanje en andere jongeren die zonder perspectief met een ontzettend hoge werkloosheidsgraad allerlei besparingen opgelegd krijgen voor iets wat hen totaal ontsnapt en waar ze geen vat op hebben.

Bij ons in België en in Vlaanderen is het gelukkig zo ver nog niet gekomen. De Belgische overheidsschuld is nochtans hoog. Dit brengt ons in een precaire situatie. Vlaanderen zal,

zeker met ons huidige financieringsmechanisme, op dit vlak zijn verantwoordelijkheid moeten nemen.

Het huidig mechanisme is vooral op dotaties gebaseerd. We kunnen dit niet los van de totale Belgische schuldenproblematiek zien. Een herziening van de Financieringswet zou eventueel tot een ander fiscaal systeem kunnen leiden en zou meer fiscale verantwoordelijkheid bij de entiteiten kunnen leggen. Pas op dat ogenblik kunnen we met betrekking tot de schuldenproblematiek een ander pad volgen.

De begroting 2011 kent geen bijkomende schuldopbouw, met uitzondering misschien van de geplande kapitaalparticipaties. Wat die kapitaalparticipaties betreft, is mijn zorg niet dat we daarvoor geld lenen. Dit is zeker geen probleem indien hier een meerwaarde tegenover staat. We moeten die meerwaarde dan echter ook garanderen. We moeten ervoor zorgen dat het om goede participaties gaat. Mijn enige zorg is dat de participaties ESR-neutraal blijven. Die ESR-neutraliteit moet ook in de toekomst gewaarborgd blijven.

Al sinds het ogenblik waarop ik in het Vlaams Parlement aankwam, ondertussen vijftien jaar geleden, zijn we bezig met de afbouw van de Vlaamse schulden. Ik denk hierbij onder meer aan de Demeester-norm of aan de daaropvolgende coalities onder leiding van minister van Financiën Van Mechelen. Steeds hebben we de schulden van Vlaanderen verder afgebouwd. We zijn een week schuldenvrij geweest. Ik zou dan ook graag zien dat we onze schulden vanuit eenzelfde goede, belangrijke en ernstige benadering blijven beheersen en beheren.

Mijnheer Van Mechelen, ik heb in het verleden al eerder verklaard dat schulden op zich voor mij geen taboe vormen. Wie schulden heeft, moet er echter wel voor kunnen zorgen dat hij die schulden kan beheersen. We moeten, zoals ik daarnet al heb verklaard, die schulden steeds in een breder kader plaatsen.

Minister, we moeten vooral structurele schulden voorkomen. Deze begroting is, zoals de heer Van den Heuvel al heeft benadrukt, een van de weinige begrotingen in evenwicht in Europa. Het is een begroting zonder een tekort. We zitten op de goede weg om ten minste onze structurele schulden niet te laten groeien. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Voorzitter, een oproep van de heer Van Mechelen heeft me alert gemaakt. Hij heeft in zijn betoog gesteld dat we niet in zelfgenoegzaamheid mogen vervallen. Hij heeft gelijk. Ik durf echter te stellen dat dit duidelijk niet het geval is. We vervallen niet in zelfgenoegzaamheid. We hebben al sinds het begin van de legislatuur de ambitie daar niet in te vervallen.

De ambitie die we ons hebben gesteld, hield in dat we in 2011 een begroting in evenwicht wilden voorleggen. Deze begrotingscontrole volgt dit spoor nog steeds. Het is een begroting in evenwicht. Dit is, zoals al eerder is gezegd, vrij uniek.

We creëren vanaf dit jaar ook de nodige budgettaire ruimte om slim te investeren. Er kan meer worden geïnvesteerd, maar we proberen beide doelstellingen met elkaar te rijmen. Als we willen investeren en het budget in evenwicht willen houden, zijn de grenzen uiteraard beperkt.

Ten gevolge van een aantal meevallers kan de Vlaamse begroting in 2011 op 682 miljoen euro aan bijkomende inkomsten rekenen. Deze meevallers zijn grotendeels aan bijkomende ontvangsten te wijten.

Maar ik verwijs ook naar het verslag van het Rekenhof, dat expliciet bevestigt dat de betrokken groei- en inflatieparameters, en dus ook de verwachte hogere inkomsten, voorzichtig werden ingeschat door de Vlaamse Regering.

Deze extra ruimte wordt deels aangewend voor een aantal zogenaamde automatische kostendrijvers, waarvan de effecten van de vergrijzing van het onderwijzend personeel de

belangrijkste is. De hogere inflatie heeft ook een rechtstreeks effect op de lonen die worden betaald door de Vlaamse Overheid, met name 112 miljoen euro.

De Vlaamse Regering heeft in deze begrotingscontrole 2011 ook voor 250 miljoen euro bijkomende betaalkredieten gepland, onder meer voor Openbare Werken, het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) en het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION). Door deze extra betaalkredieten verkleinen we de zogenaamde impliciete schuld, het verschil tussen de beleids- en betaalkredieten. Hiervoor heeft het Rekenhof in haar verslag bij deze begrotingscontrole overigens haar uitdrukkelijke waardering uitgesproken.

Het wegwerken van deze impliciete schuld is dan ook een voorbeeld van de budgettaire orthodoxie van de huidige minister van Begroting en de Vlaamse Regering. Het is beleidsmatig immers onverantwoord veel te beloven voor de komende jaren in beleidskredieten, zonder hiervoor de nodige betaalkredieten te plannen.

Bij de vorige begrotingscontrole 2010 en de begrotingsopmaak 2011 werden samen voor meer dan 600 miljoen euro extra betaalkredieten gepland. Voor het eerst in jaren liggen de betaalkredieten hierdoor hoger dan de beleidskredieten.

Daarnaast bleef nog 115 miljoen euro beschikbaar om in te zetten in nieuw beleid. Onderzoek en Ontwikkeling is met 65 miljoen euro de sector die daar het meeste kan van profiteren, daarnaast is er 18 miljoen euro extra voor scholenbouw. Terecht vindt de Vlaamse Regering deze sectoren van essentieel belang om onze samenleving en economie op een duurzame manier te laten ontwikkelen.

Voor degenen die beweren dat de Vlaamse Regering deze budgettaire meevallers beter had aangewend om overschotten te boeken en de schulden versneld af te bouwen, heb ik een boodschap. De voorbije jaren hebben we vanuit de Vlaamse Regering een belangrijke saneringsoperatie doorgevoerd, voor ongeveer 2 miljard of 8 procent van het totale Vlaamse budget. Dat is niet niks.

We maken ons met dit beleid op korte termijn niet populair. Uitleggen dat er moet worden gesnoeid, is niet het leukste. De boodschap dat het noodzakelijk is om de tering naar de nering te zetten, wordt op termijn gewaardeerd, want we snijden vooral in de overheid zelf. We geven het voorbeeld.

Het moet de bedoeling zijn dat we de vrijgekomen budgettaire ruimte moeten inzetten voor het Vlaamse beleid dat op termijn belangrijk is om tot een structurele ommezwaai te kunnen komen, en dat het niet moet worden gebruikt om structurele putten op andere niveaus te dempen.

Met deze begrotingscontrole wordt de ambitie hoog gehouden om niet te vervallen in zelfgenoegzaamheid, maar om alert op te treden binnen de marges die we hebben en die we kunnen spenderen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister, collega's, voorafgaand aan de eigenlijke bespreking wil ik nog even terugkomen op de terbeschikkingstelling van documenten aan het Rekenhof. Mevrouw Smaers verwoordde een heel correcte, objectieve analyse. Het Rekenhof was not amused. In het verleden beschikte het Rekenhof wél over die documenten, en het beschikt over de documenten van het federale niveau. Het Rekenhof heeft het over "een gevaarlijk precedent". Dat zijn de woorden van de voorzitter van het Rekenhof zelf. "Een gevaarlijk precedent": dat betekent dat dit voorheen nog nooit is gebeurd. En er is natuurlijk de e-mail waarin de verschillende departementen werden opgeroepen niet mee te werken met het Rekenhof. Ik verwoord hier het ongenoegen van mijn fractie, van de oppositie en ook van een deel van de meerderheid.

Het Rekenhof stelde zich heel terughoudend op. Het hof zei dat het geen uitspraken doet over de opportuniteit van de gemaakte keuzes. Voor het Rekenhof gaat het erom dat het de beleidskredieten accuraat wil inschatten, en daarvoor heeft het hof meer informatie nodig dan wat men tot op dat moment had gekregen. Ik heb dan positief gereageerd op uw voorstel om dat eens uit te klaren, zo niet blijft dat probleem steeds opnieuw opduiken. Wij moeten duidelijk afspreken welke documenten naar het Rekenhof moeten opdat het hof een goede, degelijke analyse zou kunnen maken. Voorzitter, tot vandaag heb ik nog geen verslag ontvangen van het onderhoud tussen het Rekenhof, de Vlaamse Regering en uzelf. Ik neem aan dat wij dat binnenkort zullen ontvangen, zodat dit probleem voor eens en voor altijd van de baan is.

Straks zullen wij het Rekendecreet en het reparatiedecreet-Peumans bespreken. Wij weten nog steeds niet wat de rol van het Rekenhof daarbij zal zijn. Omdat de oppositie hier zit te wachten tot het witte konijn uit de hoed wordt getoverd, wordt onze argwaan nog aangescherpt. Ik begrijp niet waarom wij dat niet in alle rust in de commissie konden bespreken en dat hier ad hoc moeten doen. Dat is bijzonder jammer. Dat, gecombineerd met wat is gebeurd tijdens de begrotingscontrole, verklaart waarom wij argwanend toekijken.

Dan is er de begroting zelf. Vanuit het Vlaams Parlement bekeken kunnen wij stellen dat de Vlaamse Regering niet veel realiseert. Ik las nog maar pas dat het Oosterweeldossier muurvast zit. De afgelopen tien maanden is er niets veranderd. De interne staatshervorming is een maat voor niets; er is niets veranderd. Toen de journalist van TV Limburg peilde naar de positieve zaken, vermeldde hij het begrotingsevenwicht als een voorbeeld voor andere gewesten en landen. Ik heb hem toen proberen uit te leggen dat het een virtueel evenwicht is. Het is een evenwicht dankzij schuldopbouw, toevallige inkomsten en zeer onevenwichtige uitgaven.

Men kan het vergelijken met een gezin dat zegt dat het met de inkomsten alle uitgaven kan dekken. Maar dat gezin doet dat door geld te gaan lenen, door de Lotto te winnen en door een onevenwicht in de uitgaven te realiseren waarbij men wel op reis gaat maar geen geld meer heeft voor voeding. De verdeling van het budget over de kerntaken is volgens ons onevenwichtig. Voor die kerntaken is nauwelijks extra geld. Er is 115 miljard. De extra budgetruimte is bijzonder klein. De problemen inzake scholenbouw en de wachtlijsten in de gehandicaptensector zijn er nog altijd. Er is nauwelijks vooruitgang inzake het structurele onderhoud van de wegen.

Het is jammer dat de heer Van den Heuvel er niet is. Hij sprak daarjuist over eenmalige maatregelen van 181 miljoen euro. Hij verwijst naar het verkopen van de gronden van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) aan Aquafin, maar er zijn natuurlijk ook die 297 miljoen euro KBC-dividenden. Ik noem dat ook eenmalige inkomsten. Ook is er de schuldopbouw, waar ik straks iets meer over zeg.

Ten opzichte van de begrotingscontrole 2010 – het hangt er maar vanaf wat uw referentiepunt is – hebben we 1,5 miljard euro meer inkomsten. Ik ben blij dat CD&V, bij monde van de heer Van den Heuvel, stelt dat dit evenwicht niet structureel is. Dat is hetzelfde als zeggen dat het een virtueel evenwicht is: het is eigenlijk in grote mate een pr-operatie.

Om u duidelijk te maken in wat voor rooskleurige tijden deze regering leeft, waardoor die inspanningen helemaal niet zo moeilijk zijn, kijk ik naar de enorm sterke ontvangsten. Als we de begrotingscontrole 2011 vergelijken met de begrotingsopmaak 2011 komt er 436 miljoen euro extra binnen. De heer Van Mechelen verwees ook al naar het volgende. Vergelijken we dat met de begrotingsopmaak in 2010, om twee uitersten te nemen, is dat bijna 2 miljard euro dat op anderhalf jaar extra binnenkomt. Ik geef nog een laatste cijfer, om maar te zeggen hoe goed de Vlaamse Regering nu in de slappe was zit: ten opzichte van de begrotingsopmaak zijn er voor 682 miljoen euro budgettaire meevallers.

Hoe je dat ook draait of keert: de ontvangsten vertonen een enorm groeipad. Als je dat vergelijkt met het begrotingstraject dat naar voren werd geschoven aan het begin van deze legislatuur, zie je dat het toen economisch veel minder rooskleurig was. We hebben die groeiverwachtingen alleen maar naar boven kunnen bijstellen. Dat vertaalt zich ook in de meerjarenraming. Het verschil tussen wat er oorspronkelijk voor 2011 in die meerjarenraming staat en wat we nu krijgen, is 719 miljoen euro. Ik kan allerlei vergelijkingen maken. De bottomline is: we hebben een enorm groeipad in de ontvangsten.

Vanuit die optiek beginnen er belletjes te rinkelen bij de oppositie: hoe is het mogelijk dat er met zoveel extra geld, zo weinig extra middelen zijn voor de Vlaamse kerntaken? Waarom is er geen bijstelling van het begrotingstraject? Meer zelfs: hoe komt het dat de schuld dan nog eens stijgt met 0,4 miljard euro?

We kunnen een interessante denkoefening doen. Indien de parameters waren geëvolueerd zoals in de meerjarenraming, en daar ging u toch van uit toen u dat begrotingstraject uitrolde, indien we nog steeds binnen die economische context zouden werken, en u zou dezelfde maatregelen genomen hebben, dan zat u nu met een tekort van een half miljard euro. Dat toont aan dat u het – gemakkelijk zal ik niet zeggen – niet echt moeilijk hebt om die begroting sluitend te maken.

Waar gaan de extra middelen naartoe, die 682 miljoen euro? 300 miljoen euro, het gros, gaat naar het oplossen van betaalproblemen. Dat is in wezen niet slecht. Dat is goed. We hebben er vanuit mijn fractie al op gewezen dat die betaalachterstanden niet kunnen bij een overheid en dat we daaraan iets moeten doen.

Alleen: dit stond in de sterren geschreven. U wist dat al. De SERV schreef in zijn kritische rapport over de begrotingsopmaak 2011 dat die betaalproblemen de grootste risicofactor zouden zijn voor de begroting in 2011. Bij de begrotingsopmaak voorspelde de SERV al dat de 44 miljoen die u toen had toegekend aan het IWT, niet zou volstaan. U wist dat dus toen al. Ik ben het ermee eens dat het goed is dat u iets aan die betaalproblemen doet, maar u blust een brand die al woedde en die u deels zelf hebt aangestoken.

Er zijn twee manieren om begin dit jaar te reageren. Ofwel zet u dan al de zaken op orde, ofwel gokt u erop dat er in de loop van het jaar nog wat ontvangsten bij komen, zodat het allemaal wel zal loslopen.

U hebt voor het tweede gekozen. Dat heeft natuurlijk het voordeel dat u geen structurele, moeilijke keuzes moet maken. Ik kan dus eigenlijk de kritiek staande houden die ik hier al sinds juni 2009 uit: in deze legislatuur zijn er eigenlijk geen structurele keuzes gemaakt. Er was de kaasschaafmethode, maar geen structurele keuzes. Het Rekenhof stelt in zijn rapport bij de begrotingsopmaak dat er, alleen al door de verkoop van die gronden van de VMM en Aquafin, voor 2010 en 2011 samen sprake is van 357,5 miljoen euro aan opbrengsten. Dat is al goed voor 18 procent van uw totale inspanning. Het afschaffen van de jobkorting was in 2010 ook al goed voor 41 procent van de totaalbesparing die u moet doen. Dat u geen structurele maatregelen neemt, komt dan eigenlijk tot uiting in die betaalproblemen. Dat is een parameter aan de oppervlakte. U hebt natuurlijk uw kans schoon gezien. In 2011, zeker bij die begrotingscontrole, is er veel extra geld. U kunt dat dus natuurlijk doen op de begroting van 2011.

De heer Ludo Sannen: De hele begroting is uiteindelijk een structurele keuze. Men heeft bij het opstellen van de eerste begroting een structurele keuze gemaakt. De kaasschaafmethode is ook een keuze. Die kan weliswaar pijn doen, maar men is er daarbij wel van uitgegaan dat dit enkel voor een beperkte periode kon. Men is ervan uitgegaan dat er misschien ooit meer middelen zouden zijn. U kunt toch niet zeggen dat de keuzes niet structureel zijn. Uw fractie zou waarschijnlijk andere keuzes hebben gemaakt. U zou bepaalde uitgaven die nu in de begroting zitten, het liefst niet hebben gedaan: dat kan ik aannemen. U kunt echter niet beweren dat de begroting geen structurele keuze is. De uitgaven die worden gedaan, worden

gedaan om een beleid te voeren waarvoor deze regering duidelijk kiest. Ze wist dat, indien de conjunctuur zou veranderen, ze misschien had moeten bijsturen in negatieve zin. We hebben inderdaad geluk gehad, door de dotaties, door de bijkomende middelen, zodat we de keuzes die we twee jaar geleden hebben gemaakt, consistent kunnen blijven voortzetten.

De heer Lode Vereeck: Laat ik het dan anders formuleren. Het gaat in ieder geval om keuzes die erg oppervlakkig en niet-structureel waren. Indien u reeds eerder uw begroting op orde had gesteld, dan had u met de extra inkomsten die nu waren binnengekomen, fantastische dingen kunnen doen. We hebben steeds gepleit voor dat eerder op orde stellen en volgens mij had dat perfect gekund in 2010. *(Opmerkingen van de heer Ludo Sannen)*

Neen, sorry. Daar komen we dan nu toe. Nemen we het paradepaardje van dat nieuwe beleid, de mooie dingen die u doet. Dan gaat het over die 65 miljoen euro die zagezegd onderzoek en ontwikkeling opnieuw op het juiste pad moet brengen. Dat bedrag compenseert eigenlijk nauwelijks de besparingen die de afgelopen periode zijn gebeurd. Zo mist u al uw eerste afspraak, namelijk die van het Pact 2020. In uw eigen regeerakkoord wordt trouwens gewaagd van 2014, denk ik. Die Barcelonanorm haalt u al niet. In het verleden had u wel structureler moeten besparen op andere domeinen. Daarover kunnen we natuurlijk van mening verschillen. Mocht u ingrijpender hebben bespaard, dan had u deze doelstelling gehaald die u zelf wou halen. Dit is uw eigen beleid. U hebt dat naar voren geschoven. Weken, maanden is minister Lieten blijven beweren dat we die Barcelonanorm nog zouden halen tegen 2014, om dan uiteindelijk toe te geven dat het 2020 zou worden en vervolgens uiteindelijk toe te geven dat we zelfs 2020 niet zullen halen. Zelfs met de inspanning die u nu levert, zullen we die Barcelonanorm in 2020 niet halen. De heer Van Mechelen heeft er daarnet al naar verwezen.

En dan blijkt het nog des te opmerkelijker dat deze regering een schuld aangaat van 0,4 miljard euro, waardoor die totale schuld stijgt naar bijna 7 miljard euro. We weten natuurlijk wel dat een groot deel daarvan is veroorzaakt door de bankencrisis.

De rest heeft te maken met de tekorten van de afgelopen jaren en met het aangaan van participaties. Ook daar wil ik een waarschuwing geven. In 2010 werd al voor 440 miljoen euro aan participaties ingeschreven. Bij de begrotingsopmaak was dat nog een 310 miljoen euro waarvan 10 miljoen euro voor SOFI (Strategisch Overleg Financiën), het investeringsfonds van de SOC's (Strategische Onderzoekscentra). Over die 310 miljoen euro bestaat nog enige onduidelijkheid. Nu, bij de begrotingscontrole, komt daar nog eens 20 miljoen euro bij. In 2011 zitten we dus aan 330 miljoen euro aan participaties.

Principieel is mijn partij voorstander van participaties in regelingen zoals het Vlaams Innovatiefonds (Vinnof) en ARKImedes. Nu gaat het echter in drie jaar tijd over bijna 1 miljard euro aan participaties, waarvoor trouwens in de komende jaren ook schuld wordt aangegaan. In 2012 gaat het nog eens over 270 miljoen euro, in 2013 over 195 miljoen euro en in 2014 over 45 miljoen euro. Ik verwijs hier graag naar de Inspectie van Financiën, die naar aanleiding van het lanceren van het tweede ARKImedes-Fonds, stelde dat de techniek van schuldfinanciering moeilijk te verzoenen is met sober budgettair beheer. Ze stelde ook specifiek voor deze participaties dat die dividendinkomsten niet zeker zijn. Het gaat om inkomsten met een hoog risico, waarbij het risico op minwaarde zeer groot is. Ze stelt dan ook voor om de financiering daarvan te doen uit eenmalige meevallers. Een mogelijkheid zou kunnen zijn, zoals de heer Tack al heeft aangegeven, om de eenmalige inkomsten, die dividenden van de KBC, te gebruiken. Maar u hebt die natuurlijk nodig om een begrotingsevenwicht te realiseren.

Wel positief is dat de terugbetalingspremie van KBC integraal gaat naar de afbouw van de schuld. We zijn zeer blij dat de meerderheid intussen tot dat inzicht is gekomen. Ik heb in het verleden nog andere uitspraken gehoord waarbij men zei dat men eventueel de helft van de terugbetalingspremie voor nieuw beleid zou gebruiken. Het lijkt me echter een correcte keuze die 'windfall profit' integraal in te zetten voor de schuldafbouw. Ook de SERV heeft daar al

voor gepleit. Dat is een goede beslissing. Indien u dit niet zou doen, zou volgens de berekeningen van het Rekenhof de schuld nog verder oplopen.

Ik blijf nog zitten met uw tweede afspraak met Pact 2020. Het is me nog altijd niet duidelijk wel beleidsdocument de richting aangeeft wanneer het gaat over de opbouw van schuld. Enerzijds is er uw beleidsnota waarin staat: “De ambitie is dus niet om begrotingsoverschotten te boeken om de schuld af te bouwen.” Anderzijds is er Pact 2020 dat bepaalt: “De Vlaamse overheid blijft volgend decennium financieel gezond. Het uitgangspunt is de eind 2008 verworven schuldenvrije positie te behouden.” Er blijft toch nog enige spanning tussen die twee beleidsdocumenten. Ik weet eigenlijk niet goed welk van beide voorrang heeft.

Wat de meerjarenraming betreft, stel ik vast dat oorspronkelijk voor 2014 was voorzien in een beleids marge van 1 miljard euro. De bovengrens lag oorspronkelijk op 1,4 miljard euro. Dat was volgens het Rekenhof niet haalbaar. Intussen, door de veranderende parameters en een gunstige economische ontwikkeling en ten gevolge van de Financieringswet die daarop inhaakt, voorziet de meerjarenraming voor 2014 nu al in 1,3 miljard euro voor nieuw beleid. De tot voor kort onmogelijk haalbare bovengrens van 1,4 miljard euro voor nieuw beleid in 2014 komt stilaan in zicht.

Minister, cruciaal in de meerjarenraming is – maar misschien verschillen we daarover van mening – de vraag welke cruciale keuzes de regering hier maakt. Ik heb dat niet echt uit de tabellen kunnen halen. We blijven voor een stuk op onze honger. We krijgen wel een zo goed mogelijk onderbouwde voorspelling van wat de inkomsten zijn, maar er wordt niets gezegd over het groeipad dat u wenst in te zetten voor de wachtlijsten en de infrastructuur. Ik denk dat een meerjarenraming niet alleen over inkomsten moet gaan, maar ook langs de uitgavenzijde bepaalde keuzes moet durven vastleggen.

Voorzitter, ik zal mijn halfuur niet helemaal gebruiken. Ik zou willen besluiten met samen te vatten dat de ontvangsten sterk gestegen zijn, 719 miljoen euro extra ten aanzien van de meerjarenraming. Ik vind het vanuit die heel ruime budgettaire context onbegrijpelijk dat er dan toch nog schuld wordt opgebouwd, terwijl er amper geld is voor de Vlaamse kerntaken. Ik wijs er opnieuw op dat de begroting gebaseerd is op 480 miljoen euro aan eenmalige maatregelen, iets waar zowel het Rekenhof als de SERV op gewezen hebben, en dat, indien de begroting de vorige twee jaren structureel of ingrijpender op orde was gesteld, we nu die extra ontvangsten wel hadden kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld schuldafbouw, het Vlaams kerntakenbeleid en de aanleg van de reserves. En dan verwijs ik nog niet naar de eventuele budgettaire buffers die we moeten bouwen wanneer er nieuwe taken naar Vlaanderen komen in het kader van een staatshervorming, want daar is deze regering vragende partij voor.

Ik denk dus dat de Vlaamse Regering de afgelopen jaren een kans heeft gehad en gemist om de Vlaamse financiën voor te bereiden op de toekomst. Deze begrotingscontrole maakt dat mijns inziens duidelijk. De LDD-fractie zal de begrotingscontrole dan ook niet goedkeuren. *(Applaus bij het Vlaams Belang, Open Vld en LDD)*

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, minister, collega's, ik wil eerst de verslaggeefster bedanken voor haar zakelijke en bondige verslag. Het was to the point en stond in schril contrast met wat ik iedere keer opnieuw zie bij de minister-president. Ik kijk iedere keer vol bewondering naar de minister-president als hij probeert om een positieve sfeer te creëren rond de Vlaamse Regering, welke complexe problemen, incidenten, ruzies er ook zijn geweest. Wat er ook op zijn weg komt, hij blijft altijd de positieve boodschap verkondigen.

De minister-president zegt altijd: “De Vlaamse Regering is goed bezig. Het is de enige regering die haar begroting in evenwicht heeft. Voor Vlaanderen is de crisis verleden tijd. Meer zelfs, de cijfers zijn zelfs zo goed dat er alweer een overschot is en er alweer cadeaus

kunnen worden uitgedeeld. Met Vlaanderen in Actie timmert deze regering fors aan de toekomst en speelt handig in op de grote uitdagingen van onze tijd.”

Schitterend is dat beeld, of zo lijkt het toch, maar minister Muyters gaat daar niet mee akkoord.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Watteeuw, ik weet niet waarom u het “cadeaus” noemt die we kunnen uitdelen. Als ik uw eigen betogen uit het verleden hoor, was u ongeveer de enige die niet pleitte voor een begroting in evenwicht. U vond toen blijkbaar dat er behoeften waren die moesten worden ingevuld. Nu noemt u ze plots “cadeaus”. Ik denk dat u toch even moet kijken naar uw woordenschat.

De heer Filip Watteeuw: Inderdaad, de minister-president heeft dat niet zo gezegd. Hij heeft gesproken over een nieuw beleid. We zullen wel zien of het al dan niet cadeaus waren.

Ook u was in ieder geval toch vrij euforisch over deze begroting. Ik heb de indruk dat u en de minister-president op geen enkele manier van uw stuk te brengen zijn – zelfs als het gaat over harde feiten. De begroting en het beleid van deze Vlaamse Regering is schitterend.

Hoe blijft dat verhaal echter overeind? Er is echt niet veel nodig om dat verhaal in elkaar te laten zakken. Ik stel u de oogst van één dag, van vandaag, voor. Dat is veelzeggend. Ik heb enkel pagina 8 nodig van De Standaard en de cover van Knack. In De Standaard staat: “Vlaams Energiebedrijf schroeft ambities terug.” Een van de grote projecten van deze regering wordt toch wat ingeperkt. “Geen provinciale kiesdrempel.” Het Kiesdecreet zal straks namelijk nog wat moeilijkheden kennen wanneer erover moet worden gestemd. Blijkbaar is het voor de meerderheid toch niet zo makkelijk om projecten te realiseren.

Op de cover van Knack staat: ‘Op zoek naar 7 miljard voor Antwerps mobiliteitsplan.’ Waar gaat u dat geld vandaan halen?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Als het mag, voorzitter, want de spreker bepaalt.

De voorzitter: Ja, u mag.

De heer Filip Watteeuw: Ik ben zeer verheugd over de miraculeuze wederopstanding van de heer Decaluwe. *(Gelach)*

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Watteeuw, u moet krantenartikels en covers nooit zomaar geloven. Als er staat dat het Vlaams Energiebedrijf de ambities terugschroeft, vind ik dat compleet naast de kwestie.

We hadden deze ochtend een interessant debat in de commissie, met onder andere onze goede collega de heer Vereeck en ook met een – op dit vlak – constructieve oppositie. Het enige wat voor mij telt, zijn de ambities van het Vlaamse regeerakkoord. Wat deze ochtend werd goedgekeurd in de commissie Energie en volgende week hopelijk in de plenaire vergadering, is perfect wat in het regeerakkoord staat. Sommige ambities van een bepaalde partij werden misschien wat teruggeschroefd, maar uiteindelijk is wat werd goedgekeurd, een perfecte uitvoering ten opzichte van het regeerakkoord. We zullen het debat van deze ochtend niet meer herhalen. Als we de ambities van het Vlaams Energiebedrijf – toch een van de blikvangers van het Vlaamse regeerakkoord – op kruissnelheid krijgen, zal het op middellange termijn een volwaardige producent van hernieuwbare energie zijn. We zullen dat debat volgende week nog eens voeren.

De heer Filip Watteeuw: Dat zullen we zeker doen. Het lijkt mij wat bij de haren getrokken om het Vlaams Energiebedrijf, met zijn budget van 200 miljoen euro, voor te stellen als een grote energiespeler. Er zal toch wat meer nodig zijn om daar een echte energiespeler van te maken.

Mijnheer Decaluwe, er zijn wel meer redenen om grote vraagtekens te zetten bij het zelfgenoegzame begrotingsverhaal. De heer Sannen heeft er ook al naar verwezen: heel Europa is in de ban van een structurele financiële crisis. Landen dreigen failliet te gaan. Nieuwe bankcrisissen dreigen. De prijzen voor olie, grondstoffen en voedsel lopen op. Grote besparingsprogramma's worden doorgevoerd. Mensen komen massaal op straat. Het is onverstandig om te denken dat wij hier allemaal aan zouden kunnen ontsnappen.

Ik vraag mij af hoe tevreden en opgetogen deze regering wel mag zijn over de begroting. Hoe realistisch is dat beeld van een zogenaamde positieve begroting als we weten dat er ooit een nieuwe financieringswet komt die allicht voor een stuk de bodem onder de goede Vlaamse begrotingscijfers kan wegslaan? Hoe realistisch is dat beeld als we weten dat we inderdaad veel bevoegdheden bij zullen krijgen, maar dat dit geen geld gaat opleveren, maar eerder geld gaat kosten? “Geen nood,” zegt de ploeg-Peeters, “wij geven geen eurocent. Wij gaan voor meer bevoegdheden en meer geld. Punt uit.”

Hoe realistisch is dat beeld van een positieve begroting als je weet dat veel kosten buiten beeld worden gehouden? Denk maar aan de ontzaglijke bedragen die nodig zullen zijn voor mobiliteitsinfrastructuur in en rond Antwerpen: de Oosterweeltunnel, de BAM-tunnels, de A102-tunnel, de tunnel onder de R11 en nog veel meer fraais. Niemand gelooft nog dat al dat beton alleen met tolgelden zal worden betaald. Al dat geld is er gewoonweg niet, maar niemand wil het geweten hebben. Alles is goed, alles is mogelijk, keuzes maken is niet nodig.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Watteeuw, ik ben een beetje verrast. Ik dacht dat ik plots de heer Van Mechelen vooraan zag staan. Want hij heeft een paar keer opgeroepen om overschotten te realiseren, om ons op die manier voor te bereiden op de staatsvorming, om reserves aan te leggen. Dat is wat ik van u hier hoor, terwijl mevrouw Meuleman of mevrouw Vogels voortdurend vragen om meer middelen in te zetten voor beleid. Wij denken dat het een evenwichtige vorm is om er nu te zorgen, wat andere landen niet kunnen, voor een begroting in evenwicht. We hebben inderdaad geen grote overschotten. We realiseren op dit moment inderdaad geen grote reserves, omdat we het beleid dat nu wordt gevoerd niet willen hypothekeren.

Maar op wat u zegt, is er maar één antwoord, dat is het antwoord van de heer Van Mechelen: het huidige beleid terugschroeven en potjes aanleggen. En dat terwijl de collega's van uw eigen fractie vragen om meer middelen voor bijna alle beleidsdomeinen. *(Applaus bij CD&V en bij de N-VA)*

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer Sannen, ik zet me af tegen een zelfgenoegzame Vlaamse Regering, die voortdurend doet alsof ze de enige goede leerling van de klas is, terwijl er nog heel wat werk is. U hebt het zelf aangegeven. Er zijn nog serieus wat problemen. U hebt de Europese problemen aangehaald. Ze zijn niet min. We moeten stoppen met te denken dat een begrotingsevenwicht betekent dat we goed bezig zijn. Een begrotingsevenwicht is iets dat moet worden nagestreefd. Dat heb ik vroeger ook al gezegd. U stelt het nu even anders voor. Dat valt inderdaad na te streven. Maar eens dat begrotingsevenwicht bereikt is, doen alsof er ook een goed beleid wordt gevoerd, dat is iets anders.

Collega's, ik ga verder met mijn betoog. Hoe realistisch is dat beeld van een positieve begroting als je weet Dexia en de Gemeentelijke Holding opnieuw in de tang genomen worden en dat onze steden en gemeenten geconfronteerd worden met grote tekorten?

Hoe realistisch is dat beeld van een positieve begroting als je weet dat op Europese en op wereldschaal een wedloop bezig is van investeringen in een duurzaamheidstransitie, in groene technologieën, een slimme energiestructuur, het sluiten van industriële kringlopen, een groene economie, waarbij overheden in bijvoorbeeld de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, Indië, China) actief aan de kar trekken? Dat gebeurt terwijl de ministers in Vlaanderen nog aan het discussiëren zijn over welk vehikel ze eventueel zouden kunnen oprichten om in de toekomst misschien ook op de duurzaamheidstrein te springen: een cleantech-vzw, een

energiebedrijfje, de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), het IWT, een duurzaamheidsarena. Maar die duurzaamheidstrein is al lang vertrokken, terwijl de meerderheid op het perron staat te gesticuleren.

Hoe realistisch is dat beeld van een positieve begroting als je weet dat geen rekening wordt gehouden met de echte demografische en sociale noden? Vlaanderen staat voor enorme uitdagingen. Door de groei van de bevolking, zullen veel meer middelen nodig zijn voor extra schoolgebouwen en om te vermijden dat kinderen in overvolle klassen terecht komen, moet er geïnvesteerd worden. Ook voor de oudere Vlamingen zal extra geïnvesteerd moeten worden. Hoe wereldvreemd is een regeringsleider die triomfeert omdat slechts 0,4 procent van de Vlamingen in armoede leeft, terwijl het in werkelijkheid om 18 procent gaat?

Hoe realistisch is het beeld van een begroting die nauwelijks extra middelen uittrekt voor kinderopvang, scholenbouw, die verwacht dat wachtlijsten vanzelf zullen wegsmelten als sneeuw voor de zon, en dat de vergrijzing enkel een federaal probleem is?

Collega's, hoe realistisch is het beeld van een positieve begrotingsaanpassing als men de besparingen met de kaasschaaf van de voorbije twee jaar gewoon aanhoudt, ook nu er weer meer geld is. Deze besparingen zijn hard aangekomen. Net als in Nederland wordt vooral het meer progressieve middenveld hard aangepakt. Maar daar wordt niet op teruggekomen.

Veel verenigingen in de culturele, vormings- en milieusector hebben al een zware aderlating mogen ondergaan, en dat blijft zo.

Minister, hoe goed is een regering bezig als er eerst zwaar bespaard wordt, zoals in het wetenschappelijke onderzoek, om nadien weer de teugels te vieren en zo de indruk te wekken dat men ineens wel fors investeert in onderzoek en ontwikkeling? In feite is dit ook een waanbeeld. De werkelijkheid is dat er veel kostbare tijd verloren ging en dat onze achterstand op het vlak van onderzoek de komende jaren nog zal vergroten.

De werkelijkheid is ook dat wat de besteding van de onderzoeksgelden betreft, geen duidelijke keuzes meer worden gemaakt, laat staan echt duurzame keuzes. De laatste weken is ten overvloede gebleken dat commerciële belangen de besteding van overheidsmiddelen voor onderzoek meer aansturen dan het algemeen belang.

Minister, hoe realistisch is het beeld van een slagkrachtige, eendrachtige regeringsploeg-Peeters II, die even sterk uit de verf komt als, zo niet sterker is dan Peeters I? Dat de viceminister-president haar wanhoop uitschreeuwde in een mail over haar uit teflon en beton opgetrokken collega's in de ploeg is inmiddels vergeten. *(Opmerkingen)*

Dat de begroting voor Media niet eens goedgekeurd raakte in de commissie, wordt nu met veel liefde onder de mat geveegd. Dat de N-VA weerwraak neemt op Janssens en de sp.a vanwege het Lange Wapperdossier, is een idee-fixe, maar dan vooral van de oppositie. Dat het project van de interne staatshervorming van Bourgeois intussen eerder lijkt op een kaas met gaten, wordt straal genegeerd. *(Opmerkingen)*

Dat de meerderheid hopeloos verdeeld is over het waterbeleid, de jeugdzorg, het energiebeleid, het mobiliteitsbeleid, De Lijn, het derde net van de VRT – ja, waarover eigenlijk niet – wil men obstinaat niet onder ogen zien. Alles gaat goed in de Vlaamse Regering. *(Opmerkingen. Applaus)*

Niemand die ooit zou durven te denken aan een coalitiewissel. Het is één grote vriendengroep, de ploeg-Peeters. Eén grote familie. Het negenkoppige reisgenootschap uit 'In de Ban van de Ring' is er niets tegen: vier hobbits, een elf, een dwerg, een dolende prins, een tovenaars en een verrader. U mag zelf de rollen invullen. *(Opmerkingen)*

En wat handig, zo'n ring waarmee je jezelf in Vlaanderen onzichtbaar kunt maken en plots kunt opduiken in het verre buitenland, als alles plots toch tegenzit of als er toch enige tegenspraak dreigt.

Het is een reisgenootschap dat gedoemd is uit elkaar te vallen door na-ijver en wantrouwen. Maar wees gerust, collega's: niet zo in Vlaanderen. Alles gaat goed in Vlaanderen, alles draait op wieltjes in deze regering. De vraag is niet: wie gelooft deze mensen nog? Dat is duidelijk. Niemand. *(Opmerkingen)*

De vraag is eerder: wie in deze regering gelooft dit zelf nog? Of met andere woorden: wie is er mythomaan, of wie doet alleen maar alsof? *(Applaus bij Groen!)*

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Watteeuw, ik heb daarstraks de oproep gehoord van de heer Gatz over woord, moed, hoop en goesting. Hoop heb ik hier niet gevonden. *(Opmerkingen)*

Minister Philippe Muyters: Collega's, we hebben in de commissie een heel goed en inhoudelijk sterk debat gehad, met het Rekenhof, met de SERV en met de commissieleden.

Tegelijk warm en houd kunnen blazen, het is een gave die mij niet gegeven is, maar de heer Watteeuw heeft het hier prachtig naar voren gebracht. Ik begrijp vooral dat wij in deze regering fundamenteel van mening verschillen met wat de heren Watteeuw en Vereeck hier naar voren hebben gebracht.

Ik kan dat appreciëren. Dat is geen probleem, maar ik zal er niet al te veel op ingaan.

Ik hoor de heer Vereeck zeggen dat we niets dan rooskleurigheid hebben gehad. Ik kan mij herinneren dat we in september ontdekten dat er een kleine 2 miljard euro minder inkomsten zijn dan wat er in de begrotingsopmaak 2009 was voorzien. Ik veronderstel dat het 'rooskleurig' is, dat we 'het geluk' hebben gehad om 2 miljard euro minder te hebben dan oorspronkelijk was voorzien. Dat was het gevolg van de economische gebeurtenissen. Ik kan dat alleen maar vaststellen. Er zijn, zoals altijd, goede en slechte dingen. Er zijn meevallers en tegenvallers. Dat zien we ook in een regering.

Ik ga niet nog eens uitleggen waaraan we de extra middelen die er zijn gekomen, hebben besteed. De tabellen zijn gegeven bij de begrotingsopmaak, en ook nu. U vindt dat wij daar verkeerde keuzes maken. Iedereen moet dat zelf bekijken. Wel fundamenteel vind ik wat vanuit de meerderheid zeer nadrukkelijk werd gesteld – ik heb het de heren Van Dijck, Van den Heuvel en Sannen horen zeggen –: wij zijn absoluut niet zelfgenoegzaam. Mijnheer Van Mechelen, u hebt hier ook al begrotingen moeten maken en bewaken. Wij doen dat met de hele ploeg, mijnheer Watteeuw. Ik mag hier de begroting vertolken, maar ik heb haar niet gemaakt. Zij wordt gemaakt door de hele regering. De keuzes worden gemaakt door de hele regering. Iedereen heeft moeten schaven. Iedereen heeft discussies moeten voeren. Iedereen heeft – en dat is ook fundamenteel – behoeften moeten terugschroeven en vragen moeten laten liggen. Die vragen zijn er, dat is hier vaak gezegd. En neen, we zijn niet zelfgenoegzaam. Wat er gebeurt, is helemaal niet vanzelfsprekend. De aandachtspunten van de heer Van den Heuvel bevestigen dat. De vergelijking met Griekenland vind ik er ver over.

Mijnheer Vereeck, u hebt het over de meerjarenraming. Laat ons eerlijk zijn: een raming is een raming. Ik heb er een tabel bij gestopt om duidelijk te maken wat 0,1 procent extra groei en 0,1 procent extra inflatie betekenen, nu en in de volgende jaren. Het geeft ons een indicatie van waar we in de toekomst naartoe zouden kunnen gaan. Maar we hebben de relativiteit van de cijfers tussen juni 2009 en vandaag al vaak gezien. Als u heel graag niet een meerjarenraming maar een meerjarenbegroting zou hebben, waarin ook alle keuzes voor de uitgaven zijn gemaakt, dan moet ik u eerlijk zeggen dat dit een gevaarlijke manier van werken zou zijn. Stel dat die raming tegenvalt, dan nog zullen diegenen die denken dat ze uitgaven kunnen doen, dat blijven denken. Dat is niet de juiste manier van werken. Wij moeten een begrotingsopmaak maken voor het volgende jaar. Wij zijn daar nu mee bezig. Maar een raming gaat verder en geeft een indicatie waar je bij een gelijkblijvend beleid zou eindigen. Dat is de bedoeling van een raming. Daarom noemen we het consequent de meerjarenraming en niet de meerjarenbegroting.

Ik wil op een paar punten wat dieper ingaan. Niet op alle punten – dat hebben we in de commissie gedaan. Alle punten die aan bod zijn gekomen, zijn in de commissie behandeld. Ik denk aan de publiek-private samenwerking (pps). Op pagina 57 van het verslag staat mijn antwoord: het is afgesproken in de commissie, ook met de regering, dat er een jaarlijkse weergave zal zijn door de minister-president over alle pps'en die werden aangegaan en de gevolgen daarvan. Mijnheer Tack, u kunt dat blijven aanhalen. Ik neem u dat niet kwalijk. Iedereen moet dat doen hoe hij dat zelf wil doen, maar dat is in ieder geval de afspraak.

Mijnheer Van Mechelen, u zegt dat er op 17 juni 2011 nieuwe ramingen zijn gemaakt die positiever zijn, maar voor hetzelfde geld zijn ze over zes maanden wat negatiever. In elk geval zal dat geen effect hebben op de dotatie 2011. Die is gemaakt op basis van parameters die vroeger zijn vastgelegd. Tenzij de Federale Regering plots iets anders zou doen dan in het verleden, zullen de nieuwe ramingen van 17 juni 2011 geen herziening geven van de dotatie. Ik denk dat u dat weet. Het zou verkeerd zijn om de 239 miljoen euro extra waar u het over hebt, nu wel in rekening te brengen en daar beslissingen over te nemen. Dat zal een verrekening kunnen geven in 2012 als de ramingen zich zouden voortzetten in de volgende jaren, maar u weet ook hoe snel ze veranderen, mijnheer Van Mechelen. Dat kunnen we in elk geval niet doen.

Heel wat mensen hebben het gehad over de schuld. De heer Sannen heeft dat naar voren gebracht en ook de heer Van Mechelen. Over de participaties moeten we heel goed waken dat ze degelijk zijn, dat ze ESR-neutraal zijn, dat ze het nodige rendement hebben, dat ze goed gekozen zijn. Daar staat ook schuld tegenover. Het moet schuld zijn, waar inhoud tegenover staat. Mijnheer Van Mechelen, u zei dat we daar zorgvuldig mee moeten zijn. Ik ben me daar heel goed van bewust. Mijnheer Vereeck, ik ben blij dat we nog niet kunnen zeggen waar het allemaal naartoe gaat. Mijnheer Sannen, we zullen elke participatie op zich moeten afwegen tegen alle parameters die nodig zijn om de ESR-neutraliteit te hebben, maar ook om iets te hebben staan tegenover die schuld.

Mijnheer Van Mechelen, ik ben wat verbaasd dat u zegt dat ik de onderbenutting heb verhoogd. Ik gebruik heel consequent, vanaf 2009, eenzelfde methodologie voor het inschatten van de onderbenutting. Er zijn redenen om te zeggen dat met de manier waarop we het hebben gedaan, er een onderschatting van de onderbenutting is. Er zullen misschien redenen zijn om te zeggen dat het een overschatting is. Ik houd me echter consequent aan de methodologie die we gebruiken. Dat is de enige goede manier. We nemen de onderbenutting van het jaar voordien, we halen daar de eenmalige dingen in verband met de jobkorting uit, we verdelen de percentages, we passen ze toe op de beleidskredieten van het jaar daarna, we trekken daar de besparingen af, waar we een parameter van nemen omdat men bij besparingen eerst onderbenuttings gaat gebruiken. Dat is de manier waarop we de onderbenutting hebben ingeschat. Dat hebben we gedaan in 2009 bij de begrotingscontrole, bij de opmaak van de begroting in 2010, de controle in 2010, en in 2011 doen we dat opnieuw. Het zou inconsequent geweest zijn om nu plots die methodologie te wijzigen. Overigens zegt het Rekenhof, waar graag naar wordt verwezen, uitdrukkelijk dat dit correct is gebeurd en dat het denkt dat het een juiste methodologie is. Het Rekenhof maakt nu geen opmerkingen, ook niet de opmerking die in het verleden is gemaakt, namelijk dat het de sluitpost van de regering is.

De heer Watteeuw hoorde ik warm en koud blazen. Ik krijg soms de indruk dat men denkt 'the sky is the limit': we moeten volgens de oppositie in meer provisies voorzien, de provisies die we inschrijven zijn niet goed, het moeten er andere zijn, we moeten meer geven aan een groeipad voor innovatie, we moeten meer investeren, we moeten meer wachtlijsten oplossen, we moeten een nieuw fiscaal pact schrijven, we moeten meer middelen hier hebben en meer middelen daar. Ik heb echter niet begrepen waar we die middelen dan gaan compenseren.

Met deze begroting moeten we effectief niet op onze lauweren rusten. Bij elke uitgave moeten we nauwgezet blijven volgen wat we doen. Het in rang houden van deze begroting is

een oefening die elke dag opnieuw moet gebeuren. Dan kunnen we een begroting in evenwicht blijven voorleggen en kunnen we voor de eerste keer opnieuw voldoen aan de eerste behoeften, terwijl er zoveel behoeften zijn in de maatschappij.

De Vlaamse Regering in haar geheel heeft haar werk gedaan. We zijn niet zelfgenoegzaam, maar wel een beetje fier dat we dit in twee jaar tijd bereiken en de eerste stappen kunnen zetten om aan de behoeften te voldoen die iedereen erkent. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, collega's, ik heb een paar opmerkingen. Over de begroting 2004-2009 zal wel iemand anders wikken en beschikken. In 2009 hadden we de begrotingsdoelstellingen verlaagd tot een economische groei van nul. Het is anders uitgedraaid, maar uiteindelijk heeft de Vlaamse Regering 1,2 miljard euro geleend om dit dicht te fietsen. Dat is niemand zijn verdienste.

Minister, ik sprak over nog 239 miljoen euro die in een afrekening kan komen. Als de Federale Regering nog een begrotingswijziging zou indienen in het najaar, zouden deze middelen wel kunnen worden gerecupereerd voor de begroting 2011. Doet ze dat niet, dan zullen die natuurlijk worden verrekend in 2012 en krijgen we nota bene een dubbele opstap. Dan spreken we over 480 miljoen euro. Ik wil maar zeggen dat er van schaarheid aan middelen geen sprake is.

We zijn bezorgd over de meerjarenbegroting inzake het BAM-dossier, het Masterplan 2020, de evolutie van O&O en het halen van de 1 procent. U gaat niet in op onze opmerkingen, waarvan akte.

Ik heb letterlijk gezegd dat we ons moeten hoeden, we hebben weliswaar een begroting in evenwicht, voor zelfgenoegzaamheid. Ik herhaal mijn laatste zin om dat duidelijk te maken, mijnheer Van Dijck. "Een zorgzaam en innovatief Vlaanderen met een toekomstgerichte economie moet onze welvaart veilig stellen, maar" – en dan komt het – "blind blijven voor de financiële uitdagingen die eraan komen in de nieuwe Belgische en Europese context, lijkt me eerder kortzichtig en onverstandig. Dat bedoel ik met de uitdaging waarvoor we staan."

De heer Erik Tack: Ik sluit me aan bij een aantal opmerkingen van de heer Van Mechelen. Minister, ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag hoe men tegen 2020 een schuldenvrij Vlaanderen gaat krijgen zoals in het Pact 2020 is vooropgesteld.

Minister Philippe Muylers: We hebben die discussie al gehad. Toen ik een schuldevolutie heb gegeven, hebt u gezegd dat ik orakelde. Nee, we hebben een inschatting gedaan. Voor zover ik weet, is de KBC een beursgenoteerd bedrijf. Ik heb uiteraard geen voorinformatie over het wat en hoe van de terugbetaling van de KBC, om maar iets te noemen.

Het pad van de meerjarenraming gaat naar 2015. De Vlaamse Regering houdt zich aan het regeerakkoord. Dat heeft participaties vooropgesteld. Daar staat iets tegenover. Vanaf 2011 zullen we een begroting in evenwicht hebben. We zullen dat verder uitvoeren in de jaren daarop. Dat is een keuze van de Vlaamse Regering. Ze verschilt van de keuze van andere regio's. Wij hebben de behoeften en de uitgaven terugschroefd.

Voor het Masterplan 2020 verwijs ik naar pagina 55 van het commissieverslag daarover. Daar is uitdrukkelijk gesteld dat daar in de commissie Openbare Werken de nodige discussie over is gevoerd, en dat verdere discussies worden gepland. In de meerjarenraming was het – volgens de gegevens waar ik over beschikte – niet nodig om daar meer van op te nemen. De discussie over de financierbaarheid van het Masterplan 2020 kan op andere momenten gebeuren. Dat heeft niets te maken met de meerjarenraming, noch met de uitgaven- en inkomstenbegrotingsherziening 2011.

De heer Erik Tack: Ik besluit hieruit dat een schuldenvrij Vlaanderen in 2020 tot 2014 geen bezorgdheid van de Vlaamse Regering meer is. Blijkbaar zal hier in de volgende legislatuur aan moeten worden gewerkt.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

■

**ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011
– 18 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3**

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 18/3*)

– *De artikelen 1 tot en met 8 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

**ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011
– 19-A (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5**

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 19-A/5*)

– *De artikelen 1 tot en met 73 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

**ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011
– 1111 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 12**

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissies aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 1111/12*)

– *De artikelen 1 tot en met 27 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof**– 842 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 9****Algemene bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer de Kort, verslaggever, heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft tussen januari 2011 en maart 2011 acht zittingen gewijd aan wat het ontwerp van Rekendecreet wordt genoemd. Aangezien het op het eerste gezicht om een financieel-technisch ontwerp van decreet gaat, zou dit kunnen verbazen.

Het voorliggend ontwerp van decreet biedt een kader voor de uitwerking van een transparant begrotings- en boekhoudingsinstrumentarium en voor een modern systeem van financieel management. De nieuwe regelgeving zal de huidige rijkscomptabiliteitswetgeving vervangen. Het ontwerp van decreet respecteert ten volle de wet van 16 mei 2003, de zogenaamde Algemenebepalingenwet, die de algemene bepalingen oplegt die van toepassing zijn op de begrotingen en de boekhoudingen van gemeenschappen en gewesten en op de organisatie van de door het Rekenhof uitgeoefende controle.

Het Rekendecreet vervangt het decreet van 7 mei 2004 houdende de regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof, het zogenaamde Comptabiliteitsdecreet, dat om diverse redenen nooit in werking is getreden. Blijkbaar was het Comptabiliteitsdecreet te ambitieus.

Het voorliggend ontwerp van decreet omvat een aantal belangrijke items.

Ten eerste, het schept duidelijkheid over de consolidatie in het Europees Stelsel van Rekeningen (ESR-consolidatie) en legt de ESR-rapporteringsverplichting op aan alle rechtspersonen die tot de consolidatiekring behoren. De ESR-geconsolideerde rekeningen zullen ter informatie aan het Vlaams Parlement worden overgemaakt.

Ten tweede, de praktijk van de meerjarenraming wordt preciezer omschreven en decretaal vastgelegd.

Ten derde, voortaan zullen voor alle uitgaven van de ministeries gesplitste kredieten moeten worden gebruikt. Concreet betekent dit dat iedere beslissing om tot een uitgave over te gaan in het vastleggingskrediet zal worden geregistreerd. Nadien zal de gedane uitgave in het vereffeningskrediet worden aangerekend.

Ten vierde, er worden ruime herverdelingsmogelijkheden inzake de begrotingskredieten gepland. Ten vijfde, de Vlaamse ministeries worden verplicht een economische dubbele boekhouding te voeren.

Het ontwerp van Rekendecreet maakt het Rekenhof bevoegd voor alle entiteiten die vallen onder het toepassingsgebied van het decreet, inclusief de rechtspersonen die behoren tot de consolidatiekring en breidt bovendien de bevoegdheid van het Rekenhof uit tot privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen (EVA's). Het is over dit artikel 63 dat uitvoerig van gedachten werd gewisseld.

Het ontwerp van Rekendecreet geeft ook uitvoering aan het concept single audit. Er vond een hoorzitting plaats met vertegenwoordigers van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), het Rekenhof en de Commissie voor Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO). De gehoorde instellingen zagen tal van positieve punten, maar hadden ook kritische bedenkingen.

De SERV betreurde dat de rechtspersonen niet systematisch worden verplicht om te rapporteren over hun verplichtingen, wat de ministeries wel moeten doen. De SERV stelde voor dat rechtspersonen verbintenissen moeten opnemen in de begroting en in de rapporten. Momenteel is dat niet het geval en dat leidt tot problemen met de transparantie en de interpretatie van onder meer de impliciete schuld- en betaalkalenders. De SERV, net als het Rekenhof en de CEEO, betreurden dat de integratie van de beheers- en beleidscyclus als intentie in de memorie van toelichting is opgenomen, maar onvoldoende werd vertaald in decretale bepalingen.

Het ontwerp van Rekendecreet heeft het niet over beleidseffectenrapportage. Er werd geen structurele link tussen de beleidsbrieven en de begroting, dus tussen het beleid en de financiële consequenties gelegd. Het ontwerp van Rekendecreet legt daarenboven geen rapportage op over niet-financiële gegevens zoals doelstellingen, indicatoren, prestaties en effecten.

De CEEO presenteerde een OESO-tabel waarin de kwaliteit van prestatiebegrotingen van verschillende landen werd vergeleken. Bovenaan staan Finland en Australië, en helemaal onderaan, op Tsjechië na, België met 9 op 100.

Volgens de minister zijn de bepalingen met betrekking tot de begroting algemeen geformuleerd en laten ze toe dat op termijn de begroting wordt gestructureerd als een prestatiebegroting. Omdat de Vlaamse overheid nog niet klaar is om in zijn geheel de omschakeling te maken naar dergelijke prestatiebegroting, worden geen bepalingen opgenomen die verdere invulling geven aan de principes en componenten van de prestatiebegroting.

Het Rekenhof betreurde dat het niet rechtstreeks betrokken was bij de voorbereiding van dit decreet dat onder meer zijn controletaak afbakt. Waarschijnlijk is de moeizame behandeling, met vallen en opstaan, van het ontwerp van Rekendecreet in de commissie niet vreemd aan het gebrek aan overleg met het Rekenhof. Het Rekenhof concludeert dat het ontwerp een stap vooruit betekent op het actuele systeem, dat gebaseerd is op de eerder verouderde, gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, maar een stap achteruit op het Comptabiliteitsdecreet van 2004.

Het Rekenhof legde een reeks wijzigingsvoorstellen neer, waarvan een ruim deel later werden vertaald in amendementen van de meerderheid. Het Rekenhof heeft vooral problemen met artikel 63 dat de controlebevoegdheid van het Rekenhof regelt. Ook voor dit aspect is het ontwerp minder krachtig dan het Comptabiliteitsdecreet. Dat decreet maakte de ontwijking van de Rekenhofcontrole door filialen of aparte structuren te creëren, onmogelijk door het begrip openbare instelling ruim te definiëren aan de hand van criteria als het overwicht van regeringsvertegenwoordiging in de raad van bestuur of de hoofdzakelijke financiering door de Vlaamse overheid.

De definitie van openbare instelling in het Comptabiliteitsdecreet van 2004 was een bevestiging van de courante controlepraktijk van het Rekenhof. Door de toepassing van die criteria werd vermeden dat sommige instellingen aan de controle van het Rekenhof werden onttrokken.

Het Rekenhof is van mening dat decretaal bepaalde algemene criteria op basis waarvan het zelf zijn controlebevoegdheid ten aanzien van Vlaamse overheidsinstellingen kan vaststellen, meer dan een opsomming kunnen garanderen dat de Vlaamse openbare instellingen inderdaad onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof vallen.

Of een instelling in het kader van het Europees Stelsel van Economische Rekeningen (ESER) als overheid wordt beschouwd, heeft niets te maken met de controle achteraf van het Rekenhof en het parlement. Alleen het toezicht op voorhand, bijvoorbeeld door een regeringscommissaris, kan de ESR-neutraliteit van een instelling in gevaar brengen. De Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, de Dienst met Afzonderlijk Beheer (DAB)

Luchthaven Antwerpen en de nv Participatiemaatschappij Vlaanderen behoren evenmin tot de ESR-consolidatiekring van de overheid, omdat ze marktproducent zijn. Volgens het ontwerp van Rekendecreet vallen ze wel onder de controlebevoegdheid van de overheid. Het Rekenhof stelt dat het evident is dat de aandeelhouder, in dit geval de belastingbetaler, via zijn parlementaire vertegenwoordiging zeggenschap heeft over de besteding van de overheidsmiddelen, ook van openbare instellingen die buiten de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid vallen.

ESR definieert de overheid louter aan de hand van economische criteria, en niet van organisatorische of juridische. Bovendien kan INR/Eurostat van mening veranderen inzake een instelling, zoals dat dit decennium is gebeurd met de VRT, De Lijn, Aquafin en BAM. Het Rekenhof denkt dat parlementaire controle in principe mogelijk moet zijn op alle overheidsinstellingen, en dat of ze nu tot de overheid behoren of niet, want al die instellingen werken met publieke middelen. Parlementaire controle is geen criterium voor de ESR-classificatie. De controle door het Rekenhof heeft dus geen effect op de ESR-neutraliteit.

De minister wijst erop dat de bepalingen in het ontwerp van Rekendecreet en het Comptabiliteitsdecreet eigenlijk inspelen op artikel 10, § 2 van de Algemenebepalingenwet. Uiteindelijk moeten die eerder vage bepalingen worden geïnterpreteerd. De minister meent dat het een opportunitateitskwestie en geen juridische kwestie betreft.

Hoewel het over een ruimere discussie gaat, spitste het debat zich concreet toe op de nv Tunnel Liefkenshoek. Het Rekenhof meende dat de nv Tunnel Liefkenshoek toezicht kan weigeren op basis van het Rekendecreet. Volgens het Rekenhof is het aan de Vlaamse Regering om Eurostat ervan te blijven overtuigen dat de nv Tunnel Liefkenshoek na de overdracht van het Oosterweelproject verder zal blijven werken als marktproducent. Dat betekent dat de nv meer dan 50 percent eigen inkomsten moet hebben en dat de impact van de overheid op de besluitvorming minimaal moet zijn. Controle door het Rekenhof en het parlement heeft daar niets mee te maken.

De minister benadrukte dat de scope van het ontwerp van Rekendecreet bepaald wordt door artikel 10, paragraaf 2, van de Algemenebepalingenwet van 16 mei 2003 en door de interpretatie van de notie van openbare instellingen die door de in artikel 2 opgesomde gemeenschappen en gewesten worden opgericht of die ervan afhangen. Volgens de Vlaamse Regering is de perimeter de ESR-consolidatie. Het Rekendecreet is, wat de minister betreft, een financieel decreet: het is dus logisch dat de scope wordt bepaald rekening houdend met de entiteiten die volgens de Europese regels het begrotingssaldo beïnvloeden.

De controle van het Rekenhof in functie van een rapportering op vraag van het Vlaams Parlement op instellingen zoals nv Tunnel Liefkenshoek die buiten het voorziene toepassingsgebied vallen van het ontwerp van Rekendecreet zoals bepaald in artikel 4 – en dus per definitie ook buiten de ESR-consolidatie – en bovendien ook het statuut hebben van privaatrechtelijke vennootschap, wordt volgens de minister dan ook beter in een afzonderlijk decreet geregeld.

Het ontwerp van decreet werd goedgekeurd door de meerderheid; de oppositie heeft zich onthouden. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Voorzitter, minister, collega's, de eerste vraag die men zich bij de evaluatie van een ontwerp van decreet moet stellen, is wat men met dat initiatief beoogt. In principe moet dat tot een verbetering van een bestaande toestand leiden. In 2004 is het Comptabiliteitsdecreet unaniem goedgekeurd. Dit Rekendecreet zou dus beter moeten zijn dat het Comptabiliteitsdecreet om zijn goedkeuring te verantwoorden.

Het Comptabiliteitsdecreet trad echter nooit in voege, omdat een aantal instellingen nog steeds, na bijna acht jaar, niet werd omgevormd naar een van de organisatievormen zoals bedoeld in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003.

Bovendien bevat het Comptabiliteitsdecreet dwingende bepalingen, waarvoor de Vlaamse overheid nog steeds niet klaar is. De Vlaamse overheid is niet klaar om op 1 januari verplicht te worden om een beleidseffectrapport in te dienen en een prestatiebegroting op te stellen. Men heeft zijn huiswerk in die acht jaar niet goed gemaakt. Eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat dit bezwaarlijk op het conto van de huidige minister van Financiën en Begroting kan worden geschreven.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat een geleidelijke inwerkingtreding van het Comptabiliteitsdecreet omwille van rechtszekerheid beter niet gebeurt en dat daarom beter voor een nieuw decreet wordt gekozen, waarin betracht wordt maximaal de waardevolle uitgangspunten van het Comptabiliteitsdecreet te respecteren. Of dat laatste effectief zo is, kan heel erg worden betwijfeld. Zorgt het ontwerp van Rekendecreet voor meer transparantie? Het antwoord is duidelijk neen. Bovendien zorgde de controle door het Rekenhof in de commissie voor hoogoplopende discussies tussen meerderheid en oppositie.

De overlegging van de rekeningen van de Vlaamse rechtspersonen loopt nu al vertraging op, ten opzichte van de wettelijk voorgeschreven termijnen. Toch wordt in artikel 50 van het ontwerp van Rekendecreet aan een zeer strakke timing vastgehouden, met een bijkomende certificering door een bedrijfsrevisor. Hoe ervoor gezorgd zal worden dat deze certificering niet tot een bijkomende vertraging zal leiden, wordt nergens uitgelegd.

Het is dus zeer de vraag of het Rekenhof wel voldoende tijd zal krijgen om zijn opmerkingen over de rekeningen van de Vlaamse rechtspersonen op te stellen ten behoeve van het Vlaams Parlement, om te kunnen voldoen aan zijn opdracht. Verder mag niet uit het oog worden verloren dat de werklast voor het Rekenhof voortdurend stijgt, door de voortdurende toename van het aantal boekhoudorganisaties binnen de Vlaamse overheid.

In dit ontwerp van decreet staat een zeer strikte timing voor rapportering en controle. De cruciale data zijn 31 maart, 31 mei, 21 juni en 30 juni. Dat betekent dat het Rekenhof enkel tijd heeft tussen 21 juni en 30 juni om zijn opmerkingen samen met de antwoorden van de Vlaamse Regering of de raad van bestuur aan het Vlaams Parlement te bezorgen. Het beschikt dus slechts over negen dagen om het antwoord van de Vlaamse Regering of de raad van bestuur te behandelen. Het is zeer de vraag of die krappe timing wel haalbaar is.

De essentie van de discussie over dit ontwerp van Rekendecreet handelt over de bevoegdheid die het aan het Rekenhof toebedeelt. Het Comptabiliteitsdecreet bepaalde in artikel 3.3 de criteria op basis waarvan het Rekenhof op een objectieve wijze kon vaststellen over welke instellingen het controlebevoegdheid had, ook zonder dat die expliciet werden vermeld. Op die manier kan worden vermeden dat sommige openbare instellingen al of niet bewust aan de controle van het Rekenhof worden onttrokken. In het ontwerp van Rekendecreet daarentegen wordt een limitatieve lijst opgenomen van instellingen waarover het Rekenhof bevoegd is controle uit te oefenen. De memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet verantwoordt dit door te stellen dat deze lijst de controlebevoegdheid van het Rekenhof bevestigt die bepaald is in artikel 50.2 van de Financieringswet en in artikel 10.2 van de Algemenebepalingenwet.

Het is zo dat een limitatieve opsomming van de types openbare instellingen die kunnen worden gecontroleerd door het Rekenhof, een aanzienlijke beperking van de controlebevoegdheid inhoudt. Er zijn instellingen die momenteel door het Rekenhof kunnen worden gecontroleerd, die nu buiten de opsomming van artikel 63 vallen. Dat is in tegenspraak met artikel 10.2 van de Algemenebepalingenwet, dat stelt dat alle openbare instellingen onder de bevoegdheid van het Rekenhof vallen.

Een van de gevolgen van dit ontwerp van Rekendecreet en van deze limitatieve lijst is dat bijvoorbeeld de nv Tunnel Liefkenshoek niet meer onder de controle van het Rekenhof zou vallen. Precies daarom is door de meerderheid een voorstel van decreet ingediend dat de controle door het Rekenhof mogelijk moet maken op grote infrastructuurprojecten waarin de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt.

Over dat voorstel van decreet zullen we het nu nog niet hebben. Daar zullen we het misschien straks over hebben. Het is echter duidelijk voor het Vlaams Belang en wellicht ook voor de verenigde oppositie, dat dit ontwerp van Rekendecreet niet tegemoetkomt aan wat wij verwachten van de mogelijkheden van het Rekenhof. Ook het Rekenhof zelf was er bovendien al evenmin over te spreken dat zijn bevoegdheden in belangrijke mate worden ingeperkt. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, geachte leden, met alle respect, bij deze bespreking van dit ontwerp van Rekendecreet en het daaraan gekoppelde voorstel van decreet heb ik een uiterst onaangenaam en zelfs bizar gevoel over wat dit Vlaams Parlement vandaag beoogt te doen.

Ik verklaar me nader. Er was het gevecht in de commissie. Het was de bedoeling van de meerderheid om dit ontwerp van Rekendecreet al voor het winterreces goed te keuren, maar we hebben de bespreking consequent kunnen voortzetten. Er zijn voorstellen van decreet ingediend die zelfs niet officieel waren ingediend. Er zijn voorstellen ingetrokken. Er zijn nieuwe voorstellen van decreet gekomen. Uiteindelijk is er een finale versie gekomen, die uiteindelijk werd toegevoegd aan dit ontwerp van decreet, om te proberen tegemoet te komen aan onze meest fundamentele kritiek op dit ontwerp van Rekendecreet, dat – zoals u weet – het Comptabiliteitsdecreet van 7 mei 2004 wil vervangen. Het Comptabiliteitsdecreet streeft het moderniseren van de regelgeving met betrekking tot begroting en boekhouding na.

Het is – of was, vanaf vandaag – een traditie dat een dergelijk fundamenteel decreet over een kamerbrede meerderheid kon beschikken, tot stand gekomen na ruim overleg tussen alle betrokken stakeholders: de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement en in het bijzonder ook het Rekenhof en de commissie die gaat over de efficiëntie. Niets daarvan. Hierover is een bittere strijd geleverd, die tot op vandaag woedt.

Voorzitter, dat moet toch tot een zekere bezinning leiden. Is het wel verstandig om een dergelijke fundamentele decreettekst niet alleen door de strot van de oppositie te rammen, maar ook door de strot van het Rekenhof, onze belangrijkste raadgever als het gaat over begroting en rekeningen? In mijn parlementaire carrière heb ik zelden het Rekenhof zo weten vechten voor zijn meest fundamentele rechten. Ook de voorzitter van het Rekenhof is steun komen geven en heeft onomwonden zijn standpunt gegeven in de commissie, maar tot op vandaag is de meerderheid blijkbaar niet bereid om naar de wijze woorden van de heer Desomer te luisteren en dit ontwerp van decreet fundamenteel bij te sturen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Goede collega, in uw omschrijving gaat u, lijkt me, voorbij aan het debat dat is gevoerd en aan het feit dat er een hele reeks amendementen is ingediend, ook door de meerderheid, die net tegemoetkomen aan opmerkingen die het Rekenhof heeft gegeven, en die ook in overleg met het Rekenhof zijn ingevoerd. Als u stelt dat we dit door de strot hebben geramd, doet u de waarheid dus echt wel geweld aan.

De heer Dirk Van Mechelen: Mijnheer Van Malderen, ik vrees dat mijn woorden veeleer een understatement dan een overstatement zijn. Dat zal in de toekomst ook wel blijken.

Waarover ging de fundamentele discussie in onze commissie? Laat me om te beginnen zeggen dat dit ontwerp van Rekendecreet voor bijna 90 procent de inhoud en de aanpak van het Comptabiliteitsdecreet overneemt. In die zin is er dus geen probleem.

Maar er zijn twee artikelen die bijzonder zwaar op de maag liggen. Die gaan inzonderheid over de controlebevoegdheid van het Rekenhof en van de Inspectie van Financiën. Artikel 63 van het huidige ontwerp van decreet bepaalt dat het Rekenhof bevoegd is ten aanzien van de Vlaamse ministeries en diensten van afzonderlijk beheer, de Vlaamse rechtspersonen vermeld in artikel 4, paragraaf 1, ten tweede, en paragraaf 2, en de privaatrechterlijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen. Een beetje cynisch is dat volgens de memorie van toelichting dit artikel de controlebevoegdheid van het Rekenhof bevestigt die bepaald is in de Financieringswet en de Algemenebepalingenwet. In die wetten worden de controlebevoegdheid van het Rekenhof ten opzichte van de openbare instellingen echter niet beperkend omschreven. Met andere woorden, een limitatieve opsomming van de typische openbare instellingen die onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof vallen, heeft als gevolg dat de controlebevoegdheid ab initio aanzienlijk wordt ingeperkt. Sommige instellingen die momenteel door het Rekenhof kunnen worden gecontroleerd, vallen buiten de opsomming van artikel 63.

Het Rekenhof heeft zeer uitdrukkelijk gesteld en in zijn adviezen opgenomen dat de tekst van artikel 3, paragraaf 3, van het Comptabiliteitsdecreet, die niet is opgenomen in het nieuwe decreet eigenlijk een veel betere uitgangspositie was. Het niet opnemen van artikel 3, paragraaf 3, is in strijd met de nota van de Vlaamse Regering zelf. Daarin stond dat de geformuleerde betrachtingen en de waardevolle uitgangpunten van het decreet maximaal zouden worden gerespecteerd. Met andere woorden, het niet opnemen van artikel 3, paragraaf 3, van dit decreet bepaalt de criteriabasis waarvan het Rekenhof op objectieve wijze kan vaststellen over welke instellingen het controlebevoegdheid heeft. U kent ongetwijfeld de opsomming die daarin vervat is: ten eerste, ten tweede en ten derde. In ten derde staan er drie opties: de werkzaamheden in hoofdzaak rechtstreeks of onrechtstreeks ressorteren, toezicht uitoefenen op het beheer, of de leden van de directie, de raad van bestuur of de raad van toezicht voor meer dan de helft aanwijzen. Het is vooral dat laatste dat nogal wat mogelijkheden gaf aan het Rekenhof om op basis van het Comptabiliteitsdecreet een aantal controles te verrichten bij privaatrechtelijke vennootschappen die door de Vlaamse Regering worden gefinancierd en opgericht.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: We hebben het daar al uitgebreid over gehad in de commissie. Als ik de opsomming lees die u naar voren brengt en de voorwaarden opsom uit artikel 3, paragraaf 3, die niet terug te vinden zijn in artikel 63, en ik maak de vergelijking met de voorwaarden om een ESR-neutraliteit te krijgen, dan zijn die voorwaarden tegenstrijdig met elkaar. Ofwel wordt voldaan aan de drie voorwaarden uit artikel 3, paragraaf 3, ofwel heeft men de ESR-neutraliteit. Beide kan niet.

Als ik dan kijk naar het ontwerp van Rekendecreet, dan legt de Vlaamse overheid alles wat binnen de consolidatie valt, ter controle voor aan het Rekenhof. Daarbovenop komt alles wat door de Vlaamse overheid is opgericht. Dat gaat volgens mij verder dan wat in het Comptabiliteitsdecreet stond. Ik wil er nog eens op wijzen dat de tunnel Liefkenshoek niet is opgericht door de Vlaamse overheid. Ook dat aspect speelt mee. Ik ben er dan ook van overtuigd dat ondanks de visie van het Rekenhof dat artikel 3, paragraaf 3, die voor de Liefkenshoektunnel mogelijkheden bood, dit op zijn minst discutabel was. Via artikel 3, paragraaf 3, had het Rekenhof mijns inziens niet zomaar de mogelijkheid van controle voor wat de Liefkenshoektunnel betreft.

Dit betekent absoluut niet dat het bedoeling is van de Vlaamse Regering – en het is overigens niet de Vlaamse Regering, maar het parlement dat bepaalt wat het Rekenhof controleert – om het toezicht van de Liefkenshoektunnel door het Rekenhof op een of andere manier enigszins te beperken. Met artikel 3, paragraaf 3, waren we daar echter helemaal niet uitgeraakt.

De heer Dirk Van Mechelen: Minister, ik denk dat het Rekenhof voldoende gewezen heeft op de impact van het Comptabiliteitsdecreet op de ESR-neutraliteit. Het Rekenhof heeft

manifest aangetoond dat toezicht van het Rekenhof nadat de zaken gebeurd zijn, ex ante, geen impact heeft op de ESR-bepaling van de vennootschap. Dat zit in andere bepalingen, namelijk in het feit – om het nu eens over BAM te hebben – dat uit de bestuurshandeling van de regering bleek dat de raad van bestuur van nv BAM onvoldoende onafhankelijkheid had om het beheer en het beleid te voeren van deze vennootschap.

Maar wat het Rekenhof wel gezegd heeft, minister, gaat over het oude artikel 3, paragraaf 3, ten derde “het door de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of andere Vlaamse publiekrechtelijke instellingen die eronder ressorteren...” Het is dan in punt c dat men zegt dat ofwel leden van de directie, de raad van bestuur of de raad van toezicht, voor meer dan de helft worden toegewezen door de Vlaamse Regering. Het was die bepaling die toeliet dat nv BAM, maar ook nv LijnCom, ressorteerde onder het toezicht van het Rekenhof en dat dit uiteindelijk de garantie gaf. En dat in tegenstelling tot wat u nu zelf probeert te remediëren.

U ziet de ernst van de situatie in, want anders had u dat voorstel van decreet niet ingediend als reparatie voor het feit dat u artikel 63 niet wou terugschroeven naar de oorspronkelijke tekst van artikel 3, paragraaf 3, van het Comptabiliteitsdecreet. Het is dan ook ontstellend om vast te stellen dat over dit voorstel van decreet, waarvoor wij een advies hebben gevraagd van de Raad van State, in het advies letterlijk staat: “dat hetgeen voorafgaat volgt uit het voorstel van decreet strijdig is met zowel artikel 180, tweede lid van de Grondwet als artikel 50, paragraaf 2 van de Bijzondere Wet van 16 januari 1989 en artikel 10 van de wet van 16 mei 2003”. Het kan, collega’s, bijgevolg geen doorgang vinden, dixit de Raad van State.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Van Mechelen, ik ben ongelofelijk gelukkig dat u dat advies van de Raad van State leest. Kunt u mij dan nu uitleggen, dat als binnen het ontwerp van Rekendecreet dezelfde bepaling wordt opgenomen, dat plots niet meer hetzelfde advies van de Raad van State zou hebben? U zult waarschijnlijk zeggen dat dit niet naar voren is gekomen bij het advies van de Raad van State bij het Comptabiliteitsdecreet, maar de inhoud en de manier van werken zijn juist dezelfde, de bedoeling is juist dezelfde, de toewijzing van mogelijkheden naar het Rekenhof is hetzelfde, maar dan zou dat plots wel allemaal in orde zijn.

U haalt 3, c, aan, maar ik wil er toch op wijzen dat ook in het Comptabiliteitsdecreet en de Financieringswet duidelijk wordt gezegd dat het gaat over entiteiten opgericht door de Vlaamse overheid en dat de tunnel Liefkenshoek daar niet onder valt – tenzij ik mij vergis en de tunnel Liefkenshoek is opgericht door de Vlaamse overheid.

Dat zijn elementen, mijnheer Van Mechelen, die we in de commissie ook hebben herhaald en waarbij ik overtuigd ben dat u zich ter zake vergist, samen met een aantal andere mensen. Vandaar – en het is uiteraard aan het parlement om te bepalen wat het Rekenhof wel of niet moet onderzoeken – dat het parlement van oordeel was dat het er op een andere manier toch voor wil zorgen dat die controle van tunnel Liefkenshoek zal kunnen gebeuren door het Rekenhof. En dus doen we dat buiten de filosofie die in het ontwerp van Rekendecreet naar voren werd gebracht.

De heer John Crombez: Mijnheer Van Mechelen, u doet echt alsof u gepijnigd wordt met wat hier op tafel ligt. Het is aandoenlijk. U gebruikt daarvoor citaten van het Rekenhof en stukken van de Raad van State die de waarheid eigenlijk pijn doen.

U zegt dat het Rekenhof heeft gezegd dat de discussie over de ESR-regels en de controleregels niets met elkaar te maken heeft. Dat is niet waar. We zijn bezig over artikel 3, paragraaf 3, ten derde. Die drie punten staan in de ESR-regels. Die ESR-regels gaan over de controle en de manier waarop de overheid de controle bewerkstelligt in vennootschappen, zeker als je ze zelf opricht. Het gaat over de financiering. Ik kan u veel voorbeelden aanhalen waaruit blijkt dat dat belangrijk is. Het gaat wel degelijk over hetzelfde. Ik kan ook citaten van de Raad van State aanhalen waarin die zegt dat je eigenlijk bijkomende bevoegdheden

creëert voor het Rekenhof en dat dat niet mag. Eigenlijk zijn we met deze discussie het volgende decreet al aan het bespreken.

De heer Lode Vereeck: Minister, ik heb twee opmerkingen. Over artikel 3 van het Comptabiliteitsdecreet en het Comptabiliteitsdecreet zelf is er in 2004 advies gevraagd aan de Raad van State. Daar zijn toen geen opmerkingen over gemaakt. Ik ga ervan uit dat het, zoals het daar beschreven staat, wel conform de Grondwet is.

Het is verder niet alleen het Rekenhof, maar ook de juridische dienst van dit parlement die zeggen dat we ons geen zorgen hoeven te maken over de ESR-neutraliteit in geval van controle door het Rekenhof.

De heer Dirk Van Mechelen: Vooreerst ben ik verbaasd over de manier waarop leden van de meerderheid spreken over dat advies van de Raad van State. De Raad van State zegt over een voorstel van decreet dat is neergelegd onder handtekening van de voorzitter van het Vlaams Parlement, dat het strijdig is met artikelen uit de Grondwet, dat het bijgevolg geen doorgang kan vinden. Toch gaat men hier doodleuk mee door. We hadden verwacht dat we dat opnieuw zouden bespreken in de commissie Financiën om de argumenten van de meerderheid te kennen op basis waarvan zij hiermee konden doorgaan.

Verder was het Comptabiliteitsdecreet zeer duidelijk bepaald op de bepalingen van de Algemenebepalingenwet en putte daar ook zijn rechtskracht uit als decreet. Dat artikel 3, paragraaf 3, had alle toetsen doorstaan. Wat we nu doen in een voorstel van decreet is, ik citeer uit het verslag pagina 6: “Zoals de Raad van State, afdeling wetgeving, derhalve reeds meermaals heeft opgemerkt, dient de opsomming van de bevoegdheden in artikel 180, tweede lid, van de Grondwet als beperkend te worden beschouwd en kunnen de federale, de gemeenschaps- en gewestwetgever zonder machtiging van de Grondwetgever” - daar gaat het over - “aan het Rekenhof geen ruimere bevoegdheden toekennen.” “En dus”, zegt de Raad van State in dat advies, “dat wij niet bij voorstel van decreet een ruimere bevoegdheid kunnen toekennen aan het Rekenhof met betrekking tot deze materie.” In tegenstelling tot – inderdaad, mijnheer Van Dijck - artikel 3, paragraaf 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

Ten slotte is het inderdaad zo dat in de originele versie het Rekenhof geen toezicht hield op de nv Liefkenshoektunnel, en dat het pas na de rampzalige sale-and-leasebackconstructie is dat het parlement in 1997 – als ik me niet vergis – bij resolutie aan het Rekenhof heeft gevraagd om hier een verslag over te maken. Uiteindelijk kan het Vlaams Parlement bij resolutie het Rekenhof vragen om een aantal diensten te leveren aan dit parlement. Het is uiteindelijk op basis van de resolutie die – als ik me niet vergis – unaniem door het parlement werd goedgekeurd dat de Liefkenshoektunnel werd bekeken door het Rekenhof.

Collega's, een tweede fundamentele opmerking heeft betrekking op het nieuwe artikel 33 dat onzes inziens afbreuk doet aan het vroeger artikel 39 met betrekking tot de begrotingscontrole die gepland wordt door de Inspectie van Financiën. In artikel 39 van het oude Comptabiliteitsdecreet werd aan de inspectie een vrij duidelijke en vooral heel expliciete rol toegekend.

Ik bespaar u de opsomming van artikel 39. We hadden enkel de bedoeling om ook dat principieel artikel in te voegen in het Comptabiliteitsdecreet. De twee meest fundamentele bedenkingen van de hele oppositie in dit debat zijn op een onvoorstelbaar nonchalante manier door de meerderheid van de kaart geveegd. Het is dan ook aan hen om daarvoor de verantwoordelijkheid op te nemen.

Minister Philippe Muyters: Ik veronderstel dat de heer Van Mechelen heel goed weet dat volgens de Bijzondere Financieringswet de uitvoerende macht het recht heeft om de werking en de taak van de Inspectie van Financiën te omschrijven. We kunnen dat ook doen bij besluit van de Vlaamse Regering. Het is in dit geval niet aan de uitvoerende macht om de werking van de Inspectie van Financiën te bepalen. Een decretale bepaling in dezen kan de werking van de Inspectie van Financiën vooral beperken veeleer dan uitbreiden. Het is onze bedoeling

helemaal niet om de werking van de Inspectie van Financiën te beperken, zoals waarschijnlijk wel in het Comptabiliteitsdecreet was bepaald door het op te nemen in een decretale bepaling.

De heer Dirk Van Mechelen: Nu verplicht u me toch om de twee artikels voor te lezen, zodat de collega's kennis kunnen nemen van de inhoud ervan. (*Opmerkingen van minister Philippe Muyters*)

Minister, ofwel voeren we hier een debat op een ernstige manier, ofwel laat u het! U hebt al meer geantwoord dan op al onze opmerkingen op de begrotingscontrole. Kom hier straks maar eens staan en verdedig dan met argumenten uw standpunt! Ik zal bijzonder geïnteresseerd luisteren!

Minister, ik zeg u dat deze discussie, zoals ze nu wordt gevoerd door de regering en de meerderheid, voor mij eindigt voor het Grondwettelijk Hof. We zullen daar vragen wat uiteindelijk de juiste draagwijdte is van een en ander. Als u de Vlaamse oppositie de mond wilt snoeren door een dergelijk belangrijk ontwerp van decreet meerderheid tegen oppositie te laten goedkeuren, dan zeg ik u dat u een onvoorstelbaar democratisch deficit veroorzaakt. En ik maak me niet dikwijls druk in dit parlement. (*Applaus bij Open Vld, het Vlaams Belang en LDD*)

In artikel 33 van het oorspronkelijke Comptabiliteitsdecreet staat: “De Vlaamse Regering houdt toezicht op de uitvoering van de begroting. De Vlaamse Regering organiseert een begrotings- en beheerscontrole en ze doet daarvoor een beroep op de Inspectie van Financiën die haar ter beschikking wordt gesteld en die onder haar gezag staat.” Dat wil dus zeggen dat de Vlaamse Regering het toezicht houdt.

In artikel 39, paragraaf 2, van het oorspronkelijke Comptabiliteitsdecreet stond: “De Inspectie van Financiën ondersteunt de besluitvorming door:

1° het verstrekken van adviezen over de financiële en budgettaire gevolgen van voorgenomen beslissingen zowel in het stadium van de voorbereiding, als in dat van de uitvoering van de begroting;

2° het formuleren van aanbevelingen, op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse Regering, over alle fasen van de beleidscyclus, in het bijzonder over de beleidsvoorbereiding, de regelgeving, de beleidsuitvoering, de monitoring en de rapportering van de beleidsuitvoering en de beleidsevaluatie;

3° het bewaken van zowel de jaarlijkse als de meerjarige budgettaire doelstellingen van de Vlaamse Regering en van de naleving van de begrotingsnormering;

4° het verstrekken van adviezen, wat de financiële en budgettaire aspecten betreft, bij de totstandkoming en bij de evaluatie van de uitvoering van de met de verzelfstandigde agentschappen afgesloten beheersovereenkomsten of samenwerkingsovereenkomsten;

5° het vaststellen van normen en standaarden waaraan de beheerscontrole-functie in de departementen en de verzelfstandigde agentschappen minimaal beantwoordt;

6° het uitvoeren van begrotingsonderzoeken bij de departementen en de verzelfstandigde agentschappen op verzoek van de minister die binnen de Vlaamse Regering de bevoegdheid heeft over het begrotingsbeleid. De inspectie beschikt daartoe over de ruimste onderzoeksbevoegdheid.”

Dat stond in het Comptabiliteitsdecreet en dat wordt uiteindelijk gedumpt in het nieuwe ontwerp van Rekendecreet. Ik betreur dat ten eerste. Ik betwist formeel dat het toegevoegde voorstel van decreet kan remediëren aan de intrinsieke ontsporing van het ontwerp van decreet.

En ik heb daar nog één ultiem argument voor. In het oorspronkelijke Comptabiliteitsdecreet, artikel 3, besliste het Rekenhof autonoom of het het toezicht organiseerde op een bepaalde instelling. In het voorstel van resolutie zal een politieke meerderheid beslissen of een

bepaalde instelling ad hoc onder het toezicht van het Rekenhof valt. Ik vind dat een stap achteruit. Daarom zullen wij tegen het ontwerp en het voorstel stemmen. (*Applaus bij de oppositie*)

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik wil aan de heer Van Mechelen de boodschap meegeven dat de Inspectie van Financiën akkoord gaat met het feit dat de bepalingen niet in het ontwerp van decreet staan. In het Comptabiliteitsdecreet werd die rol beperkt, in die zes bepalingen die u net hebt opgesomd. In het Rekendecreet bewaren wij de huidige rol van de Inspectie van Financiën. We willen die dus zeker niet wijzigen of beperken, wat het amendement volgens mij wel zou doen. Het feit dat de Inspectie van Financiën ons duidelijk heeft gezegd dat ze ermee akkoord gaat om de bepalingen niet in het ontwerp van decreet op te nemen, lijkt mij daar een bewijs van te zijn.

Mijnheer Van Mechelen, als u zegt dat u het democratische debat gefnuikt ziet na de veelvuldige discussies die we hierover hebben gehad in de commissie, de weken die we daarover hebben gediscussieerd in de commissie en het feit dat we die discussie hier vandaag opnieuw ten volle aangaan, en als u op die manier reageert als er een opmerking wordt gemaakt, doet u de waarheid geweld aan. Zoals u zelf zegt: de toekomst zal uitwijzen wie hier gelijk heeft.

De heer Dirk Van Mechelen: Het fundamentele verschil in aanpak zit in het feit dat in het nieuwe decreet de regering zal bepalen wat de rol van de Inspectie van Financiën is, terwijl in het oorspronkelijke Comptabiliteitsdecreet het parlement dat vastlegde en betonnde en alle rechten en plichten van de inspectie vrijwaarde. Daarvoor heb je geen akkoord nodig tussen regering en inspectie, maar wel een machtiging van het parlement.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, heren ministers, collega's, het belang van dit ontwerp van Rekendecreet voor de goede werking van de Vlaamse overheid kan moeilijk worden overschat. Dit ontwerp van decreet vormt immers het cruciale sluitstuk van de grondige bestuurlijke hervormingen die onder de noemer 'Beter Bestuurlijk Beleid' (BBB) sinds 2006 werden doorgevoerd binnen de Vlaamse overheid.

In het kader van BBB werd aan de diverse intern en extern verzelfstandigde agentschappen de nodige uitvoeringsautonomie verschaft in functie van de vooropgestelde politieke prioriteiten, of het zogenaamde primaat van de politiek. Met dit ontwerp van Rekendecreet worden binnen de verschillende Vlaamse departementen en agentschappen de belangrijke principes van het voeren van een kostenanalytische boekhouding en een prestatiebegroting effectief mogelijk gemaakt.

Wij hebben, collega's, op basis van de adviezen van het Rekenhof en de SERV in de commissie een aantal amendementen aangebracht op het oorspronkelijke ontwerp van decreet, zodat het nieuwe Rekendecreet nog beter aan de behoeften en verwachtingen kan voldoen. De bespreking in de commissie en het advies van het Rekenhof hebben daarnaast ook aanleiding gegeven tot een afzonderlijk decreet met betrekking tot het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken.

Er wordt in het advies van het Rekenhof vaak verwezen naar het Comptabiliteitsdecreet, dat reeds in 2004 werd goedgekeurd door dit parlement, maar naderhand nooit in werking is getreden. Het Rekenhof vroeg daarover terecht de nodige tekst en uitleg.

De eerlijkheid gebiedt ons in dit verband te onderkennen dat een aantal van de initiële principes van Beter Bestuurlijk Beleid van 2004 anno 2011 niet volledig werden uitgevoerd.

We kunnen in dit verband discussiëren over de opportuniteit van de beslissingen die sinds 2004 zijn genomen, bijvoorbeeld over de keuze van rechtsvorm voor bepaalde entiteiten van de Vlaamse overheid, of over het onderscheid dat op een aantal punten is blijven bestaan tussen de ministeries en rechtspersonen, en we kunnen hierbij telkens de afweging maken

tussen de voor- en nadelen en de bijkomende administratieve belasting die deze keuzes voor de betrokken entiteiten met zich meebrengen. Deze bekommernis voor de bijkomende administratieve belasting van de betrokken entiteiten wordt trouwens ook expliciet vermeld in het SERV-advies. Los van deze mogelijke inhoudelijke discussie over de beslissingen en de concrete uitrol van BBB is de realiteit vandaag in elk geval dat het landschap van de Vlaamse ministeries en rechtspersonen sinds 2004 de facto is geëvolueerd tot de situatie zoals we haar vandaag kennen. Je kunt daar in mindere of meerdere mate gelukkig of ongelukkig over zijn, maar misschien is enige biodiversiteit, ook binnen de Vlaamse overheid, niet noodzakelijk een slechte zaak.

Het ontwerp van Rekendecreet dat voorligt, getuigt van een grote ambitie. Met dit nieuwe decreet wordt immers de grondslag gelegd van een modern financieel management binnen de Vlaamse overheid. Tegelijk getuigt dit ontwerp van decreet ook van de nodige realiteitszin en van de overtuiging dat het aangewezen is stapsgewijs en op meerdere fronten tegelijk te werken om binnen de diverse Vlaamse beleidsdomeinen finaal tot de best mogelijke afstemming te komen van de financiële cyclus met de beleids- en beheerscyclus. Zo wordt het op termijn mogelijk om de diverse kostenplaatsen via een analytische boekhouding te koppelen aan de prestatie-indicatoren van de beheersovereenkomsten, waarover vervolgens a posteriori kan worden gerapporteerd.

Zoals door de Vlaamse Regering wordt aangegeven in de synoptische tabel met betrekking tot het SERV-advies, die in de commissie werd verspreid en besproken, is uit buitenlandse ervaring gebleken dat een a-priori-koppeling tussen de diverse kostenplaatsen en de prestatie-indicatoren, zoals dit initieel voorzien in het Comptabiliteitsdecreet, in de praktijk niet werkbaar is. Op basis van de consolidatie van deze rapportering per entiteit is op termijn ook de koppeling met de beleidseffecten op het niveau van het beleidsdomein mogelijk. En eenmaal in dit laatste stadium is de volledige integratie van de begrotings-, beheers- en beleidscyclus effectief een feit.

Maar, collega's, laten we niet proberen te lopen vooraleer we kunnen stappen. We leggen met dit Rekendecreet in de eerste plaats de noodzakelijke basis om vanuit de Vlaamse ministeries en rechtspersonen de belangrijke principes van het prestatie management, de koppeling met strategische en operationele doelstellingen, en de integratie van de drie cycli – begroting, beheer, beleid – naderhand effectief in de praktijk te kunnen brengen. Als deze basis eenmaal is gelegd, is het mogelijk om bij de Vlaamse overheid de principes van een modern financieel management te verankeren en te stimuleren.

Om hierbij te garanderen dat het Vlaams Parlement in de toekomst in het kader van de jaarlijkse opmaak van de begroting voldoende transparant geïnformeerd zal worden, hebben we een concreet amendement ingediend bij artikel 14, met name het amendement dat in dit verband werd voorgesteld door het Rekenhof en dat stelt dat “de memorie van toelichting bij de jaarlijkse begroting per programma informatie bevat over de koppeling met de strategische doelstellingen uit de beleidsnota en de beheersovereenkomsten”. We kiezen dus bewust voor een pragmatische, stapsgewijze en dus realistische benadering. Vanuit deze benadering is het ook aangewezen om deze principes niet rechtstreeks in het Rekendecreet zelf op te nemen, aangezien we dan het risico lopen dat dit decreet nooit of pas met veel vertraging tot effectieve uitvoering zal komen, zoals het geval was met het Comptabiliteitsdecreet.

Kortom, het nieuwe Rekendecreet is op zichzelf niet zaligmakend voor een optimaal financieel beheer en opvolging van de beleids- en begrotingscyclus binnen de overheid. De nodige bescheidenheid is dus op zijn plaats. Anderzijds is de N-VA er rotsvast van overtuigd dat we met dit nieuwe Rekendecreet een cruciale basis leggen om dit ideaalbeeld naderhand effectief in de praktijk te kunnen brengen. We rekenen er dan ook op dat, als dit ontwerp van Rekendecreet vandaag wordt goedgekeurd in het Vlaams Parlement, de huidige Vlaamse Regering er vervolgens ook effectief uitvoering aan zal geven via de nodige uitvoeringsbesluiten.

Collega's, ik wil nog een reactie geven met betrekking tot de adviezen van het Rekenhof, de SERV en de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid, onder meer over de controleperimeter van het Rekenhof zoals die daarjuist is gesteld. De adviezen die het Rekenhof, de SERV en de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid ons bezorgd hebben over dit ontwerp van Rekendecreet, worden echt wel geapprecieerd. We hebben met de SERV en het Rekenhof immers sinds geruime tijd een erg constructieve en vruchtbare samenwerking opgebouwd wat de opvolging van Vlaamse begrotingen en rekeningen betreft. We hopen dat deze samenwerking in de toekomst ook na de invoering van dit nieuwe Rekendecreet, zo goed zal blijven.

Zowel het Rekenhof als de SERV hebben dit nieuwe Rekendecreet grondig gescreeind in al zijn mogelijke consequenties, waarvoor ik mijn uitdrukkelijke dank wil uitspreken. Ik denk bijvoorbeeld aan de discussie over de reikwijdte van de controleperimeter van het Rekenhof. Het is een technische discussie. Ik zal trachten mijn redenering ter zake te ontwikkelen.

In dit verband hebben we zorgvuldig de voor- en nadelen afgewogen van de piste om een aantal bepalingen uit het initiële Comptabiliteitsdecreet letterlijk over te nemen in het nieuwe Rekendecreet vanuit de wetenschap dat deze initiële bepalingen soms gestoeld zijn op principes en een realiteit die inmiddels in de praktijk achterhaald is. Of we dat nu graag hebben of niet, vandaag worden we binnen de Vlaamse overheid tot op zekere – zij het beperkte – hoogte geconfronteerd met nieuwe en oude rechtsvormen die naast elkaar bestaan.

Wat de controleperimeter van het Rekenhof betreft, is het vooral van belang dat we op dit vlak hetzelfde uitgangspunt en dezelfde principes delen, en deze zo goed als mogelijk trachten te operationaliseren in dit nieuwe Rekendecreet. De afbakening en operationalisering van de controleperimeter die in dit nieuwe Rekendecreet wordt voorgesteld, is immers niet meer of minder dan een poging om binnen deze soms uiteenlopende realiteit de controle van het Rekenhof en van dit Vlaams Parlement zo exhaustief mogelijk te maken.

Zo is het Rekendecreet ten volle van toepassing op de Vlaamse ministeries, de diensten met afzonderlijk beheer (DAB's) en de intern verzelfstandigde agentschappen (IVA's) met rechtspersoonlijkheid, de extern verzelfstandigde agentschappen (EVA's) van publiek recht, de Vlaamse openbare instellingen (VOI's), de strategische adviesraden en eigen vermogens, en is het Rekendecreet ook gedeeltelijk, wat de rapporteringsplicht en toezichtsbepaling betreft, van toepassing op de andere rechtspersonen met ESR-code 13.12 zoals BAM, Lijninvest, de K.U.Leuven, het Vlaams Pensioenfonds. Die andere rechtspersonen worden jaarlijks opgelijst in het begrotingsdecreet, in de bepaling in artikel 4, paragraaf 3. In artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet wordt ook bepaald dat het Rekenhof bevoegd is ten opzichte van instellingen en rechtspersonen die onder het Rekendecreet vallen, zoals bepaald in artikel 4, paragraaf 1 en 2, alsook ten opzichte van EVA's van privaats recht, bijvoorbeeld Jobpunt Vlaanderen of de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV).

Een tweede belangrijke bekommernis die aan de basis ligt van het uitvoerige debat dat we de voorbije maanden in de commissie gevoerd hebben over de afbakening van de controleperimeter van het Rekenhof in het ontwerp van Rekendecreet, is de bekommernis met betrekking tot de zogenaamde ESR-neutraliteit van de uitvoering van een aantal grote infrastructuurwerken in Vlaanderen. Meer bepaald met de mogelijkheid om deze grote infrastructuurwerken te kunnen uitvoeren zonder dat dit beslag legt op het ESR-vorderingssaldo van de Vlaamse overheid.

Deze bekommernis heeft met andere woorden te maken met de mogelijkheid om deze grote infrastructuurwerken te realiseren buiten de Vlaamse begroting. Indien deze zogenaamde ESR-neutraliteit niet gegarandeerd is, komt de effectieve realisatie van deze grote infrastructuurwerken meteen ernstig in het gedrang, en dan druk ik mij nog zacht uit. Gelet op de ambitieuze begrotingsdoelstelling die we onszelf hebben opgelegd in deze legislatuur – met name een Vlaamse begroting in evenwicht vanaf 2011 – zouden vragen over de ESR-

neutraliteit ervan allicht het feitelijke doodsvonnis betekenen voor de betrokken grote infrastructuurwerken.

De heer Dirk Van Mechelen: Mijnheer Van Dijck, u hebt de perimeter van het toezicht van het Rekenhof anders gedefinieerd in het nieuwe ontwerp van Rekendecreet om discussies over de ESR-neutraliteit van constructies zoals BAM – en bij uitbreiding de Liefkenshoektunnel – te voorkomen. Waarom komt er dan toch een voorstel van decreet dat juist het toezicht van het Rekenhof op een constructie als de Liefkenshoektunnel regelt?

Ik verwijs daarvoor naar de woorden van Ignace Desomer, voorzitter van het Rekenhof. Hij stelde dat het toezicht an sich van het Rekenhof op een instelling zoals BAM of de nv Tunnel Liefkenshoektunnel de ESR-neutraliteit niet in het gedrang bracht. Maar ik vrees – dat zou interessant studiewerk kunnen zijn voor een instelling als de Nationale Bank – dat we moeten onderzoeken waarom BAM dan toch wel werd geherkwalificeerd als behorend tot de consolidatiekring van de Vlaamse overheid.

Dat gebeurde ooit ook voor De Lijn op het moment dat die haar terugverdieneffecten fel zag dalen. De return van de reizigers daalde onder de 25 procent waardoor beslist werd dat De Lijn bij de consolidatiekring van de Vlaamse overheid moest worden gerekend. Dat had ontzettend veel repercussies op de investeringsplannen van De Lijn inzake rollend materieel en nieuwe tramlijnen. Dat had een enorme impact, maar dat is niet het geval bij BAM die met een eigen vermogen van 822 miljoen euro werkt.

Waarom werd de ESR-neutraliteit dan opgeheven en de consolidatie doorgevoerd? Dat gebeurde volgens mij niet omwille van het toezicht door het Rekenhof, maar omwille van het politieke debat en de inmenging in het dagelijks bestuur en de werking van BAM. Ik neem aan dat we die vraag aan de Nationale Bank moeten stellen. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Ik heb natuurlijk een volgende vraag. Als u morgen, bij parlementaire beslissing, aan het Rekenhof het toezicht verleent op de nv Tunnel Liefkenshoek, die eventueel de nieuwe Oosterweelverbinding met tunnels zou bouwen, waar zit dan het verschil met de oude mogelijkheid die wel aanvaard was en de nieuwe constructie die u opzet?

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Van Mechelen, ik moet – of kan, laat dat duidelijk zijn – geen antwoord geven op uw pertinente vraag.

Het ontwerp van Rekendecreet is minstens even duidelijk als het Comptabiliteitsdecreet in zijn interpretatie van het betrokken artikel van de Algemenebepalingenwet over de bevoegdheid van het Rekenhof. U vindt van niet, mijnheer Van Mechelen, ik vind van wel. Het Rekenhof is bevoegd voor alle openbare instellingen die worden opgericht door de overheid, dit zijn de nominatim opgesomde instellingen van artikel 4, paragraaf 1, in het ontwerp van Rekendecreet, waaronder de EVA's van publiek recht, plus de EVA's van privaat recht via artikel 63, alsook voor alle andere die ervan afhangen.

Het Comptabiliteitsdecreet heeft de controlebevoegdheid van het Rekenhof beperkt tot de instellingen die aan een aantal specifieke, niet in de Algemenebepalingenwet opgenomen, criteria beantwoorden. Zo is het Rekenhof, met uitzondering van de IVA's en de EVA's, enkel bevoegd voor instellingen met rechtspersoonlijkheid. Bovendien is een significante financiële of beheersmatige band tussen de Vlaamse overheid en de instellingen een vereiste.

We zouden de initiële bepalingen van artikel 3, paragraaf 2, van het Comptabiliteitsdecreet opnieuw kunnen opnemen. Dit zou volgens ons echter geen oplossing bieden voor de ESR-instellingen van het type 11 of het type 12. Die instellingen, zoals de nv Liefkenshoektunnel, zijn niet door de Vlaamse overheid opgericht.

Zoals al eerder is gesteld, voorziet het Rekenhof nu in de controle van door de Vlaamse overheid opgerichte instellingen van de ESR-types 11, 12 en 13. Indien we het als Vlaams Parlement opportuun vinden hiernaast ook marktproducenten die niet door de Vlaamse

overheid zijn opgericht en buiten de ESR-consolidatiekring vallen, zoals de nv Liefkenshoek-tunnel, aan de controlebevoegdheid van het Rekenhof te onderwerpen, kunnen we dat dan ook het best door middel van afzonderlijke decretale regelingen doen. Dat is de weg die we nu bewandelen.

Op de vraag of we nuttig achten dat dergelijke instellingen worden gecontroleerd, antwoorden we volmondig ja. Er is immers enorm veel overheidsgeld mee gemoeid. Bovendien vervullen die instellingen een publieke rol. Ze zijn noodzakelijk voor de toekomst. Om die reden willen we deze leemte met een bijkomend decreet invullen.

We zullen het voorliggend ontwerp van decreet in elk geval met veel overtuiging goedkeuren, zodat het spoedig op een correcte manier kan worden geïmplementeerd. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, voor mij is het ontwerp van Rekendecreet een dossier dat stinkt. We hebben voorgesteld op een heel logische manier in te gaan op de door het Rekenhof en door de Raad van State geformuleerde bekommernissen. We hebben hier echt geen afdoend antwoord op gekregen. Ook in de technische uitleg die het kabinet van minister Muyters zo fantastisch heeft voorbereid en die de heer Van Dijck net heeft voorgelezen, vind ik onvoldoende argumenten terug.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer van Diepenbeek, ik wil kort melden dat onze fractie ook medewerkers telt waarmee ik een dergelijke uitleg samen kan opstellen. Ere wie ere toekomt. Dit is niet van het kabinet afkomstig. (*Gelach*)

De heer Lode Vereeck: Mijnheer van Dessel, het verschil is dat zoiets er, in tegenstelling tot bij u, bij mij spontaan uitkomt.

De beleidsnota van de minister is met betrekking tot dit decreet zeer ambitieus. We hebben in de commissie Financiën de appreciatie van drie instellingen, het Rekenhof, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid, gehoord. Het is duidelijk dat niet iedereen van mening is dat de ambities die in de beleidsnota naar voren zijn geschoven in het voorliggende ontwerp van decreet hun weerslag vinden.

Het ontwerp van Rekendecreet stelt bijvoorbeeld in het advies met betrekking tot het ontwerp van decreet: “Uit de bepalingen van het ontwerp blijkt dat de aangekondigde intenties van de minister niet volledig zijn gerealiseerd.”

Dat is terecht. Ik ga op twee punten concreter in. Mijnheer Tack had deels gelijk. Het feit dat het Comptabiliteitsdecreet hier acht jaar geleden is goedgekeurd en nooit een uitvoering heeft gekregen, is niet de verantwoordelijkheid van minister Muyters. Het feit dat hij met een nieuw ontwerp van decreet komt, wil niet zeggen dat hij die ambities, die oorspronkelijk in het Comptabiliteitsdecreet en het Rekendecreet stonden, er niet in moet zetten.

Ik verklaar me nader. Er zijn misschien goede redenen om te zeggen dat we niet verder gaan met de prestatiebegroting, maar ik kan alleen maar concluderen dat u in uw beleidsnota oorspronkelijk die ambitie had. Of niet?

Minister Philippe Muyters: Natuurlijk heb ik die ambitie. Met dit ontwerp van Rekendecreet heb ik geprobeerd de eerste stap te zetten in iets wat in het Comptabiliteitsdecreet niet kon worden gerealiseerd. Volgens de algemene bepalingen moeten we tegen 2012 een aantal bepalingen opnemen. De bepalingen die nu in het Rekendecreet staan, zijn het minimum dat moest worden opgenomen. Ik probeer dat nu snel en realistisch uit te voeren, als eerste stap in wat een prestatiebegroting moet uitwerken.

De ambitie blijft dus, maar we hebben een deadline op 1 januari 2012.

De heer Lode Vereeck: Minister, het is dan toch jammer dat we die ambitie nog niet vertaald zien in dit ontwerp van Rekendecreet. Samen met mij zeggen ook de SERV en het Rekenhof

dat. Het Rekenhof zegt dat er in dit ontwerp van decreet weinig te vinden is van de decretale bepalingen om naar een prestatiebegroting te gaan. Ook de SERV zegt dat. De intenties met betrekking tot de prestatiebegroting zijn slechts in beperkte mate terug te brengen in de decretale bepalingen.

Het Rekenhof stelt dat de koppeling met output- en outcome-indicatoren er voorlopig niet komt. De voorwaarden voor een prestatiebegroting zijn alsnog niet vervuld. Dat is een gemiste kans. We lopen dan toch het risico dat, tegen dat er een structurele norm zal zijn, het bijna niet meer de moeite is om ermee aan de slag te gaan. Dat is een eerste kritiek, die kamerbreed wordt gedragen. U zegt dat het er komt tegen 2012, maar ik vind het jammer dat de decretale basis hiervoor vandaag niet wordt gelegd.

Dan gaat het over het meest cruciale punt, de controlebevoegdheid van het Rekenhof. Dat is het grootste punt van ongenoegen en discussie in de commissie en vandaag opnieuw. Met dit ontwerp van Rekendecreet lopen we het risico dat de controlebevoegdheid van het Rekenhof wordt ingeperkt. Dit is een cruciale discussie omdat het Rekenhof nog altijd ons parlementair controle-instrument is voor het beleid en de uitgaven van de regering. De weg die de regering hier bewandelt, is geen goede weg.

Het probleem zit in het beruchte artikel 63 van het ontwerp van decreet, dat bepaalt dat het Rekenhof bevoegd is ten aanzien van de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer, de Vlaamse rechtspersonen vermeld in artikel 4, paragraaf 1, tweede lid en paragraaf 2, en de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen.

In ieder geval is het belangrijk dat dit ontwerp van decreet een limitatieve opsomming geeft van de instellingen die door het Rekenhof kunnen worden gecontroleerd. Ten gevolge van artikel 63, paragraaf 1, vallen een aantal instellingen die tot vandaag wel door het Rekenhof kunnen worden gecontroleerd, buiten de controlebevoegdheid van het Rekenhof. Vandaar dat de meerderheid met het reparatiedecreet-Peumans op de proppen is gekomen.

Bovendien is er de discussie of de werkwijze die jaren geleden in het Comptabiliteitsdecreet is vastgelegd, geen oplossing biedt voor de problemen die zich met het huidige ontwerp van Rekendecreet voordoen. Op dat punt verschillen wij van mening. In elk geval is het zo dat in het Comptabiliteitsdecreet de limitatieve opsomming niet stond, en dat dit in het Rekendecreet wel het geval is.

Het Comptabiliteitsdecreet is in 2004 hier in het Vlaams Parlement unaniem goedgekeurd. In 2004 bezorgde de Raad van State een advies waarin op geen enkel moment gewag wordt gemaakt van grondwettelijke of andere problemen over de omschrijving van de bevoegdheden van het Rekenhof. In het Comptabiliteitsdecreet zijn dus criteria vastgelegd op basis waarvan het Rekenhof op een objectieve wijze kan vaststellen over welke instellingen het een controlebevoegdheid heeft en ook dat, wanneer die controlebevoegdheid niet expliciet is geregeld, het beruchte artikel 3, paragraaf 3, waarin geen limitatieve afbakening staat, geldt.

Dit ontwerp van decreet doet dat wel. Het zorgt voor een inperking van de controlebevoegdheid door niet langer in die criteria te voorzien. Wij hebben al herhaaldelijk gehoord dat het Rekenhof zelf hier forse kritiek op had. Dat kan ons niet verwonderen, want die mensen strijden voor hun eigen bevoegdheden. Dat is eens te meer zo omdat van bij het begin de argumentatie van de regering en de meerderheid geen steek hield. Dat is in de commissie duidelijk gebleken. En als ik de heer Van Dijck goed heb begrepen, houdt hij aan die argumentatie vast: de controlebevoegdheid van het Rekenhof zal een invloed hebben op de ESR-classificatie. Dat is een bezorgdheid die in zijn woorden doorklinkt.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: U verwijst opnieuw naar het advies van de Raad van State. Hebt u dat advies, en dan vooral het punt waarin de Raad van State verwijst naar een

grondwetsartikel, al eens getoetst aan het bestaande wettelijke kader en aan de bestaande praktijk van het Rekenhof. Het is mijn stelling dat niet de regering het Rekenhof aan banden wil leggen, maar dat de Raad van State in zijn advies de werking van het Rekenhof inperkt.

De heer Lode Vereeck: Ik ga uw vraag niet uit de weg: straks bespreek ik het advies en zal ik daar proberen op in te gaan. In elk geval is het advies van de Raad van State geen eenvoudig advies en er zal zeker nog over worden gebakkeleid. Ik kom er nog op terug.

De ESR-classificatie kunnen wij nu wel afsluiten. Het Rekenhof heeft duidelijk gezegd dat zijn controle geen rol speelt in de ESR-classificatie van eenheden in de overheidssector, onder meer omdat het toezicht achteraf gebeurt en geen uiting is van zeggenschap van de overheid in de betrokken eenheid.

Een ESR-neutrale nv Tunnel Liefkenshoek betekent niet dat Rekenhofcontrole moet worden ingeperkt, zoals blijkt uit de organisatie van Rekenhofcontrole op andere instellingen die tot dezelfde ESR-categorie behoren. Er werd in de commissie dan bijvoorbeeld verwezen naar PMV. Dit wordt bevestigd door de Juridische Dienst van het Vlaams Parlement, in een memo aan het Vlaams Parlement: “Volgens de ESR-methodiek is de controle van een openbare instelling door het Rekenhof geen criterium ter beoordeling van de vraag of die instelling tot de ESR-consolidatiekring van de overheid behoort.”

En dan heel specifiek: “Het al dan niet onderwerpen van de nv Tunnel Liefkenshoek aan de controle van het Rekenhof heeft geen invloed op de ESR-neutraliteit van de instelling.”

Gezien de limitatieve lijst van te controleren instellingen is er dus een amendement gekomen. Het is een cruciale discussie. Het Rekenhof speelt een cruciale rol in de ondersteuning van de parlementaire controle. We mogen niet lichtzinnig omgaan met het ontwerp van decreet en het voorstel van decreet, want die dreigen de controlebevoegdheid van het Rekenhof in te perken.

Kijk naar de nv Liefkenshoek. Het Vlaamse Gewest is daar via de nv BAM voor 100 procent aandeelhouder in. Het gaat om belastinggeld voor projecten met een grote maatschappelijke impact. Ik denk niet dat de voorzitter van dit parlement, rekening houdend met zijn verleden als parlamentslid die zich toespitste op de controle van BAM en nu in extenso Liefkenshoek, een grote voorstander kan zijn van het onttrekken van de controle op de nv Liefkenshoek aan het Rekenhof en het Vlaams Parlement. Ik denk ook niet dat dat wenselijk is. Vandaar ook waarschijnlijk dat de voorzitter dit amendement, dat zijn naam draagt, heeft ingediend.

We hebben meteen vanuit de oppositie een ander amendement ingediend op het ontwerp van Rekendecreet, dat eigenlijk het hernemen is van artikel 3, paragraaf 3, van het Comptabiliteitsdecreet. Waarom doen we dat? In eerste instantie omdat het Rekenhof ons erop gewezen heeft dat er met de oorspronkelijke omschrijving uit het Comptabiliteitsdecreet geen kans is op problemen en met het ontwerp van Rekendecreet wel. Ik citeer uit het advies: “Zo wordt vermeden dat sommige openbare instellingen, al dan niet bewust, aan de controle van het Rekenhof worden onttrokken.”

Uit de memorie van toelichting bij het Comptabiliteitsdecreet blijkt dat de criteria onder meer de ontwijking van Rekenhofcontrole door filialisering, zijnde de creatie van dochtervennootschappen, moet tegengaan. Het amendement zoals wij dat vanuit de oppositie hebben voorgesteld, beoogt dus helemaal geen uitbreiding van de controlebevoegdheden van het Rekenhof, enkel het behoud ervan.

Ik ben nog altijd verbaasd dat er zo veel weerstand is geweest tegen dit amendement, tegen het recyclen van artikel 3, paragraaf 3, van het Comptabiliteitsdecreet. Ik heb daarvoor tot op vandaag geen degelijke uitleg gekregen, behalve dat er een vermoeden bestaat dat artikel 3, paragraaf 3, wel eens die Grondwetstoets niet zou doorstaan. Zo begrijp ik de opmerkingen van de heren Van Dijck en Van Malderen. Op basis van de informatie die wij nu hebben – en

dan verwijs ik opnieuw naar het advies van de Raad van State uit 2004 –, denk ik eerlijk gezegd dat daar geen problemen zijn.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Mijnheer Vereeck, u ging verduidelijking geven op de vraag van de heer Van Malderen. Dat is tot nu toe niet gebeurd. U maakt hem wel een verwijt. Ik zit er ook wel wat op te wachten. Vorige keer hebt u er hier in de plenaire vergadering met heel veel plezier, samen met de heer Penris, op aangedrongen dat er een advies zou worden gevraagd aan de Raad van State op het voorstel van decreet-Peumans. Ik heb de indruk dat de oppositie zichzelf in de voet heeft geschoten met dat advies van de Raad van State.

Het is vanuit de meerderheid heel duidelijk dat we steeds voorstander zijn van controle door het Rekenhof, ook als dat gebeurt door een privaatrechtelijke vennootschap, die belangrijke en grote infrastructuurwerken doet, namens de Vlaamse overheid.

Dat is nog iets anders dan de ESR-consolidatie. Als dat effectief zou gebeuren, ook als alles in de toekomst zou worden ondergebracht in de nv Liefkenshoektunnel, hebben we een probleem van financiering van de grote infrastructuurwerken.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: U hebt dat advies van de Raad van State gevraagd, mijnheer Vereeck. Als je dat grondig leest, gaat het over de controle door het Rekenhof op privaatrechtelijke vennootschappen, die worden betrokken bij de realisatie van grote publieke infrastructuurwerken.

In dat advies wordt verwezen naar vroegere jurisprudentie van de afdeling Wetgeving. Die heeft gesteld dat de uitbreiding van de bevoegdheden van het Rekenhof tot controle van privévennootschappen waarin “de Staat, de N.I.M., G.I.M.V., (..) G.O.M.’s of hun filialen een gedeelte van het maatschappelijk kapitaal bezitten of van instellingen, verenigingen of rechtspersonen die subsidies ten laste van de rijksmiddelen ontvangen, niet in overeenstemming is met artikel 180 (...)” Men stelt dus dat controle door het Rekenhof niet mogelijk is. U vraagt dit op te lossen. De heer Van Mechelen heeft dat ook al een paar maal gezegd. Lost het inschuiven van de bepalingen van artikel 3, paragraaf 3, uit het Comptabiliteitsdecreet in artikel 63 het probleem op voor ESR-instellingen van het ESR-type 11 of 12 die niet door de Vlaamse overheid zijn opgericht, zoals dat het geval is met de Liefkenshoektunnel? Dat is de kern van de zaak.

Ik heb het amendement van het Vlaams Belang gezien. Zij willen terugkeren tot wat ze de open definitie noemen, tot wat ze de *passé-partout* definitie van het Comptabiliteitsdecreet zouden willen noemen. Lost dat dit probleem op? Het antwoord daarop is neen. Als men artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet vervangt door artikel 3, paragraaf 3, uit het Comptabiliteitsdecreet, komt men uiteindelijk uit op dezelfde instellingen die we nu in een vaste en open lijst aflijnen. We zouden zelfs kunnen beweren dat de lijst van het ontwerp van Rekendecreet breder is dan de strikte toepassing van de definitie van het Comptabiliteitsdecreet.

Juristen zeggen me het volgende. Er is sprake van drie cumulatief te vervullen voorwaarden die instellingen moeten vervullen, wil men de controle door het Rekenhof kunnen bekijken. Er is de rechtspersoonlijkheid. Dat klopt. Maar de instelling moet ook tot stand zijn gebracht om te voorzien in een behoefte van algemeen belang. Zonder rechtspersoonlijkheid moet de instelling door de Vlaamse Gemeenschap als een dienst van algemeen bestuur zijn georganiseerd. Daar valt de nv Liefkenshoektunnel absoluut niet onder. Een laatste voorwaarde is dat de Vlaamse Gemeenschap ofwel de werkzaamheden hoofdzakelijk rechtstreeks of onrechtstreeks financiert, ofwel toezicht uitoefent op het beheer, ofwel meer dan de helft van de raad van bestuur of de directie heeft benoemd. Ook aan deze voorwaarde is niet voldaan als het gaat over de nv Liefkenshoektunnel.

Daarom hebben wij de moed gehad om met een afzonderlijk voorstel van decreet de bevoegdheid van het Rekenhof op dat vlak mogelijk te maken, waar dat absoluut niet mogelijk was, zelfs niet met het amendement dat u zou hebben ingediend. De Raad van State heeft ons dan teruggefloten. Het gaat over de grond van de zaak. Ze aanvaarden dit niet als het gaat over privaatrechtelijke instellingen en vennootschappen.

Ook in het verleden zijn dergelijke adviezen gegeven. We hebben dat jaren geleden, in 1993-1995, ook meegemaakt, met de discussie over de Kempische Steenkoolmijnen (KS). Herinnert u zich dat nog? Ik heb die discussies in het Vlaams Parlement ook nog meegemaakt. Daarnaar wordt verwezen. De voorzitter heeft het initiatief genomen om dat voorstel van decreet op te stellen om dat toezicht van het Rekenhof maximaal te garanderen, wat niet mogelijk was als artikel 63 wordt vervangen door artikel 3, paragraaf 3.

We kampen met een moeilijkheid. De Raad van State heeft het niet over ESR-kwalificaties of zo. Daarover gaat het niet. Over de grond van de zaak zegt de Raad van State echter dat het geen oplossing biedt. Voor ons is dit een probleem, omdat de bedoeling van het voorstel van decreet volledig anders is dan de rol die het ontwerp van Rekendecreet omschrijft voor de instellingen bedoeld door die decreettekst. In het ontwerp van Rekendecreet gaat het over de grondwettelijke taak van het Rekenhof, namelijk de rekeningencontrole. Voor ons gaat het in het voorstel van decreet om een doelmatigheidsaudit op verzoek van het parlement en ten behoeve van het parlement. Dat is natuurlijk niet de bedoeling van het ontwerp van Rekendecreet. Daarom hebben we een apart voorstel van decreet naar voren ingediend.

Maar we zijn gestoten op een soort van grondwettelijke bepaling. Het is de bedoeling om met dat initiatief een doelmatigheidsaudit te kunnen uitvoeren op verzoek van het parlement. Dat is de kern van de zaak. Nu de indruk geven dat wij met dat apart decreet proberen om het toezicht van het Rekenhof op die grote infrastructuurwerken te beletten, vind ik schandalig. Het is net het omgekeerde. We zijn veel verder willen gaan. De Raad van State heeft ook bevestigd dat we veel te ver gingen.

Ik ben ook minister van Economie geweest toen de GIMV nog volledig in handen van de overheid was. Toen was de discussie ook of het Rekenhof toezicht had op al die participaties van de GIMV. Ik denk bijvoorbeeld aan Lernout en Hauspie, waar het Rekenhof geen enkel zicht op had. De GIMV was er toen bijna volledig uit.

We kunnen hier vandaag na het advies van de Raad van State zeker niet stemmen over dit voorstel van decreet. We moeten dat opnieuw bekijken in de commissie.

We lossen het probleem niet op met het amendement van het Vlaams Belang, met al mijn sympathie voor de heer Tack. Ik weet niet of ook de heer Van Mechelen een amendement heeft ingediend. Dit lost het probleem echter totaal niet op. Het gaat om een bijzonder technische discussie. We zijn er nog niet uit hoe we dit kunnen oplossen. Dit nu echter in een partijpolitieke context plaatsen en beweren dat het parlement het Rekenhof wil boycotten, is gewoon grotesk.

Mijnheer Van Mechelen, wie is met al die constructies begonnen in 1999? Ik zat toen in de oppositie en wij hadden daar serieuze vragen bij. Uiteindelijk zijn die doorgevoerd onder druk van een Antwerpse lobby, ook in mijn partij. Ten tijde van de CVP gebeurde dat nog. Nu zitten we echter met al die problemen, mijnheer Van Mechelen. Uw dieperliggende motief is dat u graag zou hebben dat de hele BAM-constructie geen doorgang kan vinden en dat die binnen de begroting moet worden betaald. Uw persconferentie vorige week toonde dat duidelijk aan. Ik vind dat heel pervers. Ik vind dat beneden alle peil. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Dirk Van Mechelen: Ik zal proberen kalm te blijven. Over een pervers betoog gesproken.

De heer Eric Van Rompuy: Wie is hier pervers geweest? U hebt hier gezegd dat dit decreet de democratie zal ondermijnen en het controlerecht van het parlement fnuikt. Dat hebt u gezegd.

De heer Dirk Van Mechelen: Zou het storen als ik het woord nu heb? Dan kunt u rustig repliceren.

De heer Eric Van Rompuy: Ik heb al de hele namiddag gezwogen.

De voorzitter: Wat voor u een prestatie is, mijnheer Van Rompuy. *(Gelach)*

De heer Dirk Van Mechelen: Mijnheer Van Rompuy, u vergist zich over het statuut van de nv Liefkenshoektunnel. Na de overname in 1997 is de Vlaamse overheid bij mijn weten voor 100 procent aandeelhouder geworden van de nv Liefkenshoektunnel. Krachtens artikel 3, paragraaf 3, ten derde, C, was ze volledig bevoegd voor de aanstelling van de volledige raad van bestuur van de Liefkenshoektunnel. Ik verwijs daarvoor naar de talrijke beslissingen van de Vlaamse Regering waarbij deze haar bestuurders voordroeg.

Ik wil absoluut niet het debat aangaan waarin wij u zouden beschuldigen van het willen verhinderen van de controle op grote infrastructuurwerken. Ik zou zeggen: integendeel. Alleen gaat de discussie over het middel om dat doel te bereiken, daarover gaat de discussie nu al maanden. Wij zeggen daarbij dat het originele artikel 3, paragraaf 3, volledig voldoet als middel om het doel te bereiken, daar waar u met een afzonderlijk voorstel van decreet komt dat op een vernietigend advies van de Raad van State gestoten is, tot spijt van de gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan.

Ik vind het een heel belangrijke verklaring van de voorzitter van de commissie van Financiën en Begroting. Het was misschien veel interessanter geweest om dit mee te delen bij het begin van de bespreking van zowel het ontwerp als van het voorstel, want ze zijn als een Siamese tweeling aan elkaar verbonden, dixit de woorden van de voorzitter op het moment dat de oppositie het advies heeft gevraagd van de Raad van State en de behandeling heeft uitgesteld van het ontwerp van decreet. Ik vind, voorzitter van de commissie Financiën, dat uw verklaring dat het voorstel van decreet teruggaat naar de commissie voor bespreking, een belangrijke verklaring en ik betreur het feit dat we dit niet wisten bij het begin van het debat. Ik heb er maandag op het Uitgebreid Bureau formeel naar gevraagd, maar ik heb geen antwoord gekregen. Houd uw intentieprocessen over wat ik denk en wat ik doe, voor uzelf.

De heer Lode Vereeck: Ik moet me aansluiten bij wat de heer Van Mechelen net zei. Wij hebben op het Uitgebreid Bureau maandag verschillende keren gevraagd wat er ging gebeuren, of u met een amendement zou komen. We hebben natuurlijk dit advies van de Raad van State. Wat gaat u doen? Gaat u het intrekken? Het is nu dat we, al bijna voorbij de helft van de discussie en van het debat, moeten horen wat de intentie van de meerderheid is.

Laat me eerst even duidelijk zeggen, mijnheer de Kort en mijnheer Van Rompuy, wij vragen het advies van de Raad van State heel zeker op momenten dat wij het inhoudelijk niet eens zijn met de meerderheid. Neem nu bijvoorbeeld het dossier Cleantech of neem dit dossier of het ontwerp van Rekendecreet. Over al die dossiers verschillen we fundamenteel van mening. We zien ook wel dat er een aantal dingen niet kloppen, laat ons dan al minstens juridisch de puntjes op de i zetten. Ik kan leven met de uitspraak van de Raad van State, ook al geef ik toe dat het ook voor de oppositie geen eenvoudige uitspraak is, zeker niet het eerste lid waarin wordt verwezen naar artikel 180 van de Grondwet en waarbij wij niet één, twee, drie een pasklaar antwoord hebben, maar waarbij ik gewoon, vanuit de observaties die ik kan maken, aan u zeg dat wat het Comptabiliteitsdecreet betreft, er een advies is geweest van de Raad van State in 2004 en dat er op dat moment geen opmerkingen zijn gemaakt over artikel 3, paragraaf 3.

We hebben deze oefening nu gedaan, we zijn met het voorstel van decreet naar de Raad van State gegaan en het advies is vernietigend. Dat is een probleem. We vroegen ons binnen de

oppositie af wat u nu zou doen. U kunt daar toch echt niet mee verder? En inderdaad, zoals wij het dossier begrijpen, is artikel 3, paragraaf 3 nog altijd de beste voorliggende optie. Als u nu denkt dat het de toets ook niet kan doorstaan, dan zou ik voorstellen om het amendement goed te keuren en om het advies van de Raad van State te vragen. Ik denk eerlijk gezegd dat we niet in de problemen zullen geraken omdat we dat advies in 2004 al hebben gehad en ondertussen heb ik geleerd dat een advies over een ontwerp waarover al een advies is gevraagd, niet zal worden gegeven.

Collega, in alle beperktheid van ons tegenvoorstel, denk ik eerlijk gezegd dat het voorstel dat de oppositie hier naar voren schuift, namelijk artikel 3, paragraaf 3, van het Comptabiliteitsdecreet, meer kans op slagen heeft dan het voorstel van decreet van de heer Peumans. Dat is een appreciatie en voorlopig geeft deze uitspraak ons hierin in ieder geval gelijk.

De heer Bart Van Malderen: Collega, uw redenering is natuurlijk van een ondraaglijke lichtheid. U zegt: we zijn alle twee onzeker, stem dan voor het onze. Die redenering klopt langs geen kanten en gaat voorbij aan mijn vraag waar ik nu nog altijd geen antwoord op heb gekregen. Ook de heer de Kort heeft nogmaals aangedrongen. Het is eigenlijk de heer Van Rompuy die uw antwoord heeft gegeven of die heeft gezegd wat u had moeten antwoorden, met name dat als we het advies van de Raad van State volledig volgen, er dan ten opzichte van de huidige werking en het functioneren van het Rekenhof een beperking wordt opgelegd. Ik heb u daar niet horen op ingaan.

In uw antwoord gaat u ook voorbij aan het onderscheid dat de heer Van Rompuy net heeft gemaakt. Met het decreet inzake het toezicht op grote infrastructuurwerken beogen we een doelmatigheidstoets, wat een ander oogmerk is dan wat we in het Rekendecreet proberen te regelen. U zei dat het decreet stinkt, maar uw redenering is dan toch minstens onwelriekend. *(Gelach)*

De heer Lode Vereeck: Dan zeg ik: nog liever onwelriekend dan stinkend.

Mijnheer Van Malderen, u haalt het tweede argument van de Raad van State aan, namelijk dat er een onnodige inperking is door het gewest. Daar zit het probleem veel minder dan in uw opmerking over artikel 180 van de Grondwet.

Voorzitter, het is sowieso een gemiste kans dat het reparatiedecreet niet integraal onderdeel uitmaakt van het ontwerp van decreet. Het Rekendecreet moet een basisdecreet zijn en in zekere zin ook de controle van het Rekenhof verankeren.

Het Rekenhof heeft gezegd dat de verzuchtingen van het Rekenhof door dat voorstel van decreet ten dele worden ingevuld, maar dat het nog altijd voorstander blijft van het intussen beroemde artikel 3, paragraaf 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

We komen uiteindelijk bij het advies van de Raad van State. U weet dat er daar twee luiken aan zijn. Ten eerste is er de ongrondwettelijkheid die mogelijk ook op artikel 3, paragraaf 3, van het Comptabiliteitsdecreet zou kunnen slaan – theoretisch althans. Ik ben er eigenlijk zeker van dat dat niet zo is. Nogmaals, ik vermoed dat de Raad van State dat in het verleden ook al zou hebben aangegeven. Ten tweede is er de strijdigheid met de Algemenebepalingenwet van 2003. Daarin wordt gezegd dat de gemeenschappen en gewesten minstens even streng moeten zijn, wat dus duidelijk niet het geval was.

Ik had in mijn voorbereiding staan dat het logisch zou zijn dat de meerderheid het voorstel van decreet intrekt om daar in alle rust nog eens naar te kijken in de commissie. Dat was de inhoud van mijn betoog in het Uitgebreid Bureau van afgelopen maandag, maar ook van vorige maandag. Gezien de koppeling van het voorstel van decreet aan het ontwerp van decreet, wil ik voorstellen ook het ontwerp van decreet in te trekken. Anders zitten we nu – als het meerderheid tegen minderheid is – natuurlijk met een ontwerp van decreet, een Rekendecreet, dat de controle op instellingen zoals die voor grote infrastructuurwerken niet

mogelijk maakt. De heer Van Rompuy deed verleden maand het zeer rationeel en logisch voorstel om de twee te koppelen. Ik zie geen enkele reden om die twee nu los te koppelen.

De heer Dirk Van Mechelen: Collega's, er is natuurlijk een alternatief, als zij amendement 46 mee goedkeuren.

De heer Lode Vereeck: Inderdaad, dat is mijn volgend voorstel. Er een mogelijke oplossing, namelijk als we het gezamenlijke amendement 46 van Open Vld, LDD en Groen! nu goedkeuren. Dan zitten we namelijk met een tekst waarover de Raad van State in 2004 geen opmerking had.

Er is wel een opmerking over het voorstel van decreet-Peumans. We hebben al voldoende geciteerd wat de Raad van State daarover zegt. Artikel 3, paragraaf 3, van het Comptabiliteitsdecreet heeft – althans voorlopig – de toets van de Raad van State doorstaan.

De heer Eric Van Rompuy: De meerderheid is van oordeel dat het advies van de Raad van State is wat het is. Ons decreet wordt terug naar de commissie verwezen. Wat het Rekendecreet betreft: het vervangen van artikel 63 door artikel 3, paragraaf 3, van het Comptabiliteitsdecreet lost niets op. Integendeel, als we de passe-partoutdefinitie van 2004 overnemen, zijn we nog verder van huis. We zullen in de commissie, na het reces, bekijken hoe we die problematiek kunnen aanpakken.

Maar ik wil er geen misverstand over laten bestaan. De meerderheid zal het ontwerp van Rekendecreet dat vandaag voorligt, goedkeuren. Een andere zaak is het voorstel-Peumans. We zullen dat in de commissie bekijken en zien in welke mate het amendeerbaar is of welke oplossing mogelijk is. Ik heb gezegd dat ze samen behandeld moeten worden. Dat is ook zo, maar het advies van de Raad van State is een nieuw element. We moeten dan ook in de commissie nagaan hoe we daarmee omgaan.

De heer Lode Vereeck: Ondertussen keurt u dan een ontwerp van decreet goed zonder het voorstel-Peumans. Dat is terecht, denk ik, want het is ongrondwettelijk. Daardoor is het binnen de kortste keren niet meer mogelijk om controle uit te oefenen op die publieke infrastructuurwerken. Dan komen we natuurlijk in een vacuüm terecht. Ik pleit er dan ook voor om amendement 46 alsnog goed te keuren. Dan hebben we ten minste tijdelijk al een oplossing. We zullen dan verder wel zien hoe de Raad van State daarmee omgaat. (*Applaus bij Open Vld, het Vlaams Belang en LDD*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 842/7*)

– *De artikelen 1 tot en met 32 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 33. (Zie *Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 842/8*)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 34 tot en met 62 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen op artikel 63. (Zie *Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 842/8-9*)

De stemmingen over de amendementen en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 64 tot en met 86 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt – 1002 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5

Terugverwijzing naar de commissie

De voorzitter: Dames en heren, op voorstel van de voorzitter van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting wordt dit voorstel van decreet terugverwezen naar deze commissie.

Is iedereen het daarmee eens. (*Instemming*)

■

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse fiscale en financiële bepalingen – 1045 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 6

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Mevrouw Smaers, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Voorzitter, in het ontwerp zijn een aantal technische aanpassingen op zowel fiscaal als financieel gebied opgenomen op diverse vlakken. Ik ga dan ook niet verder in op de verschillende aanpassingen. Het komt tegemoet aan een aantal knelpunten over gelijkschakeling, uniformisering en fiscale wetgeving, in het bijzonder inzake bezwaartermijnen, ook bij de onroerende voorheffing en leegstandsheffing. Het houdt een verbetering in op het vlak van de fiscale wetgeving.

De meerderheid heeft wel drie amendementen ingediend en goedgekeurd.

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Voorzitter, heren ministers, geachte collega's, het ontwerp van decreet houdende diverse fiscale en financiële bepalingen dat vandaag voorligt, zou normaal gezien zonder veel opzien passeren. Het bevat immers vooral technische aanpassingen en correcties, waarover weinig discussie bestaat. Tot, mijnheer Van Rompuy, er plotseling in de commissie een eigenaardig amendement opdook, dat mijn aandacht trok en dat me hoe langer hoe meer intrigeerde. Het amendement van mijn goede collega Kris Van Dijck houdt in dat de belasting op de inverkeerstelling voor zelfgebouwde vliegtuigen drastisch wordt verlaagd van 2478 euro naar 61,5 euro.

Nu hebben we hier al vaak gediscussieerd, collega's, over die belasting op inverkeerstelling (BIV). De Vlaamse Regering is van plan om de BIV helemaal te hervormen, en niet meer de cilinderinhoud of het vermogen, maar de uitstoot van allerlei kwalijke stoffen als berekeningsbasis te nemen. Wij hebben al vaak vragen gesteld over hoe die zogenaamde 'vergroende' BIV er zal uitzien, welke parameters men precies zal gaan gebruiken, hoeveel schalen er zullen zijn en dergelijke meer, maar de minister houdt tot dusver de lippen stijf op elkaar.

En nu plots, als het ware vanuit het niets, komt er een drastische verlaging voor vliegtuigen, op voorwaarde dat ze zelfgebouwd zijn. Wat precies verstaan wordt onder 'zelfgebouwd',

mijnheer Van Dijck, wordt nergens gedefinieerd. Moet men het van a tot z helemaal zelf maken? Volstaat het als men de onderdelen zelf in elkaar heeft geschroefd? Is een IKEA-vliegtuig ook een zelfbouwvliegtuig? We weten het niet. *(Gelach)*

Waarom nu in 's hemelsnaam specifiek en uitsluitend zelfbouwvliegtuigen zo goed als vrijgesteld worden van BIV, waarom wel de zelfgebouwde vliegtuigen en niet de zelfgebouwde zeppelins of de zelfgebouwde onderzeeërs? We weten het niet. Argumentatie of verantwoording kregen we nauwelijks, behalve dan dat het nu te veel kost. Tja, dat zal wel. Ik zou de Vlamingen niet de kost willen geven die vinden dat hun BIV te hoog is.

Het hele amendement fascineert mij zozeer, dat ik er diep over nagedacht heb en geprobeerd heb om een reconstructie te maken van de manier waarop het volgens mij gegaan moet zijn. *(Gelach)*

Er waren eens twee vrienden, Anthony en Noë, allebei fervente knutselaars. Anthony werkte al jaren aan een vliegtuig, geen modelvliegtuig, maar een echt vliegtuig, waarmee hij echt kon vliegen. Noë daarentegen had hoogtevrees, en daarom bouwde hij een boot, geen roeiboortje, maar een echte volwaardige boot, waarin je zelfs zou kunnen wonen. Met wat goede wil zou je het een ark kunnen noemen. *(Gelach)*

Op een dag dronken ze samen een pint, en Anthony zei tegen Noë: "Mijn vliegtuig is bijna klaar, maar nu blijkt dat als ik dat wil laten inschrijven, ik verdorie bijna 2500 euro belasting op inverkeerstelling moet betalen." "Dat klopt", zei Noë, "voor mijn ark kost het ook zoveel." "Ik vind dat toch nogal duur", zei Anthony. "Dat is verdorie zoveel als voor een Volkswagen Polo GTI. Zou de Vlaamse Regering daar niets af willen doen voor ons?" *(Gelach)*

"Ga weg", zei Noë. "Dat doen die nooit. Ze zitten al krap bij kas in Vlaanderen. Ze moeten op alles besparen. En bovendien: er staan nog duizenden gehandicapten op de wachtlijst, er zijn alsmear meer mensen die hun energiefactuur niet kunnen betalen, een op vier kinderen groeit op zonder basis sanitaire voorzieningen, de armoede neemt toe enzovoort. De Vlaamse Regering moet elke euro twee keer omdraaien, die gaan ons geen cadeau doen, vergeet het maar. Wij behoren nu ook niet meteen tot een achtergestelde groep, hé Anthony."

"Wacht maar eens af," zei Anthony, "ik ken een goeie politiker met een lange arm en die is van de N-VA. Die zitten nu in de Vlaamse Regering en ze hebben zelfs de minister van Financiën. Die zitten aan de bron, man. Die zitten aan de bron. Wat zal ik doen? Ik zal eens een lidkaart van de N-VA kopen en eens wat gaan klagen bij die politiker. Ge kent hem misschien ook, Kris Van Dijck." "Kris Van Dijck, Kris Van Dijck... Het zegt me ergens iets," zei Noë, "is dat niet die ene die eens op tv gekomen is terwijl hij op een wc zat?" *(Gelach)*

Ik moet u verwittigen, collega's: Noë is niet meteen een fijnbesnaarde man. *(Gelach)*

"Juist," zei Anthony, "die is het. Maar dat is al lang geleden, die staat nu politiek veel sterker. Ik ga het toch eens proberen. Baat het niet, het schaadt niet."

Een paar weken daarna ontmoetten de vrienden elkaar opnieuw. "Noë, mijn vriend, ik heb goed nieuws voor u," zei Anthony. "Ik heb dat kunnen regelen met die Van Dijck. In plaats van 2478 euro moet ik maar 61,50 euro meer betalen voor mijn tweedekker. Ik heb het gezegd dat het straffe mannen waren bij de N-VA. Een cadeuke van 2417 euro, zeg nu zelf, dat is toch mooi meegenomen." "Ja," zei Noë, "dat is waar. En mijn boot, is dat ook maar 61,50 euro dan?" "Ha, nee, hé," antwoordde Anthony, "van uw boot heb ik niks gevraagd. Ge moet zelf maar een lidkaart van de N-VA kopen en bij Van Dijck gaan klagen." "Wablief," zei Noë, "ik een lidkaart van de N-VA kopen? Die mislukte tjeven? En bij Van Dijck gaan bedelen? Ik val nog liever dood!" *(Gelach)*

En zo komt het dus, collega's, dat Anthony voor zijn vliegtuig voortaan maar 61,50 euro BIV moet betalen en Noë voor zijn ark nog altijd 2478 euro.

Collega's, regelmatig vragen mensen mij: "Gij die al zo lang in het parlement zit, gij hebt toch wel al alles gezien en meegemaakt, zeker? Zijn er na al die jaren nog dingen waar ge van verschiet en waar ge u kwaad kunt in maken?" Het antwoord hierop is dus, collega's: ja. Ik denk niet dat ik het op die zestien jaar dat ik hier zit al heb meegemaakt dat een belasting zo 'à la tête du client' werd aangepast. Zonder ook maar enig objectief criterium, zonder enige argumentatie.

U kunt nu zeggen: "Waar maakt ge u nu toch druk over, het gaat hier over drie man en een paardenkop." Wel, collega's, ik maak me daar dus wel druk over. Voor elk prul, mijnheer Van Dijck, die hier in dit parlement besproken wordt, moet het kostenplaatje berekend worden. Hier niet. "Ach, het zal niet veel kosten," zegt u. Dat kan best, maar we weten het niet. Daarbij, de Vlaamse regelgeving bulkt van de onrechtvaardigheden die met heel weinig of zelfs zonder kosten kunnen weggenomen worden en waaraan de regering en de meerderheid weigeren iets te doen. Ik bezorg u een lijstje op aanvraag.

Mijnheer Van Dijck, als de ware reden voor deze fiscale gunstmaatregel is dat men hobbyisten wil aanmoedigen of ten minste niet fiscaal wil ontmoedigen, dan zouden wij ons daar nog kunnen in vinden. Geen probleem. Maar dan op voorwaarde dat de Vlaamse overheid alle burgers op dezelfde manier behandelt. Er is geen enkele objectieve reden om één groep hobbyisten fiscaal te bevoordelen. Dit is pure vriendjespolitiek, ongezien in dit parlement.

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Ik wil reageren op de heer Strackx, die zegt dat er geen actie wordt ondernomen vanuit de meerderheid om discriminaties in belastingen weg te werken. Integendeel, door de meerderheid is het initiatief genomen om een studietoelagencommissie gewestbelastingen op te richten onder meer om tegemoet te komen aan de vrees voor discriminatie en de terechte bekommernis voor onrechtvaardigheden in gewestbelastingen. De studietoelagencommissie is opgericht en zal haar werk doen. We hebben daarover gisteren een interessante gedachtewisseling gehad in de commissie Financiën. Mijnheer Strackx, het is onterecht dat u zegt dat er niets wordt gedaan om wetgeving aan te passen om onrechtvaardigheden uit de gewestbelastingen te halen. Dat is zeker wel het geval. *(Opmerkingen van de heer Felix Strackx)*

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, ik wil aan deze show mijn bijdrage leveren. Ik wil Anthony en Noë eens naast elkaar zetten. Heel wat vaartuigen zijn inderdaad vrijgesteld van inschrijvingsbelasting. Ik wil ze voor u opnoemen: jachten en pleziervaartuigen langer dan 7,5 meter. Wanneer voor deze een vlaggenbrief moet worden afgeleverd, moeten ze een belasting betalen. Alleen dan. Velen moeten dat niet.

U kunt dat allemaal in het belachelijke trekken maar voor luchtvaartuigen is er geen differentiatie. Wat voertuigen betreft, is er een differentiatie naar paardenkracht, kilowatt en dergelijke. Voor luchtvaartuigen is die er niet, uitgezonderd de ULM's.

Anderzijds wordt dit op dit moment in de feiten in het Waalse Gewest ook toegepast. Zelfbouwvliegtuigen zijn definieerbaar. U moet u niet de moeite getroosten, men kan ze niet bij IKEA krijgen. Er bestaat een definitie voor, en de toestellen moeten worden gekeurd. Pas wanneer die attesten zijn afgeleverd, voldoet men aan de voorwaarden. We trekken hier een parallel, zoals die in andere gewesten op dit moment worden uitgevoerd, maar die wij in de wet neergeschreven willen zien.

Ik kan u geruststellen, toen ik daarmee werd geconfronteerd, vond ik dat een onrechtvaardigheid. Ik heb daar in de meerderheid steun voor gekregen en heb daar geen lidkaart voor moeten verkopen.

De heer Felix Strackx: Collega's, het gaat duidelijk over hobbyisten. De heer Van Dijck en de hele meerderheid wil die mensen niet fiscaal ontmoedigen. Laat ons dan minstens al die hobbyisten op dezelfde manier behandelen, dat lijkt me niet meer dan logisch en redelijk. Laat ons minstens de BIV voor alle zelfbouwers gelijkschakelen, of men nu een vliegtuig bouwt, of een boot, een luchtballon, een zeppelin, een onderzeeër of een auto. Zelf gebouwd is zelf gebouwd. Dan ga ik met u akkoord.

Mevrouw Smaers, u was net even te snel. Momenteel woedt de discussie in de commissie over de lijst van de discriminaties in de Vlaamse fiscaliteit die kunnen en moeten worden weggewerkt. Wel minister, we voeren vandaag een nieuwe discriminatie in, u kunt ze meteen bij op uw lijstje schrijven! Ons amendement werd ondertussen op de banken rondgedeeld. Ik denk dat het niet meer dan normaal is dat we dat goedkeuren en dat we alle hobbyisten op dezelfde manier behandelen. Wilt u ons amendement niet goedkeuren, dien dan voor mijn part zelf een amendement in, maar zorg dat het geregeld wordt, want dit is een discriminatie waar we de volgende jaren weer over kunnen discussiëren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer Strackx, ik heb uw amendement gelezen. U neemt stelling tegen het voorstel van de heer Van Dijck, nu blijkbaar van de Nieuwe Vliegalliantie in plaats van de Nieuw-Vlaamse Alliantie.

Maar u stelt voor om de hobbyisten gelijk te schakelen die een vliegtuig, boot of auto bouwen. Ook uw voorstel voert een discriminatie in. Ik heb lang nagedacht of ik geen amendement moest indienen op uw subamendement, een subsubamendement dus. Waarschijnlijk hebt u ook gelezen dat de BIV wordt geheven op minibussen en motorrijtuigen. Ik vraag me af of u met dit amendement geen discriminatie invoert tegen de hobbyisten die graag zelf hun minibus of motorrijtuig bouwen.

Mevrouw Griet Smaers: De meerderheid heeft het subamendement van het Vlaams Belang afgewezen omdat niet alle hobbyisten gelijk worden behandeld door de BIV te verlagen tot het niveau van de zelfbouwvliegtuigen. De heer Van Dijck zegt terecht dat zelfbouwboten beneden 7,5 meter lang momenteel geen BIV moeten betalen. Dus is er op dat vlak al geen gelijkberechtiging in de huidige wetgeving. Ook voor voertuigen is er een differentiatie inzake de tarieven. U kunt dus niet zeggen dat er een extra discriminatie wordt ingevoerd want er is een verschillende behandeling en er bestaan verschillende regelingen.

We willen het alleen ook voor de hobbyisten van zelfbouwvliegtuigen gemakkelijker en gunstiger maken. Ze bouwen vaak tot zeven jaar lang aan een vliegtuig. We willen dat conform maken aan de reglementering van het Waalse Gewest.

De heer Felix Strackx: Mijnheer Vereeck, het wetboek van de met inkomensbelastingen gelijkgestelde belastingen, titel 5, belasting op de inverkeersstelling, onderscheidt eigenlijk drie categorieën van voertuigen. Ik heb dat in mijn subamendement 'te land, ter zee en in de lucht' genoemd, dus op het water, in de lucht en op de weg. Wat op het land rijdt, valt onder de categorie voertuigen, wat in het water beweegt, onder vaartuigen en wat in de lucht hangt, onder vliegtuigen.

De heer Lode Vereeck: Dan kan geen enkel weldenkend mens dit subamendement niet goedkeuren. Het is een terecht voorstel. Als onder 'auto' inderdaad zowel motorrijtuig als minibus valt, valt ook mijn laatste bezwaar weg.

Mevrouw Smaers, het is wel een discriminatie, zoals de heer Strackx zonet zeer terecht naar voren schuift. Op een Polo betaalt men ongeveer datzelfde bedrag. Wie die Polo zelf bouwt, krijgt die korting niet. Ik zou willen voorstellen om daar het tarief van 61,5 euro op toe te passen, kwestie van geen schrijnende discriminatie in het leven te roepen tussen deze twee verschillende bevolkingsgroepen, zijnde de hobbyisten van vliegtuigen en die van auto's.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 1045/5)

– *De artikelen 1 tot en met 17 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 18. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 1045/6)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
– 1084 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 9

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET tot aanvulling van het decreet houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
– 1085 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet en van het ontwerp van bijzonder decreet.

De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Voorzitter, ik kan namens CD&V niet voldoende het belang van dit ontwerp van decreet benadrukken. Het betreft immers de organisatie van de enige verkiezingen waarvoor het Vlaams Parlement zelf verantwoordelijk is.

Het ontwerp van decreet komt ruim op tijd. Dit is in het belang van de organisatoren van de verkiezingen, maar ook van alle lijstenbouwers en kandidaten onder ons en van de gemeentelijke en provinciale administraties.

Wat nu voorligt, is een zeer goede poging. De heer Dehandschutter zal dit straks nog nader toelichten. Het komt op tijd. Ik wil de minister en zijn administratie feliciteren. Heel wat bepalingen die her en der in de Gemeentekieswet, de Provinciekieswet, de wet betreffende de regeling van de verkiezingsuitgaven, het algemeen kieswetboek en dergelijke worden aangesneden, worden hierin geïntegreerd. Hoewel het belangrijk is dat die poging geslaagd is, gaat het niet enkel om een integratie. Het ontwerp van decreet bevat ook nieuwe stukken.

Een van die nieuwe elementen betreft een onderwerp dat hier in het verleden al geregeld aan bod is gekomen. Het ontwerp van decreet bevat een aanzet tot een rits met betrekking tot de eerste twee plaatsen op de lijst. Hiermee handelen we de discussie af die tijdens vorige oefeningen is gemaakt. Natuurlijk kan de vraag worden gesteld waarom het niet om de integrale rits gaat. Volgens mij is er een consensus ontstaan. Het Vlaams Parlement moet niet

alle lijsten tot in detail bepalen of zelf samenstellen. De mensen op het terrein moeten de kans krijgen alle evenwichten die in de diverse adviezen van de Raad van State zijn opgenomen, mogelijk te maken.

Voor de mannen bevat het ontwerp van decreet ook iets nieuws. Mits ze toelating krijgen, mogen ze ditmaal ook de naam van hun echtgenoot gebruiken. Dit is een eenmalige toegeving. Vanaf 2018 wordt iedereen gelijkgesteld en moeten ze onder eigen vlag aan de verkiezingen deelnemen.

Verder worden bepaalde modaliteiten fiks vereenvoudigd. Ik ga ervan uit dat alle aanwezigen veel ervaring met verkiezingsdagen hebben. Het gaat hier onder meer om de wijze waarop wordt geteld. Alle tellingen zullen nu op het niveau van de gemeente plaatsvinden. Het is afgelopen met het vervoeren van bakken en dergelijke. Hetzelfde geldt voor de provincieraadsverkiezingen. Daarnaast is in het ontwerp van decreet een bepaling opgenomen die nu nog enigszins illegaal is. Zodra de biljetten van een eerste stembureau toekomen, kan de telling van start gaan.

Naar aanleiding van dit ontwerp van decreet hebben we in de commissie het genoeg gehad een aantal intellectueel interessante discussies te voeren. Een van die discussies betreft de omzetting van het aantal stemmen in zetels. We hebben andermaal de oefening gemaakt welke stelsels we zoal bij welke verkiezingen kunnen gebruiken. Dat is altijd boeiend. Dit punt zal tijdens de bespreking van de amendementen nog aan bod komen.

Open Vld heeft drie andere taaie thema's die al vaak aan bod zijn gekomen opnieuw naar voren gebracht. Over de rechtstreekse verkiezingen van de burgemeesters, de stemplicht en de devolutieve betekenis van de lijststemmen valt veel te zeggen. Eigenlijk is het de bedoeling van het ontwerp van decreet om op dit vlak constant de bestaande stelsels aan te houden.

Dit is vrij eigen aan ons land. We hebben niet zo veel eenheden, maar we blijven wel lange tijd met dezelfde stelsels doorgaan. In sommige landen wordt regelmatig à la tête du client aan het kiesstelsel gesleuteld.

Een ander belangrijk item dat ik kort wil aansnijden, betreft een opdracht waar de minister voor stond en het Vlaams Parlement nu voor staat. We moeten gevolg geven aan een arrest van het Grondwettelijk Hof van eind 2007 over de omvang van en het aantal kandidaten in de districten als kiesomschrijvingen. Om een antwoord op het arrest van het Grondwettelijk Hof te bieden, is een bepaling opgenomen om de apparenteringsregels te wijzigen. De apparentering wordt verruimd. De invoering van een kiesdrempel wordt samengevoegd met de vermindering van het aantal provincieraadsleden.

Die vier elementen hangen in feite aan elkaar. De rechtstreekse aanleiding was het arrest. Als we erin slagen om daar vandaag aan tegemoet te komen, zijn we een stukje verder dan de afhandeling van andere arresten die in dergelijke materies hangende zijn.

De vermindering van het aantal provincieraadsleden stond in het regeerakkoord. Dat gegeven staat ook in veel partijprogramma's en het staat onder de noemer: het verminderen van het aantal politieke mandatarissen in de breedste zin. De provincies zijn een symbolisch voorstel. De financiële effecten ervan zijn beperkt. Als we zestig provincieraadsleden wegnemen van de provincieraden, zijn de onkosten daarvan vergelijkbaar met iets minder dan twee van onze leden hier. Het signaal is wel belangrijk om duidelijk te maken dat er een inspanning kan worden geleverd.

De herschikking van de kieskringen in kiesdistricten: het arrest vroeg er minimum vier, het ontwerp zes, en dat is 50 procent meer. Daarenboven is er een aanpassing gebeurd van de apparenteringskringen om dit mogelijk te maken. De apparenteringsarrondissementsen worden groter gemaakt. Om alle evenwichten inzake kiesstelsels en stabiele besturen mogelijk te

maken, staat daar een drempel van 5 procent tegenover voor de apparentering en een drempel van 5 procent te behalen in het eigen district.

Ik wil ten slotte nog een wens uitdrukken. De minister heeft toegelicht waarom de digitale stemming onmogelijk is in de plenaire vergadering en de commissies. Ik wens dat de 49 procent Vlamingen die tot vandaag elektronisch konden stemmen, dat kunnen blijven doen, maar we weten dat er elementen waren om dit nu nog niet te kunnen invoeren. Dat blijft dus een wens.

De CD&V-fractie zal deze beide ontwerpen van decreet goedkeuren.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, collega's, we bespreken vandaag het tweede kiesdecreet. Het is de tweede keer dat we een ontwerp van decreet behandelen, bespreken en stemmen in verband met de lokale verkiezingen van de gemeenteraden en de provincieraden.

Regelgeving over kiesverrichtingen, over hoe verkiezingen moeten verlopen en het effect daarvan, zijn waarschijnlijk de meest heikele onderwerpen in een parlement. Het is dan over eieren lopen, helaas altijd met de zakrekenmachine in de hand of de achterzak. Bij dit ontwerp van decreet is dat net zo. Dat is jammer, want jarenlang is vanuit dit parlement – het was zelfs onderdeel van de resoluties van 1999 – geijverd om zelf bevoegd te worden om gemeenteraadsverkiezingen en provincieraadsverkiezingen te kunnen organiseren, en de regelgeving daarvan in handen te hebben. Want, zo luidde de redenering, we zijn dan weg uit het federale niveau, we kunnen onze eigen accenten leggen onder het motto: wat we zelf doen, doen we beter.

– *Mevrouw Marijke Dillen, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Dit tweede kiesdecreet voor de verkiezing van de lokale besturen toont aan dat wat we zelf doen, absoluut niet noodzakelijk beter doen. Ik zou zelfs zeggen, integendeel. Wie had gedacht dat een aantal anomalieën uit het verleden zouden worden weggewerkt, dat dit parlement keuzes zou maken over de wijze waarop het effect van de stem van de burger speelt, dat hier een frisse wind zou waaien, wie dat had gedacht is bedrogen uitgekomen. We hebben voor de tweede keer de Belgische ziekte overgenomen. De Belgische ziekte luidt: regelgeving à la tête du client, volgens de wensen en noden van partijen, vooral politieke berekeningen die een rol spelen, geen keuzes over scheefgegroeide toestanden.

Het is ook een ontwerp van decreet waarbij men tijdens de bespreking van de ene verrassing in de andere verbazing viel, om nog maar te zwijgen van een paar kafkaïaanse toestanden. Betekent dat er niets positiefs is aan dit ontwerp? Natuurlijk niet. Het is een ontwerp van decreet met een geïntegreerde regelgeving, een verbeterde en duidelijkere terminologie en een veel helderder chronologie van de verkiezingsverrichtingen dan vroeger. Ook de kiesverrichtingen zijn her en der verbeterd. Dat is een goede zaak. Er zijn zelfs amendementen van mijn fractie goedgekeurd, en dat is uiteraard goed. Tot daar het positieve nieuws.

Sta mij nu toe om een paar grote pijnpunten te overlopen, zonder daarom de bespreking in de commissie over te doen. Een eerste groot pijnpunt is dat men geen eenvormig systeem van zetelverdeling invoert. In het verleden was er het systeem-D'Hondt voor de provincieraden en de districtsraden in Antwerpen en het systeem-Imperiali voor de gemeenteraden. Wij weten allemaal dat dit absurd is. In oktober gaat de burger een stem uitbrengen voor de provincieraad en voor de gemeenteraad, maar het effect ervan verschilt omdat de wijze van zetelverdeling verschilt. In Antwerpen is het nog absurder, want het effect van de stem voor de gemeenteraad verschilt van die voor de districtsraad. Begrijp wie kan.

De meerderheid had nu toch wel de tijd kunnen nemen om te beslissen om voor al die verkiezingen met hetzelfde systeem te werken, en dat niet omdat ze op dezelfde dag vallen.

Als men beslist om de provincieraadsverkiezingen in juni te houden, dan is dat zo. Wij hebben gewoon het federale systeem overgeërfd, waarbij tot 1995 de provincieraadsverkiezingen samenvielen met de parlementsverkiezingen, en daarom is het systeem-D'Hondt van toepassing. Maar op basis van onze eigen bevoegdheden hadden wij nu kunnen beslissen. Men heeft dat niet gedaan, en het enige argument is dat wij de keuze die vorige keer is gemaakt, respecteren. Dat staat zo in het regeerakkoord. Waarom dat zo is, verneemt men niet. Het is zo omdat het zo in het regeerakkoord staat, punt.

Wij doen het dus niet beter. En dat staat dan nog los van de vraag of het systeem-D'Hondt in vergelijking met het systeem-Imperiali evenrediger is. En dat staat ook los van de vraag of het systeem-D'Hondt een rechtvaardig systeem is. Dat laatste denk ik niet, want afhankelijk van de grootte van de gemeente is met het systeem-D'Hondt – en zeker met het systeem-Imperiali – de natuurlijke kiesdrempel hoger of lager. Dit is dus een gemiste kans. De verslaggever zei het al: als het Grondwettelijk Hof niet tussenkomt, blijft alles bij het oude.

Wel, wij zijn van plan om met verschillende bepalingen over de zetelverdeling en het naast elkaar bestaan van twee systemen – voor gemeenteraad en districtsraad enerzijds en provincieraad anderzijds – naar het Grondwettelijk Hof te trekken, met de vraag om die bepalingen te vernietigen. Als dat gebeurt, zal dit Vlaams Parlement eindelijk een gelijkvormig systeem van zetelverdeling moeten invoeren.

Het is misschien jammer dat het op die manier moet gebeuren, mijnheer Verfaillie. Maar als het niet anders kan, kan het helaas niet anders.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: In de voorbije twaalf of dertien jaar is het de vierde of de vijfde keer dat ik dit zeg, als oorspronkelijk auteur van de wet op de rechtstreekse verkiezing van de districtsraden. Destijds heeft de wetgever, op het moment dat hij voor de gemeenteraadsverkiezingen een verdelingssysteem van de zetels uitkoos, geopteerd voor het systeem-Imperiali, om de bestuurskracht op het lokale niveau te versterken.

Wij zijn daarvan afgeweken op het moment dat we voor de districtsraden een verkiezings-systeem uittakenden, omdat het niet in de eerste plaats de bedoeling was van de districten in de grote steden – op dit moment enkel in Antwerpen – om zeer sterke districtsbesturen te krijgen, maar wel een vertegenwoordiging dicht bij de burger dan het gemeenteraadsniveau. Daarom werd er gekozen voor het systeem dat leidde tot grotere representativiteit voor de zetelverdeling en niet voor het systeem dat aanleiding gaf tot een grotere bestuurskracht.

Daarom heeft de wetgever destijds voor dat systeem gekozen, en daarom wijkt het af van het systeem voor de gemeenteraadsverkiezingen.

De heer Joris Van Hauthem: Dank u, mijnheer Caluwé, enkele jaren geleden hebben we precies hetzelfde debat gevoerd. U geraakt er niet uit. Als het in Antwerpen over de gemeente gaat, moet het bestuurskrachtig zijn en stabiel. Voor de districten geldt plots dat het evenredig moet zijn en dicht bij de burger. Dat geldt voor de gemeenteraad blijkbaar niet.

Laten we eerlijk zijn, mijnheer Caluwé. Waarom heeft men bij de oprichting van de districten niet voor het systeem-Imperiali gekozen maar voor het systeem-D'Hondt? Er is één antwoord, één codewoord: het Vlaams Blok toen, het Vlaams Belang nadien. Dat was de reden dat u een ander zetelverdelingssysteem hebt ingevoerd! Al de rest is larie en apekool. Langs de ene kant zoeken we standvastigheid, langs de andere kant zoeken we iets dicht bij de burger, zegt u. Dat is – excusez le mot – onzin.

Mij is het niet om het even welk systeem u invoert. Wij willen een zo evenredig mogelijk systeem. Maar dat is vandaag niet aan de orde. Wel aan de orde is het blijven bestaan van twee verschillende systemen van zetelverdeling voor verkiezingen op dezelfde dag en in Antwerpen dan nog voor hetzelfde bestuursniveau. U weet zeer goed wat de reden van die verschillende behandeling is.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer Van Hauthem, ik wil u omgekeerd gelijk geven. Ik denk niet dat het alleen was omwille van het feit dat het Vlaams Belang in Antwerpen zo sterk was. Ik zal het omgekeerd zeggen: mocht in Antwerpen de CD&V zo sterk zijn als in West-Vlaanderen, waren die districten ook verkozen volgens het stelsel-Imperiali. Dat is hetzelfde als wat u zegt. Ik bedoel dat het verderfelijk is dat dit soort politieke momentane situaties bepaalt hoe een kiessysteem in elkaar zit. En dan moet men niet afkomen met grote principes, dat is niet eerlijk.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Ik wil toch één element inbrengen, naast de vaststelling dat het moment van de provincieraadsverkiezingen historisch helemaal niet altijd gebonden geweest is aan de parlementsverkiezingen. Dat is vaak veranderd. Dat D'Hondt gelijklopend was, heeft daar niets mee te maken.

Een belangrijk luik in de keuze voor Imperiali was dat in gemeenten waar het aantal raadsleden beduidend kleiner is dan in provincieraden en andere parlementen, Imperiali een betere mogelijkheid creëert om een stabiel bestuur te construeren. U hebt goede rekenaars in uw fractie, mijnheer Van Hauthem, die dat perfect en zeer snel voor u kunnen berekenen.

Is er sprake van een gemeenteraad van 15 leden, dan is het belangrijk dat men een stabiel bestuur kan maken. Dat ligt anders bij een provincieraad van 90 of 84 leden. Dat is essentieel. Imperiali is ook niet uitgevonden door partijpolitici. Net als het systeem-D'Hondt is het uitgevonden door hoogleraars. Het is een bijzonder belangrijk Vlaams exportproduct geweest, als een over te nemen kiessysteem op vele plaatsen. Wij hebben er altijd voor gekozen de evenredigheid niet tot in het absurde te zullen doorvoeren. Dan komen we immers andere situaties tegen.

De systemen-D'Hondt en -Imperiali liggen dus zeer dicht bij elkaar. Er is al veel studiewerk naar verricht. Als men boven de twintig zetels gaat, dan is de variatie één à twee zetels. Daarover gaat het. Dat kan over uw zetel gaan. Dat begrijp ik. Dat geldt echter net zozeer voor een meerderheid die die zetel net niet heeft, ondanks het feit dat die meerderheid ditmaal 3 procent meer had. Het spel van die verdeling wordt sterk beïnvloed door de onderlinge verhouding tussen de uitslagen van de partijen. In essentie gaat het dus over het mogelijk maken van een stabiel bestuur bij kleinere volumes.

De heer Joris Van Hauthem: We kunnen blijven discussiëren over de vraag hoe groot of hoe klein die evenredigheid moet zijn. Mijn punt is vandaag dat men nog altijd niet kiest voor één stelsel voor de verkiezing van alle lokale besturen. Het schrijnendst is het geval van Antwerpen. U zult toch wel toegeven dat de gemeenteraad en de districtsraad daar bijzonder nauw verbonden zijn. Als men daar stemt, is het effect van die stem verschillend, en dat kan niet meer. Maak een keuze, welke keuze dan ook, maar maak een keuze. Dan kunnen we daarover tenminste ten gronde debatteren. Wij zullen die bepalingen dus aan het Grondwettelijk Hof voorleggen, en zien wat het Grondwettelijk Hof daarmee doet.

Een ander groot pijnpunt is ook de indeling van de kiesdistricten, die inderdaad wordt aangepast, maar die hoe dan ook nog altijd onlogisch blijft. Ik heb het al gezegd: ook wat dat betreft, moest het Grondwettelijk Hof tussenbeide komen. Ik ben er immers van overtuigd dat we anders nog altijd met dezelfde districten hadden gezeten als vorige keer, met aan de ene kant districten van ocharme 3 of zelfs 2 – inderdaad, mijnheer Verfaillie – te verkiezen provincieraadsleden en aan de andere kant de grotere districten met 22 of 24 leden. Dat was een enorme discrepantie. Ook bij het vorige Kiesdecreet heeft men ons nooit kunnen uitleggen waarom die discrepantie moest blijven bestaan. Men had het wel over de nabijheid van de burger en het feit dat alle regio's vertegenwoordigd moesten zijn. Dat moest dan echter blijkbaar niet in die districten waar 24 leden werden verkozen. Men kon daar dus geen uitleg voor geven, tenzij de uitleg van de partijpolitieke overwegingen. Ook wat dat betreft,

had men alles bij het oude gelaten. Ere wie ere toekomt, het is onze gewezen collega Tavernier geweest die naar het Grondwettelijk Hof is gestapt en die bepaling effectief heeft laten vernietigen.

Wat krijgen we nu? We krijgen een beetje een aanpassing, omdat dit nodig was: de bepalingen bestonden immers niet meer, want ze waren vernietigd. In plaats van nu de kans te grijpen om naar min of meer gelijke kiesdistricten te gaan qua grootte en het aantal te verkiezen provincieraadsleden, speelt men opnieuw het partijpolitieke spel en draait en keert men het zodanig dat men weliswaar tegemoetkomt aan de uitspraak van het Grondwettelijk Hof, maar er nog altijd een discrepantie bestaat. Men zegt nu dat er minstens zes leden moeten zijn, maar er blijven nog districten van veel meer te verkiezen provincieraadsleden. Ook wat dat betreft, heeft men ons nooit een andere argumentatie kunnen geven dan dat dit nu eenmaal een politiek akkoord is tussen de meerderheidspartijen. Dat zal wel, maar op welke overwegingen dat dan gebaseerd is, buiten de partijpolitieke overwegingen, is ons nog altijd niet duidelijk.

Dan is er nog het grote pijnpunt dat is opgenomen in het ontwerp van bijzonder decreet, namelijk de kiesdrempel en het aantal te verkiezen provincieraadsleden. Wat dat betreft, heeft de Raad van State de meerderheid inderdaad enigszins in de wielen gereden. In het voorontwerp was er sprake van één ontwerp van decreet, dat alle bepalingen bevatte. De Raad van State stelt in zijn advies dat de bepalingen met betrekking tot de kiesdrempel en de vermindering van het aantal provincieraadsleden die men invoert – want dat is dan wél nieuw – een verandering in de evenredigheid in negatieve zin met zich meebrengen.

– *De heer Jan Peumans, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Willen dit parlement en deze regering dat doorvoeren, dan kunnen ze dat niet bij gewone meerderheid. Dan moeten ze dat bij bijzondere meerderheid doen. De regering was dus genoodzaakt die bepalingen eruit te halen en in een afzonderlijk ontwerp van bijzonder decreet te stoppen, waarvoor een tweederde meerderheid nodig is.

En toen kwam Kafka om de hoek kijken. Waarom heeft elk district een kiesdrempel nodig om te kunnen participeren aan de rechtstreekse zetelverdeling, en dan nog een kiesdrempel van 5 procent over de hele provincie om mee te mogen doen aan de apparentering, terwijl het apparenteringsniveau niets eens de provincie is? Toen we vroegen waar die kiesdrempel vandaan komt en waarom die er moet zijn, dan was het antwoord heel eenvoudig: het staat in het regeerakkoord. De volgende logische vraag is dan waarom dat in het regeerakkoord staat. En toen bleef het stil op alle banken, tot de minister zei dat we daar niet te zwaar aan moeten tillen en dat het niet helemaal is zoals in het regeerakkoord staat. Bovendien zou de eerste kiesdrempel in de districten niet veel invloed hebben. Waarom wordt die er dan niet uitgehaald? Ofwel betekent die drempel iets en wordt hij opgenomen, ofwel heeft hij geen invloed en dat hoeft hij niet opgenomen te worden. Volgens de heer Durnez is dat om de versnippering van de provincieraden tegen te gaan. Waar zit daar de versnippering? Als het zou gaan over versnippering, dan zou dat nog eerder op gemeentelijk vlak zijn. Daar ligt de natuurlijke kiesdrempel echter veel hoger dan 5 procent.

De heer Jan Durnez: In Nederland, waar men een heel verregaande evenredigheid kent, zijn er provincieraden met tien, elf of twaalf partijen, waarvan een aantal eenmanspartijen. In Frankrijk heeft men een volledig ander model. Daar heeft men provincieraden van twee of drie partijen. Het gaat hier over de bestuurbaarheid, de meerderheidsvorming en de bestuurskracht. Als men zo versplinterd moet besturen, dan wordt dat heel erg moeilijk. Dat was dan ook het argument om die eenmansformaties uit de raad te houden en een debat te kunnen voeren tussen vier of vijf partijen en geen tien.

De heer Joris Van Hauthem: Als ik u goed begrijp, waren de provincies vanaf 1830 tot nu eigenlijk nagenoeg onbestuurbaar. Er bestond geen kiesdrempel en die bestaat nu nog altijd

niet en hij zal er wellicht ook niet komen. Is er vandaag in een of andere provincie een probleem? Neen toch.

De heer Jan Durnez: De kantons en de districten zoals die de voorbije honderd vijftig jaar waren samengesteld, hielden een zeer zware drempel in, veel zwaarder dan wat hier uit de bus komt. In die zin was er inderdaad geen onbestuurbaarheid.

De heer Joris Van Hauthem: Men kon ook apparenteren en daar komt nu ook een slot op. Een kiesdrempel is iets ondemocratisch en negatiefs. Laat de stem van de burger doorwegen bij wie verkozen wordt. Ik ben ervan overtuigd dat dat niet tot onbestuurbaarheid moet leiden. Ik ben er wel van overtuigd dat het inschrijven van die elementen in het decreet, louter en alleen uit partijpolitieke overwegingen is gebeurd. Wanneer men de vermindering van het aantal provincieraadsleden koppelt aan een kiesdrempel van 5 procent, dan wordt duidelijk dat het gaat om partijpolitieke overwegingen. Ik begrijp dat niet van twee van de drie meerderheidspartijen. De N-VA en CD&V zijn altijd tegen een kiesdrempel geweest. Ik heb hier nog een aantal citaten uit het verleden.

In mei 2003 zei de heer Bourgeois – en hij had gelijk –: “dag en nacht ben ik met die kiesdrempel bezig”. Op 18 januari 2003: “N-VA maakt van kiesdrempel verkiezingsinzet”. Ze hadden gelijk. “De regeringspartijen”, zegt N-VA in november 2003, “willen nu ook een kiesdrempel invoeren voor de deelstaatverkiezingen. Daarmee zetten ze de strijd tegen de democratie verder.” De strijd tegen de democratie! Het was paars-groen die het allemaal deed. Het was trouwens geen fraai beeld, het was een kwestie van de verkiezingswetgeving naar hun hand te zetten. Ze zijn erin geslaagd om in één legislatuur de opvolgers af te schaffen en opnieuw in te voeren, ‘il faut le faire’. Het was niet fraai.

Moet ik verder lezen? In uw blad zegt u dat de kiesdrempel ondemocratisch is, dat het niet kan. Ook de CD&V, toen nog Paul Tant, zegt in diezelfde periode, in 2002: “De invoering van een kiesdrempel van 5 procent is louter een instrument in de politieke hervorkaveling van Vlaanderen. De drempel wordt om opportunistische redenen ingevoerd om spiritisten onder druk te zetten en ze te doen overlopen naar Open Vld, sp.a of Agalev.” En bij de totstandkoming van de federale wetgeving voor de federale verkiezingen, diende CD&V een amendement in om die drempel te schrappen. Het argument ter verantwoording van dat amendement, collega’s, was: “Het invoeren van een arrondissementele kiesdrempel en van een apparenteringsdrempel van 5 procent is de facto grotendeels zinloos en overbodig. Bovendien heeft de invoering van de kiesdrempel niets te maken met het tegengaan van de versplintering van het politieke landschap, maar alles met de hervorkaveling van het politieke landschap zoals de paarse kopstukken die voor ogen hebben”. Dat was de verantwoording toen, van de CD&V om, terecht, van leer te trekken en te fulmineren tegen de invoering van eender welke kiesdrempel.

Vandaag worden we geconfronteerd met een regeerakkoord dat nu uitmondt in een Kiesdecreet waar zowaar een kiesdrempel in staat. En dan zouden wij niet mogen veronderstellen dat hier partijpolitieke motieven aan de grondslag van liggen. Ik vraag me dan af hoe dat toch komt. Ik kan nog aannemen dat de N-VA geen kiesdrempel wilde, gelet op standpunten uit het verleden. En als de CD&V in het verleden die standpunten had, dan neem ik aan dat ze die vandaag nog heeft en dan kan het idee van de kiesdrempel ook niet van CD&V komen. En dan, collega’s, blijft er nog één partij over in de meerderheid en dat is sp.a.

U mag me tegenspreken, maar mag ik veronderstellen dat in dit geval de sp.a zijn slag heeft thuisgehaald? Dat de sp.a gepleit heeft voor de kiesdrempel en die dan nog in het regeerakkoord gekregen heeft ook? Iets dat nu dan nog zijn vertaling vindt in het regeerakkoord, iets waar N-VA en CD&V eigenlijk niet gelukkig mee zijn en waarvoor ze dan aan ons nog twee derden komen vragen ook! Excuus, collega’s, maar ‘trop is teveel en teveel is trop’. U zit nu met een probleem. U zit nu met een probleem, want u moet dit met twee derden goedkeuren, want het zit niet in het gewone decreet.

Ik vind het schandalig dat er een kiesdrempel komt, maar wij hebben een voorstel. We doen u een redelijk voorstel, omdat er maar drie bepalingen in het bijzonder decreet staan: de kiesdrempel op districtsniveau, de kiesdrempel door het apparenteren en het verminderen van het aantal provincieraadsleden. Wat dat laatste betreft, dat is ook gebleken bij de bespreking en de stemming in de commissie, zijn we het helemaal met elkaar eens, minister. We zijn het eens met het verminderen van het aantal provincieraadsleden, het aantal mag eigenlijk tot nul gaan – maar dit bij wijze van boutade. We zijn het er dus mee eens, dat hebben we ook in de commissie gezegd, dat het aantal provincieraadsleden naar beneden gaat. Welnu collega's van N-VA en CD&V, als u de bepalingen van de kiesdrempel uit het bijzonder decreet haalt, dan keuren wij dat goed, want dan handelt het over het verminderen van het aantal provincieraadsleden en dan zijn we bereid om de ja-stem te leveren die nodig is voor die twee derden. De keuze is aan u. U kunt het natuurlijk ook terugtrekken, dat zullen we misschien ook voor de eindstemming vragen. We zullen ook, dat zeg ik nu al, een aparte stemming over artikel 4 van het bijzonder decreet vragen, dat gaat over het aantal provincieraadsleden dat naar beneden gaat. We willen ook hier tonen dat we erachter staan door dat goed te keuren.

Collega's, het is een aanbod aan de meerderheid. U doet ermee wat u wilt. U mag die amendementen ook zelf indienen, het hoeven niet de onze te zijn. Haal die kiesdrempel eruit, dan geven wij u een tweederdemeerderheid om het aantal provincieraadsleden naar beneden te halen. Minister, als u dat niet doet, kan ik enkel concluderen dat u in dezen de gegijzelde bent van de sp.a en dat heel uw oorspronkelijk project om de provincies te hervormen qua bevoegdheden, zoals de interne staatshervorming, het afslanken van provincies, enzovoort, zodanig is uitgehold dat de provincies nog altijd staan waar ze stonden.

Het laatste wat nog overeind blijft van heel het project was precies de vermindering van het aantal provincieraadsleden. U hebt de kans om ervoor te zorgen dat u ten minste toch nog dat overhoudt van heel uw project met de provincies dat voor het overige helemaal in het water gevallen is.

Collega's, het is aan u om daarover te oordelen. Ik denk dat wij een zeer redelijk aanbod doen. Als u daar niet op ingaat, moet u nadien niet komen klagen. Het laatste element van heel de hervorming van de provincie zal in dat geval sneuvelen, maar die verantwoordelijkheid ligt dan wel bij u. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Voorzitter, collega's, we vieren binnenkort een verjaardag. Op 13 juli 2011 is het tien jaar geleden dat Vlaanderen, in de slipstream van de toenmalige Lambermontakkoorden, bevoegd werd om lokale verkiezingen te organiseren. Tot nu toe heeft men daar, behoudens een aantal details, niets mee gedaan. Men heeft de gemeente- en provincieraadverkiezingen van 2006 georganiseerd op basis van een federale wetgeving en hier en daar wat kleinere decretale wijzigingen. Er was echter nog geen organieke regeling. Dat is dus het eerste argument om er toch eens werk van te maken, zeker omdat de regering telkens zegt dat ze de bevoegdheden die ze heeft ook wil gebruiken.

Er was ook een meer dwingende reden, die daarnet ook al door de heer Van Hauthem werd toegelicht. Er is namelijk een arrest van het Grondwettelijk Hof dat Vlaanderen dwingt om de kiesomschrijvingen van de provincies te hertekenen wegens de strijdigheid met het evenredigheidsbeginsel. U weet dat bij ons het evenredigheidsbeginsel geldt. Veel landen in Europa werken met een meerderheidsstelsel. Daarom stelde het Hof dat een decretale aanpassing nodig is. Indien die er niet zou komen, ontstaat er een soort Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV), maar dan wat de lokale verkiezingen betreft. Met één BHV in dit land hebben we genoeg. Laten we dus vooral geen tweede veroorzaken.

Conclusie: er is een momentum om orde op zaken te stellen en structuurhervormingen tot stand te brengen.

Het gaat trouwens over verkiezingen. De heer Durnez heeft al gezegd dat het onverstandig is om te veel te morrelen aan de kieswetgeving. Dat creëert namelijk onzekerheid, wat voor niemand nodig is. Eén keer om de tien jaar zou toch mogen. Wat ons betreft, is dat nu.

Minister, het is logisch dat je dan naar een zo breed mogelijke meerderheid zoekt. Een zo groot mogelijke meerderheid betekent dat je, ook al heb je geen tweederde nodig, toch op zoek gaat naar een breed politiek draagvlak. Dat is gewoon verstandig, omdat je op die manier keshervormingen over de toevalligheid van de samenstelling van de regering tilt. Dat is goed voor alle burgers en bedrijven in het land.

De Vlaamse Regering heeft zich van deze opdracht gekweten door twee decreten voor te leggen, een gewoon en een bijzonder. Dat bijzonder decreet vergt dan een tweederde meerderheid. Daarin vind je dan ook een wiskundige – of juridische – reden om als Vlaamse Regering toch dwingend op zoek te gaan naar partners. De eerste reden was een reden volgend uit het gezond verstand. De tweede reden is omdat het bijzonder decreet wetgevingstechnisch niet kan worden goedgekeurd zonder dat u met een van de oppositiepartijen in onderhandeling treedt.

Die twee derde – en dat wil ik benadrukken – is niet nodig omdat we hier te maken zouden hebben met echte hervormingen. Het heeft alleen maar te maken met de eventuele aantasting van het evenredigheidsbeginsel. Een echte hervorming is bijvoorbeeld de afschaffing van de opkomstplicht. Daar kom ik straks nog op terug. Dat is een echte hervorming. Dat zullen ook de tegenstanders beamen. Vandaar allicht dat ze er tegen zijn. Maar dit vergt een gewone meerderheid. Laat dat een bewijs zijn dat een meerderheid of tweederderegels hier niet ogenblikkelijk synoniem zijn voor een structurele hervorming.

Minister, we hebben u al in de commissie gezegd dat Open Vld het gewone ontwerp steunt. Zoals gezegd, willen we op lokaal vlak geen BHV. We willen daar niet de oorzaak van zijn. We zijn u dus, voor zover dat nodig is bij een gewone meerderheid, behulpzaam om het gewone ontwerp van decreet goed te keuren.

Maar, daarmee is het beste nieuws dan ook al gebracht. In dit gewone ontwerp zijn er geen fundamentele hervormingen terug te vinden. De heer van Hauthem heeft het ook al gezegd. Wie zoekt naar fundamentele hervormingen, zal van een kale reis terugkomen. Dit is een gemiste kans. Dat stond ook in mijn tekst. Laat het wel duidelijk zijn dat de titel gemeenschappelijk is, maar het verhaal verschillend.

Dit is een gemiste kans. Vandaar ook dat Open Vld die kans alsnog wil grijpen en u, de meerderheid, alsnog de kans wil bieden om er via drie amendementen toch nog iets van te maken. De algemene doelstelling van de drie amendementen is de burger meer, maar vooral een directere impact te geven op de politiek.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik vind het altijd zeer goed en zeer nobel wanneer politici in het parlement zeggen dat we moeten veranderen. Maar volgens mij betekent veranderen dat men zorgt voor een verbetering. Ik denk aan de bestuurbaarheid en de lokale besturen en de provincies. Ik merk dat de mensen het meeste vertrouwen hebben in het lokale bestuur. Daarnaast stel ik ook vast dat daar de minste politieke problemen zijn.

Het systeem veranderen om te veranderen, is eigenlijk niet nodig. Het systeem moet alleen worden veranderd als men vaststelt dat er problemen zijn. Veranderen om te veranderen, vind ik een nogal rare doelstelling.

De heer Sas van Rouveroij: Mijnheer Verfaillie, we gaan niet veranderen om te veranderen. Ik zal u zo dadelijk proberen aan te tonen en hopelijk ook overtuigen dat de veranderingen die we vragen, ook wel zinnig zijn en inderdaad het doel dienen, namelijk de burger dichter betrekken bij de politiek – een doel dat we, denk ik, gemeenschappelijk zouden moeten dienen – en om de burger ook meer impact te geven op datgene wat de politiek doet.

Eerste punt: afschaffing van de opkomstplicht. Daarvoor neem ik even de ‘Sociale staat van Vlaanderen 2011’ ter hand, het lijvige werkstuk dat twee weken geleden werd opgeleverd. Een aantal van ons waren aanwezig op de voorstelling ervan, nadat u ons daartoe had gesommeerd. We hebben toen een uiteenzetting gekregen over de status quaestionis van onze deelstaat. Met betrekking tot de afschaffing van de opkomstplicht staat op pagina 9: “In België/Vlaanderen gaat het bestaande kiesrecht gepaard met een opkomstplicht. Daarmee neemt ons land een aparte positie in. Enkel in Cyprus en in Luxemburg (tot de leeftijd van 70 jaar) bestaat er nog een gelijkaardige verplichting. In Griekenland bestaat een dergelijke plicht nog wel op papier maar werden de eraan verbonden sancties in 2000 afgeschaft.” Collega’s, in dezen is Griekenland ons voor. Het is geen echt gidsland, maar laten we het in dit geval toch maar volgen. 24 van de 27 EU-landen hebben gekozen voor de afschaffing van de opkomstplicht. Als liberalen bevinden we ons dus in goed gezelschap.

Tweede punt: de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester. Ik verwijs daarvoor naar het voorstel van decreet, en dus niet naar het decreet, dat ooit werd ingediend door de heer Denys en, denk ik, de heer De Meulemeester, met betrekking tot de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester.

Dat voorstel van decreet heeft de eindmeet niet gehaald, maar we hebben het nu omgezet in amendementen.

Derde punt: de afschaffing van de invloed van de lijststem, of zoals de heer Durnez het omschreef, de devolutieve kracht van de kopstem. De burger moet met andere woorden de volgorde bepalen van wie verkozen wordt.

Op basis van die drie amendementen wilde Open Vld onderhandelen. En als je oprecht wilt onderhandelen, moet je de onderhandelingen een kans geven en mag je je niet onredelijk opstellen. En dus hebben wij als Open Vld van in den beginne aan de meerderheid gezegd dat een van de drie goed was: ofwel afschaffing van de opkomstplicht, ofwel rechtstreekse verkiezing van de burgemeester, ofwel afschaffing van de devolutieve kracht van de lijststem. We hebben één vergadering gehad, en het was drie keer ‘neen’. Die vergadering was erg duidelijk. En dat is vreemd.

Sta mij toe, collega’s, het daar even over te hebben. Waarom is dat vreemd? Als het gaat over de afschaffing van de opkomstplicht, zal zo dadelijk, wanneer wij het amendement over de afschaffing van de opkomstplicht ter stemming voorleggen, de N-VA tegen haar eigen programma stemmen. Ik weet ook wel, mijnheer Van Dijck, dat u gebonden bent door een regeerakkoord en het pleit voor u dat u er loyaal aan blijft, maar in dezen kunt u zich daar niet achter verbergen. Het regeerakkoord geldt immers voor alle aangelegenheden waarvoor een gewone meerderheid geldt van de helft plus één. U hebt geen regeerakkoord voor een tweederde meerderheid. Wij, als Open Vld, bieden u aan om die tweederde meerderheid te leveren. Dat betekent dat u over een nieuw regeerakkoord moet onderhandelen, beperkt in de tijd, namelijk tot dit heuglijke moment, en beperkt tot één thema, namelijk het ontwerp van Kiesdecreet.

U bent helemaal niet deloyaal als u in die onderhandeling ons bijvoorbeeld zou steunen. Jullie zijn immers normaal gezien op zoek naar een tweederde meerderheid. Als dat al waar is tenminste, want dat is eigenlijk de echte reden: hier wordt niet echt naar een tweederde meerderheid gezocht.

Ik neem uw eigen verkiezingsprogramma ter hand, niet zozeer om nog eens te etaleren dat dat er wel degelijk in staat, maar vooral om de argumentatie die u daarbij hanteert nog eens in herinnering te brengen en ze gewoon over te nemen: “Van vrije en verantwoordelijke burgers mag men verwachten dat ze minstens deelnemen aan de democratie door hun stem te gaan uitbrengen bij verkiezingen. De N-VA ziet er echter geen enkele meerwaarde in hen hiertoe te verplichten.” Dat klopt, mijnheer Van Dijck. Dat klopt, minister. Ik hoop dat het blijft kloppen, ook op het moment dat wij u het amendement ter goedkeuring voorleggen.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Ik heb tot nu toe twee zaken onthouden, mijnheer van Rouveroi. Het eerste is dat als 24 van de 27 landen in Europa iets toepassen, Open Vld vindt dat Vlaanderen dat ook moet doen. Ik ben het daar niet mee eens.

Ten tweede hoor ik u een rare redenering maken. U zegt dat men niet te allen tijde het regeerakkoord moet volgen en dat het ervan afhangt met welk percentage er gestemd moet worden. Omdat de N-VA loyaal is aan het regeerakkoord, is de conclusie van Open Vld dat ze iets gaan wegstemmen van hun eigen programma. Dat is wat ik u hoor zeggen, mijnheer van Rouveroi.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, ik vind de redenering die de heer van Rouveroi opbouwt, ook vrij eigenaardig. Hij zegt dat Open Vld ook voorstander is van de vermindering van het aantal provincieraadsleden, maar als we hun stem voor die vermindering willen, vragen ze onderhandelingen en een aantal concessies. Ik vind dat een heel eigenaardige redenering. Je kunt ook gewoon zeggen: wij zijn ook voor de vermindering van het aantal provincieraadsleden, en dus keuren we dat zonder boe of bah goed. Maar u wilt daarover gaan marchanderen. Ik vind dat een eigenaardige logica. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik sluit mij aan bij de redenering van de vorige sprekers. Ik begrijp niet waarom men aan iemand een bepaalde toegeving zou moeten doen als men datgene doet wat de betrokkene zelf vraagt. Open Vld is de vader van alle kiesdrempels die in dit land al zijn doorgevoerd. Ik kan me dus niet voorstellen dat de invoering van een kiesdrempel het probleem is. En ik hoor hier zeggen dat men voor 200 procent achter de verlaging van het aantal provincieraadsleden staat. Waarom moeten we daarover dan onderhandelen? Als we uw programma uitvoeren, mijnheer van Rouveroi, neem ik aan dat u dat goedkeurt.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: 24 op de 27 landen voeren de opkomstplicht niet meer in hun vaandel. Maar dat is niet het punt, mijnheer Crombez. Het punt is dat als je de meerderheid in Vlaanderen zou consulteren, dat je goed zou weten dat iedereen voorstander is van de afschaffing van de opkomstplicht. De meerderheid in Vlaanderen vraagt dat, niet de meerderheid van de landen. Hetzelfde geldt voor de devolutie van de kopstem. Ook daar zou je op basis van een volksraadpleging kunnen vaststellen dat de Vlaming wil dat de devolutie van de kopstem voor 31 of 30 procent zou worden afgeschaft. We stellen vast dat de meerderheid van de Vlamingen de meerderheid van haar eigen verkiezingsprogramma's niet volgt omdat ze afspraken maakt, omdat ze in feite buigt voor wat sp.a vraagt.

De heer Jan Verfaillie: De kopstem voor de effectief verkozenen bij de gemeenteraadsverkiezingen is nihil of zo goed als onbestaande. *(Opmerkingen)*

De kopstem speelt enkel een rol voor de opvolging. Ik merk niet alleen in mijn eigen partij maar ook in andere partijen dat ze van die eerste zogenaamd niet-verkiesbare plaatsen gebruik maken om nieuwe mensen naar voren te schuiven. Dat is toch een nobel idee?

Mijnheer van Rouveroi, ik vind uw redenering ook zeer eigenaardig. U staat niet achter het gewoon decreet omdat uw drie items er niet in staan, en toch zult u het goedkeuren. Maar u staat wel achter het bijzonder decreet over de kiesdrempel en de vermindering van het aantal provincieraadsleden, en dat zult u niet goedkeuren. *(Opmerkingen van de heer Sas van Rouveroi)*

Mijnheer van Rouveroi, u moet mij dat nu eens goed uitleggen. Ik snap de Open Vld-logica totaal niet meer.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Voorzitter, ik zal op mijn beurt zeggen dat ik Open Vld echt niet snap. Open Vld heeft, bij monde van de heer van Rouveroi, de mond vol van het dichters bij de politiek betrekken van de burger en de impact van de burger op de politiek, maar ik stel toch vast dat de afschaffing van de opkomstplicht net zou betekenen dat er minder democratie is. Minder mensen zullen deelnemen aan het proces waarmee zij mee het beleid bepalen. Dat is dus minder in plaats van meer democratie. Bovendien zullen het voornamelijk de kansengroepen zijn die de weg naar het kieshokje niet meer zullen vinden, met als gevolg dat ze ook door de politici en de politieke partijen meer zullen worden genegeerd. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Dat is inderdaad de stelling die ik naar voren schuif, mijnheer Tommelein. Ik vraag mij af wie er graag genegeerd wordt.

Mijnheer van Rouveroi, als ik u bezig hoor, denk ik dat uw discours veeleer thuishoort op een Afrikaanse markt. *(Opmerkingen)*

Daar wordt er gebradeerd en gemarchandeerd. Ik stel vast dat u het Kiesdecreet ziet als een spelletje. Ik schat het veel hoger in.

De heer Sas van Rouveroi: Dat is een belediging voor een Afrikaanse markt.

Ik wil een algemeen antwoord geven met duidelijk de positie van Open Vld, en daarna een specifiek antwoord ten aanzien van de heer Crombez en de heer De Loor.

Als het gaat over het gewoon decreet, dan mist deze regering de kans om fundamentele hervormingen door te voeren. Die kans geven we haar met drie amendementen. Als u die kans niet grijpt, betreuren we dat. Dan worden we geconfronteerd met de vraag: zullen wij als beleidspartij en staatsdragende partij, als het gaat over de belangen van burgers en bedrijven in deze deelstaat, de wat technische hervorming in het gewone decreet dan niet goedkeuren om onze gram te halen op het feit dat daar geen structurele wijzigingen in zitten, en ondertussen ervoor zorgen dat er een soort BHV ontstaat, met alle risico's van dien? Dat willen we niet. We zijn niet tevreden, maar we gaan onze gram daar niet op halen.

Dit gewone decreet zullen we goedkeuren omdat we daarin samen met jullie verantwoordelijkheid willen dragen, omdat het arrest van het Grondwettelijk Hof duidelijk is en dat we het arrest niet naast ons kunnen neerleggen. Time is running out. Twaalf maanden voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen gaan we geen spelletjes spelen.

De heer Verfaillie zegt voortdurend dat Open Vld achter het bijzonder decreet zou staan. Ik zeg het nog eens: dat is niet zo. Ik zal u dadelijk uitleggen waarom niet. Het is een gerucht dat door geen enkele Open Vld'er wordt gedragen.

Mijnheer Crombez, u stelde daarjuist het volgende: het is niet omdat 24 EU-landen anders beslissen dat we daarom gedwee achter die 24 moeten aanhollen. Het is niet omdat er 24 in een beerput springen dat ik dat ook moet doen. Ik denk vooral dat u zich vergist in de put. Het is een zwembad en zeker geen beerput. U vergist zich ook over die 24 anderen. Die behoren onder meer tot uw politieke familie en ze zijn u voorafgegaan. Het lijkt me van enige arrogantie te getuigen als u nu denkt dat die 24 anderen van de sociaal-democratische familie, en ook van de christendemocratische familie, allemaal ongelijk hebben, of allemaal een bananenrepubliek bewonen, mijnheer De Loor, en wij hier in België per definitie het enige zaligmakende systeem hebben. Dat is niet zo.

Ik respecteer uw andere argumenten. Het zijn de uwe, niet de mijne, maar kom mij niet zeggen dat omdat de andere 24 het doen, dat daarom nog niet waardevol is. Het is wel waardevol, onder andere omdat uw eigen socialistische vrienden, die voor u dan toch een referentie zullen zijn – meer dan de natiestaten allicht, de Socialistische Internationale zal u toch wel binden – wel hebben gekozen voor het afschaffen van de opkomstplicht.

Mijnheer De Loor, los van uw bedenkelijke vergelijking daarstraks met de Afrikaanse markt – we moeten toch proberen het een beetje op niveau te houden, ook al is het kwart voor

thwaalf – raakt u het probleem ten gronde aan. U geeft de klassieke socialistische stelling: afschaffen van de opkomstplicht betekent per definitie minder democratie. De liberalen stellen daar tegenover: het afschaffen van de opkomstplicht is niet minder democratie, maar betekent vooral meer inspanningen vanwege politieke partijen en groeperingen om burgers te overtuigen om naar de stembus te gaan, een maatschappelijk oproepen door een gedreven dialoog, een volgehouden argumentatie, mensen aanzetten om te gaan kiezen en ze niet als een soort kiesvee onder de druk van een straf naar het stemhokje te drijven.

Zo kom ik op de afschaffing van de invloed van de lijststem. Mijnheer Verfaillie, u hebt zichzelf bijna in de staart gebeten met de redenering die u had opgebouwd, toen u moest toegeven dat dat eigenlijk geen invloed meer heeft, behoudens voor de opvolgers. Dus zegt u: behoudens daar waar partijen gaan beslissen wie de opvolger wordt en dus wie gaat zetelen bij opvolging.

Dat is wat ons scheidt. Wij zeggen dat niet partijen maar burgers daartoe bevoegd zijn. als men de devolutieve kracht van de lijststem neutraliseert, dan is het aan de burger om te bepalen wie er rechtstreeks is verkozen en wie zal opvolgen. Dat is een meningsverschil.

Laten we daar niet zo'n misbaar over maken, mijnheer Van Dijck. De vorige Vlaamse Regering heeft de marsrichting inzake de vermindering van de devolutieve kracht van de lijststem aangegeven en ingezet. In die regering zaten sp.a, CD&V en de N-VA. We schrijven begin januari 2006. Toen werd de devolutieve kracht gehalveerd. Nu stelt de minister voor om ze tot een derde terug te brengen. De marsrichting blijft aangehouden. Wees nu toch eens consequent. Waarom moet dat nog twintig jaar duren? Gaan we het de volgende keer herleiden tot een vijfde?

U ziet mijn knipoog, nietwaar? Gaan we er een Marokkaanse markt van maken? Neen toch. Open Vld wil dat niet. Open Vld zegt: stop daarmee, wacht er niet mee, doe dat nu. Het is niet gelukt.

De redelijkheid van de houding van Open Vld vindt u in de keuze voor één voorstel, niet voor alle drie, want dan wordt het weer onderhandelen met de zekerheid dat het niet lukt. Laten we eerlijk zijn, hier onder ons: een van die drie is nog niet eens zo hoog gegrepen. De rechtstreekse verkiezing van de burgemeester? Eerlijk? Openhartig? Niemand luistert mee. We waren redelijk zeker dat dat niet zou lukken. De opkomstplicht? Dat was veel minder zeker. Op dat punt hebben we bondgenoten, stevige bondgenoten, namelijk de functionele minister die zich in deze aangelegenheid achter niemand kan wegsteken. Ik zeg het, dit is een nieuw regeerakkoord, een regeerakkoord voor twee derde. De minister zei in zijn partijprogramma dat hij dat zag zitten, dus waren we hoopvol. Ten slotte, de devolutieve kracht van de lijststem, met alle respect, zou met een beetje goede wil wel lukken. Maar er was geen goede wil. Waarom niet? ik zeg het nogmaals: omdat men de twee derde in feite niet zocht, omdat er twee partners aan tafel zaten die zich al bij al, ook nu op dit eigenste moment, moeten inhouden om niet gelukzalig te redeneren: oef, Open Vld blijft bij haar standpunt. Wel, zo zijn we.

We gaan tegen dat bijzonder ontwerp van decreet stemmen, collega's. We gaan tegen stemmen. Ik zie u glunderen van geluk, Jan. Ja, u moet het onderdrukken. Wij zijn geen kerstekinderen, hé.

De vermindering van het aantal provincieraadsleden met zestig, welke partij betaalt dat in de allereerste plaats? Wie wil daar op antwoorden? Mag ik u zeggen hoeveel dat gaat kosten aan uw partij? Ah ja. Ik kan me voorstellen dat deze vorm van masochisme u niet eigen is en dat u, gedeeltelijk door de N-VA, in de goede richting bent gedreven, maar we komen niet aan de meet.

Wij zeggen in ons programma heel nadrukkelijk dat we de provinciale mandaten willen afschaffen. We hebben dat recentelijk nog uitgelegd in een blauwboek. De minister is daarvan getuige. Ons blauwboek was een reactie op het groenboek. We leggen daarin uit hoe

wij het Vlaanderen van morgen zien: er zijn geen provinciale mandaten meer. U zou kunnen zeggen: waarom bent u dan nu niet consequent? Dit is toch een eerste stap in uw richting? Neen, voor u is dit de eerste maar ook de laatste stap. Dat is het probleem.

Mocht ik, mocht mijn fractie, de innerlijke overtuiging hebben dat dit de eerste stap is van het traject dat eindigt met de opheffing van de provinciale mandaten, dan waren we vandaag bondgenoten. Maar laten we eerlijk zijn, is dit de eerste stap in die richting? Neen. U zit nee te schudden, voilà. Is dit de uitvoering van ons partijprogramma? Neen. Bij ons staat er: de opheffing van de provinciale mandaten, en dat eindigt zeker niet hiermee. Dit is het schaamlapje dat sp.a en CD&V geven aan de N-VA, die zich nu laat ringeloren, om dan toch ten minste iets te kunnen presenteren inzake de reorganisatie van de kiesverrichtingen in Vlaanderen.

De conclusie is dat het allemaal anders had kunnen lopen. Het is echter niet anders gelopen. Deze meerderheid is helemaal niet op zoek naar een tweederde meerderheid en zal ze bijgevolg van de Open Vld ook niet krijgen. (*Applaus bij Open Vld*)

De heer John Crombez: Mijnheer van Rouveroi, u denkt dat we het Vlaams regeerakkoord met betrekking tot de vermindering van het aantal provincieraadsleden niet willen uitvoeren. Dat is echter speculatie. Indien u me niet gelooft, moet u zeker het ontwerp mee goedkeuren om ons te pesten. U zit dan altijd in een goede positie.

De waarheid heeft haar rechten. Tot het vonnis was gevelde, zijn we er steeds van uitgegaan dat dit met een gewone meerderheid kon gebeuren. We hebben een tweederde meerderheid nodig. Waarom zouden we het dan in de vorm van een gewone meerderheid hebben ingediend? Indien u ons niet gelooft, moet u om ons te pesten ook voor het ontwerp van decreet stemmen.

U hebt steeds verklaard dat u van goede wil bent. Betekent dit dat we letterlijk uw programma moeten uitvoeren? U zult stemmen tegen iets waar u eigenlijk voor bent. U hebt in het verleden altijd verklaard voor een reductie van het aantal zetels te zijn. Nu zult u hier echter tegen stemmen. Zo eenvoudig is het. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, ik ben verbaasd dat op dit nachtelijk uur een hele tijd over de opkomstplicht wordt gediscussieerd. In 1893 heeft de grondwetgever dit principe samen met de invoering van het algemeen meervoudig stemrecht ingevoerd. In artikel 62 van de Grondwet staat nog steeds dat stemming verplicht en geheim is. We zijn helemaal niet bevoegd om daar iets aan te wijzigen. Bijgevolg is het debat voor een groot gedeelte zonder voorwerp. (*Applaus bij CD&V*)

De heer Lieven Dehandschutter: Aan het einde van zijn betoog heeft de heer van Rouveroi getracht heel het debat over de interne staatshervorming open te trekken. Hij beweert eigenlijk dat de Open Vld met haar blauwboek weet waar ze heen wil, maar dat deze meerderheid, met inbegrip van de N-VA, niet verder dan dit wil gaan. Ons programma is voldoende gekend. We hebben daarover al verschillende debatten gevoerd. Het debat over de interne staatshervorming zal ook na het einde van deze legislatuur nog verder worden gevoerd. Onze visie op de intermediaire besturen en de provinciebesturen is gekend.

Ik stel vast dat de heer van Rouveroi de meerderheid vragen en eisen heeft gesteld. Het vierde programmapunt luidt dat Open Vld een vermindering van het aantal provincieraadsleden wil. Indien hij dat wil, kan Open Vld vannacht het verschil maken. Hij doet dat niet. Hoe wil hij dat aan zijn kiezers en aan Vlaanderen uitleggen?

De heer Joris Van Hauthem: Volgens de heer Kennes hebben we hier niets te zeggen over de opkomstplicht bij deze verkiezingen. Dat klopt niet.

Natuurlijk wordt dit allemaal met de discussie over de interne staatshervorming verweven. Het Vlaams regeerakkoord verwoordt de bedoeling het provinciaal bestuursniveau te

bekijken en eventueel de provincies niet langer alle huidige bevoegdheden toe te kennen. Dat is in de loop van het afgelopen jaar allemaal weggespoeld. Alles ligt weer open. Het enige wat nog overblijft, is de vermindering van het aantal provincieraadsleden.

Minister, we willen dit goedkeuren. De enige voorwaarde is dat u die kiesdrempel, waar u zelf niet achter staat, er weer uithaalt. In dat geval beschikt u over een tweederdemeerderheid.

De heer Sas van Rouveroij: Ik zou de minister nog een vraag willen stellen. Open Vld is bereid vanavond een tweederde meerderheid te leveren. De minister moet dan wel onmiddellijk bevestigen dat de vermindering van het aantal provincieraadsleden met zestig een eerste stap is en dat het provinciaal mandaat nog tijdens deze legislatuur wordt opgeheven. Indien hij dat kan bevestigen, realiseert hij ons programma en doen we mee.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik was van plan te wachten met mijn antwoord tot iedereen zijn zeg had gedaan, maar op retorische vragen moet ik geen antwoord geven.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Voorzitter, ministers, collega's, ik sluit me aan bij de toelichting van de heer Durnez. Na het pessimistische en negatieve discours van de heer Van Hauthem, wil ik toch zeggen dat met dit ontwerp van decreet en ontwerp van bijzonder decreet de Vlaamse Regering een geïntegreerde Vlaamse regelgeving voor lokale en provinciale verkiezingen tot stand brengt.

De regels voor de lokale verkiezingen waren verspreid in federale wetten, waaraan de decreetgever onder andere in de vorige legislatuur ter gelegenheid van de verkiezingen van 2006 een aantal ad-hocwijzigingen heeft aangebracht. Nu is dat tot stand gekomen op een overzichtelijke en samenhangende wijze: de hertekening van de kiesdistricten voor de provincieraadsverkiezingen, waarbij we ons aligneren op het arrest van het Grondwettelijk Hof van 2007, de toepassing van het ritsprincipe voor de eerste twee kandidaten, het feit dat er geen vrijwilligers meer mogen deel uitmaken van tel- en stembureaus.

Ik wil toch iets zeggen over de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Met ingang van 2012 wordt daarvan de samenstelling gewijzigd en ook de selectieprocedure. Er is een tegenstrijdigheid tussen de memorie van toelichting over dit artikel en het ontwerp van decreet zelf, meer bepaald artikel 206. Het ogenblik waarop de Raad voor Verkiezingsbetwistingen zal worden geïnstalleerd, correspondeert niet met het artikel in het ontwerp van decreet.

Voor de mannen is er ook goed nieuws. Eindelijk is er gelijkheid tussen man en vrouw voor wat de naam van de echtgenote betreft. Vanaf 2018 blijft die gelijkheid behouden omdat iedereen onder dezelfde vlag naar de verkiezingen zal moeten varen.

Mijnheer van Rouveroij, inzake het bijzonder decreet gebruikt u woorden als 'een schaamlapje voor het verminderen van het aantal leden van de provincieraden'. Ik begrijp het niet goed. Voor het gewone ontwerp van decreet levert u de stemmen van Open Vld, terwijl die niet nodig zijn. Voor het bijzonder ontwerp van decreet levert u die stemmen niet, terwijl die wel nodig zijn. Met de meerderheid zouden we nochtans een belangrijk deel van uw partijprogramma realiseren. Door die stemmen niet te leveren, stemt u dus tegen de mogelijke realisatie van uw eigen partijprogramma. Ik snap dat niet goed en ik denk dat ik niet de enige ben.

Minister, dit is een degelijk werkstuk, dat zeker de steun van sp.a verdient. Na het voltooien van dit werk, moeten ook nog de provinciale en lokale verkiezingen van 14 oktober 2012 efficiënt worden georganiseerd. Twee weken geleden hadden we een discussie over de manier van stemmen. Ook daar is de kogel nog niet door de kerk. In 2006 waren we voor de eerste keer bevoegd voor die organisatie. Dat is heel vlot verlopen, ook in samenwerking met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

Er ligt nog veel werk op de plank tussen nu en 14 oktober 2012. Dit wordt dus nog vervolgd. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, er zijn twee redenen waarom dit ontwerp van decreet en ontwerp van bijzonder decreet bij het parlement zijn ingediend. Een: er was het arrest van het Grondwettelijk Hof dat ons ertoe dwong om de provinciale districten zowel qua grootte als qua te begeven zetels te herbekijken. Twee: de minister had de grote verdienste om te komen tot een decreet dat gestoeld is op de principes van beter bestuurlijk beleid. Daarom is het goed dat de regering koos voor een geïntegreerd decreet voor deze drie samenvallende verkiezingen: de provincie-, gemeente- en districtraadsverkiezingen.

Het ontwerp van decreet mag worden beschouwd als een handleiding voor de verkiezingen zelf. De vroegere regelgeving was nogal warrig. De chronologie van de verkiezingsverrichtingen stond niet op orde. De chronologie voor, tijdens en na de verkiezingsdag staat netjes op orde, en respecteert de volgorde van de artikelen in het decreet zelf. Het is ook een decreet geschreven in een klare taal, en dat is ook wat wij van u hadden verwacht. Archaïsche en zelfs misleidende begrippen zijn verwijderd en vervangen. Zo spreekt men niet langer van stemopnemingsbureaus – iedereen denkt dat het de kiesbureaus zijn – maar van de telbureaus. En de verwarring tussen de provinciale districten en de stadsdistricten is weggewerkt.

Een vierde punt: wij stellen vast dat het ontwerp van decreet heel wat modernisering bevat, vooral op het vlak van de digitalisering, met de terbeschikkingstelling van de kiezerslijsten op een schijfje. Ten slotte stellen wij vast dat het ontwerp ook beter zorgt voor een kostenspreiding tussen de verschillende bestuursniveaus, waarbij de provincies wat meer zullen moeten betalen, ten voordele van de steden en gemeenten.

Minister, de N-VA staat achter de ontwerpen die u hebt ingediend omdat wij ervan overtuigd zijn dat zij voor provincies, gemeenten, steden, rechtbanken en iedereen die op administratief vlak is betrokken bij de organisatie van de verkiezingen, een goede zaak zijn. Dat is ook het geval voor de partijen en kandidaten, en ook en vooral voor de kiezers is het een verbetering. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, minister, collega's, ik had gedacht gisteren al te kunnen spreken, maar inmiddels is morgen al vandaag geworden. Ik zal mijn uiteenzetting dus wat inkorten, ook al omdat hier al veel is gezegd. Wat ik hier zal zeggen is gelijklopend met wat zij zegden. In de commissie heb ik duidelijk gemaakt dat het regeerakkoord de minister bijzonder weinig ruimte heeft gegeven om belangrijke wijzigingen aan het Kiesdecreet door te voeren. Eerlijk gezegd, ik had meer verwacht. Want iedereen was het erover eens dat een wijziging niet alleen wenselijk maar ook bijzonder noodzakelijk is om een zo groot mogelijke vereenvoudiging te verkrijgen door afstemming van de regels die gelden voor de verschillende verkiezingen. Het is ook geen oefening die wij elke legislatuur moeten doen. Waarom zouden wij het dan niet van de eerste keer goed doen?

Minister, er zijn wel enkele belangrijke aanpassingen in verband met eenduidig woordgebruik en logische indeling van het decreet. Enkele wijzigingen hebben een niet-onbelangrijk symbolisch belang in verband met het garanderen van de genderneutraliteit. Zo kunnen in het vervolg man en vrouw, zij het beperkt in tijd, de naam van de partner gebruiken. Zo ook wordt bij lijstvorming het ritsprincipe ingevoerd voor de eerste twee plaatsen.

Wat een unieke kans had kunnen zijn om fundamenteel nieuwe accenten te leggen voor ons kiessysteem en voor onze moderne democratie, is een gemiste kans geworden. Minister, de vette vis zwom naast het net. De discussie over de opkomstplicht werd handig uit de weg gegaan en het neutraliseren van de lijststem bezorgt de leden van de meerderheid nog altijd koudwatervrees.

Ook de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) en de Raad van State merkten op dat men nagelaten heeft om hetzelfde kiessysteem te hanteren voor de verkiezingen van gemeente-, provincie- en districtsraden. Een kiessysteem moet volgens ons transparant zijn, zodat de kiezers de impact van hun stem kunnen achterhalen. Het aanhouden van een verschillend kiessysteem voor provincie en gemeente, komt deze transparantie niet ten goede. Vandaag hebben verkiezingen duidelijk nog altijd meer te maken met wiskunde dan met democratie.

Sommige wijzigingen, collega's, vinden wij wel fundamenteel. Ten eerste is er de vermindering van het aantal provincieraadsleden. Dat ziet LDD als een stap in de goede richting.

Een tweede verandering van fundamentele aard is de belangrijkste wijziging aan dit decreet en tegelijk de meest merkwaardige: het invoeren van een kiesdrempel van 5 procent voor de provincieraadsverkiezingen. Voor de LDD-fractie is dit een zeer ondemocratische aanpassing. Uit de reacties van collega's hier en in de commissie kunnen we afleiden dat dit voor verschillende partijen een moeilijk te verteren beslissing is.

LDD ziet het nut niet in van een dergelijke kiesdrempel, tenzij misschien om kleine en nieuwe partijen uit het politieke en maatschappelijke leven te weren. Met die maatregel wordt een cordon sanitaire opgetrokken rond de kleine partijen. Die zullen niet de kans krijgen om de verantwoordelijkheid op te nemen die ze van de kiezer hebben gekregen. Dat noodzakelijke, democratische principe wordt met deze kiesdrempel overboord gegooid.

De argumentatie dat men wil streven naar minder versnippering van het politieke landschap houdt geen steek. Kartelvorming is toegestaan en bij de installatie kunnen de onderscheiden fracties van een kartel apart zetelen. Het nut van een provinciale kiesdrempel is volgens ons dan ook van generlei zin.

Het is bijzonder merkwaardig, minister, dat juist u, toen u tot een kleine partij behoorde, zich als een duiveltje in een wijvatervat hebt verzet tegen kiesdrempels. Ondertussen is de situatie voor u gelukkig veranderd en dus gooit u elke argumentatie overboord om de kiesdrempel tegen te houden.

Minister, ofwel gooit u uw principes gemakkelijk overboord, maar dat zou ik u niet aanzeggen, ofwel heeft de N-VA zich laten rollen bij de regeringsbesprekingen. Het ligt misschien aan het late uur, maar ik zou bijna beginnen te denken dat ook uw collega's u wel eens in het zand willen zien bijten.

Mijn partij vindt dat het ontwerp van Kiesdecreet meer had kunnen zijn. Om de zonet geschetste redenen zullen we ons daarover onthouden. Het ontwerp van bijzonder decreet met betrekking tot de invoering van de kiesdrempel zullen we echter niet goedkeuren, om eerder geschetste redenen. Wij vragen niets, wij marchanderen niet, maar wij zijn klaar en duidelijk over dit ontwerp van bijzonder decreet. Minister, u had uw stempel kunnen drukken. U had een vette vis kunnen binnenhalen, maar het werd een magere haring.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw De Waele, net als de heer van Rouveroy van Open Vld stelt u dat er verandering moet komen. Ik vind dat vreemd. Waarom een systeem veranderen dat goed functioneert? Mijnheer van Rouveroy, u had het over een voorstel van voormalig collega Denys, die nu provinciegouverneur is, over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester. Nu, ik herinner me ook nog goed dat de heer Denys hier een voorstel heeft ingediend om de provincies af te schaffen. Ik stel vandaag vast dat de heer Denys een van de grootste verdedigers van de provincies is, en een van de grootste tegenstanders van minister Bourgeois als die met de provincies iets in beweging wil brengen. Heeft dat te maken met een voortschrijdend inzicht? Ik weet het niet. Mevrouw De Waele, waarom veranderen om te veranderen? Over het ontwerp van bijzonder decreet hoeft u zich alvast al geen zorgen te maken. Open Vld heeft immers net aangekondigd dat niet te zullen steunen. De door u verguisde kiesdrempel staat er dus niet in.

Mevrouw Patricia De Waele: Mijnheer Verfaillie, waarom veranderen om te veranderen? Waarom een kiesdrempel invoeren? Waarom brengt u dit naar voren in het regeerakkoord? Waarom hebt u het over een kiesdrempel? Waarom wil uw partij, als meerderheidspartij, veranderen om te veranderen? U zegt dat we een systeem dat goed werkt, niet hoeven te veranderen. Welnu, blijf dan van die kiesdrempel. Stel dat niet eens voor.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Verfaillie, u houdt er een merkwaardige redenering op na. U hebt het over veranderen om te veranderen. Ik weet wél dat u en uw partij alles zo veel mogelijk bij het oude willen laten, omdat provincies nog altijd machtsbastions zijn. U wilt dat zo houden. Daarom willen wij het veranderen. Wij willen meer evenredigheid, en dus ook meer democratie, ook voor die verkiezingen. Wij willen dat anomalieën worden weggewerkt. Waarom hebben we er hier jaren voor gepleit dat we zelf die bevoegdheid zouden hebben? U hebt daar trouwens ook voor gepleit. Om er dan niets mee te doen en integendeel de evenredigheid bij lokale verkiezingen nog wat meer te fnuiken? U hebt het over veranderen om te veranderen. Waar komt die kiesdrempel vandaan? Zeg dat nu eens. Waarom hebt u die ingevoerd? Dat is een fundamentele verandering, tegen uw eigen principes in. Ik heb u geciteerd. In 2003 hebt u zo gefulmineerd tegen paars. Let dat eens uit.

De heer Jan Verfaillie: De heer Durnez heeft dat toegelicht. U had moeten luisteren naar zijn betoog.

De voorzitter: We hebben het daar inderdaad uitgebreid over gehad. Het is duidelijk waarom.

De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Mijnheer Verfaillie, wees niet zo tevreden over wat er vandaag is. Alles kan beter. We veranderen om te verbeteren en we kunnen niet verbeteren zonder te veranderen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil me beperken tot een aantal elementen die ik uitdrukkelijk wil situeren en toelichten. Ik heb een aantal amendementen ingediend, hoewel ik weet dat die niet gesteund zullen worden. Toch wil ik mijn redenering hier ontwikkelen en daar zo nodig over discussiëren.

Mijnheer Verfaillie, ik ben niet voor verandering om de verandering. Maar wanneer Vlaanderen dan toch die bevoegdheid wil opnemen, dan zou die regelgeving beter moeten zijn dan de federale regelgeving. Welnu, dat is niet het geval. Het gaat gewoon om een optelsom van de bestaande regelingen. Men heeft wat maquillage van het type restprincipe aangebracht om het wat mooier te doen lijken.

Wordt de democratie in Vlaanderen nu fundamenteel versterkt op provinciaal en lokaal niveau? Wordt de gendergelijkheid daardoor bevorderd? Wordt de uitvoerende macht versterkt? En vooral, worden de verkozen raden versterkt in Vlaanderen? Krijgen die meer impact op het bestuur? Krijgen we meer samenspel? Het antwoord hoef ik niet te krijgen want de vragen zijn retorisch. Minister, dit is een gemiste kans.

Ik wil het ook hebben over het democratische principe. Verkiezingen moeten erin slagen de wil van de kiezer te vertalen in een vertegenwoordigende raad. Dat is les één in politicologie aan elke universiteit. Het gaat om de basisregel van de democratie. Mijnheer Durnez, in buurlanden hebben we in het verleden allerlei varianten gezien van hoe dat principe vorm krijgt. Landen hanteren daarbij verschillende benaderingen. Wij zitten ergens tussen de noordelijke en zuidelijke manier van werken. Tijdens de hele geschiedenis van de parlementaire democratie wordt gezocht naar een evenwichtsoefening om de wil van de kiezer te vertalen in bestuur. Ook een kiesdecreet moet er ten gronde voor zorgen dat die representatie zo zuiver en transparant mogelijk is. Men moet niet alleen de politieke wil van de kiezer vertalen, men, moet aan de kiezer ook duidelijk kunnen maken hoe dat gebeurt en

welke mechanismen worden ingezet. Ook op dat vlak krijgt dit ontwerp van decreet geen schoonheidsprijs, integendeel.

In de adviezen van Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken staat letterlijk dat dit ontwerp van decreet een gebrek aan interne consistentie bevat. Men verwijst naar de kiesdrempel en de apparentering voor de toewijzing van de zetels.

De Raad van State heeft in het eerste advies over het eerste ontwerp vragen gesteld bij het hanteren van verschillende kiesstelsels. Het gaat over de techniek maar ook over de complexiteit van de toewijzing. Ik daag deze vergadering beroepspolitici uit om eens helder en in één minuut uit te leggen hoe het systeem van kiesdistricten, quorum en apparentering werkt. Welnu, de mensen verstaan dat niet. Dat is onmogelijk.

Na een klacht van de heer Tavernier van Groen! heeft het Grondwettelijk Hof in 2007 beslist dat met name de evenredigheidsbeginselen werden geschonden in de oude regelgeving. De minister heeft in zijn toelichting bij het ontwerp van decreet gezegd dat hij heeft geprobeerd om aan de hand van dat decreet tegemoet te komen aan de kritiek van het Grondwettelijk Hof. En dat gebeurt ook gedeeltelijk. Door middel van het systeem van quorum en apparentering wordt dat echter gewoon ondermijnd.

Ik zal één ding zeggen aan de mensen die zich zo opwinden over de kiesdrempel: het is een symbolische discussie die geen enkel belang heeft voor het decreet. Er zijn namelijk maar twee kiesdistricten waar een zetel kan worden gehaald met minder dan 5 procent van de stemmen: in Halle in het arrondissement waarvan we de naam niet graag uitspreken, en in Antwerpen-stad. Dat zijn de enige twee plaatsen waar dit kan.

Laten we dit even van naderbij bekijken, want het is de moeite waard om te bekijken wat er echt gebeurt. Ik zal beginnen met de analyse. Ik heb het gehad over transparantie en democratie. Ik ga op twee dimensies in, die van de gemeente en die van de provincie.

Er is het al aangehaalde verschil tussen het systeem-Imperiali en het systeem-D'Hondt. Collega's, u weet dat districten en provincieraden volgens het systeem-D'Hondt worden verkozen, de gemeenten volgen het stelsel-Imperiali. Als de N-VA nog veel sterker zou zijn, zou het volgens het systeem-Niemeyer gaan. Dat is geen geheim, op de website van N-VA staat uitdrukkelijk dat de partij een nog sterkere representativiteit wil om zo de wil van de kiezer nog beter te vertegenwoordigen. Ze wil misschien zelfs het Nederlandse model delen. Het is jammer, minister, u hebt het mij al twee keer gezegd, maar dat is nu eenmaal compromissen maken in de politiek. Ik weet het, maar ik mag ernaar verwijzen.

Minister Geert Bourgeois: U hebt ooit bij wijze van compromis de drempel goedgekeurd.

De heer Bart Caron: Dat is waar en dat is een vergissing van jewelste gebleken.

Ik wil vandaag even de feitelijke drempel situeren. Eerst zijn er de gemeenten met Imperiali/D'Hondt. Wat gebeurt er? Er zijn tal van ondemocratische effecten aan het stelsel-Imperiali. De heer Durnez probeert ze wat weg te redeneren, ik begrijp dat hij dat doet en dat hij het argument van de bestuurskracht aanhaalt, maar laat het mij even illustreren met een paar concrete cijfers, want dan wordt het duidelijk.

In Baarle-Hertog – ik weet het, ik ben extreem in mijn eerste voorbeeld – zijn er 11 zetels te verdelen. De impliciete kiesdrempel in Baarle-Hertog is met Imperiali 13,7 procent. In Koekelare met 19 zetels ligt de drempel tussen 7,2 procent en 8,4 procent. U weet wel dat het een grote rol speelt of het een sterk versnipperd landschap is dan wel een met grote lijsten die heel veel zetels halen. In Borgloon zijn er 21 zetels en zit de drempel tussen 6,1 en 7,8 procent. In Deinze en Herentals, gemeenten met wat meer zetels, ligt de drempel tussen 5,2 en 5,6 procent. Pas vanaf centrumsteden zoals Roeselare en Genk komen we net aan of net onder 5 procent uit voor de eerste zetel.

Is dat erg? Wel, die effecten spelen voor elke partij, collega's, niet alleen voor Groen! U denkt wellicht dat ik een pleidooi pro domo houd, maar ik geef u een paar voorbeelden. In de

gemeente Kapelle-op-den-Bos waren er bij de vorige verkiezingen 19 zetels te verdelen. Open Vld haalde maar 6,96 procent en had geen zetel. In Kruishoutem haalden sp.a met 6,13 en het Vlaams Belang met 8,3 procent, nul zetels. In Meeuwen-Gruitrode waren er 23 zetels. Sp.a haalde met 6,5 procent geen zetel. Zo kan ik nog een tijdje doorgaan, maar het effect hiervan is dat de stemmen van die kiezers verloren gaan. Ze worden niet toegekend. Vanuit een democratisch oogpunt is er dus een deel van de publieke opinie dat geen vertegenwoordiging krijgt. Dat kan oplopen. De voorbeelden die ik geef, gaan over 10 tot 20 procent van de stemmen die niet gevaloriseerd worden.

Overigens, als we dit even vertalen naar het gewicht aan stemmen dat nodig is om een zetel te halen, dan zijn de extremen nog markanter. In hetzelfde Baarle-Hertog haalt een lokale lijst CDK, ik ken die niet eens, 11 zetels binnen met 658 stemmen. Een andere lijst, Forum, haalt 1 zetel, maar moet daar 196 stemmen voor halen, dus meer dan het dubbele.

In Borsbeek haalt het Vlaams Belang met 2075 stemmen 7 zetels op 21. Dat is 1 zetel per 296 stemmen. De sp.a haalt er 1 zetel. En voor die ene zetel hebben ze 667 stemmen moeten halen. Dat is de realiteit in Vlaanderen. Zo kun je van elke gemeente voorbeelden geven.

Dat heeft een zeer merkwaardig effect. Het speelt bij de eerste zetel, maar vooral bij de laatste zetels. De zestiende, zeventiende of achttiende zetel in een gemeente, kan je makkelijk halen met 1 tot 1,5 procent extra. Die 1 tot 1,5 procent extra levert een extra zetel op. Voor de eerste zetel moet je 5 tot 8 procent halen, en voor de tweede moet je al tot 10 à 12 procent halen. Probeer mij maar eens diets te maken wat daar de democratische verdeling van is. Dat is het systeem dat bij de gemeenten wordt gehanteerd.

Wij vechten ten gronde dat onderscheid tussen D'Hondt en Imperiali aan. Waarom zijn er verschillende systemen bij districten en gemeenten? Aan de basis van die keuze ligt politiek opportunisme. Dat is historisch al vaak zo geweest. Het is erg jammer dat dat de regel is.

De tweede problematiek is die van het quorum en de apparentering. We zouden die kiesdrempel van 5 procent kunnen vergeten. Die speelt in Halle en Antwerpen en voor de rest niet. Wat zijn de feitelijke kiesdrempels voor provincieraadsverkiezingen? Grote partijen zijn zich daar uiteraard iets minder van bewust. Wij hebben verschillende scenario's omgezet in tabellen. Als wat vandaag voorligt, wordt goedgekeurd, zijn er kiesdrempels tussen 5 en 15 procent. Als u in een kiesdistrict woont waar 7 zetels te begeven zijn, deelt u 100 door 7. Dan moet je bijna 15 procent halen om een zetel te halen. Als er 10 zetels te verdelen zijn, moet je 10 procent halen. Zijn er 20, deel je 100 door 20 en kom je uit op 5 procent. Nu praat ik natuurlijk over een exacte evenredigheid, wat natuurlijk niet het geval is. Als je de verschillende districten overloopt, merk je dat de kiesdrempel ook slechts in die twee zelfde districten speelt en dat je daar zo'n lage score kunt halen.

In die zin is de combinatie met het quorum nog erger. Je haalt in die districten erg moeilijk zetels. Collega's, wij kunnen ongeveer voorspellen waar we kans maken om een zetel te behalen, namelijk in die districten waar veel zetels te behalen zijn. Daar maken we kans. Dat is bijvoorbeeld zo in Brugge, Kortrijk, Aalst en Dendermonde. In Limburg zijn de meeste te begeven zetels in Sint-Truiden, namelijk 11. De werkelijke kiesdrempel voor de provincieraad in Limburg is 9,5 procent. De kleinste zijn Neerpelt, met 6 te begeven zetels en Peer en Genk met 7 te begeven zetels. Ik kan u een kopie bezorgen van mijn tabel.

U zegt dat de apparentering om die reden werd ingevoerd. De apparentering zorgt ervoor dat die zetels die je niet rechtstreeks kunt halen, in de pot komen en op provinciaal niveau worden omgezet in zetels. Maar om deel te mogen nemen aan de apparentering op provinciaal niveau, moet je in één kiesdistrict van elk kiesarrondissement 66 procent van de kiesdeling halen. Dat is geen gemiddelde. Als je een district hebt met 10 te begeven zetels, moet je 10 procent halen om rechtstreeks een zetel te halen. Om aan de apparentering deel te nemen, moet je 6,6 procent halen. 66 procent van de kiesdeling komt dus in feite neer op 6,6 procent van de stemmen. Dat is de werkelijkheid.

Om te mogen apparenteren, moet je dus in minstens één de kiesdeler halen. Wat is echter het effect? Waar haal je die het gemakkelijkst? Daar waar de meeste zetels te verdelen zijn. Dat betekent dus dat men geen 10 procent moet hebben, maar ongeveer twee derde van de feitelijk rechtstreeks te verkiezen plaatsen. 66 procent komt overeen met twee derde. Je moet dus twee derde halen van die drempel. In werkelijkheid is de drempel voor deelname aan de apparentering in, bijvoorbeeld Antwerpen, Boom – negen zetels te begeven – 9,43 procent. Dat is de drempel voor apparentering. 11 procent in Mechelen, 11 procent in Tielt enzovoort. Ik kan ze u in detail geven.

Minister, wat zeg ik eigenlijk? Ik zeg niets anders dan dat de mooie bedoeling om met grotere kiesdistricten te werken en zo de evenredigheid te versterken, ongedaan wordt gemaakt door een onrealistisch hoge quorumvereiste. Voor parlementsverkiezingen is het quorum 33 procent van de kiesdeler. Hier wordt om dezelfde exclusieve reden 66 procent ingevoerd. Dat is fundamenteel onrechtvaardig.

De heer Marc Vanden Bussche: Het is duidelijk dat de Groenen een kartellijst met de N-VA zullen moeten vormen. *(Gelach)*

De heer Bart Caron: Dat is zoals het verhaal van Noë en Anthony.

Is het probleem op te lossen? Ja, minister. En het is jammer dat u die kans niet hebt genomen om te kiezen voor een helder en duidelijk transparant systeem. Maak kieskringen die voldoende groot zijn om geen kiesdrempel, geen apparentering en geen quorumvereiste te moeten opleggen. Dan komt u aan een omschrijving van ongeveer twintig zetels. Dan zijn er rechtstreekse verkiezingen. Dat is voor de burger duidelijk en het systeem is evenredig. Dat niet invoeren, is een gemiste kans. We voelen dat uitdrukkelijk aan als een afwijzing.

Mijnheer Durnez, ik vind het echt niet leuk wat u hebt gezegd over kleine partijen en de bestuurskracht, over die ene overbodige zetel. U hebt dat wel letterlijk gezegd.

Minister, het systeem is goed gemaakt. Voor ons doet het er niet toe of een provincieraad uit 80, 60 of 40 leden bestaat. Met dat systeem zijn we gedoemd om in de voorspelbare arrondissementen, die ik u vooraf kan aanduiden, verkozenen te halen.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer Caron, ik ben onder de indruk van wat u hebt gezegd. Ik zou u een boodschap willen geven. Ik heb geluisterd naar de cijfers. Voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen zult u echt iets moeten doen aan de rekrutering en de kwaliteit van uw kandidaten. *(Rumoer. Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: De heer Caron heeft voorbeelden aangehaald. In het begin heb ik proberen te zeggen dat Imperiali belangrijk is voor kleine aantallen, niet bij grote.

Daarnaast, mijnheer Caron, in uw range – Franse zijde, Engelse zijde – kan je meemaken dat 49,9 procent niet vertegenwoordigd is, en in het Engelse systeem zelfs tot 60 procent niet vertegenwoordigd. Wij hebben een model waarin het evenwicht wordt gezocht.

Ik wil ook nog even ingaan op de aanpassingen die nu zijn voorgesteld via het groter maken van de districten en de apparentering. Ik wil met u de rekening maken op 15 oktober. We zullen samen vaststellen dat het behoorlijk wat effecten heeft gehad.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Mijnheer Caron, u hebt een zeer technisch discours gehouden. U moet dan wel de volledige waarheid vertellen. Tot nu toe vond de apparentering enkel plaats op het niveau van de administratieve arrondissementen. Veurne was apart, Diksmuide was apart, Oostende was apart, om het bij die voorbeelden te houden. Nu wordt die apparenteringskring groter gemaakt, waardoor de representativiteit voor een deel wordt versterkt.

De heer Bart Caron: Mijnheer Dehandschutter, indien het quorum 0,33 zou zijn, dan had u gelijk. Ik verberg niets. Ik heb ook gezegd dat ik weet dat ik toch geen steun krijg en dat ik dus een zuivere redenering zou opbouwen. Bij een zuivere redenering wordt 0,33 ingevoerd als quorumvereiste, en dan wordt de evenredigheid meer benaderd. Anders gaan heel wat arrondissementen eruit vallen.

Mijnheer Durnez, hoe je daarmee omgaat, is een maatschappelijke keuze die je maakt. In andere landen, waar je met een kleine kiesomschrijving zit, kun je vaak ook als lokale kandidaat, niet van de grote partijen, een overwinning boeken en worden er afspraken gemaakt tussen partijen. Het is dus niet zo dat het ene systeem perfect is en het andere niet.

Voor zover het niet duidelijk zou zijn, collega's: wij gaan de decreten niet goedkeuren. Ik wil wel nog iets zeggen over het aantal provincieraadsleden. Wij zijn het ermee eens dat een provincieraad niet groter zou mogen zijn dan pakweg de gemeenteraad van de stad Gent. Maar dan mag je geen systeem invoeren om de toegang tot de raad nog verder te bemoeilijken. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik heb vastgesteld dat wat hier gezegd is, in grote mate een herhaling is van wat we in de commissie hebben besproken. Daar zijn heel veel argumenten ten gronde uitgewisseld. Ik zal mij straks, als ik erop inga, dan ook veroorloven om wat korter te zijn.

Mijnheer Van Hauthem, ik wil hier niet het debat over de interne staatshervorming voeren. Ik ben het niet eens met wat u zegt. Het is onjuist dat er niets verandert aan de bevoegdheden en de taakstelling van de provincies. U weet dat daar ingrijpende veranderingen in komen. Maar we gaan dat debat hier niet vermengen.

Samenhangend met dat debat en met de nieuwe taakomschrijving en de beperking van de bevoegdheden, gaat in dit decreet het voorstel om het aantal provincieraadsleden te verminderen. Er is ook afgesproken in het witboek dat er vanaf 2019 een gedeputeerde minder komt. Het zijn samenhangende hervormingen die zeer consistent zijn.

Wat de heer Caron daarover zegt, is helemaal onjuist. Het is natuurlijk zo dat de raden versterkt uit de interne staatshervorming komen, dat de democratie plaatselijk wel degelijk veel krachtiger zal worden en dat de gemeente- en provincieraden meer bevoegdheden zullen krijgen. Maar ook dat is niet het debat dat we nu moeten voeren.

Ik kan mij veroorloven om niet volledig ten gronde toelichting te geven bij wat in deze twee decreten voorligt. De heer Durnez heeft al zeer exhaustief gezegd waar het op aankomt. Je moet de decreten benaderen vanuit twee grote invalshoeken. In de eerste plaats is er legistiek heel wat verbetering en verandering gebeurd. We hebben alle bepalingen die betrekking hebben op de kiesverrichtingen met betrekking tot de provincies, de stadsdistricten en de gemeenteraden, en op de federale wetgeving en op de taalwetgeving, samengebracht in één consistent geheel. Dat heeft om te beginnen het grote voordeel dat er één ontwerp van decreet gemaakt is dat logisch en zeer eenvoudig opgebouwd is, dat vertrekt van de basisverkiezingen, de gemeenteraadsverkiezingen, waarop dan het systeem van de provincieraadsverkiezingen en de stadsdistricten geënt is.

Er is decretaal en legistiek goed werk geleverd. Dat is ook gemaakt door ons eigen agentschap, dat deze decreten tot stand heeft gebracht. De taal is sterk vereenvoudigd. Er zijn begrippen die tot nu toe meervoudig moesten worden uitgelegd. Dat wordt nu allemaal vereenvoudigd en duidelijker gemaakt.

Tot zover het legistieke. Het belangrijkste is natuurlijk het inhoudelijke. Een aantal leden vinden dat veel verder moest worden gegaan met de hervormingen. Ze zeggen dat er geen keuzes gemaakt zijn. Er zijn natuurlijk wel keuzes gemaakt. Als je het bestaande systeem behoudt, maak je ook een keuze om verder te gaan met het bestaande systeem. Maar er zijn

ook een aantal hervormingen waar hier te weinig aandacht aan wordt besteed. In de eerste plaats zal er door de rits op de plaatsen 1 en 2 een versterkte vertegenwoordiging zijn van vrouwelijke verkozenen nadat dit systeem is ingevoerd.

Ten tweede zijn de kiesdistricten groter. Wij moesten van het Grondwettelijk Hof gaan naar districten met minstens vier verkozenen. We gaan voor een systeem met minstens zes verkozenen. Er zijn inderdaad ook een aantal districten met meer verkozenen.

Mijnheer Caron, dit is een antwoord op wat het Grondwettelijk Hof heeft beslist. We gaan daar meteen breder dan wat we moeten doen. Dit is een verbreding van de verkiesbaarheid, zeker als je het combineert met het feit dat de apparentering zal gebeuren in een grotere kring dan tot nu toe het geval was. De heer Dehandschutter heeft daar terecht de nadruk op gelegd. De apparentering gebeurt in de vroegere kamerkieskringen, op drie uitzonderingen na. Niet alleen in principe maar ook in de feiten zijn het grotere kringen waarin er wordt geapparenteerd. Mijnheer Caron, uw analyse met betrekking tot de obstakels voor kleinere partijen is onvolledig omdat u geen rekening houdt met het feit dat er meer verkozenen zijn per kiesdistrict, en ook grotere kringen voor apparentering. Er komt inderdaad een drempel.

Wat de heer Caron zei is juist: iedereen, of toch een aantal collega's, focust op die drempel, terwijl iedereen die betrokken is bij gemeenteraads- en provincieraadsverkiezingen weet dat de bestaande systemen de facto grotere drempels inbouwen dan wat hierin staat. Er is een drempel van 5 procent om een rechtstreekse verkiezing te hebben. Die speelt alleen in Antwerpen en Halle. Daar heb je, voor een rechtstreekse verkozenen zonder drempel, 4,76 procent van de stemmen nodig. Je hebt een kwartprocent meer nodig om met dit systeem een rechtstreeks verkozenen te hebben, om aan 5 procent te komen. In alle andere kiesdistricten ligt de drempel de facto hoger. We kennen ook het systeem-Imperiali. Dat geldt bij de gemeenteraadsverkiezingen. Je moet de facto in heel veel gemeenten meer dan 5 procent halen om aan je eerste zetel te komen. Dat is het systeem waarvoor vroeger is gekozen, net zoals het systeem van het kiesquotiënt van 66 procent vroeger gekozen is. Deze meerderheid heeft er niet voor gekozen om die systemen te veranderen. Er is toelichting gegeven bij de motivering daarbij.

Mijnheer Caron, er zijn natuurlijk partijprogramma's die zeggen dat deze systemen moeten veranderen. Ik stel vast dat opeenvolgende coalities op dit vlak nooit verder gaan omdat er altijd tegengestelde meningen zijn. Dat is niet gebeurd met betrekking tot de zaken die Open Vld dierbaar zijn, ook niet al die jaren dat Open Vld op het federale niveau en ook hier mee heeft bestuurd. Dat is ook niet gebeurd, mijnheer Caron, met betrekking tot wat u na aan het hart ligt op momenten dat u mee hebt bestuurd. De systemen bestaan in elk geval verder. Er wordt nu geageerd tegen het feit dat door de keuze die we maken om alles in één decreet te gieten, de verschillen met betrekking tot de stadsdistricten, de districten voor de provincieraadsverkiezingen en de gemeenteraadsverkiezingen ongrondwettig zouden zijn en strijdig met het gelijkheidsbeginsel. De heer Van Houthem kondigt aan dat daartegen beroep zal worden aangetekend bij het Grondwettelijk Hof.

We zullen zien wat het Grondwettelijk Hof daarmee doet. U weet in elk geval, net als ik, dat het gelijkheidsbeginsel niet inhoudt dat je verschillende systemen in verschillende situaties gelijk moet behandelen. Het gaat hier over verschillende verkiezingen. Het systeem voor de stadsdistricten bestaat ook al jaren. Je hebt dus verschillende verkiezingen: provincieraadsverkiezingen, stadsdistricten- en gemeenteraadsverkiezingen. De vraag is of je, uit het oogpunt van het gelijkheidsbeginsel, verplicht bent om een zelfde systeem in te voeren voor verschillende verkiezingen. Mijnheer Van Houthem, u zult deze boeiende vraag voorleggen aan het Grondwettelijk Hof. Deze meerderheid is van oordeel dat de bestaande systemen, die al jaren stand houden, die toets van de grondwettigheid, van het gelijkheidsbeginsel, doorstaan. In deze rechtsstaat, met onze instituties, is het zo dat het Grondwettelijk Hof de decreten inderdaad kan beoordelen op hun grondwettigheid. We zullen dus zien wat die toets oplevert.

De heer van Rouveroij en eigenlijk ook de heer Van Hauthem zeggen dat ik geen gebruik maak van deze bevoegdheid om fundamentele hervormingen door te voeren. Ik heb er al op gewezen dat het ritssysteem met zich mee zal brengen dat er meer vrouwelijke verkozenen zijn. Dit zal hoe dan ook het gevolg zijn van deze hervorming. En wij gaan voor minder provincieraadsleden. Open Vld zal dit niet goedkeuren, Vlaams Belang wel. Mijnheer van Rouveroij, neem het me niet kwalijk, maar ik kan het moeilijk ernstig nemen: u zegt hier op deze banken dat u in deze bestuursperiode het aantal provincieraadsleden nog eens vermindert om er finaal toe over te gaan er geen meer te hebben. Ik kan dat moeilijk ernstig nemen.

Het bewijst natuurlijk wel wat alle collega's van de meerderheid aan uw adres hebben gezegd, namelijk dat u er voorstander van bent om het aantal provincieraadsleden te verminderen, anders zou u dit aanbod niet doen. U zegt: geef me nu de garantie dat u nog in deze periode het aantal provincieraadsleden laat zakken, als een eerste stap. Dat betekent dat u er voorstander van bent om het te verminderen. Niettemin gaat u er tegen stemmen.

De tweede fundamentele hervorming die we doorvoeren zit in het feit dat de kiesdistricten groter worden. We zetten een stap die verder gaat dan wat het Grondwettelijk Hof vraagt: we gaan naar minimum zes per kiesdistrict.

De derde grote hervorming is dat de apparenteringskringen breder worden. De drempel die wordt ingevoerd, is zoals een aantal collega's hebben gezegd, de facto niet de grootste drempel. De grootste drempels bestaan al in de bestaande wetgevingen. We gaan trouwens voor een andere drempel dan degene die in het regeerakkoord staat. Voor de rechtstreekse verkiezing speelt hij in twee districten en voor de apparentering speelt hij voor het stemmenaantal dat je haalt over de hele provincie.

Het Vlaams Belang zegt dat de fundamentele hervorming erin zou moeten bestaan dat er grotere kieskringen zijn en dat er voor een zelfde kiesstelsel zou worden geopteerd voor de diverse niveaus waarvoor gestemd wordt.

Open Vld legt andere klemtonen en Groen! legt nog eens andere klemtonen. Open Vld heeft drie prioriteiten. Fundamentele hervormingen hebben te maken met de opkomstplicht. De vraag is of je dit kunt binnen de huidige Grondwet. Open Vld heeft jarenlang mee bestuurd op federaal vlak en de afschaffing van de opkomstplicht is een van haar strijdpunten. Ze is er nooit in geslaagd om deze hervorming door te voeren. Open Vld heeft evenzeer jaren mee bestuurd op Vlaams vlak en is er niet in geslaagd om deze hervorming door te voeren.

Een tweede punt dat Open Vld naar voren schuift is de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester en ze dient daar amendementen voor in. Dit is een punt dat door geen enkele meerderheidspartij wordt gedeeld. Dat leidt ertoe dat je nog meer naar een presidentieel systeem gaat. In dat systeem stelt de rechtstreeks verkozen burgemeester zijn schepencollege samen. Je kunt met dit systeem komen in een 'cohabitation', dat weet u zeer goed. Het is niet automatisch zo dat wie het meeste stemmen haalt, ook tot de meerderheid behoort. Op dat vlak ben ik zelf vrij masochistisch: ik zou al twee regeerperiodes lang burgemeester zijn geweest van mijn stad, want ik haal al twee verkiezingen het hoogste aantal stemmen. Ik ben echter geen voorstander van het systeem omdat het in ons meerpartijstelsel niet werkt. Dit werkt in een tweepartijstelsel. In uw systeem moet je, als er niemand de volstreekte meerderheid haalt, naar een tweede ronde. Ofwel moet je kiezen voor het Waalse systeem waarbij het niet de grootste stemmentrekker is, maar degene die het meeste stemmen haalt van de coalitie die gevormd wordt. Bij ontslag, bij overlijden en bij niet aanvaarden, moet je een nieuwe verkiezing organiseren. U wist natuurlijk dat er geen enkele meerderheidspartij achter staat.

Tot slot is er het effect van de lijststem. Je kunt daarover discussiëren. Er zijn pro's en contra's. Moet je het op eigen kracht kunnen waarmaken of niet? De collega's die erop wijzen dat de lijststem nog speelt bij de eerste opvolging, hebben ook een punt. Het effect is

nu al heel gering. Om dan te zeggen: wij koppelen daaraan onze ja-stem voor het bijzondere decreet, is eerder een symbolisch gegeven.

U drijft nu de prijs op. Ik heb erop geantwoord. U zegt: de prijs is in deze periode in een eerste stap zakken tot zestig verkozenen om vervolgens te komen tot het volledig afschaffen van dit niveau. Dat staat niet in het regeerakkoord. Ik blijf erbij dat dit zeer goed legistiek werk is dat sterk vereenvoudigend werkt, dat een klaar en helder systeem uitwerkt voor deze verkiezingen en dat een coherent decreet tot stand brengt. We geven in zeer grote mate, meer dan we moeten, gevolg aan het arrest van het Grondwettelijk Hof – dat is het verschil met het federale niveau – dat heeft gezegd dat het systeem ongrondwettelijk is en dat we naar minstens vier moeten gaan.

Voor een aantal hervormingen gaan we zeer ver, voor andere – onder meer door Groen! gevraagd – is er geen keuze gemaakt. Dat zijn politieke keuzes, dat zijn afspraken. Dat is een regeerakkoord dat elk van de oppositiepartijen als ze in de meerderheid zouden zitten, evenzeer zou binden. Een regeerakkoord is altijd een compromis. We voeren een heel grote hervorming door. We zetten een mooi ontwerp van decreet neer. Ik vraag uw goedkeuring.

De heer Sas van Rouveroi: Minister, ik moet u even verbeteren. Uw uitleg over ons voorstel voor de rechtstreekse verkiezing klopt niet. Dat doet mij vermoeden, en dat bewijst wat ik al gezegd heb, dat er niet ernstig werd onderhandeld. U hebt ons voorstel niet echt gelezen. Er is geen cohabitatie mogelijk in ons voorstel. De burgemeester heeft de plicht, na te zijn verkozen, hetzij in een eerste of tweede ronde, om een coalitie samen te stellen. Als hij daar niet in slaagt binnen de termijn die wij voorstellen, ontstaat er een afspiegelingscollege. De cohabitatie zoals u die omschrijft, hebben wij opgevangen door dit systeem.

Minister Geert Bourgeois: Ook een afspiegelingscollege is in dit geval natuurlijk een soort cohabitatie. De burgemeester slaagt er niet in om een coalitie te vormen en zal binnen dat afspiegelingscollege een meerderheid hebben die niet de zijne is. Hoe dan ook, heel het systeem is niet compatibel met een meerpartijensysteem. Het werkt dan niet. In een tweepartijensysteem zal de kopman of -vrouw burgemeester worden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – 1084 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 9

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1084/8*)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement van de heer De Meulemeester op artikel 3. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1084/9*)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 4 tot en met 57 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement van de heer De Meulemeester op artikel 58. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11*, nr. 1084/9)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

Er is een amendement van de heer De Meulemeester tot invoeging van een artikel 58/1. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11*, nr. 1084/9)

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

– *De artikelen 59 tot en met 165 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement van de heer Caron op artikel 166. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11*, nr. 1084/9)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 167 en 168 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement van de heer De Meulemeester tot vervanging van artikel 169. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11*, nr. 1084/9)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 170 tot en met 180 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement van de heer Caron op artikel 181. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11*, nr. 1084/9)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 182 en 183 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement van de heer De Meulemeester tot vervanging van artikel 184. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11*, nr. 1084/9)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 185 tot en met 248 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement van de heer De Meulemeester tot schrapping in deel 5, titel 1, van hoofdstuk 2, dat bestaat uit de artikelen 249 tot en met 254. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11*, nr. 1084/9)

De stemmingen over het amendement en over de artikelen worden aangehouden.

– *De artikelen 255 tot en met 266 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement van de heer De Meulemeester tot invoeging van een artikel 266/1. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11*, nr. 1084/9)

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

– *De artikelen 267 tot en met 286 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, al die amendementen van de heer De Meulemeester werden samen met de heer van Rouveroi en mij ingediend.

De voorzitter: Mijnheer Vanden Bussche, moet ik al die namen telkens vernoemen? Er waren nog amendementen waarbij ik niet alle namen heb genoemd, die leden hadden geen klachten.

De heer Marc Vanden Bussche: Dat is intellectuele eerlijkheid, voorzitter.

De voorzitter: Wilt u daar om 1 uur 's nachts over gaan pietepeuteren? Daar heb ik echt geen zin in.

De heer Marc Vanden Bussche: Dat is intellectuele eerlijkheid, voorzitter.

De voorzitter: Het is echt niet het uur om u interessant te maken.

■

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET tot aanvulling van het decreet houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

– 1085 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van bijzonder decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 1085/6*)

– *Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen tot schrapping van de artikelen 2 en 3. (Zie *Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 1085/7*)

De stemmingen over de amendementen en over de artikelen worden aangehouden.

Mijnheer Van Hauthem, u hebt daarnet de hoofdelijke stemming gevraagd over artikel 4. De stemming over artikel 4 wordt dus aangehouden.

– *Artikel 5 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van bijzonder decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van verschillende decreten in het kader van de herstructurering van het agentschap Toerisme Vlaanderen

– 1093 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, ik begrijp niet goed wat u met 'pietepeuteren' bedoelt. Wat moet ik me daarbij voorstellen? (*Opmerkingen van de voorzitter*)

Zoals we in de commissie hebben aangekondigd, zullen we dit ontwerp van decreet goedkeuren. We hebben naar aanleiding van verschillende vragen om uitleg en interpellaties steeds voor een grondige reorganisatie van Toerisme Vlaanderen gepleit. De afgelopen jaren is dit agentschap door verschillende toeristische actoren geregeld onder vuur genomen.

We vinden het een goede zaak dat de minister de taken nu logischer tussen het agentschap en het departement wil verdelen. Om niet tegelijkertijd rechter en partij te moeten spelen, is het logisch dat de uitvoering van de toeristische regelgeving en de hiermee verbonden

classificatie en handhaving bij het Departement internationaal Vlaanderen wordt ondergebracht. Toerisme Vlaanderen kan zich op de drie gekende kerntaken concentreren.

We keuren dit ontwerp van decreet goed. Dit belet ons niet de minister te vragen in de toekomst rekening met de ingewonnen adviezen te houden. Ik zal er niet op ingaan. De ingewonnen adviezen waren niet zo positief over dit ontwerp van decreet.

De minister heeft een aantal opmerkingen van Open Vld weerlegd. Het is mogelijk dat iemand van die partij daar straks nog op terugkomt. We vragen de minister in elk geval al maximaal met die opmerkingen rekening te houden en, indien nodig, het ontwerp van decreet in de toekomst aan te passen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, mijn fractie staat ook achter dit ontwerp van decreet. We zijn vragende partij voor een reorganisatie van Toerisme Vlaanderen.

Ik zou de minister enkel nog willen vragen ook rekening te houden met de mensen die van Toerisme Vlaanderen naar het Departement internationaal Vlaanderen worden overgeplaatst. Die mensen zouden de kans moeten krijgen onder dezelfde arbeidsvoorwaarden verder te werken. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, de herstructurering van Toerisme Vlaanderen komt geen dag te vroeg. Nu de stap eindelijk wordt gezet, kan Open Vld zich in dit ontwerp van decreet terugvinden. De vergunnings- en handhavingstaken van Toerisme Vlaanderen worden het agentschap echter ten voordele van het departement ontnomen. We blijven dit een onverstandige keuze vinden. Bovendien staat dit haaks op het principe van het beter bestuurlijk beleid. We hebben dit in de commissie Toerisme uitvoerig toegelicht. Om die reden zullen we ons tijdens de stemming onthouden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 1093/1)*

– *De artikelen 1 tot en met 22 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Voorzitter, na samenspraak met verschillende fractievoorzitters wil ik voorstellen om vandaag enkel nog de ontwerpen van decreet te behandelen, te stemmen over alles wat we hebben behandeld, en de rest van de agenda te verschuiven naar volgende week. Wellicht is het dan nodig dat we ook donderdag vergaderen, om op woensdag niet met hetzelfde probleem te zitten als vanavond. Oorspronkelijk was dat ook zo gepland.

De voorzitter: Is iedereen het daarmee eens? *(Instemming)*

Dan is aldus besloten.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de implementatie van de richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en richtlijn 2003/30/EG – 1146 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Vraagt iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1146/1*)

– *De artikelen 1 tot en met 6 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG – 1147 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Vraagt iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1147/3*)

– *De artikelen 1 tot en met 52 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
– 1171 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Vraagt iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1171/1)*

– *De artikelen 1 tot en met 8 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: De afspraak tussen de fractievoorzitters was dat we nog 20 minuten hadden om al onze troepen te verzamelen voor de stemmingen. Ik had niet gedacht dat de bespreking van al deze ontwerpen van decreet zo snel zou gaan. Ik stel voor om de vergadering een kwartier te schorsen.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik moet erkennen dat dat de afspraak was. De heer Vereeck merkte op dat een aantal van zijn fractiegenoten zich op ongeveer een kwartier afstand van het parlement bevonden. We dachten dat de behandeling van de ontwerpen van decreet een kwartier zou duren en dat ze hier dan konden zijn.

Maar voor de behandeling hadden wij maar 15 seconden nodig. Ik laat het aan de heer Vereeck over om te beslissen of wij stemmen. Ik denk wel dat niemand een lid van LDD zal verwijten niet aanwezig te zijn, en het zal voor het resultaat van de stemmingen wellicht niet veel uitmaken.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, collega's, met een blik op de zaal vanaf het spreekgestoelte kan ik zeggen dat de oppositie geen behoefte heeft aan dat ene lid dat nog onderweg is. Wat mij betreft, kunnen wij dus overgaan tot de stemming.

De voorzitter: Dan is aldus beslist.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Koen Van den Heuvel, de dames Sabine Poleyn, Goedele Vermeiren en Marleen Vanderpoorten en de heren Bart Van Malderen, Filip Watteeuw en Boudewijn Bouckaert betreffende het verhogen van de uitstroom van het aantal afstuderenden in exact-wetenschappelijke en technische richtingen

– 1207 (2010-2011) – Nr. 1

Voorstel tot rechtstreekse behandeling in plenaire vergadering

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Van den Heuvel bij motie van orde een voorstel gedaan tot rechtstreekse behandeling in de plenaire vergaderingen van woensdag 6 juli 2011 van het voorstel van resolutie van de heer Van den Heuvel, de dames Poleyn, Vermeiren en Vanderpoorten en de heren Van Malderen, Watteeuw en Bouckaert betreffende het verhogen van de uitstroom van het aantal afstuderenden in exact-wetenschappelijke en technische richtingen.

Is het parlement het eens met dat voorstel tot rechtstreekse behandeling in de plenaire vergaderingen van woensdag 6 juli 2011? (*Instemming*)

Dan is aldus beslist.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Tommelein, Herman Schueremans, Jean-Jacques De Gucht, Peter Gysbrechts en Sas van Rouveroi betreffende de inhoud en timing van de Var-procedure om kandidaat-sponsors voor de VRT te werven voor de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2013

– 1214 (2010-2011) – Nr. 1

Vraag tot opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, collega's, mag ik hetzelfde vragen voor het voorstel van resolutie waarvoor ik vandaag de spoedbehandeling had gevraagd?

De voorzitter: Wij zullen dat voorstel tot spoedbehandeling volgende week agenderen.

Het incident is gesloten.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011

– 18 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

63 leden hebben ja geantwoord;

21 leden hebben neen geantwoord;

25 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

65 leden hebben ja geantwoord;

23 leden hebben neen geantwoord;

27 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 – 19-A (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 5

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

63 leden hebben ja geantwoord;

45 leden hebben neen geantwoord;

1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

65 leden hebben ja geantwoord;

49 leden hebben neen geantwoord;

1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ik heb een stemafpraak met de heer Van Den Heuvel.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011 – 1111 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 12

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

63 leden hebben ja geantwoord;

21 leden hebben neen geantwoord;

25 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

65 leden hebben ja geantwoord;

23 leden hebben neen geantwoord;

27 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof

– 842 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 9

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

Aan de orde is de stemming over amendement 45 van de heren Van Mechelen, Vereeck, Watteeuw, Gatz en Sabbe en mevrouw Vogels op artikel 33.

Stemming nr. 4

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

45 leden hebben ja geantwoord;

63 leden hebben neen geantwoord;

1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

49 leden hebben ja geantwoord;

65 leden hebben neen geantwoord;

1 lid heeft zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 33.

Stemming nr. 5

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

77 leden hebben ja geantwoord;

31 leden hebben neen geantwoord;

1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

80 leden hebben ja geantwoord;

34 leden hebben neen geantwoord;

1 lid heeft zich onthouden.

Artikel 33 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 46 van de heren Vereeck, Van Mechelen, Watteeuw en Verstrepen en de dames De Ridder en Vogels op artikel 63.

Stemming nr. 6

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
45 leden hebben ja geantwoord;
63 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
49 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 47 van de heren Tack, Strackx en Verougstraete op artikel 63.

Stemming nr. 7

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
69 leden hebben neen geantwoord;
19 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
71 leden hebben neen geantwoord;
22 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 48 van de heren Tack, Strackx en Verougstraete op artikel 63.

Stemming nr. 8

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
63 leden hebben neen geantwoord;
25 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord;
28 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 63.

Stemming nr. 9

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
45 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
49 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Artikel 63 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 10

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
45 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
49 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

**ONTWERP VAN DECREET houdende diverse fiscale en financiële bepalingen
– 1045 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 6****Aangehouden stemmingen**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

Aan de orde is de stemming over amendement 5 van de heren Strackx, Tack en Verougstraete op artikel 18.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
69 leden hebben neen geantwoord;
19 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 18.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord;
25 leden hebben zich onthouden.

Artikel 18 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 13

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
46 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
50 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – 1084 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 9

Aangehouden stemmen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement 47 van de heer De Meulemeester, mevrouw De Ridder en de heren Vanden Bussche en van Rouveroy op artikel 3.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
39 leden hebben ja geantwoord;
70 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 3.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
39 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Artikel 3 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 48 van de heer De Meulemeester, mevrouw De Ridder en de heren Vanden Bussche en van Rouveroij op artikel 58.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
32 leden hebben ja geantwoord;
76 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 58.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
15 leden hebben neen geantwoord;
30 leden hebben zich onthouden.

Artikel 58 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 49 van de heer De Meulemeester, mevrouw De Ridder en de heren Vanden Bussche en van Rouveroij tot invoeging van een artikel 58/1.

Stemming nr. 18

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
33 leden hebben ja geantwoord;
70 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 50 van de heren Caron, Watteeuw en Peeters en de dames Vogels en Meuleman op artikel 166.

Stemming nr. 19

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
86 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 166.

Stemming nr. 20

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
82 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Artikel 166 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 51 van de heer De Meulemeester, mevrouw De Ridder en de heren Vanden Bussche en van Rouveroj tot vervanging van artikel 169.

Stemming nr. 21

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
39 leden hebben ja geantwoord;
70 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 169.

Stemming nr. 22

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
70 leden hebben ja geantwoord;
15 leden hebben neen geantwoord;
22 leden hebben zich onthouden.

Artikel 169 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 52 van de heren Caron, Watteeuw en Peeters en de dames Vogels en Meuleman op artikel 181.

Stemming nr. 23

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
87 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 181.

Stemming nr. 24

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
82 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Artikel 181 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 53 van de heer De Meulemeester, mevrouw De Ridder en de heren Vanden Bussche en van Rouveroj tot vervanging van artikel 184.

Stemming nr. 25

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
39 leden hebben ja geantwoord;
70 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 184.

Stemming nr. 26

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord;
24 leden hebben zich onthouden.

Artikel 184 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 54 van de heer De Meulemeester, mevrouw De Ridder en de heren Vanden Bussche en van Rouveroj tot schrapping in deel 5, titel 1, van hoofdstuk 2, dat bestaat uit de artikelen 249 tot en met 254.

Stemming nr. 27

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
19 leden hebben ja geantwoord;
69 leden hebben neen geantwoord;
20 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over de artikelen 249 tot en met 254.

Stemming nr. 28

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
24 leden hebben neen geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 249 tot en met 254 zijn aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 55 van de heer De Meulemeester, mevrouw De Ridder en de heren Vanden Bussche en van Rouveroj tot invoeging van een artikel 266/1.

Stemming nr. 29

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
39 leden hebben ja geantwoord;
70 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 30

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
82 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
86 leden hebben ja geantwoord;
23 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET tot aanvulling van het decreet houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
– 1085 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7

Aangehouden stemmingsen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingsen.

Aan de orde is de stemming over amendement 6 van de heer Van Hauthem, mevrouw Vissers en de heer Sintobin tot schrapping van artikel 2.

Begin van de stemming.

We stemmen dus nu over het artikel zelf. *(Opmerkingen)*

Dat is wel de logica zelf. De heer Van Hauthem stelt voor om dit artikel te schrappen. Als u het daar niet mee eens bent, doet u het tegenovergestelde.

We stoppen de stemming, we stemmen opnieuw.

De heer Ivan Sabbe: Dus, voorzitter, kan u nog eens herhalen? Als we voor of tegen zijn, ... Want u was daar niet echt duidelijk.

De voorzitter: De heer Van Hauthem stelt voor om dit artikel te schrappen. Als u akkoord gaat om dit artikel te schrappen, stemt u voor het schrappen van het artikel. We stemmen over het amendement en daardoor stemmen we automatisch over het artikel.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, u hebt het daarstraks juist gezegd, u zegt het nu anders. We stellen voor dit artikel te schrappen en dus moeten we meteen over het artikel zelf stemmen, dat is wat u bedoelde. Wie tegen het bestaande artikel is, stemt dus tegen en wie voor het bestaande artikel is, stemt voor.

De voorzitter: We stemmen opnieuw.

Stemming nr. 31

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord;
25 leden hebben zich onthouden.

Artikel 2 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 7 van de heer Van Hauthem, mevrouw Vissers en de heer Sintobin tot schrapping van artikel 3. We stemmen opnieuw over het artikel zelf.

Stemming nr. 32

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
39 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Artikel 3 is niet aangenomen.

We stemmen nu over artikel 4. Daar vraagt u immers de hoofdelijke stemming over, mijnheer Van Hauthem? (*Instemming*)

Aan de orde is de stemming over artikel 4.

Stemming nr. 33

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
30 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 4 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van bijzonder decreet.

Begin van de stemming.

De heer Ludwig Caluwé: Voorzitter, mag ik even terugkeren naar de stemming over artikel 3? Die had een gewone meerderheid, waardoor het wel is opgenomen in het ontwerp dat nu wordt voorgelegd. (*Opmerkingen*)

Jawel. De tweederde meerderheid heeft betrekking op de totaliteit en niet op elk artikel afzonderlijk. (*Rumoer*)

Een tweederde meerderheid betreft het decreet en niet elk artikel afzonderlijk. Er wordt dus beslist bij gewone meerderheid. Wat een tweederde meerderheid moet halen, is de totaliteit.

De voorzitter: Mijnheer Caluwé, ik lees voor wat de juridische dienst van ons parlement schrijft: “Uit de combinatie van artikel 35, paragraaf 3, artikel 38, eerste lid, en artikel 39 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, vloeit onzes inziens bijgevolg in principe voort dat in de plenaire vergadering ook een tweederde meerderheid vereist is voor de aanneming van de artikelen afzonderlijk.”

De heer Ludwig Caluwé: Voorzitter, ik vraag de schorsing.

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

- *De vergadering wordt geschorst om 1.34 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 1.41 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, ik leg aan het parlement voor dat we de stemming een week uitstellen. *(Rumoer)*

Mag ik alstublieft uitspreken? Mijnheer Vereeck, als ik de ambtenaren hier een vraag stel, veronderstel ik dat zij mij een objectief antwoord bezorgen. Ik leg nu aan het parlement voor – en we stemmen daar met gewone meerderheid over – dat die stemming wordt uitgesteld tot volgende week. Het is mijn goed recht om dat als voorzitter te doen.

De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Voorzitter, u bent daarstraks de stemming begonnen met de artikelsgewijze oproeping. Ik hoor nu dat u overleg hebt gepleegd met juristen, waarschijnlijk om het spelletje dat de meerderheid hier op dit ogenblik speelt, klaarblijkelijk met het Vlaams Belang, eens goed te analyseren. Ik vraag u concreet op basis van welk artikel u meent dat u, terwijl een stemming loopt, de schorsing van de vergadering kunt uitspreken of de schorsing kunt vragen aan diezelfde vergadering.

De voorzitter: Mijnheer van Rouveroij, dat is heel simpel. U zou dat moeten weten. Het parlement is altijd meester van zijn agenda. Als de meerderheid het voorstel van de voorzitter niet genegen is, werken we de stemming verder af. Omdat het voor mij als voorzitter niet duidelijk is, leg ik nu aan dit parlement voor om die zaak uit te stellen tot volgende week.

De heer Sas van Rouveroij: Voorzitter, ik vraag een schorsing om ons daarover te beraden.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Voorzitter, als een stemming is aangevat, moet die ook worden voltooid. We zijn hier niet in een totalitair regime waar men à la tête du client stemmen afbreekt en de criteria verandert tijdens het spel. Dat kan niet. Dat is ondemocratisch. Als we hier zulke praktijken gaan toepassen, heb ik de grootste bedenkingen bij de democratische werking van ons parlement.

Pas op dit moment komt men tot de conclusie dat er een probleem is. Er is inderdaad een probleem, geen juridisch maar een politiek probleem. Er is een politiek probleem bij de meerderheid en daarom moeten nu allerlei kunstgrepen worden toegepast om dit toch op de een of andere manier recht te krijgen. *(Applaus bij Open Vld, het Vlaams Belang en LDD)*

Voorzitter, dit kan niet. Ik vind dat u, als voorzitter van deze assemblee, de verplichting en de verantwoordelijkheid hebt om alle scenario's op voorhand met uw juristen te bekijken en die voor te leggen aan deze assemblee. Maar het kan niet dat we op basis van een of andere uitspraak ter plaatse van een ambtenaar deze stemming zouden uitstellen. Dat lijkt me een erg kwalijke zaak.

Tot slot heb ik nog een politieke opmerking. Als men dit doet, dan is dat een bijzonder pijnlijke afgang voor deze meerderheid, voor deze regering en voor de minister in kwestie, die dit ontwerp van decreet aan ons voorlegt. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, sommigen zullen altijd zwaar uithalen met het woord 'democratisch'. *(Opmerkingen)*

Wat u als voorzitter doet, is volstrekt normaal omdat men precies heeft aangegeven... *(Rumoer)*

Ze gaan nu allemaal beginnen te roepen.

Wat u als voorzitter doet, is volstrekt normaal omdat het advies dat u hebt gekregen erin bestond dat er geen eindstemming kon komen omdat er een artikel werd verwijderd. Als men

daarover wil twisten, dan is dat allemaal zeer goed. Maar als dat het advies is dat gegeven is, dan is het volstrekt normaal dat de stemming wordt afgebroken en dan is daar niets ondemocratisch aan. De enige mogelijkheid is dat het een verkeerde interpretatie is van het reglement. Maar dat heeft dan niets met democratie te maken. Als dat het gegeven is dat op tafel wordt gelegd, dan kunnen we ook gewoon de stemming afbreken. Dat is dan het gevolg van de stemming tot nu toe. En al die grote en holle woorden over het democratisch gehalte van wat nu gebeurt ... Het gaat hier nu over wat er is gezegd over het reglement, punt aan de lijn. De voorzitter heeft gelijk.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Ik ben ten zeerste verheugd over het betoog van de heer Crombez, want eigenlijk bevestigt hij wat ik wilde zeggen, namelijk dat de eindstemming begonnen was. Op dat ogenblik heeft de fractieleider van CD&V een schorsing gevraagd. Hij had die kunnen vragen vóór de eindstemming was begonnen. Maar de eindstemming was begonnen en deze stemming moet voltooid worden. Anders vraag ik op welke basis u de stemming stopt. *(Applaus bij de oppositie)*

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, we kennen u allemaal, en ik zeker. U bent zeer strikt in het toepassen van de wetgeving, van de regelgeving. Meer dan eens wijst u me er op dat het reglement strikt zal worden toegepast.

Het is onbegrijpelijk dat u, die er prat gaat beginselvast te zijn en steeds de regelgeving strikt na te leven, onder de politieke druk van de meerderheid die u het vuur aan de schenen legt, nu buigt en uw eigen principes overboord gooit. Dat kan niet en ik denk dat de andere collega's duidelijk gezegd hebben waarom.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Voorzitter, voor alle duidelijkheid: we hadden enkel gestemd over de artikelen. De eindstemming was niet begonnen. *(Rumoer)*

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor om de vergadering te schorsen.

– *De vergadering wordt geschorst om 1.49 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 2.07 uur.*

De voorzitter: We beginnen nu opnieuw met de hoofdelijke stemming over het ontwerp van bijzonder decreet.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, gaan we ervan uit dat de eindstemming begonnen was, of niet? Anders zou ik de tweede lezing willen vragen.

De voorzitter: Ja, de eindstemming was begonnen. Ik heb dat heel duidelijk aangekondigd. We hebben eerst over de amendementen gestemd, en dan heb ik de hoofdelijke stemming over het ontwerp van bijzonder decreet aangekondigd.

De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, het betreft hier toch belangrijke materie. Het gebeuren tijdens de stemming daarstraks, met alle vragen die tijdens de stemming gesteld werden, toont aan dat het niet zo duidelijk werd aangekondigd – ik zal het eufemistisch uitdrukken. *(Rumoer)*

De voorzitter: Dames en heren, de voorzitter van dit parlement heeft geen enkel argument ... Die hoofdelijke stemming is begonnen, en we doen die hoofdelijke stemming nu opnieuw. *(Applaus bij de oppositie)*

Ik heb geen applaus nodig. Ik dacht dat ik een artikel gevonden had in het Reglement van het Vlaams Parlement. Dat artikel is niet van toepassing, want de stemming was begonnen. En toen de stemming begonnen was – een hele hoop mensen hadden al gestemd – is op een bepaald moment gevraagd om de stemming te stoppen. We gaan over tot de stemming.

De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Als het zo zit, vraag ik de schorsing. (*Rumoer*)

De voorzitter: Mijnheer Crombez, met alle respect, maar dan gaat zo meteen iemand anders weer de schorsing vragen.

We schorsen hooguit vijf minuten.

– *De vergadering wordt geschorst om 2.10 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 2.24 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, we hervatten de vergadering.

De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik wil enkel vragen of we nog vijf minuten kunnen schorsen. (*Rumoer*)

De voorzitter: We schorsen de vergadering vijf minuten. (*Rumoer*)

– *De vergadering wordt geschorst om 2.24 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 3.12 uur.*

– *CD&V en sp.a verlaten het halfroond.*

De voorzitter: Voor alle duidelijkheid: wij zijn daarnet met de stemming begonnen. Ik heb toen gezegd: “Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van bijzonder decreet.” We zijn dan beginnen te stemmen. En na de stemming heeft men de schorsing gevraagd. Dat kon niet de bedoeling zijn, want tijdens de stemming kan geen schorsing gevraagd worden. Dat heb ik dan bijgeleerd. (*Applaus bij Open Vld*)

– *CD&V en sp.a betreden opnieuw het halfroond. (Rumoer)*

Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van bijzonder decreet.

Stemming nr. 34

Ziehier het resultaat:

90 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

59 leden hebben ja geantwoord;

24 leden hebben neen geantwoord;

7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van bijzonder decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van verschillende decreten in het kader van de herstructurering van het agentschap Toerisme Vlaanderen – 1093 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 35

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

- 69 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 68 leden hebben ja geantwoord;
- 1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

- 71 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 70 leden hebben ja geantwoord;
- 1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de implementatie van de richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en richtlijn 2003/30/EG – 1146 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 36

Ziehier het resultaat:

- 74 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 67 leden hebben ja geantwoord;
- 7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening – 1171 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 37

Ziehier het resultaat:

- 77 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 70 leden hebben ja geantwoord;
- 7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG – 1147 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 38

Ziehier het resultaat:

- 77 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 70 leden hebben ja geantwoord;
- 7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, vandaag heeft de Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie het ontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap nv Vlaams Energiebedrijf aangenomen. De commissie heeft beslist dat hierover mondeling verslag wordt uitgebracht. Ik stel voor om de beraadslaging en hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet op de agenda van de plenaire vergaderingen van woensdag 6 juli 2011 te plaatsen.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Ik heb nog enkele mededelingen over de commissiewerkzaamheden van morgen. De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen morgenvoormiddag gaat niet door. De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie begint om 11 uur. De Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid wordt afgelast en de Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie heeft alleen in de namiddag plaats.

Hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op dinsdag 5 juli 2011 om 14 uur en op woensdag 6 juli 2011 om 10 uur en 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 3.18 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel.

Afwezig met kennisgeving

Boudewijn Bouckaert: ambtsverplichtingen;

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Katleen Martens, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Patricia Ceysens, Herman Schueremans, Gerda Van Steenberge

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman,

Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDING:

Karim Van Overmeire

■

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorem, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorem, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth

Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Karim Van Overmeire

■

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Visser, Wim Wienen, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorem, Erik Tack, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taalen, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

ONTHOUDING:

Karim Van Overmeire

■

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorem, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den

Eynde, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Karim Van Overmeire

■

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Ann Brusseel, Bart Caron, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Dirk

Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedeke Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brussee, Karlos Callens, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorem, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedeke Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borgh, Lukas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDING:

Karim Van Overmeire

■

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loo, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borgh, Lukas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDING:

Karim Van Overmeire

■

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik

Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jorgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten

■

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jorgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van

Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr.13:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedeke Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brussee, Karlos Callens, Bart Caron, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorem, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borcht, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr.14:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borcht, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx,

Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Veli Yüksel

■

Stemming nr.15:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loo, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borght, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Mieke Vogels, Filip Watteuw

■

Stemming nr.16:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borght, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Jorgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

■

Stemming nr.17:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jorgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.18:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borght, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.19:

JA-stemmen:

Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts,

Ivan Sabbe, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Karim Van Overmeire

■

Stemming nr.20:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.21:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borgh, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van

Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

■

Stemming nr.22:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.23:

JA-stemmen:

Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borcht, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Karim Van Overmeire

■

Stemming nr.24:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borcht, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.25:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borgh, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

■

Stemming nr.26:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els

Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.27:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Ivan Sabbe, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr.28:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaecker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

■

Stemming nr.29:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borght, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaecker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes,

Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Veli Yüksel

■

Stemming nr.30:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Vera Van der Borcht, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouvoij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.31:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel

Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr.32:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borght, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Karim Van Overmeire, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr.33:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.34:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Else De Wachter, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Els Robeyns, Johan Sauwens, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Güler Turan, Marleen Van den Eynde, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Bart Caron, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteuw

ONTHOUDINGEN:

Patricia De Waele, Carl Decaluwe, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jorgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.35:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ivan Sabbe, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jorgen Verstrepen, Linda Visser, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDING:

Filip Anthuenis

■

Stemming nr.36:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marleen Van den Eynde, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Visser, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jorgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.37:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marleen Van den Eynde, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.38:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marleen Van den Eynde, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■